

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

47'inci Birleşim

14 Ocak 2026 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMA/YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal'ın, Giresun'a ilişkin gündem dışı konuşması

2.- İstanbul Milletvekili Seyithan İzsiz'in, güncel konular ile birlik ve beraberlik vurgusuna ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, iktidarın nefret söylemine ve ayrımcı diline ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

4.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Arapça Münazara Dünya Şampiyonası finaline ilişkin açıklaması

8.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Suriye'de yaşananlara ilişkin açıklaması

9.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, Beyaz Baston Görme Engelliler Haftası'na ilişkin açıklaması

10.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Alevi-Sünni eşitliğine ilişkin açıklaması

11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

12.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, 19 Kasım 2025 itibarıyla kentsel dönüşüm projelerindeki ilerlemeye ilişkin açıklaması

13.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, kamu mühendislerinin maaşına ilişkin açıklaması

14.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya Selçuklu, Karatay ve Meram Belediyelerinde emlak vergisine yapılan zamma ilişkin açıklaması

15.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, CHP Genel Başkanının dün yaptığı açıklamalara ilişkin açıklaması

16.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

17.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, usule ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

18.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

19.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

20.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, 15-16 Ocak 2026 tarihlerinde gerçekleştirilecek Uluslararası Ayder Enerji Forumu'na ilişkin açıklaması

21.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Genel Başkanının açıklamasına ilişkin açıklaması

22.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'daki işsizlik oranı ile intihar olaylarına ve kamu kurumlarında taşeron firma aracılığıyla çalışanların ücretlerine ilişkin açıklaması

23.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

- 24.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Suriye'de yürütülen siyasete ilişkin açıklaması
- 25.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, ilkökul 1'inci ve 2'nci sınıflarda verilecek karnelerde yapılan düzenlemeye ilişkin açıklaması
- 26.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, SGK ve BAĞ-KUR borcu olan esnaf ve çiftçinin kredi kullanamaması kararına ilişkin açıklaması
- 27.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, cezaevindeki Mehmet Murat Çalık, Muhittin Böcek ile Zeydan Karalar'a ilişkin açıklaması
- 28.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, sanal bahis ve kumara ilişkin açıklaması
- 29.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Suriye'de yaşananlara ilişkin açıklaması
- 30.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Iğdır İl Genel Meclisinin personel alımı ilanına ilişkin açıklaması
- 31.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, açıklanan çiğ süt tavsiye fiyatına ilişkin açıklaması
- 32.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Rize İyidere'deki vatandaşların şikâyetine ilişkin açıklaması
- 33.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, kamu emekçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması
- 34.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 7 Ocakta öldürülen Avukat Zekeriya Polat'a ilişkin açıklaması
- 35.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu İzzet Baysal Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi ile merkez ünite binalarının kapatılacağı yönündeki açıklamaya ilişkin açıklaması
- 36.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, AKP Grup Başkan Vekili Leyla Şahin Usta'ya ilişkin açıklaması
- 37.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Suriye'de yaşananlara ilişkin açıklaması
- 38.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, çocukların alacağı karnelerde yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması
- 39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Genel Kurulda bugün yaşanan tartışmalara, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın ölüm yıl dönümüne, yurt dışından yapılan alışverişlerde uygulanan muafiyetin kaldırılmasına ve Avrupa Birliği'nin otomotiv sanayisi için aldığı yeni karara ilişkin açıklaması
- 40.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın vefat yıl dönümüne, Türkiye'nin sağlıkta üreten ve dünyaya yön veren bir ülke olması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İran'da yaşananlara, Hale Gönültaş'ın yaptığı bir habere, Halep'teki saldırılara ilişkin protestolarda gözaltına alınanlara ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, iç cepheyi tahkim etmenin yoluna, emekli maaşlarına yapılan zamma, uygulanan ekonomi politikalarına ve gelecek hafta görüşülecek olan kanun teklifine ilişkin açıklaması
- 43.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın vefat yıl dönümüne, basitleştirilmiş gümrük usulündeki 30 euro sınırının kaldırılmasına, EPDK Başkanının elektrik zammına yönelik açıklamasına, emekliler için nöbet tutmaya devam ettiklerine, ilköğretim 1'inci ve 2'nci sınıflarda verilecek karnelerde yapılan düzenlemeye, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta ile Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Meclis çatısı altında yapıcı müzakere ikliminin daha da güçlenmesi konusunda hassasiyet gösterilmesi gerektiğine, COP31 Zirvesi için yapılan ön hazırlık toplantısına, Ulusal Vefa Programı'na ve dünkü Genel Kurul çalışmalarında yaşananlara ilişkin açıklaması
- 45.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 46.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Vezirköprü'deki şoför esnafının sorunlarına ilişkin açıklaması
- 47.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, bugün makamına ulaşan bir mektuba ilişkin açıklaması
- 48.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, eğitim emekçilerinin mücadelesine ilişkin açıklaması
- 49.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, emekliler için Genel Kurulda nöbet tutmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması
- 50.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, esnafın krediye ulaşmasındaki BAĞ-KUR borcu engeline ilişkin açıklaması
- 51.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, metal işçilerine ve MESS'e ilişkin açıklaması
- 52.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Suriye'de yaşananlara ilişkin açıklaması
- 53.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, ilkökul 1'inci ve 2'nci sınıflarda verilecek karnelerde yapılan düzenlemeye, İstanbul Kâğıthane'deki bir devlet okulunda düzenlenen etkinliğe ilişkin açıklaması
- 54.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, AKP Çorum il teşkilatına ilişkin açıklaması
- 55.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Türkiye'deki sorunların sorumlusuna ilişkin açıklaması
- 56.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, hurda teşvik yasası beklentisine ilişkin açıklaması
- 57.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Orta Doğu'daki gelişmelere ilişkin açıklaması

58.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, üniversite öğrencilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

59.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

60.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, plastik poşete yapılan zamma ve en düşük emekli maaşına ilişkin açıklaması

61.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, havalimanlarındaki pahalılığa ilişkin açıklaması

62.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması

63.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Suriye'de devam eden saldırılara ve Van'da bu saldırıları protesto edenlerin gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

64.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Türk Silahlı Kuvvetlerinde kadrosuzluk nedeniyle emekli edilen personelin mağduriyetine ilişkin açıklaması

65.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, diploma denklik sürecindeki belirsizliklere ilişkin açıklaması

66.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, yurt dışından gelen ürünlerdeki gümrük muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin açıklaması

67.- Kahramanmaraş Milletvekili Tuba Köksal'ın, küresel oyun kuruculara destek olanlara seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

68.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Golan Tepeleri'ne ait bir fotoğrafa ilişkin açıklaması

69.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Konya ve Kayseri Belediyelerine ilişkin açıklaması

70.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Kartal Adliyesinde dün yaşanan olaya ilişkin açıklaması

71.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Halep'te yaşanan olayları protesto edenlerin gözaltına alınmasına ve Şırnak Valisine ilişkin açıklaması

72.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Ağrı Diyardin'de yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın bir açıklama yapmasına ihtiyaç olduğuna ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

4.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirluoğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

5.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 milletvekili tarafından, gümrük mevzuatında yapılan düzenlemelerin bireysel tüketiciler, iç piyasa dengeleri, rekabet ortamı, fiyat oluşumları, yerli üretim yapısı ve özellikle genç girişimcilik ile teknolojiye erişim üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle incelenmesi, ortaya çıkan mağduriyet iddialarının araştırılması ve kamu yararı bakımından gerekli değerlendirmelerin yapılması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, uyuşturucu, sanal kumar ve bahis başta olmak üzere, tüm bağımlılık türlerine yönelik mevcut yasal, kurumsal ve uygulamaya dönük politikaların bütüncül biçimde incelenmesi; önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici mekanizmaların etkinliğinin tespit edilmesi; gençliği ve toplumu koruyacak sürdürülebilir bir bağımlılıkla mücadele stratejisinin oluşturulması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve arkadaşları tarafından, emeklilerin aylıklarının yoksulluk sınırına göre belirlenmesi için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, elektrik dağıtım sisteminin özelleştirilmesiyle ortaya çıkan sorunların araştırılması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 15/1/2026 Perşembe ve daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalıştırılmasına karar verilen 16/1/2026 Cuma günü toplanmamasına ilişkin önerisi

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214)

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, yap-işlet-devret modeliyle işletilen otoyollarda ambulanslardan geçiş ücreti alınmaması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/37892)

2.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Etimesgut Askerî Havaalanı'nda yapılması planlanan yenileme çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/37894)

3.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/38137)

4.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde bir akademisyenin doçent ünvanı olmasına rağmen doçentlik kadrosuna atanmamasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/38210)

14 Ocak 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

-----0-----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Giresun hakkında söz isteyen Giresun Milletvekili Sayın Ertuğrul Gazi Konal'a aittir.

Buyurun Sayın Konal. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal'ın, Giresun'a ilişkin gündem dışı konuşması

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve yüce Türk milletimizi saygıyla selamlıyor, 2026 yılının ülkemize, milletimize, Türk-İslam âlemine ve tüm insanlığa barış, huzur ve esenlikler getirmesini niyaz ediyorum.

Bugün, şehrim Giresun adına olsa bile birçok şehrimizi, hatta ülkemizi ilgilendiren ve küresel bir problem hâline gelen çöp hakkında konuşmak için söz almış bulunmaktayım. Giresun'da yıllardan bu yana bir travma hâline gelen çöp ve katı atıklar konusunda yaşadıklarımızı sürem yettiğince anlatmaya çalışacağım.

Giresun doğasıyla, yaylaları, dereleri ve deniziyle Karadeniz'in en güzel şehirlerinden bir tanesidir. Endüstri, sanayileşme ve turizm konusunda çarpık büyüme ve gelişmeler olmadığı için doğallığını, havasını, butikliğini ve kalitesini korumuş bir şehrimizdir. Her bir ilçesi ayrı güzeldir, her bir noktasının ayrı bir özelliği bulunmaktadır ancak ne yazık ki bu güzelliklerimizin yıllardır plansızlık, ihmal ve denetimsizlik yüzünden ciddi bir tehdit altına girdiğini görüyoruz. Yıllar öncesine kadar büyük bir doğa faciası olarak kayıtlara geçen, yeşilimizin maviyle buluştuğu yere, denizimize dökülen vahşi depolama alanından, uluslararası fotoğraf yarışmalarına konu olan deniz manzaralı çöp dağından Hükümetimizin teşvikiyle kurtulmuş ve taşıma kararı alınmıştı. Emeği geçenlere de buradan teşekkür etmek istiyorum.

On yıl önce taşıma kararı alınan çöp tesisi Giresun'un en nadide bölgelerinden olan, ekmeğiyle meşhur Görele-Çavuşlu beldemizdeydi. Vahşi depolamayla bu çağda çöp tesisinin olmayacağını anlaşılmamasıyla birlikte yeni bir süreç devreye girmiş ve çöpten enerji üretmek üzere karar alınmıştı. Proje safhasında hava ve su kirliliğinin, koku sızıntısının asla olmayacağı taahhüt edilmiş olsa bile ilgili firma kendi değil bugün ikinci ve üçüncü taşeronuyla bu çöpü yönetmeye çalışmıştır. İlgili yönetmeliğe göre, bir çöp tesisinin en yakın yerleşim yerine mesafesi 250 metre olması gerekirken Giresun'daki çöp tesisinin mesafesi 252 metredir yani yaklaşık 500 bin kişinin çöpünün döküldüğü tesisimiz bir kulaçla kurtarılmıştır ve maalesef herkes tarafından bilinen ekmeğiyle meşhur ilçemizde artık insanımız bırakın evlerinde kullanmayı, ticarethanelerinde dahi temizlik için şebeke suyu kullanamamış bir duruma gelmiştir. Derelere karışan atıklar, kötü koku ve susuzluktan dolayı bölge halkımız hak etmediği bir yaşamla karşı karşıya kalmıştır. Daha kötüsü ise bugün bu tesisimiz düzgün işletilemediği için, kapasitesinin dolduğu söylenerek tarihî ve eşsiz güzellikleriyle bilinen Tirebolu ve Espiye ilçemizi, Karadeniz'in türkülerine de konu olan Gelevera Deresi'ni içine alan bir bölgeye

taşıma çabasında olduğunu öğrenmiş bulunmaktayız. Yirmi yıldır yaşadığımız kötü tecrübeler neticesinde bu durumu kabul etmemiz mümkün değildir. Elbette çöp tesisine karşı değiliz ama bu tesisler günü kurtarmak için, yapılmış olmak için yapılmamalıdır. On yıl önce Giresun merkezde bitirilen çöp tesisinin izleri bugün hâlâ devam etmişken Çavuşlu'dan da bu tesisimizi taşıdığımızda bölge ve etraf halkı aynı durumda neler görecektir?

Yine, aynı şekilde, Espiye'ye taşınsa bile on yıl sonra Espiye'de de dolacak olan çöpümüz farklı bir ile mi taşınacaktır? Böyle giderse elli yıl içinde bütün ilçelerimiz ve bölgelerimiz çöpüyle anılmış duruma gelecektir. Giresun'dan Çavuşlu'ya taşıma kararı alan ve daha sonrasında Çavuşlu'yu denetleyen bürokratlarımız, yetkililerimiz bugün yoklar. İnsanımız bu hak etmediği sıkıntıları yaşarken yeni mağduriyetler oluşmaması için bugünden önlem almamız kaçınılmazdır. Bugün Meclisimizin en genç milletvekili olarak bir şey ifade etmek istiyorum ki elli yıl sonra muhtemelen yüzde 90'ımız burada olmayacağız. Evlatlarımıza ve torunlarımıza temiz bir ülke bırakmak zorundayız. Dünyayı yeniden keşfetmeyeceğiz. Ateşi, tekerleği, elektriği, petrolü, makineyi tekrardan bulmayacağız; bu kadar zor olmamalı ama küresel olarak, geleceğimiz için en az bu buluşlar kadar değerli olduğunu düşünüyorum. Bugün çok bir şey icat etmeyeceğiz; evimizden, kendimizden başlayarak çöplerimizi ayıracağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Devamla) - Sayın Başkanım, toparlamak için...

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Devamla) - Çöp sorunu artık sadece bir çevre problemi değil, sağlık, turizm, tarım ve yaşam kalitesi meselesidir. Aynı şekilde modern teknolojiyle, doğru ve şeffaf denetimle, geri dönüşüm ve enerji üretimiyle bu krizi fırsata dahi çevirmemiz işten değildir. Gerekirse 3-4 şehir birleşerek bunun üstesinden gelinmesi kaçınılmazdır. Bu vesileyle, öncelikle Giresun Espiye Gelevera'ya taşınması düşünülen çöp bertaraf tesisinden önce, mevcutta bulunan tesisimiz Çavuşlu tesisinin düzgün bir hâle getirilmesi ve problemlerinin giderilmesi elzemdir. Çöp ayrıştırma ve çöp bertaraf merkezleri... Artık yeni atılacak adımlarla şeffaflık, bilim, teknoloji, insan ve doğa sağlığını öncelik alan bir süreç olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Gündem dışı ikinci söz, güncel konular ile birlik ve beraberlik vurgusu hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Seyithan İzsiz'e aittir.

Buyurun Sayın İzsiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Seyithan İzsiz'in, güncel konular ile birlik ve beraberlik vurgusuna ilişkin gündem dışı konuşması

SEYİTHAN İZSİZ (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün huzurlarınızda yalnızca bir ülkenin iç meselesini değil, uluslararası nizamın sütunlarının yıkıldığı, hukukun üstünlüğünün yerini güçlünün zorbalığına bıraktığı, tarihin o alaca karanlık döneminin noktasını haykırmak üzere söz almış bulunuyorum.

Selçuklu'nun büyük veziri Nizâmülmülk, bin yıl öteden bugünün karanlığına şöyle bir meşale yakar: "Mülk küfürle devam edebilir ancak zulümle devam etmez." İşte, bugün dünya sahnesinde izlediğimiz tiyatro budur. Küresel bir zulmün kulesinin inşasıdır. Venezuela Devlet Başkanı Sayın Maduro'nun okyanus ötesi bir operasyonla ülkesinden koparılması 21'inci yüzyılın siyaset tarihine silinmeyecek bir kara leke olarak düşmüştür. Bu hadise, bir milletin iradesine, bir devletin onuruna ve uluslararası hukukun namusuna açık bir saldırdır.

Değerli milletvekilleri, dünya bir cinnet hâlinindedir. Eğer bugün bir devlet kendi kanununu süngü ucuyla başka bir ülkenin kalbine dayatabiliyorsa artık yeryüzünde hiçbir başkent, hiçbir sınır güvende değildir. Bu, yeni bir kuralsızlık çağının ayak sesleridir. Hafızalarımızı tazeleyelim; Gazze'de masumların üzerine ölüm yağarken "İsrail'in savunma hakkı." diyerek bu soykırımı alkışlayanlar, o gün aslında uluslararası hukukun idam fermanını imzalamışlardı. Bugün Venezuela'da sahnelenen hukuksuzluk, işte o gün Gazze'de aralanan zulüm kapısının devamından ibarettir.

Aziz milletvekilleri, tam da bu noktada omuzlarımızda tarihî bir vebal ve sorumluluk vardır. Dışarıyı yangın yerine dönmüşken içerdeki kısır çekişmeleri, geçmişin ideolojik tortularını bir kenara bırakmak zorundayız. Bu kürsüden hem Cumhuriyet İttifakı'mıza hem de muhalefet sıralarına sesleniyorum: Kenetlenmek artık siyasi bir tercih değil, bir beka mecburiyetidir. Bölüşürsek tok oluruz, bölünürsek yok oluruz. Küresel çetelerin operasyonlarına set çekmenin yegâne yolu iç cepheyi kaya gibi sağlam tutmaktır. Bu bağlamda, CHP eski Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu'nun "Düşman kapımızdan ne kadar uzakta?" sözlerini ve tespiti özellikle önemli buluyorum ve bu haklı endişeyi Millî Şair'imiz Mehmet Akif'in dizeleriyle şöyle mühürlemek istiyorum: "Girmeden tefrika bir millete düşman giremez/Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez."

Ancak bir birlik ruhu sadece süslü cümlelerden ibaret kalmamalıdır. Kadim desturumuzdur: Herkes kendi evinin önünü süpürürse şehir tertemiz olur. Bizler de bu sorumluluğu önce kendi evimizden, kendi seçim bölgemizden başlatacağız. İstanbul 3'üncü bölge ve bilhassa Esenyurt'umuz Türkiye'nin bir özeti, kardeşliğimizin bir öznesidir. Zaman zaman hak etmediği yaftalarla anılsa da biz siyasi kimliğine, mezhebine bakmaksızın bu kardeşlik ateşini Esenyurt'tan yeniden yakacağız. Biz bölgemizde bir olursak İstanbul'da devleşiriz, İstanbul'da devleşirsek Türkiye'de yıkılmaz bir kale oluruz. Ancak bu şuurla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde Türkiye gemisini bu fırtınalı okyanustan salihiselmeye çıkarabiliriz. Dışarıdaki bu fırtına karşısında siyasi rekabetin ötesine geçerek, ortak bir devlet aklı ve millî bir duruşu dünyaya göstererek şu mesajı vermemiz lazım: Türkiye, zorbalığa boyun eğmeyecektir; egemenliğini koruma adına 86 milyon vatandaşıyla tek bilek, tek yürek olacaktır.

Sözlerime son verirken bilge kral Aliya İzzetbegoviç'in o vakur duruşunu kuşanıyor ve diyorum ki: "Biz ölüyoruz ama onlar da kazanmıyorlar ve asla kazanmayacaklar." Tüm partilerimizi bu tarihî virajda ortak akla ve stratejik bir sükûnete davet ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Gündem dışı üçüncü söz, iktidarın nefret söylemi ve ayrımcı dili hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Aliye Timisi Ersever'e aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, iktidarın nefret söylemine ve ayrımcı diline ilişkin gündem dışı konuşması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, bu kürsüye ülkenin ortak vicdanını yaralayan, birlikte yaşama irademizi hedef alan ayrımcı bir dili reddetmek için çıktım. Sarf edilen bu sözler yalnızca bir görüş değil, toplumu bölen, eşit yurttaşlık ilkesini zedeleyen tehlikeli bir anlayışın yansımasıdır. İktidar partisinin Grup Başkan Vekili Sayın Leyla Şahin Usta'nın milletin Meclisinde sarf ettiği bu ifadeyi şiddetle kınıyoruz ve hiçbir kelimesine dokunmadan aynen hatırlatıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Ne demişti? "Müslümanlar katledilirken gıkını çıkarmayanlar Aleviler öldürülüyor diye ortalığı ayağa kaldırıyor." Bu dil, yüzyıllardır kendinden olmayanı dışlayan, ötekileştiren bir anlayıştır, inançlar arasında ayrım yapan, acıları yarıştıran, çağ dışı ve köhne bir zihniyetin dışı vurumudur ve açıkça söylüyorum: Bu söz, Anayasa'mızın ve cumhuriyetimizin temel taşı olan eşit yurttaşlık ilkesini yok saymaktır. Bir toplumun acısı başka bir toplumun acısıyla ölçülemez. (CHP sıralarından alkışlar) Acıların milliyeti yoktur, dini yoktur, ırkı yoktur, gözyaşının rengi her yerde aynıdır, insan hayatı hiçbir iktidarın siyasi terazisinde tartılamayacak kadar kutsaldır.

Değerli milletvekilleri, Pir Sultan Abdal yüzyıllar öncesinden şöyle seslenmiş: "Bozuk düzende sağlam çark olmaz." Görüyoruz ki AKP iktidarında yalnızca düzen bozuk değil, niyet bozuk, terazi bozuk, dil bozuk. Nereden gelirse gelsin bu karanlık dili reddediyoruz; amasız, fakatsız yaşam hakkını ve eşitliği savunuyoruz. Bizim için Filistin neyse Suriye odur, Bosna neyse Ruanda da odur. Bugün, Suriye'de ağır bir insanlık dramı yaşanmakta, büyük bir insanlık suçu işlenmektedir, kadınlara tecavüz edilmekte, masum çocuklar ve savunmasız siviller katledilmektedir, on binlerce insan yalnızca inancı ve kimliği nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Peki, bu tablo karşısında Hükümet ne yapmaktadır? Susmaktadır. "Senin acın-benim acım." diyen bir siyaset üretmekte, akıllara durgunluk veren katliamları meşrulaştıran bir dil kullanılmaktadır. Devletler ve hükümetler her inanç gurubuna eşit mesafede durmak zorundadır. İktidara soruyorum: Hani Suriye tüm etnik, mezhebî ve dinî unsurlarıyla Suriyelilerindi? Bu katliamı durdurmak için bugüne kadar hangi somut adımı attınız? Suriye'deki ölümlere neden insanlık penceresinden değil de mezhep penceresinden bakıyorsunuz? Biz bu ülkede Alevi'siyle, Sünni'siyle, Türk'üyle, Kürt'üyle eşit yurttaşlarız. Bu Meclis o eşitliğin ta kendisidir. Bu kürsü ayrımcılığın değil, millet iradesinin kürsüsüdür. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün burada kurulan dil sadece bugünü zehirlemez, geleceği de yaralar. Bu nedenle, Mecliste sarf edilen ve toplumda haklı bir infiale yol açan bu ayrımcı ifadeler için Sayın Grup Başkan Vekilinin bu kürsüden açıkça özür dilemesi gerekir. Aksi hâlde, bu sözler kardeşliğimize düşürülmüş kara bir leke olarak tarihe geçecektir.

Değerli milletvekilleri, zulüm karşısında tarafsız kalmak zulmün tarafında olmaktır. Bizim tarafımız bellidir: Biz suskunluğun değil barışın, kardeşliğin tarafındayız. Biz bugüne kadar bu coğrafyada gözyaşını kader gibi sunan, acıya alışmamızı isteyen, ölümü normalleştiren anlayışın karşısında durduk ve durmaya devam ediyoruz. Kimliğe, inanca, mezhebe bakılmaksızın her yurttaşın eşit ve onurlu yaşadığı bir ülke için mücadele ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Devamlı) - Bilinmelidir ki ne susacağız ne korkacağız ne geri adım atacağız ne de böylesi bir dile izin vereceğiz.

Tüm yurttaşlarımızı aşkla selamlıyor, yüce Meclise saygılar sunuyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Yenişehirlioğlu, sisteme girmişsiniz, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, bu konuşma üzerine söz almak mecburiyetindeyim.

Çok değerli Grup Başkan Vekilimiz Leyla Şahin Usta'nın zabıtlara geçen konuşmasından harfi harfine okuyorum, şöyle demişti: "Ben, Müslümanlar öldürülürken Alevileri ayırmadım çünkü biz, Alevileri Müslümanlardan ayrı görmeyiz. Biz, bütün Müslümanlar katledilirken..." Devam ediyor: "Ben ağzımdan çıkan lafı çok iyi biliyorum ve şunu tekrar söylüyorum: 'Öldürülen Müslümanlar' dediğimizde biz ayırt etmiyoruz, bizim için Aleviler de bir Müslümandır çünkü onlar da Hazreti Ali'ye inanır, Peygamber Efendimiz'e inanır; Müslüman'dır."

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Alevi insan değil mi Bahadır Başkan, Alevi insan değil mi?

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Devam ediyor: "Bugünkü dil maalesef çok yanlış bir dil."

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Bağırma, bağırma!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - "Bugün, öldürülenler Aleviler diye ayağa kalkanlar' dediğimde bugünkü dilin yanlışlığını söylemeye çalıştım." şeklinde açıklama yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Özü kabahatinden beter.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Kendi gelip konuşsun buradan, kendi gelsin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Devam ediyor: "Bizim için, tekrar söylüyorum, burada ayırım yoktur, bugün Aleviler de bir Müslümandır, Hazreti Ali'nin bizim için kıymeti vardır. Hayır efendim, siz Alevileri ayırmakla yanlış iş yapıyorsunuz." diye açıklamasını çok net yapmışken bu hadiseyi köpürtmenin hiçbir manası yoktur.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ne zaman yaptı?

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Ne zaman yaptı bu açıklamayı?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkürler.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Başarır, size de söz vereceğim.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, özrü kabahatinden beter bir açıklama dinledik, çok açık ve net söyleyelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Açıklamayı geri okudum, benim açıklamam değil, Leyla Şahin'in açıklaması.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet, ben tam da Leyla Hanım'ın açıklamasına "Özrü kabahatinden beter." diyorum çünkü o gün ben yukarıda konuşmayı dehşetle dinledim, aynen şunu söylüyordu: "Siz orada Müslümanlar katledilirken ses çıkarmıyorsunuz, şimdi Aleviler katlediliyor diye veryansın ediyorsunuz, bilmem ne yapıyorsunuz." diye Alevilerin katliamını meşrulaştıran bir konuşma yaptı. Ama Sayın Leyla Şahin Usta'nın ilk nefret suçu değil, toplumun bir kesimini hedef gösterdiği ilk açıklaması değil; daha önce de bu Mecliste toplumun çeşitli kesimlerini ayrıştıran, ötekileştiren ve nefret suçu işleyen dünya kadar açıklaması var. Bütün Aleviler, bütün demokratik kamuoyu Leyla Şahin Usta'dan özür bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KARAOBA (Uşak) - İstifa etsin, istifa!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Leyla Şahin Usta gelip burada yaptığı o hakareten, o nefret suçundan dolayı en başta Alevilerden ve bütün Türkiye kamuoyundan ve halklardan özür dilemelidir. Ne demek "Aleviler katledilirken siz kıyameti koparıyorsunuz, ses çıkarıyorsunuz."? Ne yapacaktık? Aleviler katledilirken susacak mıydık? Boynumuzu mu bükecektik? Bu ülkede Alevilerin kapısına hâlâ çarpı işaretleri konuluyor, hâlâ bu ülkede Aleviler güvercin tedirginliğinde yaşıyor; yanı başımızda, Suriye'de Aleviler Alevi olduğu için katlediliyor; iktidardan tık yok, burada bu dillendirildiğinde de "Vay efendim, Aleviler katlediliyor diye ses çıkarıyorsunuz." diyerek bu sesi bastırmaya çalışıyorlar. Asla kabul etmiyoruz, nefretle kınıyoruz bu açıklamayı; açık ve net söyleyelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Recep Tayyip Erdoğan da "Reyhanlı'da 53 Sünni vatandaşımız öldü." demişti.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Başarır...

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi şunu bir kez daha buradan belirteyim: Katliamın Alevi'si Sünni'si olmaz. Eğer birisi çıkıp buna benzer bir laf söylese en çok Aleviler tepki verir, bunu söyleyeyim. Leyla Şahin Usta yanlış bir konuşma yapmıştır, çıkıp burada dolu dolu bir özür dilesse, söylediğinin yanlış olduğunu tüm Türkiye'yle paylaşırsa Aleviler zaten anlar, dinler, affeder ama yapmıyor bunu ve bu tartışma sürüyor; çık, burada özür dile. Kaldı ki inançlar üzerinden, eleştiri mahiyetinde bir konu olduğu zaman bile -Türk Ceza Kanunu 216- soruşturma hemen geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu ülkede bir karikatür üzerinden soruşturmalar geliyor, tutuklamalar oluyor. Leyla Hanım'a kendi partisinden de bir tepki yok. Sayın Grup Başkan Vekili neyi savunuyor? Söylediği cümleyi okumuyor, söyledikten sonra, konuştuktan sonra saçmalıklarını okuyor. "Hayır, efendim, ben hata yaptım, yanlış söyledim; milyonlarca Alevi yurttaşımızı kırdım, özür diliyorum." diyeceksin ya; bu kadar, bu kadar! (CHP sıralarından alkışlar) Siz de onun adına özür dilemeyin, siz de onu savunmak zorunda değilsiniz, siz de onun bu yanlışına ortak olmak zorunda değilsiniz. Gelsin, çıksın, özür dilesin, önce ben gidip elini sıkacağım, söz veriyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

4.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şunu doğru tespit etmek lazım: Ben, Grup Başkan Vekilimiz Leyla Şahin Usta adına özür diliyor değilim. Özellikle şunun altını açıkça çizmek isterim: Suriye'de yaşanan her sivil kayıp, mezhebi, etnik kökeni ya da inancı ne olursa olsun, bizim için insanlık dramıdır. Alevi de olsa, Sünni de olsa, Hristiyan da olsa masum bir insanın hayatını kaybetmesi hepimizin ortak vicdanıdır. Bu konuda Adalet ve Kalkınma Partisinin durduğu yer nettir, sabittir, tartışmasıdır. Bu bölgede akan kanı mezhepler üzerinden okuyanlar hiç olmadık biz; biz, acıyı yarıştıranlardan hiç olmadık; biz, bu zulmü başka bir zulümle meşrulaştıranlardan hiç olmadık ancak üzerinde görüyoruz ki mesele hakikat zemininden koparılıp siyasi polemğin malzemesi hâline getiriliyor. Söylenen sözler çarpıtılmış, cimbızlanmış, bağlamından koparılmış, bilinçli bir şekilde başka anlamlar çıkarılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Tamamlayacağım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şunu açıkça ifade ediyorum: AK PARTİ'nin hiçbir mensubu Alevi vatandaşlarımızı İslam'ın dışında gören bir anlayışa sahip değildir. Böyle bir yaklaşım bizim siyasi geleneğimizde de medeniyet tasavvurumuzda da yoktur ancak bu durumu alıp "AK PARTİ Alevi katliamını meşrulaştırıyor." noktasına getirmek ağır bir ithamdır ve açık bir çarpıtmadır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Öyle demiyorum, "Böyle bir şey demiyoruz." diyeceksiniz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bu iddiayı ortaya atanların sözlerinin siyasi ve toplumsal sonuçlarını düşünmesi gerekir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ya, açık açık ne dedi? "Siz, Suriye'de Müslümanlar katledilirken..."

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bu Mecliste acıyı yarıştırarak değil insanı merkeze alarak, sorunu köpürterek değil çözümü büyüterek konuşmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Biz başka bir şeyden bahsediyoruz ya! Konuyu saptırıyorsun.

BAŞKAN - Sayın Başarır...

5.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Sayın Başkanım, bakın, şunu söyleyeyim: 2010'lu yıllarda orada insanlar katledilirken aynı tepkiyi verdik. Çocukların, kadınların ilk önce gelmesini, koruma altına alınmasını söyleyen biziz. "AK PARTİ bunu söyledi." demiyoruz biz, "Leyla Şahin Usta söyledi." diyoruz; bakın, burada bir fark var. Lütfen ya, bu konuyu saptırmayın. "AK PARTİ olarak biz onun söylediği bu cümleleri üzerimize alıp savunuyoruz." diyorsanız, yazıklar olsun! Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Size yazıklar olsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Fark var, burada fark var bakın, siz savunmayın, "Buraya gelsin, bu kürsüye çıksın, bir özür dilesin." diyoruz. Bir kez daha söylüyorum: Katliamın Alevi'si Sünni'si olmaz, dün ne dediysek bugün aynı şeyi söylüyoruz. Bugün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Lazkiye ve Tartus'ta yaşayan, yüz binlerce, milyonlarca Suriyeli insan ile Hatay'daki insanların akrabalık ilişkileri var. Yakın bir zamana kadar Lazkiye ile Hatay arasında feribot seferleri yapılıyordu ama şu anda çok kötü bir durum var. İnsanlar öldürülüyor, 2 yaşındaki bir çocuğun kalbi çıkartılıyor ve çiğneniyor. Biz Türkiye olarak komşumuzda, Suriye'de yaşanan bu vahşete sessiz kalamayız diyoruz. Bugün ve bunu söylerken, bu duruma bakarken o çocuk "Alevi mi, Sünni mi?" diye asla, asla böyle düşünmüyorum. Bunu ayarıştıran insan olamaz, bunun ayrımını yapan insan olamaz ama bunu söylediğimiz için "Alevi olduğu için hassasiyet gösteriyor." dersanız, ben buna çok kızarım, ben buna tepki veririm Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Koçyiğit...

6.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, Sayın Başkan, direkt Leyla Hanım'ın kendi sözlerinden alıntılar yapmak istiyorum: "Yıllarca, on üç yıl boyunca Suriye'de Müslümanlar katledilirken gıkını çıkarmayanlar, bugün 'Aleviler öldürülüyor.' diye ortalığı ayağa kaldırıyor."

(CHP sıralarından "Yazıklar olsun!" sesleri)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Nedir bu?

Şimdi, Sayın Yenişehirlioğlu Leyla Şahin Usta'nın bu nefret dolu, Alevi katliamını meşrulaştıran, normalleştiren ve bunu yapan HTŞ rejimini de aklayan açıklamasını bizzat kurumsal olarak sahiplenmiştir burada, çok açık ve net söyleyelim. Burada,

Suriye'de insanlar ne diye öldürülüyor? Dürziler Dürzi olduğu için öldürülüyor, Aleviler Alevi olduğu için, Kürtler Kürt olduğu için, Hristiyanlar da Hristiyan olduğu için öldürülüyor; bu kadar açık ve net.

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Ölen insan ama!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Yani orada öldürme saiki, o çetelerin gidip Tartus'ta, Lazkiye'de öldürme gerekçesi o insanların Alevi olması. Peki, burada biz şimdi Leyla Şahin Usta'nın hangi açıklamasından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - "Efendim, ben öyle demek istemedim, Aleviler..." Sana ne Alevilerin neyin içinde olup neyin dışında olduğundan? Bugün "Alevi misin?" diye soruyor, kapısını kırıyor, içeri giriyor; kadını, kızı kaçırıyor, götürüyor, evdeki erkekler katlediliyor. Bunun karşısında mısın, değil misin? Alevilerin katledilmesini kınıyor musun, kınamıyor musun? Tartışma budur. Yoksa "Yok efendim, biz öyle değiliz, böyleyiz."

Bugün bir kez daha AKP Grubunun da bu katliamı kurumsal olarak sahiplendiğini görmüş olduk çünkü biz özür bekliyoruz Leyla Şahin Usta'dan, onun aklanmasını ve müsamaha gösterilmesini değil; bu kadar açık ve net.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın bir açıklama yapmasına ihtiyaç olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Yenişehirlioğlu; sanırım Sayın Leyla Usta'nın bir açıklama yapmasına ihtiyaç var. Her iki grubun da yapmış olduğu açıklamalar doğrultusunda Alevilerin katliamına dair söylemiş olduğu sözler sıkıntılı.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Onun kararını siz vermeyin Başkanım, onun kararını siz vermeyin.

BAŞKAN - O yüzden, Sayın Usta'dan bir özür talebi var muhalefetin; hem Cumhuriyet Halk Partisinin hem DEM PARTİ'nin.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Tarafsız Başkanlığınızı yapın.

BAŞKAN - Dolayısıyla kendisi yeni bir açıklama yapar mı, yapmaz mı biz bunu bilemeyiz ama böyle bir talep var, kendisine iletirseniz iyi olur. Bu konuyu şimdilik burada bırakalım, kendisinden açıklama beklenildiğini de iletirseniz seviniriz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - "Orta Çağ zihniyeti." diyen CHP Genel Başkanı önce özür dilesin!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Ya, kimin neye inanacağına siz mi karar vereceksiniz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - "Kur'an kursları Orta Çağ zihniyeti." demiştir, önce o özür dilesin.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Yani biz linç kültürü... Burada linç etmek istemiyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Oradan bağırmayın, çıkın...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Özünde bir insan olarak söylüyoruz, özünde insan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakikalık söz vereceğim.

Sayın Çakır, sizinle başlıyoruz.

(Gürültüler)

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim. Sayın milletvekilleri, lütfen...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Arapça Münazara Dünya Şampiyonası finaline ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, 40 ülkenin katıldığı Arapça Münazara Dünya Şampiyonası müsabakalarının finali Katar'ın başkenti Doha'da gerçekleştirildi.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Önce Genel Başkanınız özür dilesin.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Niye özür dileyecek Genel Başkanımız?

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Tamamına yakını ana dili Arapça olan ülkelerle başa baş geçen yarışmalarda Türkiye'yi temsil eden İzmit Mehmet Akif Ersoy Proje Kız Anadolu İmam-Hatip Lisesi öğrencilerimiz Sümeyye Bulut, Zeynep Rümeysa Arabacı, Meryem Rabia Songül gösterdikleri muazzam performanslarıyla dünya 2'nciliği elde ettiler.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Her şeyden özür dileyecek. Müslüman çocuklara hakaret etmiştir, Orta Çağ karanlığı iftirasında bulunmuştur.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Ayıp ya, yazık ya!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ya, hâlâ yarıştıyorsun, hâlâ yarıştıyorsun. Bu dilden vazgeçin, bu dilden!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Önce özür dilemeyi bilin, bari özür dilemeyi bilin.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Önce Genel Başkanınız özür dilesin.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Neden laf atıyorsun, ya neden laf atıyorsun? Ne kadar ayıp ya, ne kadar ayıp ama ne kadar ayıp bir şey ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Erdemli olun, erdemli, özür dilemek erdemdir.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Başta öğrencilerimizi, Okul Müdürü Fatih Şenocak'ı, takım öğretmenleri İman Summakieh'i ve tüm öğretmenlerimizi, Okul Dernek Başkanı Şener İnce'yi ve dernek yöneticilerini gönülden tebrik ediyorum. Bir seferberlik hâlinde Türkiye ve dünyada başarılı olmak için gösterilen gayreti ve elde edilen başarıyı sevindirici ve takdire şayan bulduğumu ifade ediyorum.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Senin Grup Başkan Vekilin özür dilesin.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Önce Genel Başkanınız özür dilesin.
SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.
BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.31

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.39

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakikalık söz vermeye devam edeceğim.

Sayın Düşünmez...

Buyurun.

8.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Suriye'de yaşananlara ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün Suriye'de yaşananlar savaşın ötesine geçmiş, açık ve sistematik suçlara dönüşmüş durumdadır. Alevilere ve Dürzilere yönelen saldırıların ardından Halep'te Kürt halkı hedef alındı. Yüzlerce insan kayıp, sivil infazlar, zorla alıkonulan kadınlar ve çocuklar vahşeti gözler önüne serdi. Bu suçlar örtülemez, geçirilemez, unutturulamaz. IŞİD artığı HTŞ ve SMO çeteleri Rojava'da korku üzerinden bir düzen kurmaya çalışıyor. Amaçları açıktır: Halkları sindirmek, toplumsal iradeyi kırmak, coğrafyayı kimliksizleştirmek. Biz bu suçları tek tek ifşa edeceğiz, faili kim olursa olsun işlenen her saldırıyı kayda geçireceğiz ve dünyanın gözü önüne sereceğiz.

Buradan ifade ediyoruz: Kürt halkı sahipsiz değildir. Halkımıza yönelen her saldırı ortak yaşam umuduna yönelen bir tehdittir. Yaşananları unutmayacağız, unutturmayacağız. Sessiz kalmayacağız, geri durmayacağız. Meşru haklarımızı her alanda savunmayı sürdüreceğiz.

BAŞKAN - Sayın Demir...

9.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, Beyaz Baston Görme Engelliler Haftası'na ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görme engelli vatandaşlarımızın hayatın her alanında bağımsız, eşit ve onurlu bir şekilde yer alabilmesi sosyal devlet anlayışımızın temel bir gereğidir. AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde engelli bireylerimize yönelik önemli ve kalıcı reformlar hayata geçirilmiştir. Engelli aylıkları ve evde bakım destekleri güçlendirilmiş, kamuda engelli istihdamı artırılmış, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişilebilirlik standartları yaygınlaştırılmıştır. Sesli kütüphaneler, erişilebilir kamu binaları, dijital kamu hizmetleri ve akıllı uygulamalarla görme engelli kardeşlerimizin yaşamı kolaylaştırılmıştır. Beyaz baston bağımsızlığın, özgürlüğün ve hayata güvenle tutunmanın sembolüdür. Devletimizin görevi ise bu bağımsızlığı destekleyen politikaları kararlılıkla sürdürebilmektir.

Bu vesileyle tüm görme engelli vatandaşlarımızın Beyaz Baston Görme Engelliler Haftası'nı kutluyor, engelsiz bir Türkiye hedefiyle çalışmalarımıza devam edeceğimizi ifade ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yaz...

10.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Alevi-Sünni eşitliğine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

(Hatip tarafından Nisâ suresinin 93'üncü ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Böyle başlayan bir ayet var Kur'an'da. O ayet Allah'ın kitabında şirkten sonra Müslüman'ın katlinden daha büyük bir günah olmadığını ifade ediyor. Bu vesileyle, Sünni de Alevi de eşit Müslümanlardır, birinin diğerine üstünlüğü asla yoktur, hiçbirisi hiçbir şekilde katledilemez ve katline cevaz verilemez. Biz hâlâ Cemel'in, Sıffin'in ve Kербela'nın acısını yaşıyoruz. Unutmayalım, Alevilik ve Sünnilik ayrı dinler değil, birer İslam mezhebi ve İslam kültürüdür. Kur'an'da aslolan ahlaklı Müslüman olmaktır, gerisi ibadet ve teferruatır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kendi kurumu olan İŞKUR'un yanı başındaki çocuk işçilerin ölümünü engelleyemeyen, kaçak yapılardan haberi olmayan Çalışma Bakanına sesleniyorum: Siz emeklinin hakkını savunmaya, emekliler için mücadele etmeye ne hadle "šov" diyorsunuz? Bakanlığı döneminde hiçbir meslek grubunu memnun edemeyen, çalışma düzenini bozan, sosyal güvenlik sistemini çökerten kim?

Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerinin büyük çoğunluğu AKP'den kalan borç ve enkazla göreve geldi. Buna rağmen belediyelerdeki en iyi maaşlar Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerinde. Yüreğiniz yetiyorsa bu borçların yüzde kaçını AKP belediyelerine ait açıklayın. Emeklilerimiz, işçilerimiz, kadınlarımız, gençlerimiz kimlerin yolsuzluk yaptığını, kimlerin verdiği sözleri tutmadığını çok iyi biliyor ve bunun cevabını 31 Martta halkımız size cevap olarak verdi. Merak etmeyin, ilk genel seçimlerde yok saydığınız emeklilerimiz bu utanmazlığa ve yüzsüzlüğe son verecek.

BAŞKAN - Sayın Gül...

12.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, 19 Kasım 2025 itibarıyla kentsel dönüşüm projelerindeki ilerlemeye ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan,.

19 Kasım 2025 itibarıyla kentsel dönüşüm projesi 1'inci etap çalışmalarımızda yüzde 50'lik bir ilerleme kaydettik. Bu, sadece bir sayı değil; bu, yüzlerce ailenin huzuruna, can güvenliğine attığımız somut bir adımdır. 2026 sonlarında bu güzel dairelerimizi hak sahibi kardeşlerimize teslim edeceğiz inşallah. 1'inci etap yüzde 50 tamamlandı, 2'nci etap için bir iki ay içerisinde inşallah başlayacağız. Siirt'imizi depremde korkmayan, modern ve yaşanabilir bir şehre kavuşturacağız inşallah.

Buradan sesleniyorum: Biz AK PARTİ olarak milletin hizmetkârıyız; Siirt'e, bu aziz toprağa sevdalıyız. Her bir tuğlada, her bir betonda geleceğimizi görüyoruz. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Sayın Bakanımız Murat Kurum'a ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir...

13.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, kamu mühendislerinin maaşına ilişkin açıklaması

DENİZ DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, 2015 yılında kamu mühendisleri ile hâkim, savcı ve uzman doktorlar neredeyse aynı maaşı alıyordu. Aynı kariyer süresi, benzer sorumluluk, benzer kamu hizmeti... Ama aradan geçen on bir yılda adalet tamamen bozuldu. 2015-2026 döneminde hâkim, savcı maaşları yaklaşık 53 kat, uzman doktor maaşları 50 kat arttı. Peki kamu mühendisi? Sadece 28 kat. Bu ne demek biliyor musunuz? Oranlar korunsaydı bugün bir kamu mühendisinin maaşı en az 185 bin lira olmalıydı. Ama gerçek ne? 92 bin lira. Bu fark bir zam meselesi değil, bu, yapısal bir adaletsizliktir ve bu sorun geçici artışlarla değil, teknik ve kalıcı bir iyileştirmeye çözümlenmelidir. Kamu mühendislerine hak ettiğini verelim. Adalet, ünvana göre değil, emeğe göre olmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

14.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya Selçuklu, Karatay ve Meram Belediyelerinde emlak vergisine yapılan zamma ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Konyalı hemşehrilerimizin ciddi bir mağduriyeti söz konusu. Selçuklu, Karatay ve Meram belediyeleri 2026 yılı için emlak vergisine yüzde 500'e varan zamlar yaptı. Aslında buna zam demek mümkün değil, Konyalı hemşehrilerimizin sırtına vurulan balyoz. Soruyorum: "Zam" adı altında vurulan bu balyoz hangi vicdana, hangi adalete sığar? Emekliye yüzde 12, memura yüzde 18, asgari ücretliye yüzde 27 zam veriyorsunuz; yurttaşlarımızı yoksulluğa terk ediyorsunuz ancak emlak vergilerine yüzde 500'e varan zamlar yapıyor. Bu fahiş zammı kabul etmiyoruz. Selçuklu, Karatay ve Meram belediyelerine sesleniyorum: Bu fahiş zammı geri çekin.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım...

15.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, CHP Genel Başkanının dün yaptığı açıklamalara ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

Bir zamanlar "Geldi İsmet, kesildi kısmet." diyen vatandaşlarımız, şimdi "Geldi CHP, kesildi hizmet." diyor. Nereden tutsak elimizde kalıyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Allah'ım ne diyeyim ben sana ya!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Elimizi tutmayın, kir bulaşır kir(!)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Dün CHP'nin Genel Başkanı "Su üzerinden siyaset yapmayalım." diyerek Mansur Yavaş'ın getiremediği suyla ilgili bir şeyler yapar diye bekledik...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sizin belediyeler niye getirmiyor suyu?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - ...çıktı kürsüye sudan bahanelerle iktidara gelince su problemini çözeceğiz vaadinde bulundu, iyi mi?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sadece Ankara'da mı su kıtlığı var? Gözün görmüyor mu, kulağın duymuyor mu? Memleketteki diğer illerde ne oldu? Allah korusun, Gaziantep'te, Erzurum'da... Sular nerede? Bu DSİ niye yapmıyor yatırımları?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Özetle, Ankaralılara "CHP iktidara gelene kadar su yok." dedi. Ankaralılar merak etmesin, su işi CHP'ye bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bırakın artık iktidarı. Yatırım yapacak iktidar nerede? Hamaset değil, icraat bekliyor insanlar.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sosyal medya belediyeciliğiyle şehir yönetilmez. Vatandaş algoritma değil, insan insan; ekrandan değil, sokaktan hizmet ister.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bu AKP iktidarından çekti bu vatandaş ne çektiyse! Yetti artık, düşün şu memleketin yakasından.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bakıyorsunuz, tanıtım filmi var, icraat yok; reklam var, asfalt yok...

SERKAN SARI (Balıkesir) - "Su yok." Suyu getirmeyen siz, yatırım yapmayan siz, ahkam kesen siz. Hâlâ daha "Ankara'da su yok." diyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - ...çukur çok, çözüm yok; su yok, fıs çok; "tweet" çok, hizmet yok diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Nerede yatırımlarınız? Niye yapmadın bu yatırımları?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bağır bağır! Saygısız herif, bağır! Bağır saygısız herif!

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Neden yapmıyorsun kardeşim?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Saygısız herif, bağır!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sizin belediyeleriniz...

BAŞKAN - Dinleyelim, Grup Başkan Vekiliniz konuşacak.

Buyurun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bak, kıpkırmızı oldun, ampul gibi oldun!

16.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, bir sefer...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Konuşuyorum diye konuşuyorsun oradan.

BAŞKAN - Sayın Başarır, sizi dinlemiyorlar.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Boş boş konuşuyorsun!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Serkan ağabey, bir saniye...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Konuşurken müdahale...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Adem kardeşim...

BAŞKAN - Buyurun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ayıptır ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir sefer, kullandığı dil, gerçekten çok ayıp. "Geldi İsmet, gitti kısmet." diyorsun, değil mi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Evet, diyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kim için söylüyorsun bunu? Bunu kim için söylüyorsun? Soruyorum, bir dakika.

BAŞKAN - Böyle karşılıklı olmaz ama Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kim için söylüyorsun? İsmet Paşa için.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, bir tane İsmet var, başka var mı?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İsmet Paşa için söylüyorsun. Bak, o İsmet Paşa gelmeseydi ve o olmasaydı kısmetinde kim olurdu, ben bilemiyorum, sana bunu söyleyeyim. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yunanlılar olurdu, Yunanlılar!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kim olurdu, ben bilemiyorum. Yazıklar olsun! Kurtuluş Savaşı'nda mücadele veren, Lozan'ın mimarı İsmet Paşa için bir milletvekili olarak bunları söylüyorsun ya, yazıklar olsun sana!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, satışmadan söz istiyorum.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Belki sen olurdun ama kimin çocuğu olurdun belli olmaz!

BAŞKAN - Yani böyle bir usul var mı gerçekten arkadaşlar ya? Böyle karşılıklı... Ondan sonra sen bana laf attın, sen bana laf attın, birbirimize cevap vereceğiz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama böyle olur mu Sayın Başkan!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - "Geldi İsmet, gitti kısmet." diyor!

BAŞKAN - Böyle bir usul var mı ya?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu nasıl bir cümle ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bu usul bana gelince mi gündeme geliyor? Böyle bir usul eğer bana gelince gündeme geliyorsa oturup konuşalım! Açıkça "Yazıklar olsun!" diyor!

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Kendini savunma imkânı olmayan bir kişiye bunlar konuşulmaz!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sen bu ülkenin...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bu ülkenin Cumhurbaşkanına, Başbakanına...

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, siz mi söylersiniz, bilmiyorum, böyle olmaz gerçekten.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, açıkça "Yazıklar olsun!" diyor.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yazıklar olsun tabii, ne diyeceğiz!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne diyeceğim bu cümleye ben ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - "Adın başka olurdu." diyor. Başkanım, ben kürsüden söz istiyorum.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Belki sen olurdun ama adın da başka olabilirdi!
BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan...
BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

17.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, usule ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Efendim, karşılıklı olarak bu şekilde konuşmak zaten Meclisin usulünde yok. Bir dakikalık konuşmasını milletvekilimiz yerine getirdi, Grup Başkan Vekili de cevap verdi fakat Grup Başkan Vekili cevap verirken bunu Meclise karşı yapmalı. Bire bir, karşılıklı polemik yarıştıracak şekilde "Utanmıyor musun! Utanmıyor musun!" artık dillerine pelesenk oldu bu mevzu. Bu şekilde konuşmak zaten doğru değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanmıyorsunuz çünkü.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Utanması gerekenler başkaları.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kimler mesela?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Utanması gereken vekil de orada ayakta duruyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, neyin tartışması, neyin sataşması ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım...

BAŞKAN - Yerinize geçin, ben yerinizden bir dakika size söz vereceğim, girin sisteme.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Özür dileyecekse söz verin Başkanım.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Hakaret ettikten sonra ne sözü ya?

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - İsmet Paşa olmasaydı siz olur muydunuz, onu bilemem.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Olurdu da adı başka olurdu.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Özür dileyecek. Bu Meclisin kurucu iradesinden özür dileyecek. Öyle herkes her istediğini konuşsun burada...

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Ya, bırak Allah aşkına ya, istediğini konuşacak, senden mi talimat alacak!

SERKAN SARI (Balıkesir) - İstediyini konuşamaz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - İstediyini konuşamaz öyle, öyle yok.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekilleri, yerlerinden birer dakika söz alan sayın milletvekillerine -sizden rica ediyorum- cevap vermeyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Nasıl vermeyelim Başkanım ama yani açık bir hakarete bulunuyor.

BAŞKAN - Konuşmalar bittikten sonra varsa bir hakaret, varsa bir sıkıntı cevap verebilirsiniz ama diğer milletvekili arkadaşlarımızın hakkını da yemiş oluyoruz bu durumda.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Anlıyorum Sayın Başkanım, dayanılacak gibi değil ki.

BAŞKAN - Dolayısıyla, herkes bir şekilde konuşmasını yapsın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Saygıdeğer Başkanım, dayanılacak gibi değil yani partimin 2'nci Genel Başkanı İsmet İnönü'ye bu lafı söyleyen bir milletvekiline ben ne diyeyim ya, neyi bekleyeyim ama ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Efendim, Grup Başkan Vekillerinin konuşma süresi var, o süre içinde cevaplarını verirler. Her bir dakikaya cevap verilir mi ya?

BAŞKAN - Sayın Başarır, tamam, dinleyelim lütfen. Sayın milletvekillerini dinleyeceğiz.

Buyurun.

18.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, CHP Grup Başkan Vekilinin dakikalarca, saatlerce konuştuğunu ben bir dakikada özetledim aslında.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yapma ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Benim bir dakika sözüme bile tahammül edemiyor. "Geldi ismet, kesildi kısmet." olayı benim uydurduğum bir şey değil, Türkiye'nin bir gerçeği, Türk milletinin İsmet İnönü için söylemiş olduğu bir vakadır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Özü kabahatinden beter ya.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hâlâ devam ediyor ama ya.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Kalkıp "İsmet Paşa olmasaydı adın şöyle olurdu, böyle olurdu." diyenlerin bugün çocuklarının adlarına bakıyoruz, bir tane "İsmet" ismi yok, bir tane "Mustafa" ismi yok, bir tane "Kemal" ismi yok, bir tane "Zübeyde" ismi yok, bir tane "Ali Rıza" ismi yok. (CHP sıralarından gürültüler)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Terbiyesizlik yapma ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya bu ne diyor ya! Arkadaş, ne diyor ya!

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - O zaman sizden izin mi alacağız!

BAŞKAN - Böyle bir değerlendirme yapmayın lütfen, böyle bir değerlendirme doğru değil.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Onları çok iyi biliyoruz, hem Mustafa Kemal üzerinden hem İsmet İnönü üzerinden ne kadar suistimal ettiklerini çok iyi biliyoruz.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Sizden izin mi alacağız! Bu ne saygısızlık!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, "Mustafa" derken Atatürk'ü kastediyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne diyor ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - "Mustafa" derken Atatürk'ü kastediyor Sayın Başkan.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - CHP'nin hizmetsizliğini, CHP'nin kısmetsizliğini, CHP'nin bu memleketin başında bir vakıa olduğunu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Aynı zamanda Atatürk'e de düşman bu.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - ...kısmetsiz olduğunu ifade etmek için söylediğim bir sözdü...

BAŞKAN - Sayın Yıldırım... Sayın Yıldırım, bakın...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Böyle bir şey olmaz. Atatürk'ün kurduğu Mecliste Atatürk'e hakaret olmaz.

BAŞKAN - Bir dakika arkadaşlar, bir dakika, bir dakika...

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - İlla "Recep Tayyip" mi koyacağız! Sana mı soracağız! "Recep Tayyip" mi koyacağız saygısız adam!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen benim ismime laf edersen... Sen laf edersen alırsın. Torununa koydun mu "İsmet" adını? Koy da göreyim! Sen git torununa "İsmet" adı koy, "Mustafa" adı koy, "Kemal" adı koy. Koy da göreyim!

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Çocuklarımızın ismini size mi danışacağız! AK PARTİ mi karar veriyor çocuklarımızın ismine! Utanmıyorsun da konuşuyorsun be!

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Kimse çocuğuna hangi ismi takacağını kimseye ne sorar ne de bunun için kimseden izin alır. Her insan kendi çocuğuna istediği ismi takar. "Niye şunun ismini vermedin? Niye bunun ismini vermedin?" üzerinden bir polemik yaratmayı doğru bulmuyorum.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen dinleyin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tamam Başkanım, buyurun.

BAŞKAN - Sayın Başarır, ben açıklamamı yaptım yani böyle hani "Çocuklarınıza niye bunun ismini koymadınız? Niye şunun ismini koymadınız?" değerlendirilmesini doğru bulmuyoruz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, o değerlendirme size ait değil...

BAŞKAN - Her insan kendi çocuğuna istediği ismi verme özgürlüğüne sahiptir, buna bir başkası karar veremez.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ama benim ismim üzerinden girerse...

BAŞKAN - Ya, şimdi böyle bir şey üzerinden niye polemik yaratıyorsunuz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bence o değerlendirmeyi doğru bulmayın önce. Ne diyor bana? "İsmet Paşa olmasa adın başka olurdu." diyor ama bunu diyenlerin adlarına bakıyoruz, hiçbirisinde "İsmet" ismi yok. Niye? Çünkü tarihinden utanıyorlar ya.

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben ismi üzerinden falan bir yorum yapmadım, bir. Bu ülkede hayatını cephede geçirmiş, Kurtuluş Savaşı'nın mimarı İsmet İnönü'ye bu Parlamentoda bir milletvekili böyle konuşursa Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkan Vekili olarak ben ona gereğini yaparım, iki.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Buyur, beraber, haydi gel.

BAŞKAN - "Gereğini yaparım." değil, "Cevap veririm."

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Gel bakalım, gereği ne yapıyorsan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Grup Başkan Vekili sana gerekli cevabı verir.

BAŞKAN - "Cevap veririm." Evet.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - "Gereğini yaparım." ne demek ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, bir dakika...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - "Gereğini yaparım." ne demek!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İşte, aynen de, böyle konuşma mı olur!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen öyle konuşursan cevabını alırsın Ali Mahir Bey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Beyefendi, ne oluyor! Şunu mu savunuyorsun sen? Şunu mu savunuyorsun? Sen şunu mu savunuyorsun?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ya, "Gereğini yaparım." ne demek! Üslubunuzu değiştirin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen gereğini yapabiliyor musun? Şunu susturabiliyor musun?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Üslubunuzu değiştirin artık ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şunu susturabiliyor musun?

BAŞKAN - Sayın Başarır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şu terbiyesizliğe son verebiliyor musun?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Yani Vekile "Gereğini yaparım." ne demek? Seçilmiş bir adam!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ayıp ya! Ayıp!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Üslubu değiştirsinler!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yeter! Yeter! Sen kimsin ki İsmet Paşa'nın adını ağzına alıyorsun? Terbiyesiz herif!

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.54

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, çok kısa...

BAŞKAN - Sayın Başarır...

19.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması (Devam)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sözüm yarım kaldı, çok kısa, bir tartışmaya yer vermeyecek şekilde bir açıklama yapmak istiyorum.

Bir sefer, burada, tüm milletvekilleri bu ülkenin kurucu değerlerine saygı göstermelidir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü bu ülkede hayatını cepheye vermiş, Misakımillî sınırlarını çizmiş, bu vatani bize armağan etmiş en önemli değerleridir. Onların adını bu şekilde anmak bir milletvekiline yakışmıyor.

İkinci durum, isteyen istediği ismi koyabilir ama "Mustafa Kemal"i milyonlarca insan onurla koyar ve koymuştur. Ama gelip bunu sanki bir eleştiri, bir marifetmiş gibi anlatmak, bu toplumu ayırtırmak doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O yüzden ben o milletvekilini tarihimizden, Meclisten, milyonlarca yurttaştan özür dilemeye davet ediyorum.

İsmet İnönü bizim 2'nci Genel Başkanımız, bu ülkenin değeri, Lozan'ın mimarı, Kurtuluş Savaşı cephelerinin eşsiz komutanıdır; saygıya davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ve lütfen, lütfen artık milyonları zedeleyecek, üzecek bu söylemlerden kaçınalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Evet, sizinle ilgili bir talep vardı, sanırım onunla ilgili bir konuşma yapacaksınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, cevap hakkımı kürsüden kullanmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun, kürsüye gelin.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, günlerdir bir linç kampanyası şeklinde yürütülen sözlerle ilgili tekrar bir açıklama yapma ihtiyacını hissettim çünkü yeniden gündem üzerinde bu konu üzerinden tartışmalar alevlenerek devam ettirilmeye çalışılıyor.

O günkü konuşmamda -tabii, bunların hiçbirisi muhalefet tarafından dikkate alınmıyor- konuşmamın başında, aynen okuyacağım: "Suriye'de, Halep'te yaşananlar hepimiz için çok endişe verici olaylar. On üç yıldır savaşın bedelini ağır olarak ödemiş, yine savaştan kaçarak ülkemize sığınmış Suriyelilerin artık barış ve huzur içerisinde yaşamaları, terör örgütlerinin derhâl oradan temizlenmesi hepimizin en önemli önceliğidir.

Türkiye, bölgede barışın teminatıdır. Askerlerimiz asla ve kata hiçbir zaman orada bir savaşın tarafı olmamıştır ve olmayacaktır. Bizim görevimiz, hepimizin görevi, barışın temini, sivililerin korunması, Suriye'nin bir kaosa ve iç savaşa gitmemesidir. Bunun için hepimizin sorumluluğu vardır çünkü Suriye'deki kaos ve iç savaş en çok bize, ülkemize ve bölgemize zarar vermektedir. Suriye Suriyelilere bırakılmalı ve kendi yönetimine de herkesin destek olması gerekmektedir. 10 Mart mutabakatına acilen uyulmalıdır.

Suriye'ye sırt çevirenler kim hepimiz çok iyi biliyoruz. Suriyeliler zamanında savaştan kaçıp geldiğinde biz 'kardeş ülkemiz' 'dost insanlarımız' diyerek, zamanında Osmanlı'nın topraklarında yer almış ve güven içerisinde yaşamış bu insanları kardeşlerimiz bilerek; dilini, dinini, ırkını, kökenini ayırt etmeksizin hepsine ev sahipliği yaptık, kapımızı açtık."

Devam ediyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Şimdi, bunları söylemişim, bunlar çok net ortada.

"Suriye'de Aleviler katlediliyor." ilk diyen, o gün nöbetçi olan Grup Başkan Vekili Sayın Sezai Temelli'ydi; döndüm, Sezai Temelli'ye dedim ki: Biz Suriye'yle ilgili bu kadar emek vermişiz, çaba vermişiz. Ha, bu insanlar ülkelerinden kovulup aç açıkta, bıçare bizim sınırımıza geldiğinde ne dediniz, ne dedi muhalefet? Hepiniz dediniz ki "İçeri almayacaksınız." "Bunları göndereceğiz." Hatta seçim kampanyalarınızda bu insanları otobüslere bindirip göndereceğinizi vadettiniz. Sizin kendi konuşmalarınız var, açın videolarınıza bakın. Biz buna rağmen...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Siz kendi konuşmanızı...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hâlâ bizi suçluyorsunuz özür dileyeceğiniz yerde ama!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Lütfen dinleyin.

BAŞKAN - Tamam, dinleyelim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Buna rağmen biz hep şunu savunduk: Biz ensarız; gelenlerde hiçbir ayırım yapmadık, hiçbirinin mezhebine bakmadık, hiçbirini Kürt mü Türk mü, Alevi mi Sünni mi diye hiçbir ayırma tabi tutmaksızın hepsine kapımızı açtık, hepsini koruduk kolladık ve gözettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bizim inancımızın gereği budur.

İlk ayırımı yapan Sayın Sezai Temelli'ydi, ben de döndüm, dedim ki: Bakın...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, siz suçluyorsunuz hâlâ, özür dilemiyorsunuz Sayın Başkan!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Evet, siz dinlemiyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Dinliyorum.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - "Katledilenler Alevi değil" mi diyelim yani! Kim katlediliyor, ismini anmayalım mı?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ben "On üç yıldır Suriye'de insanlar öldürülüyor, Müslümanlar öldürülüyor; bugün Aleviler öldürülüyor diye ayağa kalkıyorsunuz." dedim.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - "Alevi" dediğinde hâlâ karşı çıkıyorsunuz! Alevilere "Yok" mu diyorsun? "Alevi" kelimesinden mi rahatsız oluyorsun?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ve arkasına şunu ekledim: "Bu dil çok yanlış bir dil." dedim, "Bu ayırma gitmeyin." dedim.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Nasıl bir şey bu? Bu nasıl açıklama ya! Özür dilemeniz lazım Leyla Hanım.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Belli ki özür dilemeyecek!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Dinle! Dinle!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - "Suriye'de ölenlerin dinine, diline, ırkına bakmıyoruz; insanlar ölüyor..."

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yalan söylüyorsun!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - ...bunların hepsi bizim için insandır ve kıymetlidir, değerlidir." dedim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Gerçeği örtbas etmek için bunu kullanmayın! Gerçeği gizlemek için bunu kullanmayın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Biz Alevileri Müslümanlıktan ayırt etmiyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Özür dileyin Leyla Hanım!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Aleviler de Müslümandır, Müslümanlar katledilirken hepsini içine kattığımı tekrar tekrar söyledim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Horasan da var! Müslümanlar öldürülürken...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bunları çok iyi...

BAŞKAN - Sayın Usta, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Verelim, verelim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım, sonsuz bir süre yok. Özür dilemediği için...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Propaganda yapıyor!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Özür dile ya! Özür dile ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Özür dilemesi gereken asıl sizsiniz. (DEM PARTİ sıralarından "Aa!" sesleri)

Dersim'de katliam yapıp onlarca Alevi'nin canına kıyan sizsiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Binlerce, binlerce...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Yeri geldiğinde PKK terör örgütünü destekleyerek bütün Kürtleri ve Alevileri katleden sizsiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Vah, vah, vah, vah!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, yan çevir, kazı çevir, oraya çevir, buraya çevir! Nereye...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Özüünüz kabahatinizden beter!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Asıl özür dilemesi gereken sizsiniz. Benim söylediğim çok açık ve net ortadadır. Ben diyorum ki: Bu ayırım dilinden vazgeçin.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Özüünüz kabahatinizden beter!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Hakaret dilinden vazgeçmek zorundasınız!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ben bir Alevi vatandaş olarak sizi kınıyorum!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bu mezhep kökenli, etnik kökenli siyasetten fayda gelmez.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Manipüle etme, konuyu çevirme!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Niye, niye? "İnsanlar ölmesin." dedi diye mi?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bu ayrımdan vazgeçin diye ben söylüyorum ama siz dinlemeyip lafı tamamen kendinizce çevirip kendinizi aklamaya çalışıyorsunuz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Çevirmede siz bir numarasınız! Vallahi sizi geçemeyiz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Böyle kendinizi aklayamazsınız. Tarihinizle yüzleşirsiniz, kendinizi aklarsınız. Bakın, Müslümanlar...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Biz "Kürt'e Kürt, Alevi'ye Alevi, Dürzi'ye Dürzi." deriz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ben de diyorum, ben de diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bunu söylemezsen katliamı gizlemiş olursun, örtmüş olursun, çarpıtmış olursun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ama ben...

BAŞKAN - Sayın Usta, çok çok fazla söz verdim size.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, iki dakika yeter; sataşma yani!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Aleviler Alevi olduğu için katlediliyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Sayın Başkan, üç gündür aynı konular konuşuluyor ve adım geçiyor, lütfen onlara cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN - Tamam, biliyorum ama toparlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım, iki dakika sataşma için.

Yeni polemikler yaratıyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bu daha beter!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yalan söylüyorsun, yalan!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bakın, sakın olun, sakın olun. Tarihimize dönün bakın, geçmişinize dönün bakın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya bugünü konuş, bugünü! Yirmi beş yıldır iktidarsınız!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Aleviler Alevi olduğu için katledilmiyor mu?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ben diyorum ki: Aleviler -Hazreti Ali de bizim için kıymetlidir- Peygamber Efendimiz'e inanırlar, Hazreti Ali'ye inanırlar. "Eğer Alevilik Hazreti Ali'ye inanmak, onu sevmek, saymaksa en büyük Alevi benim." diye Sayın Cumhurbaşkanımız açıklama yapmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sözde, sözde! Söze gerek yok, özde olacaksın, özde!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ben de bu lafı aynen söylüyorum ama siz hâlâ etnik köken ve mezhep üzerinden kendi siyasi rantınızı yapmaya çalışıyorsunuz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Alevilerden özür dileyeceksin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Asıl özür dilemesi gereken sizlersiniz. Yıllarca bu insanları bu şekilde ayırt edip kullandınız. Biz bu ayrımı bitirdik.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Leyla Şahin, Alevilerden özür dileyeceksin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Biz "Aleviler kardeşimizdir." derken Müslümanlar üzerinden bahsediyoruz. Hepimiz Müslümanız, kardeşiz. Tüm Alevi cemaatini saygıyla selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Madem Alevileri seviyorsunuz bir Alevi vali var mı? Bu memlekette bir Alevi vali var mı?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Geçen gün gittim, kahvaltılarını da yedim; hepsi de bağırılarına bastılar. Maalesef siz anlamayacak kadar, bu kadar zalimsiniz, bu kadar... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hâlâ bize hakaret ediyor ya! Ben ne diyeyim!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kâğıttan okuyana kadar mükemmel, sonra yine terane!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Alevileri çok seviyorsunuz ama sözde, hep sözde!

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Usta.

Sayın Koçyiğit...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sataşmadan söz istiyorum Başkanım, Grup Başkan Vekilimizin adını verdi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Alevilere düşmansın! Leyla Şahin, Alevilere düşmansın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Sakin ol, sakin ol!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun!

DENİZ DEMİR (Ankara) - Biz sakiniz, sadece bir özür istiyoruz.

Bir de tıp doktorusunuz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, gurur duyuyorum mesleğimle.

DENİZ DEMİR (Ankara) - Gurur duysanız bunu yapmazsınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kimseyi ayırt etmeden de tedavimi yapıyorum; sizin gibi değilim.

DENİZ DEMİR (Ankara) - Nasılmışız biz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz kullana kullana bu insanları bitirdiniz.

DENİZ DEMİR (Ankara) - Kimi kullanmışız?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz Alevileri kullana kullana bitirdiniz.

DENİZ DEMİR (Ankara) - Alevileri kimse kullanamaz!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırmak) - HTŞ kimin emrinde?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Dersim'de katliamdan kaçınmadınız, hâlâ konuşuyorsunuz, buyurun konuşun.

DENİZ DEMİR (Ankara) - Uludere'yi biz mi yaptık?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hepsini siz yaptınız!

DENİZ DEMİR (Ankara) - Uludere'yi biz yapmışız!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bir susarsanız eğer sayın Grup Başkan Vekillerinin söz talebi var.

Sayın Koçyiğit...

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine satışması nedeniyle konuşması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim efendim.

Evet, özrü kabahatinden beter, yaptığının arkasında duran, Alevi katliamını meşrulaştıran, Alevileri hedef gösteren bir konuşmayı Sayın Usta'dan dinlemiş olduk.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hiç böyle bir şey söylemedim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Onu meşrulaştıran sizsiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Ha, farklı bir konuşma bekliyor muyduk Sayın Leyla Şahin Usta'dan? Vallahi ben kendi adıma beklemiyordum.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Biz de sizden beklemiyoruz, sizden hiç beklemiyoruz şahsen. Aynı konuşma...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Çünkü burada, bu kürsüde, bu Mecliste toplumsal bir kesimi en fazla hedef gösteren, en fazla nefret suçu işleyen...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Şu konuşmadan nereden anladınız? Şu konuşmadan onu nasıl çıkardınız?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - ...dilinde sürekli toplumsal kesimlerin aslında yok edilmesi gerektiğini söyleyen bir kişidir, çok açık ve net.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Bu kadar art niyetli düşünemezsiniz ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ayrımcılık yapıyorsun ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - İkinci, açık ve net söyleyeyim; bir Dersim evladı olarak, bir ocakzade olarak, bir Baba Mansur evladı olarak söyleyeyim: Beni katleden sizin zihniyetinizdir. Yüzyıllardır beni katleden sizin zihniyetinizdir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sizin zihniyetinizdir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bana söyleme, CHP'ye söyle varsa cesaretin!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - O senin şahsı hezeyanların, senin bize olan düşmanlığın, içindeki kin, kin!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Biz niye söylüyoruz biliyor musunuz? Bakın, Suriye'de Aleviler Alevi olduğu için katlediliyor, Alevi olduğu için.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Aleviliğin sevgisinden bir damla alamamışsın!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Bir sus!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Aleviliğin sevgisinden bir damla alamayıp...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Ama siz ne diyorsunuz: "On üç yıldır Suriye'de Müslümanlar katlediliyor ses çıkarmıyorsunuz."

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Öyle demedim.

BAŞKAN - Dinleyin lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Ne diyorsunuz? Konuşmanız aynen öyle, konuşmanıza bakın!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ön yargılardan kurtulamadıkça bu hezeyanlarınızdan kurtulamazsın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Yani şunu diyorsunuz: "Esat Aleviydi, Müslümanları katletti, şimdi HTŞ geldi ama aslında Alevi katliamı yok." Sizin zihniyetiniz o Alevilerin kapısına yaslanıp Alevi olduğu için dışarıya çıkaran, onu katleden, kadını, kız çocuğunu kaçıran zihniyetle aynıdır ve siz burada özür dilemeniz gerekirken döndünüz yeniden Alevileri hedef gösterdiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Siz inancınızı ortaya koyuyorsunuz, aklınızdan geçenleri ortaya koyuyorsunuz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Konuşmayı dinlememişsiniz bile!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Bizim Grup Başkan Vekilimiz hiçbir şekilde bir ayrımcılık yapmamıştır, hakikati dile getirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Tutanaklara bakın, tutanaklara bir bakın! Gülüstan Hanım, tutanaklara bakın. Şu konuşmayı eleştirebiliyorsunuz, ön yargılardan kurtul da konuş!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Ve o hakikat ne biliyor musunuz? Şu anda desteklediğiniz, arkasında durduğunuz, hizalandığınız o HTŞ'liler var ya, o çeteler var ya, Dürzileri, Alevileri, Kürtleri Suriye'de katlediyorlar.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Ya, bırak Allah aşkına! Yalan söylüyorsunuz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Yalan söylüyorsun, yalan; yalan konuşuyorsun! Tamamen yalan konuşuyorsun! Hiçbir alakamız yok. İftira atıyorsun! İftiracısın, iftiracı! İftira atma!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Şeyh Maksud'da, Eşrefiye'de olanlar da Lazkiye'de, Tartus'ta olanlar da Süveyda'da olanlar da çeteci anlayışın, Selefi cihatçı anlayışın yansımasıdır.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - O gruplarla ne kadar diyalogunuz var, onu söyle o zaman!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Siz şimdi o cihatçıları aklamak için burada, kürsüde söz kullanıyorsunuz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Yalan konuşuyorsun! Ne alakası var!

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Yalan söylüyorsun!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Ben size söyleyeyim: Bütün Aleviler sizin o cihatçı anlayışınızın karşısında duracaklar, açık ve net söyleyelim ve tarih karşısında suçlusunuz, suçlusunuz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Yalan konuşuyorsun, yalan!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Ya, neyin "Ne alakası var?" Sen bilmiyor musun ne alakası var, sana söylüyor işte, ne konuşuyorsun sabahtandır? Sen sabahtandır ne konuşuyorsun?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sen otur yerine!

Tamamen yalan!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Zıvanadan çıkarıyor bunlar ya!

BAŞKAN - Ya, Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor arkadaşlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, tartışmayı uzatmak istemiyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Başarır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Aynı şekilde bize de...

BAŞKAN - Buyurun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bir özür bekliyoruz Ali Mahir Bey.

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, ben, sakın olursak...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Tabii tabii, oluruz, aynen senin gibi oluruz!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Hepsi birden aynı yalanı söylüyor!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - En büyük yalancı sizsiniz! Yalancının başta gidenisiniz!

BAŞKAN - Arkadaşlar, dinler misiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ali Mahir Bey, aynı senin gibi saygılı olacağız!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şimdi, burada Leyla Hanım'ı linç etmek ya da söylemediği bir cümleyi söylemiş gibi göstermek hiçbir muhalefetin, hiçbirimizin de amacı değildir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ama öyle diyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Buraya geldi, beş dakika boyunca hepimiz dikkatle dinledik, bir özür bekledik.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Niye özür dileyeyim?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şu söylenemez mi arkadaşlar: "Ben kastetmediğim, kullanmak istemediğim, ağzımdan çıkan cümlelerden dolayı pişmanım, özür diliyorum."

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen Dersim'den özür dile, biz de dileyelim hadi. Sen Dersim'den özür dile.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ben eğer bu Mecliste yanlış bir cümle kullansam herhangi bir arkadaşıma karşı ya da bir düşünceye, inanca karşı, vallahi özür dilerim, bundan utanç duymam. Bu kadar zor mu özür dilemek Leyla Hanım? Özür dilemelisiniz çünkü iki cümle çok net: "Müslümanlar katledilirken ses çıkarmayanlar Aleviler katledilirken bağırıyor." dediniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Aynen öyle!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Öyle demedim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tutanak aynen öyle!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Alevileri Müslüman olarak görmediniz, bunu söylediniz, bundan dolayı özür dilemediniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hayır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tutanaktan okudum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tutanaktan okuduğun belli!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ya, gelin, bakın, bu, üzüntü duyulacak bir durum değil özür dilemek. Özür dilemek bazen büyüklüktür. Bugün bir özür dileseniz o milyonlarca Alevi sizi bağrına basar, bunu kabul eder ama niye bundan imtina ediyorsunuz? Neden grubunuzu, Meclisi bu tartışmanın içerisine sokuyorsunuz, çok mu zor? Bu bir kibir, bu bir kibir!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bir kez daha söylüyorum: Bu ülkede Cumhuriyet Halk Partisi Grubu hiçbir ırkçılığı, inançlardaki ayrımcılığı kabul etmez. Biz Yaradan'dan dolayı tüm insanları seviyoruz ve size de öneriyorum; yapmayın, bilinçaltınızdaki bu ön yargıları çıkarın.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Niyet okuyorsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Alevi de Sünni de eğer katlediliyorsa bunu yapanlara yazıklar olsun, lanet olsun! Bunu biz söyledik, söylemeye devam edeceğiz. Bu ayrımı Sezai Bey yapmadı, DEM Grubu yapmadı, muhalefet yapmadı ama bilinçaltınızda böyle bir şey olduğu için ağzınızdan bu cümleler çıktı. Yahu, gelin, bir özür dileyin lütfen. Çok mu zor? "Özür diliyorum, kırdım, üzdüm, özür diliyorum." diyemiyor musunuz?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Bağlamından siz kopardınız, siz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Gelin, beş dakikaya da gerek yok, on saniyede bu iş biter; özür dileyin; grubunuzu, arkadaşlarınızı, partinizi daha fazla zor durumda bırakmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Başkanım, söz alabilir miyim lütfen.

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu'nun da söz talebi var, Sayın Usta'nın da.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Kürsüden bir açıklama yapmam gerekiyor.

BAŞKAN - Buyurun.

4.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Birbirimizi dinlemek her zaman sağlıklıdır, birbirimizi dinlemek birbirimizi anlamamız için önemlidir; o yüzden, lütfen, sükûnete davet ediyorum hepinizi.

Bu topraklarda siyaseti ayrıştırmak için değil, birleştirmek için yaptık. Ensar-muhacir ruhuyla kapımıza sığınan hiçbir Suriyeliyi mezhebine, etnik kökenine, inancına bakarak asla ayırmadık. Kimliği ne olursa olsun mazlum olana kucak açtık; bu duruşumuz sadece bir siyasi tercih değil, bir milletin vicdanıdır. Bu ülke artık mezhep ayrılıklarının kaşınmasından, kimlikler üzerinden siyaset yapılmasından, farklılıkların bir çatışma malzemesi hâline getirilmesinden gerçekten yorulmuştur. Alevi-Sünni, Türk-Kürt ayrımı üzerinden yürütülen her söylem bu millete yapılmış en büyük kötülüktür. Etrafımız âdeta bir ateş çemberiyken, bölgemiz savaşlarla, istikrarsızlıklarla, göç dalgalarıyla sarsılırken içeride birbirimizi itham ederek, ötekileştirerek bir yere varmamız mümkün değildir. Birliğimizi zedeleyen her söz bu ülkenin yarınlarını zayıflatır.

AK PARTİ, kurulduğu günden bu yana hiçbir vatandaşını inancına, mezhebine, kökenine göre asla tasnif etmemiştir. Alevi vatandaşlarımız bu milletin asli ve onurlu bir parçasıdır, inancı ne olursa olsun herkes bu ülkenin eşit yurttaşdır. Bizim siyasetimiz kimlik siyaseti değil, hizmet siyasetidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Devamla) - Bizim yolumuz nettir; bu topraklarda kimse ötekileştirilmeyecek, kimse inancı üzerinden siyasetin malzemesi hâline getirilmeyecek.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Bir Alevi vali var mı, Alevi vali?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sordum ama cevap veremiyor.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Devamla) - Birlikte yaşayacağız, birlikte güçleneceğiz, birlikte geleceğimizi inşa edeceğiz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Lafla olmuyor, yazarak okumayın; kendi duygularınızı söyleyin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Devamla) - Türkiye'nin ihtiyacı kardeşliktir, sağduyudur, ortak akıldır. Hepinizi ortak akla davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sonuç, sonuç...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yazılı okumayın, duygularınızı söyleyin.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Şimdi ne dedi, ne demedi; ne dedi, nasıl dedi, hâlâ anlamadık!

BAŞKAN - Sayın Usta...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Ali Mahir Başarır bilinçaltıyla ilgili bir ithamda bulundu, onu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN - Yerinizden yapsanız...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yok, kürsüden... Sataşmayacağım, hiç merak etmeyin.

BAŞKAN - Tamam, sataşmayacaksınız buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Gene kavga çıkacak, vermeyin.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Emekliler sizden zam bekliyor, emekliler.

BAŞKAN - Sevgili arkadaşlar, sayın milletvekilleri; bundan sonra ara vermek durumunda kalacağım ve konuyu kapatacağım; bilginiz olsun.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, özür dilesin. Başkanım, özür dilesin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama sataşmazsa söz verin, sataşmazsa söz verin Sayın Başkan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım, özür dilesin. Özür dilemiyor, laf söylüyor sadece.

BAŞKAN - Lütfen...

Buyurun.

5.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Her zamanki gibi niyet okumak, bilinçaltı okumak gibi bir çabaya giriştiniz. Ne bilincimin üstünde ne de altında kimseye ayrımcılıkla ilgili bir düşüncem yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Hiç yok, hiç yok(!) Akşama kadar hedef gösteriyorsun burada insanları.
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Çok net söylüyorum, tekrar söylüyorum: Alevisi de Sünnisi de bizim kardeşimiz.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Öyle, öyle(!) Kürsüye yürüyen sensin!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Biz birlik ve beraberlik içerisinde bu ülkede Kurtuluş Savaşı'nı verdik, hep birlikte bu ülkeyi ayağa kaldırdık ve ama sizi asıl rahatsız eden Alevileri de Müslüman olarak değerlendiren olmam zannedersem.
YUNUS EMRE (İstanbul) - Suçlamayı bırak, suçlamayı bırak; suçlama, suçlama!
MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Aleviler sizden mi öğrenecek Müslümanlığı!
SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ha, Alevi'yi Alevi olarak da kabul etmeyeceğiz!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Siz, asıl, Alevileri Müslüman olarak değerlendirdiğim için bu saldırının içine giriyorsunuz; lütfen, bu zihniyetinizden vazgeçin. Tekrar söylüyorum: Bizim için Aleviler bu ülkenin her vatandaşı gibi kıymetli vatandaşlarımızdır.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Alevileri siz tanımlayamazsınız, Alevileri tanımlamak sizin haddiniz değil!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, sakın olun!
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Sizin haddiniz değil, sizin haddiniz değil Alevilerin ne olduğunu söylemek!
BAŞKAN - Dinleyelim lütfen, dinleyelim.
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Alevileri ben tanımlamıyorum; Alevilik Müslümanlıkta tanınmıştır.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Size düşmez, tamam mı! Sen kimsin ki Alevileri tanımlıyorsun!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Benim kimseye düşmanlığım yok ama sizin var, çok belli. Siz tabanınızı kaybetme endişesiyle bunu söylüyorsunuz.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Siz kimsiniz ya, kimsiniz!
SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kürt halkının da inançların da kültürlerin de cinsî tercihlerin de düşmanısınız! Bu kürsüden defaatle buna şahitlik ettik; artık bunu kabul etmiyoruz!
NURETTİN ALAN (İstanbul) - Dinleyin arkadaşlar ya, bir dinleyin ya!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Tek şey söyleyeceğim: İBB Başkanlığının seçim kampanyasında çocuklara bir kitap hazırlanmış. Bu kitapçıkta ne yapılmış biliyor musunuz?
İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Leyla Hanım, bir özür dileyin ya! Çok mu zor özür dilemek ya!
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Özür dile, özür! Özür dile!
İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Yanlış anlaşıldıysam özür diliyorum." deyin!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Alevilik ayrı bir din gibi tanımlanmış. "İslamiyet" "Hristiyanlık" "Alevilik" ve "Yahudilik" diye 4 ayrı başlık koyulmuş bu kitapçıkta; bu, CHP'nin kitapçığı.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - E, konu bu mu! Konu bu mu!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - İşte, asıl meselemiz bu.
ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım ama ben ne diyeyim ya!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Madem Aleviler Müslümanların parçası diyorsam ve bu ayrışımın vazgeçin diye sizi uyarıyorsam ben doğruyu söylüyorum.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Evet, evet, evet(!)
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Alevileri Müslümanlıktan ayıramazsınız, ayırmayın; bu diliniz yanlış.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Evet, evet, evet(!)
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - O gün de bunu söyledim, bu dilden vazgeçin diye tekrar ısrarla söylüyorum.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Sen bizi tanımlamayı bırak, o senin işin değil, tamam mı!
LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Alevi vatandaşlarımızla muhabbetimiz de çok iyi, kardeşliğimiz de çok iyi; bozmayacaksınız, bozamayacaksınız, bizim muhabbetimiz daim olacak.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Vallahi, Alevilerin hepsi sana karşı açıklama yapıyor; muhabbetiniz çok iyi(!)
ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Sayın Başkan...
BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.29

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. Sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakikalık söz vermeye devam ediyoruz. Sayın Mertoğlu...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, 15-16 Ocak 2026 tarihlerinde gerçekleştirilecek Uluslararası Ayder Enerji Forumu'na ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

15-16 Ocak 2026 tarihlerinde ülkemizin gözde destinasyonu Rize Ayder'de Uluslararası Ayder Enerji Forumu gerçekleştirilecektir. Forum enerji sektöründeki yenilikleri, yapay zekâ uygulamalarını, sürdürülebilir ve çevre dostu çözümleri

uluslararası boyutta ele alacak, Türkiye ve dünyadan akademisyenler, bakanlar ve sektör temsilcileri deneyimlerini paylaşacaklardır ve enerji verimliliği, düşük karbonlu binalar, yenilenebilir enerji ve nükleer stratejiler gibi kritik konular tartışılacak, Karadeniz ve Avrasya'daki enerji rekabeti ve stratejiler değerlendirilecektir. Cumhurbaşkanımızın vizyonu, millî ve sürdürülebilir enerji politikalarıyla ülkemizi güçlendirmek, çevre dostu teknolojilerle gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmaktır. Forumun hazırlanmasında emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum, etkinliğin başarılı ve verimli geçmesini temenni ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Bayırcı...

21.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Genel Başkanının açıklamasına ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

CHP Genel Başkanı bir mitinginde "Tayyip Bey 'Yağmur yağmasın, Ankara susuz kalsın.' diye dua ediyor." dedi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Geç kaldın ya!

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Evet, şaka değil, gerçek, yanlış duymadınız, ben de ilk duyduğumda yapay zekâdır bu, bu kadar da olmaz dedim, inanmadım ama maalesef gerçek. Sizin Belediye Başkanınız Hükûmetimizin yapıp teslim ettiği suyu, vatandaşımızın en temel ihtiyacı olan hizmeti evine, iş yerine ulaştırmıyorsa bunun sorumlusu apaçık ortadadır. Siz hâlâ sorun çözmeye değil saptırma peşindesiniz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kütahya Havalimanı ne durumda?

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Zamanında yapılması gereken yatırımı yapmamışsınız, "Yaptım." dediğiniz yatırımı da yanlış yapmışsınız, becerememişsiniz. AK PARTİ olarak biz Türkiye Yüzyılı hedeflerimize emin adımlarla ilerlerken siz Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara'da vatandaşları ellerinde bidonlarla su aramaya mahkûm etmişsiniz, DSİ'nin size teslim ettiği suyun üçte 1'inden fazlasını musluğa gelmeden kaybetmişsiniz. Yapamıyorsanız söyleyin, boş yere milletimizi oyalayıp durmayın.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

22.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'daki işsizlik oranı ile intihar olaylarına ve kamu kurumlarında taşeron firma aracılığıyla çalışanların ücretlerine ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Urfa'da işsizlik oranı ve geçim sıkıntılardan kaynaklı intihar olayları Türkiye ortalamasının üzerinde seyrediyor, kamu kurumlarında taşeron firma aracılığıyla çalışanlara ise köle koşullarında çalışma dayatılıyor. Urfa Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde taşeron firma aracılığıyla şahsi araçlarıyla görev yapan şoförlere aylık sadece 37 bin lira ücret ödeniyor. Bu ücretten araç masrafları çıkartıldığında geriye kalan para asgari ücretin altında kalıyor. Ücret artış talebine karşılık firma yetkililerinin "Ücreti beğenmeyen işten ayrılсын." şeklindeki ifadeleri kabul edilemez. Buradan çağrımızı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yapıyoruz: İhtiyaç sahiplerine sosyal yardım yapmadan önce kurum çalışanlarına insanca yaşamını sürdürecektir bir maaş verin, aynı işe farklı ücret adaletsizliğine son verin.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

23.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yenişehirlioğlu az önce konuşmasında "Sivil katliamlarına karşıyız." dedi, Yenişehirlioğlu sanırım bu sözü partisi adına söylemedi çünkü Millî Savunma Bakanlığı sivilleri katleden IŞİD artığı çetelere destek mesajı verdi. Ortada bir çelişki var ki günlerdir medya ve troller tarafından bir algı furusu var, gerçek çarpıtılarak aktarılıyor. Buradan AKP'ye çağrı yapıyorum: Sivil katliamlarına karşıysanız bugüne kadar neden Suriye'de çeteler tarafından katledilen Kürtlere, Alevilere, Süryanilere, Dürzilere dair tek bir söz söylemediniz. Ha, orada katledilenlerin siviller olmadığını iddia ediyorsanız bir komisyon kuralım, gidip bakalım, doğru neyse ona göre bu Meclisten özür açıklamamızı yapalım. Algıyla gerçekler örtülemez; Suriye'de IŞİD artıkları tüm halklara ve inançlara karşı savaş açmış durumda, Suriye'de siviller katlediliyor ve Türkiye çetelere destek mesajı veriyor.

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan...

24.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Suriye'de yürütülen siyasete ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkürler.

Bir yılı aşkın süredir devam eden diyalog sürecinde iktidar tarafından ısrarla dış tehditlere karşı zorunluluk açıklamaları yapılmıştı. Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş "Türkiye kuşatılmaya çalışılıyor, çok vaktimiz kalmadı, başarmalıyız." diyordu ama bugün Türkiye Suriye'deki dış tehdide karşı durmuyor, bizzat dış tehdidin iş birlikçileri eliyle kurduğu tuzağın, pazarlığın içine düşüyor. Halep'te, Deyr Hafir'de, Tişrin'de yürütülen bu siyaset HTŞ çatısı altındaki cihatçı çetelere Kürt düşmanlığı üzerinden verilen açık bir destektir, Kürtsüzleştirmenin desteklenmesidir. Kürtlere yapılan saldırılarda bu yapılara verilen her destek Türkiye'yi barışın değil savaş mühendisliğinin parçası hâline getirildiğini gösteriyor. Savaş suçlularına yaslanan bu hat ne Türkiye'yi ne toplumu korur ne de barış üretir; aksine, bölgesel yangını, savaşı büyütür. Saldırıları durmalı, müzakere, diyalog zeminine dönülmelidir.

BAŞKAN - Sayın Avşar...

25.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, ilkokul 1'inci ve 2'nci sınıflarda verilecek karnelerde yapılan düzenlemeye ilişkin açıklaması

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığı ilkokullarda hayata geçirdiği yeni değerlendirme sisteminde 1'inci ve 2'nci sınıflarda karne değil öğrenci gelişim raporu dağıtacakmış, bu raporda Atatürk ve Türk Bayrağı görseli de kaldırılacakmış. Bilimsel ya da eğitsel bir zorunluluktan dolayı olmadığı çok açık, bu, ideolojik bir bakış açısından, Millî Eğitim Bakanlığının ideolojik bakış açısından kaynaklanmaktadır. Sayın Yusuf Tekin, Gazi Mustafa Kemal Atatürk cumhuriyetin kurucu değerlerinin sembolüdür, yalnızca bir görsel değildir. Okul çocuğun toplumsal aidiyetle ilk temas yeridir, bunu ortadan kaldırma işlemleri büyük bir hezeyandır. Bu nafile çabalardan Millî Eğitim Bakanlığının acil vazgeçmesini diliyorum. Atatürk'e düşmanlık, cumhuriyet değerlerine düşmanlık Millî Eğitim Bakanlığının görevi olmamalıdır.

BAŞKAN - Sayın Çan... Yok.

Sayın Türkoğlu...

26.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, SGK ve BAĞ-KUR borcu olan esnaf ve çiftçinin kredi kullanamaması kararına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Memleketin perperişan çiftçisi ve esnafının tek kredi imkânı var, o da malum, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefaret Kooperatifleri ve Tarım Kredi Kooperatifleri iken ülkeden habersiz, aydan, gökten habersiz saray karar aldı, dedi ki: "SGK ve BAĞ-KUR borcu olan esnaf ve çiftçi kredi kullanamaz." Yuh yani! Kim alacak bu krediyi? Kredi alıp borç ödeyecek olan esnaf ve çiftçi ne yapacak şimdi? İlim Bursa'da çiftçinin yüzde 75'inin arazisi ve traktörü zaten ipotekli, çoğu hacizli, esnaf isyan hâlinde, bir tarafta nefes almak için bu krediyi bekliyor ve siz de bu krediyi kesiyorsunuz. Derhâl bu karar iptal edilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

27.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, cezaevindeki Mehmet Murat Çalık, Muhittin Böcek ile Zeydan Karalar'a ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, ülkemiz adalet konusunda sınıfta kalmaya devam ediyor ve yüz karası bir tablo ortada. Tüm endekslerde zaten alt sıralardayız; demokrasi olsun, insan hakları olsun, eşitlikler olsun. Beylikdüzü Belediye Başkanımız Mehmet Murat Çalık cezaevinde hâlâ, 25 kilogram verdi, 3'üncü kez ameliyat oldu dün. Ayrıca Antalya Büyükşehir Belediye Başkanımız Muhittin Böcek günde 22 ilaçla ayakta durmakta. Bunun dışında Adana Büyükşehir Belediye Başkanımız Zeydan Karalar torunlarını sevecekken, Adana'ya hizmet götürecekken yeni yaşına Silivri zindanında girdi. Bunların hepsini milletimizin vicdanına havale ediyorum. Başkanlarımızın sağlık durumları ortada, tutuksuz yargılanma şart diyorum.

BAŞKAN - Sayın Aydın...

28.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, sanal bahis ve kumara ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sanal bahis ve kumar ülkemizde artık bağımlılığı aşmış, organize bir yıkım hâline gelmiştir. Hükûmet işine gelmeyen konularda bir gecede yasaklar koyup operasyonlar düzenlerken sanal bahse göz yummaya devam etmektedir. Gençler borç batağında, aileler dağılmakta, ocaklar sönmektedir. İntihar haberleri artık sıradanlaşmıştır. Sanal bahis yalnızca bir ahlak meselesi değil, toplumun güvenlik krizidir. Reklamlarla, ödeme altyapılarıyla, açık kapılarla büyüyen bu düzen kabul edilemez. İktidarı caydırıcı yasaları derhâl hayata geçirmeye, finans kanallarını kapatmaya ve etkin denetim yapmaya çağırıyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Koca...

29.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Suriye'de yaşananlara ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkürler.

Dün barış anneleri Ankara'dan, emek, demokrasi ve barış güçleri Yayladağı Sınır Kapısı'ndan "Suriye'de katliamlara geçit vermeyeceğiz." diyerek emperyalist planlara karşı, "Kürt, Alevi, Süryani, Dürzi tüm halklar ve inançların yanındayız." diyerek katliama karşı ses yükselttiler. HTŞ cübbesi giymiş IŞİD'ciler Suriye'de bir katliam timi gibi halklara saldırmaya devam ediyorlar. Siviller katledilirken, hastaneler bombalanırken, savaş suçları alıp başını giderken mesele Kürt halkı olunca, yandaş ve muhalif medyanın el ele, kol kola nasıl birleştiğine tanıklık ediyoruz; mesele Kürt düşmanlığı olunca, eli kanlı katliamcı, cihatçı çetelerin, iktidar ve medya

eliyle nasıl meşru gösterilmeye çalışıldığını görüyoruz. İsrail'in ve cihatçıların Suriye'yi işgaline dair tek laf edemeyenlerin Suriye'deki halklara düşmanlığı unutulmayacak.

BAŞKAN - Sayın Alp...

30.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Iğdır İl Genel Meclisinin personel alımı ilanına ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, 9 Ocak günü Iğdır'ın İl Genel Meclisi, personel alımı için ilana çıkıyor, 12 personel için ilana çıkıyor. Aynı gün, 9 Ocakta başvuruları da topluyor. 12'sinde evrakları inceleyip 13'ünde de mülakat yapıyor; dört gün içerisinde personelini alıyor çünkü Iğdır Valisi 7 Ocak günü kararnameyle merkeze çekiliyor. Iğdır Valisi, gider ayak, söz verdiği bazı kesimleri tatmin etmek için olsa gerek personelini de alıp gidiyor.

Buradan Iğdır'ın gençlerine çağrıda bulunuyorum: Torpil ve adam kayırma nedeniyle üzülen, ötekileştirilen kim varsa üzülmelerin çünkü bu işleri yapanların yanına kâr kalmayacak, bunu bilsinler. Iğdır'a selam ediyorum ve bu işi takip edeceğimizi, peşini bırakmayacağımızı buradan ilan ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

31.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, açıklanan çiğ süt tavsiye fiyatına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulusal Süt Konseyi, çiğ sütte tavsiye edilen fiyatı açıklıyor. Tabii "22 Ocak 2026'dan itibaren bu fiyat kullanılacak ve yağ oranı 3,6; protein oranını ise 3,2'nin altında olmayacak." diyor. Açıkladığı gün süt yemi 820 TL'den 850 TL'ye yükseliyor.

Yıllardan beri söylemeye çalışıyoruz: Süt fiyatlarının bu artışını bekliyor üretici ama yem fiyatlarının artmasıyla hiçbir anlam ifade etmiyor. Bu ne anlam ifade ediyor? Tüketicinin pazarda tereyağını, yoğurdu, süt ürünlerini çok fahiş fiyatlara almasıyla bizi karşı karşıya bırakıyor. Ulusal Süt Konseyini kurduğumuz gibi gelin bir de ulusal yem konseyini kuralım, bu yem fiyatlarının artışının önüne geçelim. Samanın tonu olmuş 9 bin, küspenin 2.500, silajın 6 bin; bir de yem fiyatlarıyla boğuşuyorlar. Artık Tarım Bakanlığı gereğini yapmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Ocaklı...

32.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Rize İyidere'deki vatandaşların şikâyetine ilişkin açıklaması

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkanım, az önce AK PARTİ Milletvekili Harun Mertoğlu Ayder'de Enerji Forumu'yla ilgili duyurularda bulundu. O forumu zaten oraya katılan bakanlar, başkanlar, iş insanları vesaire herkes duyuracak. Ben de size Rize'den İyidere'deki insanların sorununu duyurayım istiyorum. Özellikle İkizdere ve İyidere yolu arasında bulunan arazi sahipleri, düşük bedellerle ve acele kamulaştırma yoluyla ellerinden arazilerinin alındığından şikâyet ediyor. Barınma krizi... "Tarım ve hayvancılığı, bu araziler elimizden alırsanız nerede yapacağız?" diye soruyor. Toprağını vermek istemeyen bu insanların bir teklifi var, diyorlar ki: "Bizden acele kamulaştırmayla alacağınız bu toprakları özel şirketlere vereceksiniz, onlara biz kiraya verelim, yoksa demir yoluna, işte, ulaştırmaya, yola itirazımız yok." Dolayısıyla mülkleri ellerinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Konukçu...

33.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, kamu emekçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ücretlerine yalan üretme makinesi TÜİK'in uydurma rakamlarına göre zam yapılan kamu emekçileri eylemde. İnsanca yaşayacak ücret, güvenceli iş, güvenli gelecek için iş bırakma eylemi yapan KESK'in yanındayız.

Kamu emekçilerinin talepleri çok nettir, buradan da tekrarlayalım: Yüzde 20 ek zam, insanca yaşamaya yetecek bir ücret, güvenceli istihdam, güvenli gelecek, demokratik, adil bir çalışma yaşamı, halktan yana bir kamu hizmeti, grevli toplu sözleşme hakkı, vergide ve ücrette adalet, eşit işe eşit ücret; ayrıca, KHK'lerle ihraç edilen bütün kamu emekçilerinin tüm haklarıyla derhâl görevlerine iade edilmesi. Biz de bu talepleri destekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın Öztunç...

34.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 7 Ocakta öldürülen Avukat Zekeriya Polat'a ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gözlerden kaçmasın, az önce AKP İstanbul Milletvekili çok büyük bir gaf yaptı, İsmet İnönü'yü kastederek dedi ki: "Çocuklarınıza İsmet ismini vermiyorsunuz." Mustafa Kemal Atatürk'ü kastederek dedi ki: "Çocuklarınıza Mustafa ismini vermiyorsunuz." Hadi anladım, Mustafa Kemal'e karşı bir alerjin var. Peygamber Efendimiz'in diğer adı ne? Mustafa, "Muhammed

Mustafa" denir. Peygamber Efendimiz'i de mi sevmiyorsun sen? (CHP sıralarından alkışlar) Tıpkı Leyla Şahin Usta'nın yaptığı gaf gibi bir gaffır bu, özür bekliyorum kendisinden.

Ayrıca, Yalova'da 7 Ocakta öldürülen hemşehrim Avukat Zekeriya Polat var, SGK binasında öldürüldü, biri tarafından görev başındayken öldürüldü; bir eş, 2 yaşında bir çocuğu arkasında bıraktı. O kamu kurumuna o silah nasıl girdi, tıpkı dün savcının hâkimi vurduğu gibi? Siz kamu kurumlarını koruyamıyorsunuz, sınırları mı koruyacaksınız? Bırakın Allah aşkına! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akgül...

35.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu İzzet Baysal Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi ile merkez ünite binalarının kapatılacağı yönündeki açıklamaya ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum.

Bolu'da İzzet Baysal Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi ile merkez ünite binalarının deprem dayanıklılığı gerekçesiyle kapatılacağı ve hizmetlerin Köroğlu ünitesine taşınacağı açıklanmıştır. Deprem gerçeğiyle yaşayan bir ilde vatandaşımızın can güvenliği her şeyin üzerindedir ancak geçiş sürecinde bazı sıkıntıların yaşanmaması için bu taşınmanın sağlık hizmetlerinde aksama oluşturmadan yürütülmesi büyük önem taşımaktadır. Bu geçiş sürecinde Sağlık Bakanlığımızdan Köroğlu ünitesinin altyapı ve kapasitesinin güçlendirilmesini, yeni kadın doğum ve çocuk hastanesi projesinin hızlandırılmasını, geçici hizmet binaları ve prefabrik çözümler için bütçe ve kaynak sağlanmasını bekliyoruz.

Bolu, merhum İzzet Baysal'ın vefasıyla büyümüş, sağlık hizmetlerinde onun hayır anlayışıyla güçlü bir miras taşımıştır. Bugün Bolu'nun sağlık altyapısının güçlendirilmesi ve yeni yatırımların hızlandırılması Bakanlığımızın Bolu iline en büyük vefa borcudur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kış...

36.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, AKP Grup Başkan Vekili Leyla Şahin Usta'ya ilişkin açıklaması

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Sayın Başkan, Suriye'de Alevilere yönelik saldırıların ve ağır insan hakları ihlallerinin yaşandığı bir dönemde Gazi Meclisimizde yükselen ayrımcı bir dil kabul edilemez. AKP Grup Başkan Vekili Leyla Şahin Usta'nın Alevilerin yaşadığı acıyı kıyas unsuru hâline getiren sözleri siyasi bir hata değil, çürümüş vicdandır. İnanç üzerinden ayırım yapan, ölümler arasında hiyerarşi kuran hiçbir anlayış meşru değildir. Kabul edin, Aleviler bu ülkenin eşit yurttaşlarıdır. Bir halkın acısı başka bir acıyı küçültmenin aracı yapılamaz. Bu Meclis nefreti normalleştiren bir kürsü olamaz. Biz, kimliği, inancı ne olursa olsun her canın yaşam hakkını savunmaya devam edeceğiz. Bu ayrıştırıcı dili reddediyoruz, şiddetle kınıyoruz. Sayın Usta, Alevi toplumundan acilen özür dilemelisin. Bu ülkenin vicdanını karartmasına asla izin vermeyeceğiz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Hülakü...

37.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Suriye'de yaşananlara ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Rojava'da ve Suriye'nin tamamında Kürtlerin yaşadığı alanlara yönelik saldırılar günlerdir sistematik biçimde sürmektedir. Halep'ten Deyr Hafir'e, Teşrin Barajı çevresine kadar uzanan bu saldırılar sivilleri doğrudan hedef almakta, bölgeyi yeni ve tehlikeli bir savaş sarmalına sürüklemektedir. Kürt halkına yönelik inkâr ve imha politikaları geçmişte olduğu gibi bugün de kimseye kazandırmamıştır ve kazandırmayacaktır. IŞİD ve IŞİD barbarlarının artığı olan çetelere sağlanan destek, Suriye'de istikrarsızlığı derinleştirmekte ve Orta Doğu'nun tamamını karanlık bir geleceğe doğru sürüklemektedir. Bizler, Suriye'de ve bölgede tekçi politikalara karşı direnen, demokratik, eşit ve özgür bir yaşamı savunan tüm halkların yanında olmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

38.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, çocukların alacağı karnelerde yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Millî olması gereken eğitimimizin başına getirdikleri Yusuf Tekin, sessiz sedasız, çocuklarımızın hayatından millî değerlerimizi çıkarmaya çalışıyor. Millî aidiyet duygusunu çocuklarımızın kalplerinden sökme denemeleri devam ediyor. Daha önce karma eğitim ve laikliği tartışmaya açan Bakan; tarikatlarla iş tutan, 10 Kasım tatil yapan, Atatürk'ü müfredattan kaldıran, karanlık kafalı Yusuf Tekin, bu sefer de 16 Ocakta karneleri alacak olan çocuklarımızın karnesinden Atatürk resmini ve İstiklal Marşı'mızı çıkarmaya kalktı. Çocukların karneleri sizin seçim propagandanızı yapacağınız bir yer değildir. Sizin o karneden çıkardığınız millî değerlerimiz ve aidiyet duygumuz olmadan bu karneye yapmış olduğunuz projelerin hiçbirinin hayata geçmesi mümkün değildir ama sizin o yavaş adımlarla ilerleyen, sinsice yürüttüğünüz çabayı biliyor ve görüyoruz. Mustafa Kemal Atatürk bu ülkenin kurucusudur. İstiklal Marşı'mız bu ülkenin bağımsızlığının tescilidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yusuf Tekin ve benzerleri istedikleri kadar uğraşsınlar; bu topraklardan, bu millettten laikliği, özgürlüğü, bağımsızlığı çıkaramayacaklar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim. Daha sonra, tekrar sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakika söz vermeye devam edeceğim.

Evet, Sayın Kavuncu, sizinle başlayalım.

Buyurun.

39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Genel Kurulda bugün yaşanan tartışmalara, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın ölüm yıl dönümüne, yurt dışından yapılan alışverişlerde uygulanan muafiyetin kaldırılmasına ve Avrupa Birliği'nin otomotiv sanayisi için aldığı yeni karara ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Az önce yaşadığımız tartışmaları uzatmak istemiyorum ama bir konunun altını çizmekte fayda görüyorum. Özellikle son dönemde, bizi birbirimize bağlayan tarihî ve sosyal bağları öne çıkarmak yerine etnik ve mezhepsel fay hatlarını harekete geçiren bir süreç, sonucu bizi çok ağır olan bir neticeye götürür. Buna dikkat etmemiz gerektiğinin ve bunun altını önemle çizme mecburiyetinde olduğumuzun, özellikle milletvekili ve siyasetçiler olarak çok dikkat etmemiz gerektiğinin, kurduğumuz her cümlemin, ettiğimiz her kelimenin bambaşka tartışmalara yol açtığına farkında olmamız lazım. Maalesef, bugün Türkiye'de hayatın her alanında farklılıklar ve bu farklılıkları öne çıkaracak fay hatları konuşulmaya başlandı. Bunu harlayacak, bunları daha da güçlendirecek, kuvvetlendirecek, bu tartışmaları derinleştirecek bir sürecin içerisine girmenin ülkemize, milletimize, topluma, hiç kimseye hiçbir faydası yok. Dolayısıyla, bu sorumlulukla, bu şuurla hareket etmemiz gerektiğine inanıyorum. Zamları, geçim kaygısını konuşmayıp kan davasıymış gibi bazı meseleleri burada, bu Genel Kurulda çok daha öne çıkarmanın, inanın, millet nezdinde de hiçbir faydası, toplum nezdinde de hiçbir faydası olmayacaktır diyorum.

Bugün "Bir anne bir evlat doğurur, bir milletin kaderi değişir." diyeceğimiz, bu cümleyi kuracağımız bir gün. Bugün, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kıymetli anneleri Zübeyde Hanım'ın ölüm yıl dönümü; kendilerini rahmet ve saygıyla anıyoruz. Sırf Atatürk'e sataşmak niyetiyle bu ülkede -bu kulaklar bunu da duydu- annesine çok ağır hakaretler edildi ancak bunları ve bu iftiralara yapanların ne saygınlıkları kaldı ne de bu milletin nezdinde sevgi duyulan herhangi bir karakter olarak artık var olacaklardır.

Son günlerde çok uzun tartışılan ve toplumun büyük bir kesimini ilgilendiren -dün de ben konuşmamda kısaca değindim, sürem yetmediği için yarım kaldı- bu yurt dışı gümrük meselesi var. Şimdi, yurt dışından ihtiyacını karşılamak isteyen vatandaşlarımıza bir muafiyet verilmişti ve bu muafiyet kaldırıldı. Vatandaş mağdur ve belli bir kesim de aslında bu kararla korunmuş oluyor. Dün değindim, her konu beraberinde toplumda kutuplaşmayı da getiriyor. Bu alınan kararla vatandaşlarımız ve esnaf, vatandaşlarımız ve ithalatçı da karşı karşıya, burun buruna gelmiş durumda. Bu karar alınırken de deniliyor ki: "Biz, yerli üreticiyi korumak adına bu kararı aldık." Ancak burada ithalatçı kazançlı, mağdur olan maalesef maliyeti yükselmekte olan vatandaşlarımız yani vatandaş kazanmasının mantığını maalesef burada da görüyoruz. Garibanın veya gencin AR-GE faaliyetlerinde, evlatlarımızın yapacağı bu tür AR-GE çalışmalarında kullanacağı ürünlere göz dikmenin hiçbir haklı tarafı olamaz. Ya, buraya göz dikeceğinize azıcık sesinizi çıkarın; mesela Trump'ın "İran'la ticaret yapan bütün ülkelere ben yüzde 25 gümrük artışı sağlayacağım." demesine tepki gösterin. Uğraşmayın bu insanların rızıyla ya. Ya, niye gözünüzü buraya dikeyorsunuz, niye bununla uğraşıyorsunuz; anlaşılır gibi değil. Zaten topladığınız verginin yüzde 65'i dolaylı yani tüketimden, bizlerden, vatandaştan, garibandan; kurumlardan alınan vergi yüzde 30, yüzde 35 yani dünya standartlarının, sıralamalarının altında.

Bir TEKNOFEST kuşağından bahsediliyor. Farkında mısınız bilmiyorum, bu çocuklar yaptıkları teknolojik çalışmalarda ihtiyaç duydukları, Türkiye'de bulamadıkları parçaların çoğunu yurt dışından getiriyor ve teknolojik ürünlerle ilgili deneme yapmak için de buna şiddetle ihtiyaçları var ve bunu umursamadığınız da apaçık belli. Bu konuda biz bugün bir araştırma önergesi vereceğiz. Zira, çıkan bu kanunla ilgili bir etki analizi yapıldı mı, bunun ne tür bir getirisi var, vatandaşa yükü nedir; bütün bunları analiz eden hiçbir bilgi yok. Bir sabah uyandık ve bu muafiyetin kalktığını gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Gerekçe de şu: Bakın, bunu en son söyleyecek Hükûmet bugün burada. Bunu siz söyleyemezsiniz yani "Sanayiye korumak için biz bunu yapıyoruz." diyemezsiniz ya. Sanayiye korumak için politika faizini düşürün, sanayiye korumak için kurla ilgili uyguladığınız politikaların nasıl sanayiciyi mahvettiğini ve kur baskısının, enflasyonun nasıl maliyetleri yükselttiğini görün. 30 euroluk muafiyete gözünüzü dikmeyin sanayi üretimini koruyacağız diye. Sanayi üretimini korumak istiyorsanız bu makropolitikalarınızdan vazgeçin. Fiyatı değil üretimi baskıladınız siz yapmış olduğunuz uygulamalarla. Sonra, bakın, tekrar söylüyorum: 30 euroluk muafiyeti kaldırarak bu millete "Ben yerli üretimi desteklemek için bunu yaptım." yalanını anlatamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Tekstili bitirdiniz. Avrupa Birliği yeni bir karar alıyor, ürettiği otomobillerde kullanacağı parçaların yüzde 70'inin yerel olmasını istiyor. Bu ne demek? "Local content" adı altında bu yasayı getiriyorlar ve "Artık, yurt dışından otomotiv yan sanayisi ve yedek parça ithal etmeyeceğiz." diyorlar. Türkiye'deki en büyük ihracat kalemi ne? Otomotiv yan sanayisi. Nereye en fazla ihracat yapıyoruz? Avrupa Birliğine. Ne yapacağız bu kanun çıkınca, bununla bir hazırlık var mı? Sanayi Bakanına sordum, gökyüzüne baktı. Sonra da kalkıp, 30 euroluk muafiyete göz dikip arkasından da "Biz sanayiye kurtarmak için bunu yapıyoruz." demek... Ya, çocuklar güler buna, kimse inanmaz, kimseyi inandıramazsınız. Sanayicinin kapasite kullanım

oranı yüzde 74'e düşmüş yani dörtte 1'ini kullanmıyor sanayici kapasitesinin ve ihracatçılarımız pazar kaybediyor. Tüm bunları görmeyip de tutup o 30 euroluk muafiyeti... Ve sonra da "Üretimi güçlendireceğiz." diye bunu izah edemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Selamlayıp bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Hatırlarsınız, eskiden okullarımızda bir "Yerli Malı Haftası" vardı yani gerçekten yerli üretime sahip çıkmanın özünü oralarda verirdiler. Bunlar sizin döneminizde kalktı arkadaşlar, artık "Yerli Malı Haftası" uygulaması falan yok çünkü öзде bu şuuru, bu ülkenin yurttaşı, vatandaşı olmanın bir gereği olarak bu bilinci yüklüyorlardı bize fakat sizin döneminizde yerli üretim de perişan oldu, mahvoldu. Aldığınız bu son kararlar ilerde teknolojiyle ilgili yapılacak olan birtakım inovatif buluşların, gelişmelerin de önüne geçtiğinin umarım farkındasınızdır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Ayşe Sibel Ersoy konuşacak.

Buyurun.

40.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın vefat yıl dönümüne, Türkiye'nin sağlıkta üreten ve dünyaya yön veren bir ülke olması gerektiğine ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü milletimize armağan eden fazilet timsali Türk anası Zübeyde Hanım'ı vefatının yıl dönümünde rahmet ve minnetle anıyorum. O "Bir anne dünyayı değiştirebilir." sözünün en somut örneği, yetiştirdiği evlatla Türk milletinin kaderine yön vermiş müstesna bir şahsiyettir. Bu vesileyle, başta Zübeyde Hanım olmak üzere ebediyete irtihal etmiş tüm annelere bir kez daha Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyoruz; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir ülkenin gücü, yalnızca ordusunun gücüyle değil milletinin ilacını, cihazını, teknolojisini kriz anında kendi üretebilme iradesiyle ölçülür. Türkiye sağlık hizmetlerinde güçlüdür; hastaneleriyle, hekimleriyle, kurumsal kapasitesiyle, organizasyon kabiliyetiyle dünyada saygın bir yere sahiptir ancak aynı Türkiye, iş ilacı, tıbbi cihaza ve sağlık teknolojisine geldiğinde hâlâ yüksek oranda dışa bağımlı bir tabloyla karşı karşıyadır. Bu tabloyu sadece ekonomik bir mesele olarak okumak eksiktir. Bu tablo stratejik bir kırılma noktasıdır, bu tablo kriz anlarında kendi kararını verememe riskidir. Pandemi sürecinde bütün dünya şunu açıkça görmüştür: Paranız olabilir, altyapınız olabilir ama ilacınız, cihazınız, teknolojiniz yoksa bağımsız değilsiniz. Maske için, solunum cihazı için, aşı için ülkelerin birbiriyle yarıştığı hatta rekabetin yer yer vicdansızlığa dönüştüğü bir dönem yaşanmıştır. İşte tam da o günlerde Türkiye; meslek liseleriyle, kendi mühendisleriyle, kendi sanayisiyle, kendi imkânlarıyla üretmeyi başarmıştır. Bu bize şunu göstermiştir: Türkiye'nin sorunu kabiliyet eksikliği değil, Türkiye'nin sorunu kurumsal bütünlük eksikliğidir. Bakınız, savunma sanayisinde nasıl bir dönüşüm yaşandıysa, nasıl ki dışa bağımlı bir yapıdan kendi silahını, kendi sistemini, kendi teknolojisini üreten bir ülkeye dönüştüysek aynı irade sağlık endüstrisi için de ortaya konulmak zorundadır. Çünkü sağlık endüstrisi artık sadece bir hizmet alanı değildir; sağlık enstitüsü biyoteknolojidir, yapay zekâdır, veri yönetimidir, nanoteknolojidir, yüksek katma değerli üretimdir. Bu alan, 21'inci yüzyılın stratejik güç alanlarından biridir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim bakışımız nettir: Türkiye; sağlıkta tüketen değil üreten, ithal eden değil ihraç eden, takip eden değil yön veren bir ülke olmak zorundadır. Bunun yolu; dağınık yetkilerle, kopuk teşviklerle, birbirinden habersiz politikalarla mümkün değildir. Bunun yolu; güçlü, merkezi, koordinasyonu yüksek bir kurumsal yapılanmadan geçmektedir. Bugün burada bir kez daha açıkça ifade ediyoruz: Türkiye'de ilaç, tıbbi cihaz ve sağlık teknolojileri alanında kamu ve özel sektörü, ilgili bakanlıkları ve kurumları ortak stratejik bir akılla buluşturacak bir sağlık endüstrisi başkanlığı kurulmalıdır. Bu yapı, yerli ve millî üretimi merkeze almalı, kamu alımlarında yerli ürünleri öncelemeli, AR-GE yatırımlarını stratejik hedeflerle uyumlu hâle getirmeli, Türkiye'yi küresel sağlık teknolojileri ligine taşımalıdır. Burada mesele sadece bugünü yönetmek değildir, burada mesele önümüzdeki on yılı, yirmi yılı yani geleceğimizi planlamaktır çünkü bugün atacağımız adımlar yarının krizlerini yönetmekte belirleyici olacaktır. Sağlıkta dışa bağımlılık en az savunmada, enerjide, gıdada dışa bağımlılık kadar tehlikelidir. Bu, göz ardı edilebilecek bir alan değildir.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak devlet aklını merkeze alan, millî menfaati esas alan, uzun vadeli düşünen bir anlayışın temsilcisiyiz. Bizim hedefimiz nettir; kriz alanlarında başkasının kapısını çalan bir ülke değil teknolojiyle, üretimiyle, iradesiyle dünyaya yön veren örnek bir Türkiye.

"Sağlıkta tam bağımsız Türkiye" hedefini kararlılıkla savunuyoruz diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İran'da yaşananlara, Hale Gönültaş'ın yaptığı bir habere, Halep'teki saldırılara ilişkin protestolarda gözaltına alınanlara ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Orta Doğu'nun geleceğini belirleyecek aslında tarihsel bir kavşaktayız. Özellikle İran'da yaşananlar gerçekten her geçen gün kaygılarımızı da derinleştiriyor. İran'da yaşananları tabii ki sadece son birkaç haftadaki olaylarla açıklayamayız, büyük bir öfkenin

biriktiğini, toplumun büyük bir itirazının biriktiğini ve bu itirazın da akın akın sokaklara aktığını hep beraber görüyoruz. İran'da karışımızda duran tablo aslında yıllardır biriken eşitsizliklerin, bastırılan taleplerin ve çözümsüzlüğün artık toplum tarafından taşınamaz hâle geldiğinin açık göstergesidir. Bugün İran'da itiraz edenler, sadece yoksullaşan kesimler değil yaşamının tamamında baskı altına alınmış olan toplumun bizzat kendisidir. Ekonomik kriz siyasal krizin, siyasal kriz ise toplumsal adaletsizliğin aynasına dönüşmüştür. Özellikle etnik ve inançsal farklılıkların yoğun olduğu bölgelerde uygulanan güvenlikçi politikalar, rejimin sorununu çözmek değil aslında yönetmek, zamana yaymak ve bastırmak istediğini açık ve net göstermektedir. Kürt kentlerinde yaşananlar bir kez daha şunu kanıtlamıştır: Eşitliği tanımayan hiçbir düzen istikrar üretemez ve ayakta duramaz. Halklar taleplerini barışçıl yollarla dile getirirken devletin cevabının zor, tehdit ve cezalandırma olması; bilinen, aslında bilerek ve isteyerek uygulanan bir tercihtir. Bugün İran'da paramiliter güçler, devlet televizyonlarına çıkıp halkı tehdit edecek noktaya gelmiş, sokakta halka ateş etmiş ve en azından resmî olarak bilebildiğimiz yaklaşık 2 bin kişinin, diğer bazı görüntülerden ve bazı kaynaklardan aldığımız bilgilere göre de binlerce insanın katledildiği bilgisi gelmektedir. Bu tutum krizi derinleştiren, toplumsal bağları koparan bir tercihtir çünkü korku geçici bir sessizlik yaratır ama asla rıza üretmez. Bugün iktidarlar iletişimi keserek, sınırları kapatarak, toplumları içe kapatarak ayakta kalabileceklerini sanıyorlar oysaki 21'inci yüzyılda hiçbir rejim halkını dünyadan yalıtarak meşruiyet kazanamaz. Buradan açıkça söyleyelim: Demokrasi, bir rejimin zayıflığı değil toplumsal dayanıklılığının en güçlü dayanağıdır; çoğulculuğu kabul etmeyen, farklılıkları tehdit olarak gören her yapı kendi geleceğini de riske atar. Orta Doğu bugün büyük bir yol ayrımındadır; ya baskı ve inkâr siyaseti derinleşecek ya da halkların ortak yaşam iradesi güçlenecektir. Bu coğrafyada kalıcı barış; silahla, yasakla, korkuyla değil eşit yurttaşlık ve demokratik katılımı mümkün olacaktır. Türkiye açısından da tüm bu yaşanan gelişmeler çok önemlidir. Komşu ülkelerde yaşanan her kriz bize demokrasinin ertelenemez bir ihtiyaç olduğunu bir kez daha göstermektedir. Demokratikleşme yalnızca iç mesele değil bölgesel barışın da anahtarıdır.

DEM PARTİ olarak durduğumuz yer nettir: Biz halkların onurlu yaşam talebinin yanındayız; inkârı değil tanınmayı, bastırmayı değil diyalogu, korkuyu değil özgürlüğü savunuyoruz çünkü biliyoruz ki halkların iradesini yok sayan hiçbir düzen kalıcı değildir. Gelecek, halkların söz sahibi olduğu demokratik bir zeminde kurulacaktır. Günlerdir sokakta olan, direnen ve ülkesini demokratikleştirmek için sokağa çıkan İran halklarının demokratik mücadelesini selamladığımızı ve İran molla rejiminin halkları katleden, idam sehpalarıyla bütün itirazları yok etmeye çalışan anlayışını da kınadığımızı, nefretle kınadığımızı buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; son günlerde, biliyorsunuz, basına bazı haberler yansıdı. Özellikle Hale Gönültaş'ın yaptığı bir haberde, savcılık kayıtlarına göre, Türkiye'de çatışma bölgelerinde aktif olarak yer aldığı tespit edilen IŞİD militanlarının kimi zaman aileleriyle birlikte Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını aldığı, diğerlerinin ise yabancı kimlik ve geçici koruma statüsüyle il göç idaresinden kimlik aldığı bilgisini aldık. Bu durum, Türkiye'nin güvenlik anlayışı açısından olduğu kadar hukukun en temel ilkeleri açısından da ciddi bir skandaldır. Bu belgelerle, IŞİD'in çatışma ve yapıları içinde yer alan kişilerin propaganda videolarında yer aldığı, silahlı çatışmalarda görüntülediği savcılık tarafından tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, sormak istiyorum buradan: Böyle vahşi bir örgüte doğrudan katılmış ya da aktif şekilde dâhil olmuş kişilere nasıl olur da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı verilir? Bu kişilere kimlik verilirken hangi güvenlik taraması yapılmıştır? Bu kişiler Türk vatandaşlığına kabul edilirken Meclisin ve ilgili bakanlıkların bilgisi var mıdır yoksa bu bir sistem hatası mıdır yoksa daha vahim başka bir ilişki ağı mı vardır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bunların derhâl açıklanması gerekiyor. Üstelik 3 militanın vatandaşlık aldığı tespit edilirken diğer 19 kişinin de yabancı kimlik ve geçici koruma statüsüyle sigortalı çalıştığı da kayıt altına alınmıştır. Buna "hukuki zafiyet" diyerek geçmek mümkün değildir. Bu durum aynı zamanda IŞİD'le mücadeledeki ciddiyetin sorgulanmasına yol açacak bir tabloyu da açık ve net bir şekilde bize göstermektedir. Bu skandalın hesabını sormak, böylesi insanlık düşmanı, vahşi örgütlerle mücadelenin içinin boşaltılmasına izin vermemek bu Parlamentonun asli görevidir çünkü biliyoruz ki bu kişilerin Türkiye'deki yaşamlarını kolaylaştıran mekanizmalar ve bütün bu mekanizmalara göz yumanlar ve sahip çıkanlar var. Bu noktada sorumluluk açık ve nettir: Hesap sorulmalıdır. Kim, hangi gerekçeyle, hangi kurum ve yetkiyle bu kişilere vatandaşlık ve kimlik verdi, hangi bağlantılar harekete geçti?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Hâlâ cevabı yok.

Bunların Halep'te iç güvenlik görevlisi bir kadını bir binanın 3'üncü katından atan zihniyetin devamı olduğunu ifade edelim. İnsanlık düşmanı, kadın düşmanı bu insanları korumak, onlarla aynı suçu işlemektir. Bizim bu sürecin takipçisi olacağımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, bir konuya değindikten sonra deminki tartışmaya dair de bir iki şey söylemek istiyorum. Biliyorsunuz, Halep'teki saldırılara ilişkin halkımız Türkiye'nin dört bir yanında sokaklara çıktılar ve demokratik, meşru protesto haklarını kullandılar fakat bildiğimiz gibi AKP iktidarı bütün bu protesto eylemlerine katılan insanlara şimdi sabahın erken saatlerinde kapılarını kırarak yine gözaltı işlemi yapıyor. Bugün de Şırnak'ta 6 kişinin, 6 gencin gözaltına alındığı bilgisini aldık; yine, Van'da gözaltılar var, henüz sayıyı tespit edemedik; yine -bildik ezber- avukat görüş kısıtlılığı var, dosyada gizlilik kararı var ve bütün bunlarla halkı korkutmak, sindirmek ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...aslında halkın, Halep'teki Kürtlerin dayanışmasının, orada yaşananlara karşı ses çıkarmasının önüne geçilmek istendiğini de açık ve net bir şekilde biliyoruz. Buna karşı da bu tutumu kabul etmediğimizi ifade edelim.

Son olarak şunu söyleyip bitirmek istiyorum Sayın Başkan: Az önceki tartışmada hem biz hem Cumhuriyet Halk Partisi açık bir talepte bulunduk. Sayın Leyla Şahin Usta'nın Genel Kurulda sarf ettiği sözler nedeniyle buraya gelmesi ve özür dilemesi

gerekliyordu ama Leyla Şahin Usta özü kabahatinden büyük bir açıklama yaptı ve bir kez daha hakkı ve haddi olmayan sözler sarf etti. Nedir o da? "Ben Alevileri Müslümanlık içinde görüyorum da sizin itirazınız işte bunadır." gibi bir safsatayı ortaya attı, olmayan bir tartışmayı başlattı ve bir kez daha Alevilere gömlek biçti, Aleviliği tarif etmeye kalktı ve Alevilere biçim vermek istedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Biz bu anlayışı kınıyoruz, bu anlayışı kabul etmiyoruz. Aleviler ya da başka bir inanç, başka bir din, başka bir mezhep, kim, nasıl kendini tanımlıyorsa biz ona saygı duyarız. Bir siyasi partinin, bir milletvekilinin, bir Grup Başkan Vekilinin görevi bir inancı tarif etmek değildir, Aleviliği tarif etmek değildir. Aleviler üzerine yaptığı nefret suçuna dair kamuoyundan ve Alevilerden özür dilemesini bekliyoruz, özü kabahatinden büyük açıklamalar yapmasını değil diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Kaya, buyurun.

42.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, iç cepheyi tahkim etmenin yoluna, emekli maaşlarına yapılan zamma, uygulanan ekonomi politikalarına ve gelecek hafta görüşülecek olan kanun teklifine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarımızda artık siyasi kamplaşma ve kutuplaşmalardan...

HALUK İPEK (Amasya) - Bakın, çok ayırıyorsunuz Türkiye'yi, çok ayırıyorsunuz; haddinizi de aşıyorsunuz. Bu ülkeyi ayırtıramazsınız.

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim, lütfen; Sayın Kaya konuşuyor Sayın Milletvekili.

HALUK İPEK (Amasya) - Ya, yeter artık be! Olmayan bir şeyi burada...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bir sus, bir sus, bir sus!

HALUK İPEK (Amasya) - Aleviler bu ülkenin öz kardeşidir, herkes birbiriyle de kardeşler; ayırtmayın.

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, bakın Sayın Kaya'ya söz verdim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Önüne bak, önüne bak!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Ya söyledi onu, sen neyi söylüyorsun? Bir özür dileyecekti, dilemedi. Neyin peşindesiniz?

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen oturun.

Sayın Kaya, buyurun devam edin, sürenizi baştan başlatıyoruz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, işte tam da sorunlarımızdan bir tanesi bu. Türkiye Büyük Millet Meclisini laf yetiştirme, kamplaşma, kutuplaşma yeri olmaktan çıkarıp ülkemizin sorunlarını belli bir uzlaşma kültürü çerçevesinde, istişare kültürü içerisinde bu Mecliste en geniş bir şekilde tartışmayı başarabilmemiz lazım. Aksi takdirde birbirimizi suçlayarak, birbirimize laf yetiştirerek yapacağımız tartışmalar belki bizleri şahsen tatmin etmiş olabilir ama emin olun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını aşağılara çekeceği gibi Türkiye Büyük Millet Meclisinin esas yapması gereken işlerin önünde de çok ciddi bir engel olur; aynı zamanda da toplumda bir gerginliğe, bir siyasi kutuplaşmaya sebep olur. Dolayısıyla, burada herkesin bu kapsamda, bu çerçevede üzerine düşen vazifeyi yapması lazım. Çünkü coğrafyamızda savaş, şiddet tamamları zaten yeterince şiddetli bir şekilde çalışıyor. İç cepheyi tahkim etmekten bahsediliyor. İç cephenin tahkimi herkesin bir sıraya dizilmesi değildir, iç cepheyi tahkim herkesin aynı fikir etrafında bir araya gelmesi değildir; iç cepheyi tahkim herkesin istediği gibi düşünebilmesi ve düşündüğü gibi kamusal alanda yer bulabilmesidir, iç cepheyi tahkim herkesin kendisini tanımlama hürriyetinin kendisi tarafından yerine getirilmesidir. Bir başka kişiye ideoloji, bir başka kişiye fikir dayatılmamasının bu toplumsal barışı ve iç cepheyi tahkim etmeyi sağlayacağını ifade ediyorum. Dediğim gibi, iç cepheyi tahkim etmenin tek bir yolu var; bunun da siyasi kamplaşmaları ve kutuplaşmaları bir kenara bırakarak meselelerimizi istişare kültürü çerçevesinde konuşmayı başarmamızdan geçtiğini bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Bir diğer önemli husus, tabii ki emeklilerimizin içerisinde bulunduğu sefalet. 16 milyon emeklimizin sorununu konuşuyoruz. Tabii, ağırlıklı olarak 16.811 TL'lik en düşük emekli maaşı söz konusu olunca herkes "Asgari emekli maaşı ne olur?" şeklinde bir gündem yapıyor ama bu ülkede milyonlarca insanın yüzde 12, milyonlarca memur emeklisinin de yüzde 18 zamlı emekli maaşını almak mecburiyetinde kaldığı ve bu tutarların, bırakın geçimi konut kiralardaki yüzde 35 artışı dahi karşılayamadığını hep beraber görmek durumundayız. Dolayısıyla, memura, emeklisine ya da işçi emeklisine öngördüğünüz 1.000 TL civarındaki bir zam ancak bir avuç kuru yemişi her gün alabilecek bir rakama tekabül ediyor. Bunun bir şekilde fark edilmesi lazım ama üzülerek görüyorum ki sorumluluk makamında olanlar bu konuyla dertlenme yerine, öğretilmiş bir çaresizlikle her 1.000 TL'nin bütçeye ne kadar yük getireceğini ifade ederek bundan kaçınmanın yollarını arıyorlar. Bu ekonomik sistemi siz inşa ettiniz, bu emeklilik sistemini siz bu hâle getirdiniz. Niye? Çünkü 2008 yılında aylık bağlama oranlarını düşüren sizin iktidarınız. Bugün, gelinek noktada, 2019'dan bu yana uyguladığınız reel olmayan politikalar sonucu, ekonomi politikaları sonucu -ki Hazine ve Maliye Bakanınız da ilk göreve geldiğinde bunu itiraf etmiş oldu- ekonomiyi böyle bir hâle getirdiniz ki TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranları çok farklı; çarşının pazarın, gıdanın, konutun enflasyonu çok farklı. Hâl böyle olunca da sizin TÜİK rakamlarına göre 2019'dan bu yana yaptığınız artışlar bırakın vatandaşı, emekliyi, asgari ücretliyi enflasyona karşı korumak enflasyonun altında bir presle hepsini ezmek manasına geliyor.

16 milyon vatandaşımızdan bahsediyoruz ortalama 17 bin lira emekli maaşı alan ve 25 bin ve üzeri emekli maaşı alan sadece 650 bin emeklinin olduğu bir Türkiye. 15,5 milyon emekli 25 bin TL'nin altında ücret alıyor, 30 bine dayanan aylık sınırının altında 15,5 milyon emeklimiz var. 11 milyon da asgari ücretlimiz var yine aylık sınırının altında ücret alan. 16 milyon sosyal yardım alan insanımız var ki bunların aldıklarına zaten ücret demek mümkün değil. Bütün bunları topladığınız zaman, aslında bir avuç Londra tefecisine verdiğiniz paranın çok çok çok altında bir oranı emeklimize, işçimize, sosyal yardım alan vatandaşlarımıza veriyorsunuz.

Emin olun, bu çaresizliği Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımız da iliklerine kadar hissediyorlar. Aramızdaki fark şu: Biz "Çare var, kaynakları yanlış dağıtıyorsunuz." diyoruz, onlar da "Adımız Hıdır, elimizden gelen budur." deyip bu çaresizlikle bu ülkeyi bu yoksulluğa mahkûm etmek istiyorlar. Bu ülkenin bu yoksulluğa mahkûm olmadığını ifade etmek için biz Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu konuları sürekli gündem yapmaya devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Çok fazla bir şey yapmanıza gerek yok, bu bütçeden yüzde 10 tasarruf yapmış olsanız 1 trilyon 900 milyar parayı açığa çıkarma imkânınız olur. Yolsuzlukların önüne geçerseniz, Kamu İhale Kanunu'nda sürekli istisna getirerek adrese teslim ihaleler yapmazsanız emin olun, bu ülkenin kaynakları çok. AK PARTİ'li daha önceki siyasetçiler söylemişti "Eğer bu ülkede israf ve yolsuzluğu engellersek paraya 'para' demeyiz." diye, defalarca söylemişlerdi, ben de yürekten buna inanıyorum. Elbette bir siyasetçinin tek vazifesi yolsuzlukları engellemek ve israfı ortadan kaldırmak değil; bunun daha ötesinde, Türkiye ekonomisini büyütecek projelerimiz var ve olması gerekiyor ama hadi diyelim onları yapacak gücünüz, vizyonunuz yok; ya hiç olmazsa şu yolsuzluğu ve israfı engelleyin; emin olun emeklilere çok daha yüksek imkânları hep beraber hayata geçirme imkânımız olduğunu birlikte görmüş olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Son kez...

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Buradan net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Bütçe ve ücretler aynı zamanda siyasal bir tercihtir. Bazen şu şekilde söylentiler oluyor: "Emeklilerimizi politikanın aleti hâline getirmeyelim." Kardeşim, deprem de politikanın konusudur, emeklilik de politikanın konusudur, asgari ücret de dış politika da çünkü siyaset bu sorunları çözmek için vardır. Sizin içinden çıkmadığınız emeklilerle ilgili sorunları biz dile getirince emeklilerin sorunlarını politize etmiş olmuyoruz; tam tersine, siyaset kurumunun bu emeklilerin sorununa çözüm bulma iradesini ortaya koyuyoruz. Siz bu iradede yoksun olduğunuz için bugün emeklilerimizin 5 milyonunu açlık sınırına mahkûm etmiş olabilirsiniz, 20 bin TL'yle ilgili hususu söylüyorum. 2019'da ilk kez emekli asgari ücretini sizin iktidarınız bu ülkeye hediye etti. O dönem 1 milyon insan yararlanıyordu; şimdi, getirdiğiniz düzenlemede 5 milyon insan asgari ücretten yararlanır hâle geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Selamlayıp bitireyim Başkanım.

BAŞKAN - Tamam, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Dolayısıyla, bakın, gittiğiniz yol, yol değil. 2019'da başladınız, şimdi de 10'uncusunu bu Meclise getirdiğiniz yasa teklifleriyle, altı ayda bir, utandığınız için emeklinin ücretini kök ücretin üstüne çıkarıyorsunuz. Gelin, ya bunu seyyanen bütün emeklilere verip bu sorunu komple çözelim ya da önümüzdeki hafta Meclise getireceğiniz teklifle -ki bu hafta Komisyon'da görüşülüyor- onu bir asgari ücrete, bir endekse bağlayalım da Türkiye Büyük Millet Meclisini ve emeklileri altı ayda bir "Asgari emekli maaşı ne olacak?" tartışmalarının dışarısına çıkaralım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Başarır, buyurun.

43.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın vefat yıl dönümüne, basitleştirilmiş gümrük usulündeki 30 euro sınırının kaldırılmasına, EPDK Başkanının elektrik zammına yönelik açıklamasına, emekliler için nöbet tutmaya devam ettiklerine, ilköğretim 1'inci ve 2'nci sınıflarda verilecek karnelerde yapılan düzenlemeye, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta ile Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün cumhuriyetimizin, ülkemizin, devletimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın vefat yıl dönümü. Zübeyde Hanım öyle bir evlat yetiştirmiş ki aradan geçen yüz yıla rağmen hâlâ fikirleri nesillere, gençlere yol göstermekte. Biz vefatının yıl dönümünde saygı, rahmet, özlem, minnetle anıyoruz.

Diğer bir konu, bugün çok tartışılan; gençlerin, yurttaşlarımızın çok tepki verdiği, basitleştirilmiş gümrük usulündeki 30 euro sınırının kaldırılması. 6 Ağustos 2024'te 150 eurodan 30 euroya düşürüldü, şimdi tamamen kaldırıldı. Burada, özellikle üniversitede, lisede elektronik, elektrik bölümünde okuyan öğrenciler temel ihtiyaçları için internet üzerinden alışveriş yapıyordu. Yurttaşlarımız şemsiyeden tutun ayakkabıya kadar ucuz, uygun, bütçelerine göre alışveriş yapmaktaydı. Şimdi, bunu ne yaptık? Gümrüğe soktuk. Nakliyattan, gümrüklemeden gümrük müşavirliğine kadar aldıkları ürünler 3 katına çıkacak. Şunu diyemezsiniz: Vergi? Ee, zaten vergi alınıyordu. Peki, burada kim korunuyor? Trendyol'a bunu yapabildiniz mi? Trendyol gibi bir firma için, bir şirket için özel bir yasa çıkardınız; milyonlarca esnafı, üreticiyi mağdur ettiniz ama bugün bu kararnameyle, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle milyonlarca yurttaşımızı mağdur ediyorsunuz. Şimdi "Bunun sebebi ithalatı önlemek." Hayır. Burada, enflasyonu düşürmek, maliyetleri düşürmek, fiyatları düşürmek bu iktidarın görevi ama son sekiz yılda o kadar çok arttı ki çareyi yasaklarda buluyorsunuz. Buradaki sebeplerden bir tanesi de en büyük sebep de Trump'ın, Amerika'nın istemesi; bir ülkeye sınır çizmesi, bir ülkeye yasak vermesi, yasak koyması ve bu iktidarın da Trump'ı, Amerika'yı kıramaması. Şimdi, bugüne kadar 150 euroydu, 30 euroya düştü, şimdi tamamen kaldırdınız. Bunu açıklayabilir misiniz? Ve üzülerek söylüyorum ki bugünkü gazete manşeti: "30 euro bahane vurgun şahane" Neden? Bu karardan sonra, mesela adaptör, şarj aleti, elektronik eşyalar gibi ürünlerin fiyatları Türkiye'de 3 katına çıkmış. Kim buna sebebiyet veriyor? Siz veriyorsunuz. Aslında üçte 1 fiyatıydı bunlar, Türkiye'den de alınıyordu ama bu ülkedeki kötü niyetli üreticiler kendi zamlarını yaptılar. Bu karardan geri dönün. Bu kararın bu ülkeye, tüketiciye, insanlara hiçbir faydası yok.

Ha, Bakan Ömer Bolat -Allah ona akıl versin- bu ürünlerde kanserojen maddeler tespit edildiğini söylemiş. Sağlık Bakanı bunu söylemiyor, Sağlık Bakanı böyle bir tespitte bulunmuyor ve bu ürünler, aynı ürünler gümrükten geldiği zaman orada kemoterapi mi görüyor merak ediyorum ben, ne oluyor yani? Bu ürünleri yasaklamıyorlar ki; madem bu ürünler kanserojen, hiç gelmez ama Ticaret Bakanı böyle bir açıklama yapıyorsa, Sağlık Bakanı yapıyorsa bu, ülkenin geldiği hâli ortaya koymaktadır. Ben, bu yanıştan bir an önce dönülmesini öneriyorum.

Şimdi, EPDK Başkanı kötü bir haberi verdi, elektriğe zam geliyor; bir sefer bunu kabul edelim. Bunu yüksek enflasyonla açıklıyor, uzun süreden beri yapılmayan zamlarla açıklıyor. Peki, bu imayı ne zaman yapıyor? Emekliye ek olarak bin lira zam yapmayı tartıştığımız bugünlerde yapıyor. Yazın, yazın ortasında yüzde 25 doğal gazla zam yapılıyor ama emekliye ek olarak bin lira zam yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Gerçekten bu doğru mu değil mi bilmiyorum ama biz, yine, muhalefet olarak uyarılarımızı yapalım: Bu ülkenin yurttaşlarının, 86 milyonun enerjiye, gıdaya, kiraya yapılacak 1 lira zamma bile tahammülü yok; ülkenin hâli ortada, iktidarın hâli ortada, emekli zammı ortada.

Şimdi, hâlâ emekliler için nöbetimiz devam ediyor, sizden bir yaklaşım yok. En düşük emekli maaşı 20 bin lira olacak; hâlâ muhalefetin bu tepkisine, bu ısrarına rağmen susuyorsunuz. Asgari ücret diyoruz, "28 olmaz, 26 olabilir." demiyorsunuz ve Plan ve Bütçenin Başkanı diyor ki: "Böyle bir kaynağımız yok." Yaklaşık 800 milyar civarında bir kaynak oluyor asgari ücret olursa "Biz bunu veremeyiz." diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şirketlere, kurumlara bütçede ayırdığınız vergi istisnası, vergi affı yaklaşık 800 milyar; ya gelin, Meclisi toplayın, bunun 700 milyarından vazgeçelim, bunu emekliye verelim. Biz de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak size 70 milyar vereceğiz.

Bahadır Bey, veriyorum şu anda 70 milyar, ciddi olarak söylüyorum, 70 milyar veriyorum sana.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Biz de kamu tasarrufundan yüzde 2, 30 milyar da biz veriyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Evet, emekli için veriyorum. Nasıl veriyorum? Sekiz yıldır Demirören'den alınmayan 70 milyar bir para var; Ziraat Bankası, Vakıfbank kredi verdi. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ben sana 70 milyar için bir akıl veriyorum, fikir veriyorum; gidin Demirören'den bu parayı alın, işte 70 milyar. Siz yapamıyorsanız takibini -avukat arkadaşlarımız var- icra takibini yaparız, kısa sürede alırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İşte kaynak, 70 milyar da Cumhuriyet Halk Partisinden. Niye Cumhuriyet Halk Partisinden? Çünkü Cumhuriyet Halk Partisi kamunun bankasının parasını bırakın böyle 3-5 kişiye, 1 şirkete asla peşkeş çekmez. Demirören'den bu parayı alın, emekliye verin bakalım bir öncelikle. (CHP sıralarından alkışlar)

Diğer bir durum... Şimdi, biz karnelerimizi -siz de karnelerinizi- hep böyle aldık: Ata'mızın resmi, Atatürk'ün resmi ve solda İstiklal Marşı, Gençliğe Hitabe. Şimdi, bu Millî Eğitim Bakanı, bu ülkeye yakıştırmadığım Millî Eğitim Bakanı, mevcudiyetinden rahatsızlık, üzüntü duyduğum bu Millî Eğitim Bakanı... İlköğretim 1'inci ve 2'nci sınıflarda, millî Maarif Modeli'nin uygulandığı sınıflarda Atatürk resminin olmadığı karneler dağıtılacaktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir kez daha söylüyorum: Bakın, bu adam bu ülkeye geldiğinden beri cumhuriyetin değerleriyle, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'le, onun ilkeleriyle, işte Gençliğe Hitabe'yle, İstiklal Marşı'yla uğraşiyor. Bu yanlış bir uygulamadır. Vereceği karne alttaki karne; evet, bu da aldığımız, almak istediğimiz karne. İçinizde en azından bu durumdan utanacak arkadaşların olduğunu tahmin edebiliyorum. Aramaktan bile biz imtina ediyoruz; arayın onu, bu yanıştan dönsün. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Diğer bir durum son olarak: Leyla Şahin Usta çıktı; biz bir özür bekliyorduk, özür dileyseydi de insanlar bu özrünü eminim kabul ederdi ama çıktı -bir cümlesi özrü kabahatinden büyük- şunu söyledi: "Biz, Alevileri Müslüman olarak gördüğümüz için siz rahatsız oluyorsunuz." Ya, kardeşim, Alevilerin Müslüman olması sana mı kaldı, bunun kararını sen verebilir misin? Bu nasıl bir şey? AKP istiyormuş onların Müslüman olmasını. Ya, bu zaten olan bir şey, bunu tartışmak zaten abesle iştigal. AK PARTİ dese ne olur, görse ne olur, görmese ne olur ama çıkıp kürsüden bunu söyleyebiliyor. Özür dilemek zor değil. Bir kez daha söylüyorum: Altı dakika söz verdiniz, 3 kez uzattınız; özür dilemedi, muhalefeti suçladı.

Bahadır Bey'e de bir şey söylemek istiyorum: "Ayrımcılık yok." dedi, olmasın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlelerim...

BAŞKAN - Evet, tamamlayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Dedi ki: "Alevi'si, Sünni'si, Kürt'ü, Arap'ı, Çerkez'i, Türk'ü bizim." Çok güzel, biz de böyle görmek istiyoruz ama bir sorum var: Neden 81 ilde son yirmi yılda bir Alevi vali yok -soruyorum- Emniyet Genel Müdürü yok? Böyle bir tesadüf olabilir mi? İşte, mülakat, saçma sapan mülakata göre değil liyakate göre yapılırsa dün o savcı bir hâkimi adliyede vurmaz. Bu ülkede iyi eğitim alan ama sadece isminden dolayı, isminden dolayı ön yargıyla mülakatlarda elenen pırıl pırıl gençler var. Biz de diyoruz ki: Ayrımcı yapmayın. Bu ülkede Alevi'si de Sünni'si de liyakate göre, bilgisine göre, namusuna göre, dürüstlüğüne göre devlette görev yapsın.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN - Teşekkür ederiz.
Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

44.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Meclis çatısı altında yapıcı müzakere ikliminin daha da güçlenmesi konusunda hassasiyet gösterilmesi gerektiğine, COP31 Zirvesi için yapılan ön hazırlık toplantısına, Ulusal Vefa Programı'na ve dünkü Genel Kurul çalışmalarında yaşananlara ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi, farklı görüşlerin konuşularak ve müzakere edilerek ortak akla dönüştüğü yüce bir uzlaşma zemini. Bu çatı altında kullanılan dil, sergilenen tutum ve ortaya konulan yaklaşım yalnızca bu salonda bulunanları değil aziz milletimizin tamamını yakından ilgilendirmektedir. Toplumun dikkatle takip ettiği ve örnek aldığı bu kürsü aynı zamanda ortak vicdanın, toplumsal değerlerin ve siyasal sorumluluğun yansıdığı bir yerdir.

Bir kez daha vurgulamak istiyorum: Etrafımız ateş çemberiyken, dünya ve özellikle de bölgemiz savaşlarla, istikrarsızlıklarla sarsılırken içeride birbirimizi itham ederek, ötekileştirerek asla bir yere varamayız. Birliğimizi zedeleyen her söz bu ülkenin yarınlarını zayıflatır. Bu nedenle, sözlerimizin, birliği güçlendiren, sağduyuyu besleyen ve Meclisin vakarına katkı sunan bir çerçevede kalması hepimizin ortak sorumluluğudur. Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarı ve milletimizin bu çatıdan beklentisi, burada bulunan herkes için müşterek bir yükümlülüktür. Bu anlayışla, tartışmaların Meclis çatısı altında olgunlukla sürdürülebilmesi ve yapıcı müzakere ikliminin daha da güçlenmesi konusunda hassasiyet göstermemiz gerektiğine inanıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadeledeki vizyonunu tüm dünyayla paylaştığımız COP31 Zirvesi için ön hazırlık toplantısı geçtiğimiz günlerde Antalya'da gerçekleştirildi. Ülkemizin uluslararası görünürliğini artıracak, Türkiye'yi iklim diplomasisinde belirleyici bir konuma taşıyacak bu önemli zirvenin yol haritası Antalya Expo Kongre Merkezi'nde ilgili tüm kuruluşlarımızın katılımıyla ele alındı. Bu tablo, COP31'in artık somut bir devlet gündemi hâline geldiğini açıkça göstermektedir. Bakanımız Murat Kurum'un liderliğinde yürütülen yoğun ve kararlı diplomasi neticesinde COP31'in hem dönem başkanlığı hem de ev sahipliği ülkemize tevdi edilmiştir. Bu sonuç, Türkiye'nin iklim meselesinde masada söz sahibi bir aktör olduğunun tescil edildiğini gösterir. 196 ülkenin liderlerini ve yaklaşık 80 bin misafiri ağırlayacak olan bu zirveyle Türkiye, küresel iklim diplomasisinin merkezlerinden biri hâline gelecektir. Bu başarı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu güçlü liderlik, çok taraflı diplomasi anlayışı ve uzun vadeli devlet vizyonunun doğal bir sonucudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sosyal devlet anlayışımızın en güçlü uygulamalarından biri olan Ulusal Vefa Programı kapsamında 2026 yılı için 5 milyar 100 milyon liralık bir kaynağın ayrılmış olmasını son derece kıymetli buluyoruz. Yaşlı, engelli ve ağır kronik hastalığı bulunan vatandaşlarımızın temel ihtiyaçlarının karşılanması, yalnız bırakılmamaları ve insan onuruna yakışır bir hayat sürmeleri için yürütülen bu program, devletimizin şefkat elini sahaya taşıyan önemli bir çalışmadır. 2026 yılının ilk çeyreği için 1 milyar 300 milyon liralık kaynağın sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarımıza aktarılmış olması bu sürecin planlı ve güçlü şekilde yürütüldüğünü ortaya koymaktadır. Geçtiğimiz yıl yaklaşık 128 bin vatandaşımıza ulaşan programın bu yıl daha fazla insanımıza temas edecek olması da bir memnuniyet vesilesidir. Bu anlayışın arkasında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın insanı merkeze alan liderliği ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Mahinur Özdemir Göktaş'ın sahaya yansıyan gayreti bulunmaktadır; kendilerine teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün, Genel Kurul çalışmalarımız sırasında yaşanan ve Gazi Meclisimizin vakarına asla yakışmayan bir tutumdan bahsetmek istiyorum. Çünkü burada mesele bir kişiden, bir polemikten ya da anlık bir tartışmadan ibaret değildir; söyleyeceğim şeyle kimseyi kastetmiyorum, mesele Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarıyla alakalıdır.

Dün bir milletvekilimizin söz aldığı sırada sergilenen yakışıksız davranış, yalnızca konuşmacıya değil bu Mecliste görev yapan 600 milletvekilinin tamamına ve onları buraya gönderen aziz milletimize yapılmış bir saygısızlıktır. Bu çatı küçültücü mimiklerin, seviyesiz tavırların sergileneceği bir alan değildir, hiçbirimiz bunu yapmamalıyız. Burada her birimiz farklı siyasi görüşlere sahip olabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sert eleştiriler de yapılabilir, itirazlar da dile getirilebilir ancak siyaset, mimikle, hakaretle, küçümsemeyle değil sözle, fikirle ve sorumluluk bilinciyle yapılır; aksi bir dil hem Gazi Meclisi hem de toplumu gerer, kutuplaştırır ve zehirler.

Özellikle biz Grup Başkan Vekillerinin, bu önemli ve temsil gücü yüksek görevlerde bulunanların kullandıkları dil ve sergiledikleri tutuma çok daha özen göstermeleri gerekir diye düşünüyorum. Burada bulunan her bir milletvekili seçilmiştir, her birinin arkasında milletimizin iradesi vardır.

Şunu açıkça ifade ediyorum: Gazi Meclisin vakarına yakışmayan bu davranışı AK PARTİ Grubu olarak kınıyoruz. Biz bu kürsüde milletimizin bize yüklediği sorumluluğun bilinciyle sözümüzle ve fikrimizle konuşuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Aziz milletimiz kimin nasıl bir siyaset dili kullandığını, kimin gerilimden, kiminse sorumluluktan beslendiğini çok net bir şekilde izlemekte ve görmektedir, kararını da her seçimde ona göre vermektedir diyerek saygıyla hepinizi selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi sayın milletvekillerine söz vereceğim tekrar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Başarır, hayırdır?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çok kısa... Dünkü konuşmayla ilgili bir şey söyledi Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna, çok kısa bir cevap vermek istiyorum.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ben kimseyi kastetmedim, isim zikretmedim, parti demedim, şahsiyet ismi kullanmadım.

BAŞKAN - Parti ismi söylemedi Sayın Başarır, genel ifade etti.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, hayır, hayır, hayır. Dün bu kürsüde konuştuğuktan sonra bir kavga çıktı.

BAŞKAN - Duyulmuyor, duyulmuyor.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Zan altında kaldık.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Hiç kimseyi kastetmedim, isim zikretmedim, parti zikretmedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biterse...

BAŞKAN - "Ve hepimiz" dedi Sayın Başarır.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Hepimiz dedim.

BAŞKAN - Evet, "hepimiz" dedi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, Sayın Başkanım, ben dikkatle dinledim. Şunu söyleyeyim duyulması için...

BAŞKAN - Buyur, söyle.

Buyurun.

45.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Burada temiz bir dil kullanılmasını biz de istiyoruz.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Hadi oradan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Burada yerinden bir dakika söz alan milletvekilleri bölgelerinin sorunlarını, özellikle Türkiye'nin çok güncel sorunlarını dile getiriyor ama bir partinin kurucu genel başkanlarına ya da ülkenin değerlerine ya da şahsi olarak bir milletvekiline laf atılmasını biz doğru bulmuyoruz. Bizim konuşmalarımız genel, hiç kimseyle şahsi bir problemimiz yok, olamaz. Biz ülkenin sorunlarını, bu ülkenin temel sorunlarını, 86 milyonun ihtiyaçlarını bu kürsüde, bu Mecliste dile getiriyoruz; yoksa ben birçok arkadaşımın ismini de bilmem, ilini de bilmem, dönem sonunda ancak birbirimizi tanıyabiliyoruz yani şahsi bir meselemiz yok. Bizim meselemiz memleket meselesi, ülke meselesi ama hiç kimse de bu partinin 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci Genel Başkanına hakaret edemez, biz buna izin vermeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Tamam, teşekkür ederiz, meramınız anlaşılmıştır.

Yani Sayın Yenişehirlioğlu da zaten hiçbir grup ve parti ismi söylemedi, genel ifade etti ve kendisini de kastederek aslında "Hepimizi kastediyorum." dedi; bunu da bu şekilde kapatmış olalım.

Şimdi, sayın milletvekillerine yerlerinden söz vereceğim yani çok sayıda başvuru var, çok sayıda sisteme giren sayın vekil var. Hepsini belki bir seferde tamamlayamayabiliriz ama peyderpey söz vermeye devam edeceğim zaten gün içerisinde.

Sayın Çan...

46.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Vezirköprü'deki şoför esnafının sorunlarına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçen hafta seçim bölgem Samsun'un Vezirköprü ilçemizde şoför esnafımızla bir araya geldik, sorunlarını dinledik. Taşrada servis taşımacılığı yapan minibüsçülerimiz ve taksici esnafımız bir gecede basit usulden gerçek usule tabi kılınarak büyük bir vergi yükünün altına itildi. Özellikle taşradaki bütün esnaflarımız, muhasebe giderleriyle, KDV'siyle, stopajıyla ayakta kalamaz hâle gelmiştir. Bu da yetmezmiş gibi servisçi esnafımıza "Serviscell" adlı uygulama zorunluluğu getirilerek her sefere yeni bir mali külfet bindirildi. Bu düzenleme ne dijitalleşmedir ne de kayıtlı ilgilidir; bu, taşra esnafını sistem dışına itmektir. Bugün servisçimiz, özellikle de taşradaki şoför esnafımız kontak kapatmayı, mesleği bırakmayı konuşuyor. Esnafı ezen bu yanlışlardan derhâl dönülmelidir. Basit usul geri getirilmeli, dayatmalar son bulmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

47.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, bugün makamına ulaşan bir mektuba ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün makama ulaşan bir mektubu noktasına, virgülüne dokunmadan 86 milyon yurttaşımın takdirine sunuyorum: "Ben, Amasya Aydoğdu köyünde büyümüş bir vatandaşım. İstanbul'a geldim, çalıştım, emekli oldum Sayın Vekilim. Şu anda emekliyim, aldığım para miktarı belli, oturduğum meskene 20 bin lira kira ödüyorum. Yaşım 65 olduğundan dolayı kimse çalışmak için iş vermiyor, o bakımdan zor durumdayım, sizlerden destek bekliyorum." İşte, AKP iktidarının milletimizi düşürdüğü tablo budur. Bizlerin günlerdir Mecliste emekli maaşlarına zam yapılması için neden nöbet tuttuğumuzu anlamak istemeyenler için Mehmet amcanın bu satırları tek başına yeterlidir. Bu mektup yalnızca bir yurttaşın değil milyonlarca emeklinin ortak çılgılığı, iktidarın ise utanç vesikasıdır. İktidar milletvekillerinin vicdanını Mehmet amcanın bu mektubuyla baş başa bırakıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Erdoğan Sarıtaş...

48.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, eğitim emekçilerinin mücadelesine ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün eğitim emekçileri yalnızca daha yüksek maaşlar için değil onurlu bir yaşam, kamusal eğitim ve demokratik bir gelecek için iş bırakıyor çünkü yaşadığımız yoksulluk bir kader değil bilinçli bir siyasal tercihin sonucudur. Eğitim emekçileri geçinemiyor ama bu düzeni yönetenler sabır ve itaat bekliyor. Eğitim emekçileri yoksulluğa razı olmak zorunda değil; angaryaya, güvencesizliğe, performans baskısına boyun eğmek zorunda değil; ek dersle, vergiyle, sahte enflasyon rakamlarıyla emeklerinin değersizleştirilmesine razı olmak zorunda değil. Eğitim emekçilerinin mücadelesi toplumun tamamının mücadelesidir. Buradan mücadelelerini selamlıyoruz, desteklerimizi bildiriyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

49.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, emekliler için Genel Kurulda nöbet tutmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Emeklilerimiz için Genel Kurulda nöbetteyiz, nöbete devam edeceğiz. Kim gocunursa gocunsun, biz emeklimize sahip çıkmaya devam edeceğiz. Diyanet bile emeklinin aç olduğunu zımnen açıkladı. Nasıl açıkladı? Ramazan fitresini bu yıl 240 lira olarak açıklayan Diyanete göre 4 kişilik bir ailenin gıda masrafı günlük 960 lira, bu da aylık 28.800 lira demek. Bu rakam asgari ücretin yetersizliğini ortaya koyarken emeklinin açlığa mahkûm edildiğini de kabul etmektir. En düşük emekli maaşı 20 bin lira demek, yemek parasına yetmeyen parayla kira ödemesini, fatura ödemesini, torununa harçlık vermesini imkânsız hâle getirmek demektir. İşverenlerden, şirketlerden vergilerini silmeyin, emekliye kaynak bulun.

23'üncü Dönemden beri ilk kez dört gün arka arkaya AK PARTİ milletvekilleri yoklamada olmadığından dolayı Genel Kurul kapandı. AK PARTİ'ye sesleniyorum: Vekillerinizi Genel Kurula getirin; milletin, emeklinin hakkı olan düzenlemeleri yapalım ve bir an evvel emeklimizin nefes almasını sağlayalım, intibak yasasını geçirelim ve tüm vatandaşlarımızın geleceğini karartmayalım.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

50.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, esnafın krediye ulaşmasındaki BAĞ-KUR borcu engeline ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şehir ekonomilerimizin belkemiği olan esnafımız, AKP iktidarının yanlış ekonomi politikaları altında yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. BAĞ-KUR borcu olan esnafa kredi kapılarını kapatan, borç yapılandırması için de yüzde 30 peşinat şartı dayatan bu anlayış, esnafımızı tefeci faizlerine mahkûm etmektedir, bankalardan bile yüksek olan yüzde 46'lık faiz oranlarının üzerinde krizle boğuşan küçük işletmeler için bir destek değil kepenk kapatma fermanıdır. Kriz derinleşirken geçim derdine düşen esnafın elinden tutmak yerine önüne set çekenler yerel ekonomiyi de felakete sürüklemektedirler. Maddi kaynağa erişemeyen esnaf bir bir iflas ederken iktidar bu feryada kulak tıkamaya devam ediyor.

Esnafın krediye ulaşmasındaki BAĞ-KUR borcu engeli derhâl kaldırılmalıdır, ekonominin belkemiği olan esnaflarımızın talepleri yerine getirilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Bayhan...

51.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, metal işçilerine ve MESS'e ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - METAL-İŞ kolunda toplu sözleşme süreci artık grev aşamasında. MESS sefalet zammında ısrar ediyor, işçinin kanını emerken en büyük cesareti grev yasakçısı saray rejiminden alıyor. Erdoğan "Benim sendikam, sendikamız." deyip MESS'e övgüler düzüyor yani el ele verip, fedakârlık isteyip "MESS'e servet, işçiye sefalet." diyorlar. MESS doymak bilmez kâr hırsı ve sömürünün sembolüdür, ona grev yasakçılığıyla güç vermek işçi düşmanlığıdır, işçinin emeğine zehir doğramaktır, ekmeğine zehir doğramaktır, gerçek anlamıyla vatan hainliğidir. Fabrikalarında bir saatlik iş bırakma eylemleri ve gösteriler yapan işçiler "Sahte mutluluk maskesiyle donakalarak bu iş olmaz." diyorlar, sonuç alacak eylemler istiyorlar ama bu, sadece istemekle olmaz. İşçi kardeşlerim, siz de el ele verin, beklemeyin, grev komitelerinizi kurun, gücünüzü birleştirin. 200 bin metal işçisinin MESS'ten ve sarayın tek adamından büyük olduğunu gösterin. Metal işçisi hakkını alana kadar mücadeleye devam diyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kordu...

52.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Suriye'de yaşananlara ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şengal'de Ezidilere, Suriye'de Alevilere ve Dürzilere yönelik katliamları gerçekleştiren IŞİD zihniyeti bugün Halep'te Kürtlerin ve Süryanilerin yaşadığı mahallelere saldırarak hastaneleri ve ibadethaneleri bombalayıp sivilleri katletmiştir. Özellikle kadın bedenine yönelik vahşi saldırılar tesadüf değildir. Bu zihniyetin ne kadar insanlık dışı ve halklar düşmanı olduğunu bir kez daha açıkça göstermiştir. HTŞ'nin IŞİD apoletli çetelerle beraber hareket etmeye devam ederek Suriye'de yıllardır büyük bedellerle örlümeye çalışılan halkların ortak yaşam umudunu hedef aldığı bilinmektedir. Çeteleriyle Suriye'de, Rojava'da halkların ve inançların bir arada yaşama iradesini boğmak isteyen bu karanlık zihniyete karşı Kürt halkı ve dostları dimdik ayaktaadır. Rojava, başta kadınların öncülüğünde, halkların yüreğine nakış nakış işlenmiş bir yaşam umududur; sökemezsiniz, yok edemezsiniz. Rojava'ya sahip çıkmak insanlığa sahip çıkmaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

53.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, ilkokul 1'inci ve 2'nci sınıflarda verilecek karnelerde yapılan düzenlemeye, İstanbul Kâğıthane'deki bir devlet okulunda düzenlenen etkinliğe ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

ÇEDES Projesi adı altında okulları tarikatların arka bahçesi hâline getiren Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin dur durak bilmiyor. Daha dün THY'nin Atatürk rozetini yasakladığını gündeme getirmiştım. Şimdi de Bakan Tekin'in geliştirdiği millî Maarif Modeli'nin uygulandığı 1'inci ve 2'nci sınıflarda dağıtılacak karnelerde Atatürk'ün ve İstiklal Marşı'nın kaldırıldığı görüldü. "Öğrenci gelişim raporu" adı altında dağıtılan karneler hem ailelerin hem de eğitimcilerin tepkisini çekiyor.

Diğer taraftan, 45 çocuğa tecavüz skandalıyla gündeme gelen gerici Ensar Vakfı çocuklardan elini çekmiyor. İstanbul Kâğıthane'deki bir devlet okulunda bu Vakfın düzenlediği etkinlikte küçücük çocuklara sarık ve cübbe giydirildi, dualar eşliğinde tekbir getirtildi. Gerici tarikat akıllarınızı alın ve çocuklarımızdan, çocuklarımızın geleceklerinden karanlık ellerinizi çekin. Dindar nesil projeniz değil, bizim cumhuriyet nesli projemiz kazanacak. Her ne kadar biz AKP'nin Atatürk düşmanlığını kanıksadıksa da bu konuyu Atatürk ve milliyetçilik deyince kimseye söz bırakmayan MHP'nin de dikkatine sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

54.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, AKP Çorum il teşkilatına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Trump'ın "Seçim hilesini en iyi siz bilirsiniz." sözüne yenisi eklendi, en iyi hileyi Çorum AKP teşkilatının yaptığı ortaya çıktı. Çorum'da 48 köy takımının, toplam 720 sporcunun katılımıyla köyler arası dostluk ve kardeşlik futbol turnuvası düzenlendi. Turnuvada sporcuların bilgileri alınarak birçok sporcunun kendi bilgisi ve imzası olmaksızın AKP'ye üye yapıldığı ortaya çıktı. "1 milyonu aşkın yeni üye sayısına ulaştık." diye afiş asan iktidarın bu sayıya sahtekârlık yaparak ulaştığını da görmüş olduk. Sporcuların kimlik bilgilerinin ele geçirilmesi suç, bilgileri dışında AKP'ye üye yapılmaları ayrı bir suç. Balık baştan kokar misali, usulsüzlükler en baştan başlıyor, en alt kademeye kadar iniyor. Bu sahtekârlığa imza atan tırşıkçı AKP Çorum il teşkilatını kınıyor, "Siftah yapmadık." diyen Çorumlu esnafı ifadeye çağırın ve resen soruşturma başlatan Çorum Cumhuriyet Başsavcılığını AKP'nin kişilerin bilgilerini ele geçirerek yaptığı sahte üyelikler hakkında soruşturma başlatmaya davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Tüm yurttaşlara sesleniyorum: İradeniz dışında AKP'ye üye yapıp yapılmadığınızı e-devlet üzerinden kontrol edin.

BAŞKAN - Sayın Öztürk...

55.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Türkiye'deki sorunların sorumlusuna ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye'de adaletsizlik neredeyse toplumun tamamının mağduriyeti; sefalet sınırı içinde yaşayan emekliler, hem çalışıp hem aç kalan asgari ücretliler, borç hesabı yapan memurlar, emeklilikte adalet arayanlar, staj ve çıraklık sigortası mağdurları, yapı kayıt mağdurları, okumak için çalışan öğrenciler, okulu bitirip iş bulamayan ev gençleri.

Emeklinin maaşını kim belirliyor? AKP. Asgari ücreti kim belirliyor? AKP. Vergiyi kim topluyor? AKP. Toplanan parayı kim harcıyor? AKP. O zaman bu sorunların sorumlusu kim? Bu sefaletin ve adaletsizliğin resmini kim çiziyor? Tabii ki AK PARTİ'nin kara düzeni. Bu ülke yoksul mu? Tabii ki değil. AKP iktidarı döneminde yandaş ve sadece kamu ihaleleri, kamu özelleştirmeleri ve kamu işleriyle zenginleşen, 100 milyarca dolara sahip kılınan yandaşlar işte bu yoksulluğun en önemli nedenidir. Bu ülkede halkın parası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

56.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, hurda teşvik yasası beklentisine ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, milletimizin ve esnafımızın beklediği hurda araç yasası bir an önce kanunlaştırılmalıdır. 20 yaşını tamamlamış binlerce araç ekonomiye, çevreye ve güvenliğe ciddi bir tehdit oluşturmaktadır; bu

araçların kaydının silinmesi için bir teşvik programı kaçınılmazdır. Ülkemizde yaşanan, derin acılara ve tahribata yol açan depremlerde hurdaya çıkan araçlarda vatandaşlarımızın bir an önce yaralarının sarılması gerekir. Hurdaya çıkmış bu araçların sahiplerinden hâlen vergi talep edilmesi sosyal devlet anlayışıyla da vicdanla da bağdaşmaz. ÖTV ve KDV miktarlarına araçların değeri kadar muafiyet getirilmesi binlerce insanımızın nefes almasını sağlayacaktır. Hurda teşvik yasası kapsamında depremzede vatandaşımızın mağduriyeti böylece kısmen giderilmiş olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öcalan...

57.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Orta Doğu'daki gelişmelere ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, Orta Doğu'da olağanüstü gelişmeler var; Rojava'dan Rojhilat'a, güney Suriye'den kuzey Suriye'ye, Irak'ın birçok bölgesi... Bu problemlere Türkiye Cumhuriyeti demokratik müzakereci anlayışla yaklaşmalıdır lakin bu müzakere anlayışı Paris'te olmamalıdır. Bakınız, bundan bir hafta önce Paris'te Şam rejimi ile İsrail bir araya getirildi ve güney Suriye'nin tamamı İsrail'e teslim edildi; 50 kilometreye yaklaşmıştır Şam'da İsrail. Kürtlerle büyük bir barış inşa edilmelidir; bu barış kanla, gözyaşıyla olmamalıdır. Bakınız, İran'da da gelişmeler vardır. Halklar birbirine kırdırılmamalı, birbirine boğdurulmamalıdır. Demokrasiyi, müzakereyi her yerde esas almalıyız ama yanlış işlerden de uzak durmalıyız. Şu an Rojava bir tehlikeye doğru gidiyor.

Saygılar.

BAŞKAN - Sayın Uz...

58.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, üniversite öğrencilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkanım, hepimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinin oluşumunda milletimizin helal oylarıyla buraya geldik; iktidarı da milletimiz size nasip etti. Bu süreçte Türkiye'nin her tarafını üniversiteyle donatmakla övünüyorsunuz haklı olarak ama burada eğitim yapan evlatlarımız, çocuklarımız ya eğitimlerini yarıda bırakıp dönmek zorunda kalıyor ya da bir kısmı intihar yoluyla hayatlarına son veriyor. En son, Çanakkale'de 2 üniversite öğrencisi evladımız hayatına son verdi. Şimdi, Çanakkale'de Ayvacık, Bayramiç, Eceabat, Ezine, Gelibolu, Yenice ve Lâpseki ilçelerimizde KYK yurdu yok. Hem yurt yok hem barınma sorunu oldukça yüksek. Bu sebeple, aileler hem çocuklarını okutmakta zorlanıyor hem de çocuklarımızın bulundukları yerde okumaları zor hâle gelen bir duruma bürünüyor. Bu, anayasal haklarının elinden alınması... Eş dost, akraba ilişkilerini de kenara bırakıp, lütfen, bu işlerde liyakate önem verirsek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, sisteme giren diğer milletvekili arkadaşlarımıza gün içerisinde söz vermeye devam edeceğim.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 milletvekili tarafından, gümrük mevzuatında yapılan düzenlemelerin bireysel tüketiciler, iç piyasa dengeleri, rekabet ortamı, fiyat oluşumları, yerli üretim yapısı ve özellikle genç girişimcilik ile teknolojiye erişim üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle incelenmesi, ortaya çıkan mağduriyet iddialarının araştırılması ve kamu yararı bakımından gerekli değerlendirmelerin yapılması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/1/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/1/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 milletvekili tarafından, gümrük mevzuatında yapılan düzenlemelerin bireysel tüketiciler, iç piyasa dengeleri, rekabet ortamı, fiyat oluşumları, yerli üretim yapısı ve özellikle genç girişimcilik ile teknolojiye

erişim üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle incelenmesi, ortaya çıkan mağduriyet iddialarının araştırılması ve kamu yararı bakımından gerekli değerlendirmelerin yapılması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/1/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Hakan Şeref Olgun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son gümrük düzenlemeleriyle birlikte posta veya hızlı kargo yoluyla yurt dışından bireysel amaçla ürün temin etmek fiilen imkânsız hâle getirilmiştir. Vatandaşın 5-10 avroluk bir ürün için ürün bedelinin katbekat üzerinde maliyetlerle karşı karşıya bırakıldığı bir uygulamaya ticaret politikası diyemezsiniz. Bu açıkça erişim engelidir, bu ekonomi yönetimi değil yasakçılıktır. 7 Ocak 2026 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararıyla 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin kararda yapılan değişiklik ilk bakışta teknik gibi sunulsa da sonuçları itibarıyla milyonlarca vatandaşımızın günlük hayatını doğrudan etkilemektedir. Bu düzenlemeyle bireysel kullanıma mahsus ürünler ticari ithalatla aynı hukuki rejime tabi kılınmıştır. Sorun tam olarak buradadır çünkü hukuk devletinde ekonomiye yapılan her müdahale ölçülü, öngörülebilir ve gerekçeli olmak zorundadır. Oysa, bugün gelineen noktada ticari mahiyet taşımayan, kişisel kullanım amacıyla sipariş edilen düşük bedelli ürünler dahi gümrük müşavirliği ardiye ücreti, noter tasdikli vekâletname gibi ticari ithalat prosedürlerine tabi tutulmaktadır. Bu ne demektir biliyor musunuz? Bu 10 avroluk bir ürün için 100 avro, 150 avro masraf demektir. Bu bir vergilendirme değildir, bu fiilî bir yasaklamadır. Buradan iktidara sesleniyoruz: Bu düzenlemeyle vergi alacağınızı mı zannediyorsunuz? Getirilmeyen maldan vergi beklemek boş kasaya anahtar çevirmektir. Şimdi, iktidar milletvekillerine soruyorum: "Yerli üretimi koruyoruz." diyorsunuz; peki, hangi yerli üretimi? Türkiye'de üretilmeyen elektronik parçayı mı, hiç üretmediğimiz eğitim kitlerini mi, proje geliştiren bir gencin ihtiyaç duyduğu teknik malzemeyi mi?

Şimdi işin gençlik ve teknoloji boyutuna bakalım. Hani TEKNOFEST'le bir teknoloji hamlesi başlatıyorduk, hani gençlerin, mühendislerin, girişimcilerin önünü açıyorduk? Gelineen noktada gençler proje geliştirmek için ihtiyaç duydukları malzemeye erişemiyor çünkü bu parçalar Türkiye'de üretilmiyor, iç piyasada bulunmuyor ve yurt dışından temini fiilen engellenmiş durumda. TEKNOFEST'te alkışlanan genci sahneden indirip gümrükte durduruyorsunuz. Ortada bir teknoloji politikası değil açık bir çelişki var.

Bir de "Kaçak ticaretle mücadele ediyoruz." diyorsunuz; peki, proje yapmak için yurt dışından parça getirmeye çalışan bir genci kaçakçı ilan ederek mi mücadele ediyorsunuz. Buradan açık ve net söylüyorum: Gençlerden elinizi çekin, gençlerin önüne bariyer koyarak bu ülkenin geleceğini inşa edemezsiniz.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemenin ekonomik sonuçları son derece açıktır. Yurt dışı bireysel alışveriş imkânı daraltıldığında iç piyasadaki satıcılar üzerindeki rekabet baskısı ortadan kalkar, alternatifler yok olur, tüketici mecbur bırakılır. Bu da ne demektir? Daha az seçenek, daha düşük kalite, daha yüksek fiyat demektir. Bu tablo enflasyonu düşürmez; aksine, enflasyonu besler. Üstelik, bu artık sadece muhalefetin itirazı da değildir, öyle bir noktaya gelinmiştir ki Cumhurbaşkanı Başdanışmanı düzeyinde dahi "Bu düzenleme amacından saptı, vatandaşa yük bindirdi." uyarıları yapılmaktadır. Demek ki ortada ne yerliyi koruyan bir politika vaadi ne de başka hikâye; ortada millete fatura çıkaran yanlış bir uygulama vardır.

Değerli milletvekilleri, bireysel son kullanıcı ile ticari ithalat yapan firmaların aynı mevzuata tabi tutulması ne mantıklıdır ne ölçüdür ne de hakkaniyetlidir. Bu uygulama sosyal devlet anlayışıyla da bağdaşmaz, hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşmaz. İşte, bu nedenle, İYİ Parti olarak, yapılan bu düzenlemenin bireysel tüketiciler üzerindeki etkilerinin, rekabet ortamını nasıl bozduğunun, fiyat oluşumlarına ve enflasyona katkısının genç girişimciyi nasıl engellediğinin tüm yönleriyle ortaya konulması gerektiğini düşünüyoruz ve bu amaçla da Meclis araştırması önergesi sunmuş bulunuyoruz. Buradan açıkça çağrıda bulunuyorum: Cesaretiniz varsa bu araştırmaya destek verin, kim kazanıyor, kim kaybediyor hep birlikte görelim. Çünkü bu düzenlemede kazanan vatandaş değildir, kaybeden kaçakçı da değildir; kazanan, iç piyasada tek başına kalan tekelleri yapısı, kaybeden ise tüketici, genç girişimci ve bu ülkenin geleceğidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Son cümlem...

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Bu ülke yasaklarla değil bilimle, teknolojiyle, girişimcilikle kalkınır; ithalat kapısını kapatıp içeride fahiş fiyat dayatarak değil diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Sema Silkin Ün.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaklaşık bir haftadır vatandaşlarımıza, özellikle genç girişimcilerimize hayal kırıklığı yaşatan yurt dışı on-line alışveriş limitlerinin sıfırlanmasıyla alakalı bir mesele var gündemde. Milyonların itirazına rağmen iktidar hâlâ bu konuya sağır kalmakta ısrar ediyor ve bir adım atmıyor. Düzenlemedeki maksadın millî sermayeyi canlandırmak, yerli üreticiyi korumak olmadığını daha sonra anlatacağım ama şimdi meselenin bir yönüne değinmek istiyorum. Bu ülkede üretimi olmayan elektronik bileşenler var. Çocuklar DENEYAP atölyelerinde kullandıkları devreleri, parçaları bugüne kadar erişilebilir fiyatlarla temin edebiliyorlardı, şimdi 2-3 ithalatçının belirlediği fiyatlara mahkûm kalacaklar. Bu, sadece bugünün meselesi değil, geleceğin meselesi. AR-GE küçük parçalarla başlar, inovasyon pahalı salonlarda değil ucuz devre kartlarının başında filizlenir. Bugün amatör girişimciliği boğarsanız yarının sanayicisini de boğulmuş olursunuz. İktisat sadece korumakla olmaz, doğru korumakla olur. Bugün alınan bu karar tercih hakkını daraltıyor, hayat pahalılığını artırıyor, alım gücünü eritiyor ve en çok da sessiz çoğunluğun canını yakıyor. Sormamız gereken soru şu: Bu düzenleme gerçekten millete mi hizmet ediyor, yoksa milleti bahane eden bazı güç yapılarına mı? Bazen doğru soru, doğru cevaptan daha kıymetlidir, şimdi size çok basit bir örnekle anlatacağım: Yıl 2007 olsun, bugün gururla anlattığımız İHA'ların daha ortada adı yok, adını siz koyun; genç bir mühendis olsun, bir atölyede ilk insansız hava aracını deneme-yanılma yoluyla yapıyor olsun. Bu iş neyle oluyor? Motorla, sensörle, bataryayla, devreyle oluyor ve bunların hiçbirisi Türkiye'de üretilmiyor. O günlerde yurt dışından bu küçük parçaları serbestçe

almak mümkündü; vergisiyle alıyordu ama yasak değildi. Bir deneme uçağının maliyeti neydi? 1.300 dolar. Uçak düştü mü, parça kırıldı mı yenisini alıp tekrar yapılabiliyordunuz. Bu iş böyle öğrenilir çünkü, mühendislik hatayla ilerler. Şimdi, düşünelim, eğer bugün getirdiğiniz bu yasak 2007'de olsaydı ne olacaktı? O genç mucit aynı parçaları yurt dışından alamayacaktı, mecbur kalıp Türkiye'deki ithalatçıdan alacaktı. Peki, sonuç ne olacaktı? 1300 dolarlık deneme 6-7 bin dolara çıkacaktı. 1 deneme değil 10 deneme yapmanız lazım; o zaman ne oluyor biliyor musunuz? 13 bin dolarlık bir deneme süreci 70-80 bin dolarlık bir duvara çarpıyor. O parayı kim bulacak? Bir üniversite öğrencisi mi, bir genç mühendis mi? Bulamaz. 3 tane ihtimal çıkıyor karşısına: Ya vazgeçecek ya yurt dışına gidecek ya da "Bu ülkede bu iş olmaz." deyip bırakacak. Bugün "millî teknoloji" diye övündüğümüz şeyler, o gün, ucuz bir sensör, kolay alınan bir motor, kimseye sormadan yapılan bir deneme sayesinde olabiliyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Şimdi, siz diyorsunuz ki: "Yerli üretimi koruyoruz." Hayır, siz, genç mühendisin yolunu kapatıyorsunuz, tüketicinin tercih hakkını kısıtlıyorsunuz, öğrencinin öğrenme imkânını daraltıyorsunuz, yarının üreticisini daha yola çıkmadan yoruyorsunuz. İthalatı bitirmiyorsunuz, sadece ithalatı birkaç büyük firmanın tekeline veriyorsunuz; mesele bu kadar net. Bu ülkede üretim istiyorsanız önce denemeye izin vereceksiniz, o sessiz çoğunluğun canını yakmayacaksınız. İthalat tekellerinin değil vatandaşın sözünü dinleyeceksiniz. 30'u değil 150 euro muafiyetini, istisnasını geri getirmenizi; vatandaşın, milyonların sesine kulak vermenizi bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Kezban Konukçu.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekonomik koşullar bu kadar kötüyken halkın 1.500 liralık harcaması bile birilerinin gözüne battı. "Madem paraları var, o da niye bizim cebimize girmesin." dediler, yurt dışı alışverişindeki 30 euroluk gümrük muafiyetini kaldırdılar. Bunu da Çin'de üretilen aynı ürünü burada 10 katı fiyata satan İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdagiç'e müjde diye açıklattılar. Doğal olarak başta gençler olmak üzere herkes isyanlarda. Peki kimler kazançlı çıkacak bu işten? Kararın gerekçesini yerli üretimin desteklenmesi ve geliştirilmesi olarak açıklıyorlar. Gerçekten öyle mi? Bakalım. Türkiye'nin yerli ve millî tüccarları Çin'den 2005 yılında 45 milyar dolarlık ithalat yaptı. Çin Türkiye'nin ithalatında ilk sırada, üstelik ithalatla doğrudan tüketim mallarının payı hızla artıyor. Bu tüccarlar oradan ucuza aldıkları ürünü burada fahiş fiyatlarla yine çoğunlukla e-ticaret siteleri üzerinden satıyorlar yani üreticilik değil, tefeci gibi komisyonculuk yapıyorlar yani halkın ucuza yurt dışından yaptığı alışveriş kesilirse en fazla kazançlı çıkacak olanların başında bu komisyoncular geliyor. Özetle, Çin etkisini kırmak diyerek Çinli şirketlere daha fazla kazandıracaklar; bir de halk tefeci, yerli tüccara fazladan para ödeyecek. Soyguncu tüccarlar onca desteğe, teşvike, arzu ettikleri her yasayı, yönetmeliği çıkarabilmelerine rağmen servetlerine bir parça daha eklemek için halkın bu küçük imkânına bile çıkmeye çalışıyor. Bu konuda Ticaret Bakanı Ömer Bolat ibretlik bir açıklama yapmış: Tüketiciler için güvencesiz ve sağlıksız ürünlerin ithalatına, üretilmesine ve piyasaya sunulmasına izin verilmediğini vurgulayan Bakan "Yanlış yapanlar tespit edildiğinde gerekli hukuki yaptırımlar uygulanıyor." demiş. Allah Allah, Türkiye'den mi bahsediyor? Uyuşturucu ticareti yapan bürokratlar yok muydu bu ülkede? Uyuşturucu sağlıksız ürün kapsamına girmiyor mu? Bolat, vatandaşlar ve tüketiciler için haklı ve doğru olan neyse yapmaya, onların emrinde ve hizmetinde olmaya devam edeceklerini kaydetmiş aynı zamanda. Bakan Bey pek de güzel söylüyor ancak ülkede denetimsizce üretilen gıdalarda yoğun pestisit tespit edildiği için gümrük kapılarından döndüğünü ve bu ürünlerin iç piyasaya sürülüp insanların zehirlendiğini niye söylemiyor? Neden bunları konuşmuyoruz? Bunları da konuşmamız gerekiyor yani yalanla dolanla insanları kandıramayacağınızı bir kere daha ifade etmek isteriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Vatandaşın, gençlerin ucuz alışveriş yaptığı, zaten dar olan bütçesinden ayırarak elektronik cihazlara, farklı ürünlere ucuza ulaştığı bu uygulamayı ortadan kaldırarak, 30 avroluk sınırı yükselterek insanların üç kuruşuna daha göz dikmeye çalışıyorsunuz; bütün bunlar yerine, bunları konuşmak yerine yalanlarla dolanlarla insanları yanıltmaya çalışıyorsunuz. Gerçekleri konuşun, yandaşı büyütmek için göz diktiğiniz halkın 1.500 lirasından da elinizi çekin.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Cem Avşar.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, söz konusu düzenleme ne? Ürün güvenliği gerekçesiyle bir vatandaşın 30 avroya kadar ticari miktar ve mahiyet arz etmeden basitleştirilmiş gümrük beyannamesiyle ithalatını sonlandırarak bu ürünlerin bundan sonra normal ithalat prosedürlerine göre yapılması isteniyor. Bu ne demek veya güvenlik gerekçesiyle kaldırılabilir mi, bir bakmak lazım.

Değerli milletvekilleri, basitleştirilmiş gümrük beyannamesi yetkili hızlı kargo firmaları aracılığıyla gümrük müşaviri olmadan yapılan alışverişin adı. Beyanname muafiyeti 2011'de 1.500 avroydu, 2024'te 150 avroya düştü, sonrasında da 30 avroya kadar indirildi. Öyle anlaşıyor ki güvenlik bu işte bir ambalaj, buradaki hedef ithalat lobileri, niye? Bakın, burada bu yöntemle gelen üretici e-ticaret kanalından direkt tüketiciye ulaştırabiliyordu bu süreci. Ama şimdi ne olacak?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Komisyoncular ne olacak, komisyoncular?

CEM AVŞAR (Devamla) - Gelen üretici, ithalatçı, toptancı, bayi ağı, sonrasında tüketici. Girişimcinin, KOBİ'nin, öğrencinin önü bu yöntemle tıkanır. Bu yöntemle eşya tüketiciye farklı yöntemlerle gidecek ve fiyat üzerine koya koya 3 katı, 4 katı, 5 katıyla son tüketiciye varacak. Amerika bile Çin'den yaptığı ithalatla, Çin ithalatında bu yöntemle vergileri artırıyor, ondan sonra, denetimleri hızlandırıyor. Biz ne yapıyoruz? Kesilen parmak için bir kol koparmaya çalışıyoruz. Yani bunun adı "doktorluk" mu, "baytarlık" mı, "iş bilmezlik" mi; bu işin kararını size bırakıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir diğerk yandan da burada ciddi bir potansiyel daha kaçıyor. Evet, bütün vatandaşlarımızın, öğrencilerimizin ürüne kolay ulaşımı var ama bir de bizim Londra'dan, Körfez'den 1-2 milyar dolar, 3 milyar dolar, 5 milyar dolar arayan bir Hazine ve Maliye Bakanımız var. Burada kaçan başka bir sektör var, bu sektörün adı "e-ticaret sektörü" "e-ticaret ithalatı".

Bakın, dünyada sadece bu e-ticaret işini yapan on yıllık şirketin cirosu 500 milyar doların üzerinde, 500 milyar dolar. Lojistiğe harcadıkları para 150 milyar dolar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

CEM AVŞAR (Devamla) - "Elimizde İstanbul Havalimanı gibi bir yapı var, Türk Hava Yolları gibi global bir marka var; evet, stratejik avantajımız, konumlanma avantajımız var." derken, "yerli üretim" derken -geçti Bor'un pazarı, geçti- dünyanın gittiği bu yöntemi de, bu potansiyeli de ıskalamamak lazım, ithalatçıları zengin edeceğiz diye bu işlere girmek lazım.

Bu konuyla alakalı İYİ Partinin vermiş olduğu önergeyi biz de destekliyoruz. Tekrardan 150 euro bandına çıkmasını desteklediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ziya Altunyaldız.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimiz; sizleri sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu konuları bilen bir arkadaşınız olarak size konunun kapsamını ve içeriğini izah edeyim. Yapılan iş hiçbir şekilde sizlerin söylediği, aktardığı gibi bir konu değil. Posta ve hızlı kargoyla geline, getirilen işlemlerde tüm dünyadaki dış ticaret rejimlerine uygun olarak, yapılan denetimlere uygun olarak, vatandaşımızın sağlık ve güvenliğini koruma refleksiyle bir değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklik nedir, size söyleyeyim: Yapılan çalışmalarda, denetimlerde ürünlerde yüzde 81 oranında kanserojen madde, kurşun, toksik gibi malzemeler tespit edilmiş; sağlıksız ve güvensiz.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Aynıısı Trendyol'da satılıyor.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) - Sizce bunun tedbirini almasaydık da vatandaşlarımıza güvensiz, sağlıksız ürünleri sağlamaya devam mı etseydik? (CHP sıralarından gürültüler) Sizce vatandaşlarımızın sağlığı ve güvenliği bu kadar kıymetsiz mi?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - 150'den 30'a niye çektiniz o zaman?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) - Bekleyin, acele etmeyin, bekleyin, anlatayım size, bekleyin, anlatayım.

Şimdi, ikinci konu değerli arkadaşlar: Özellikle Avrupa Birliği de diğer ülkeler de bu konuda tedbirler almış, bilmiyorum bunların farkında mısınız?

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Aldıkları tedbirler küçücük...

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) - Avrupa Birliği her ürün başına 3 avro temmuzdan itibaren vergi getiriyor. Bunun yanında, deminden beri ifade ettiğiniz, aslında bir anlamda da memnuniyet duyduğum TEKNOFEST gençliğine sahip çıkma reflekslerinizi de çok büyük memnuniyetle karşıladım. Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama bilginiz eksik ya da yanlış.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Biz o gençleri sizden daha çok düşünüyoruz!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ya, bu Türk gençliğine ne oldu ya! Ağrınıza mı gidiyor! TEKNOFEST gençliği kim!

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) - TEKNOFEST gençliğinin getireceği parçaları da numuneleri de AR-GE numunelerini de sağlık gereçlerini de ilaçları da eğitim çalışmalarını da bu düzenlemenin kapsamı dışında tuttuk. Dolayısıyla bu reflekslerinize teşekkür ediyorum ama biz oluşturduğumuz TEKNOFEST gençliğini, Türkiye'nin teknolojik geleceğini -şunu kabul edin ki- sizlerden daha iyi düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Muaf olunca kanserojenliği geçti mi şimdi? Gençleri kansere mi mahkûm ettiniz? Onun için mi muaf tutuyorsunuz? Ne oldu kanser?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) - Sizlerden daha iyi planlıyoruz, sizlerden daha iyi modelliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

İstemediğiniz için vermedik.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) - Teşekkürler.

O yüzden reflekslerinizi memnuniyetle karşılıyorum ama inanın bunları sizden daha çok düşündüğümüz için bu kolaylıkları sürdürüyoruz. Gençlerimiz numunelerini de parçalarını da daha kolay bir şekilde getirmeye devam edecekler. AR-GE çalışmaları, eğitim çalışmaları, sağlık gereçleri daha sağlıklı bir şekilde gelmeye devam edecek. Yaptığımız şey vatandaşın güvensiz ürünlerle muhatap olmasını ya da hanelere güvensiz ürünlerin girmesini önlemektir.

Diğerk taraftan, bir şey daha yapıyoruz: Biz, Türkiye'nin üretim, istihdam ve ihracat ülkesi olmasına devam etmesini sağlamaya kararlı ve azimliyiz. Buna ilişkin ürünler, hiç merak etmeyin, Türkiye'deki üretim refleksi, esnafımız, atölyelerimiz, üreticilerimiz bu ürünleri bugünden itibaren üretmeye başladı ve ihracata da başlayacaktır, hepsini vatandaşlarımıza temin edecek durumdayız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Başkanım, bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, bir önerge verdik, sayın hatip önergemizle ilgili yapmış olduğu açıklamayla aslında başka bir araştırma önergesi vermemizin de mecburiyet olduğunu bize ifade etti, dedi ki: "Yüzde 81 oranında kanserojen madde tespit ettik." Demek ki siz yirmi yıldır bu ülkeyi zehirlediniz. 150 euro muafiyeti olduğunda niye müsaade ettiniz? Hindistan'dan sonra dünyanın en fazla pestisitli gıda tüketen ülkesi olmuşuz biz, bu konuda en son konuşacak iktidarsınız siz yani yaptığınız açıklama talihsizdir, lüzumsuzdur, ikinci bir araştırma önergesini vermeye bizi teşvik etmiştir.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, yoklama istiyoruz.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 milletvekili tarafından, gümrük mevzuatında yapılan düzenlemelerin bireysel tüketiciler, iç piyasa dengeleri, rekabet ortamı, fiyat oluşumları, yerli üretim yapısı ve özellikle genç girişimcilik ile teknolojiye erişim üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle incelenmesi, ortaya çıkan mağduriyet iddialarının araştırılması ve kamu yararı bakımından gerekli değerlendirmelerin yapılması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunmadan önce yazılı bir yoklama talebi var.

Önergeyi okutup isimleri tespit edeceğiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İYİ Parti grup önerisinin oylaması öncesi toplantı yeter sayısı talebimizi arz ederiz.

BAŞKAN - Necmettin Çalışkan? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Mehmet Karaman? Burada.

Mehmet Atmaca? Burada.

İdris Şahin? Burada.

Cemalettin Kani Torun? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

Rıdvan Uz? Burada.

Burhanettin Kocamaz? Burada.

Bülent Kaya? Burada.

Sema Silkin Ün? Burada.

Ertuğrul Kaya? Burada.

Selcan Taşcı? Burada.

Yüksel Selçuk Türkoğlu? Burada.

Yavuz Aydın? Burada.

Şenol Sunat? Burada.

Adnan Şefik Çirkin? Burada.

Lütfü Türkan? Burada.

Yasin Öztürk? Burada.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu? Burada.

Hakan Şeref Olgun? Burada.

Selçuk Özdağ? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Şimdi yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.35

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.46

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 milletvekili tarafından, gümrük mevzuatında yapılan düzenlemelerin bireysel tüketiciler, iç piyasa dengeleri, rekabet ortamı, fiyat oluşumları, yerli üretim yapısı ve özellikle genç girişimcilik ile teknolojiye erişim üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle incelenmesi, ortaya çıkan mağduriyet iddialarının araştırılması ve kamu yararı bakımından gerekli değerlendirmelerin yapılması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Diğer grup önerisine geçmeden önce, sisteme giren, birer dakikalık söz isteyen sayın milletvekillerine söz vereceğim.
Sayın Adıgüzel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

60.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, plastik poşete yapılan zamma ve en düşük emekli maaşına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - 23 Aralık tarihli Bakanlık oluru ile şu elimde gördüğünüz plastik poşete 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren yüzde 100 zam yapılarak 1 TL'ye çıkarıldı. Emekliye gelince yüzde 13, yüzde 18; öğrenci kredisine yüzde 33 veren Hükûmet bu plastik poşete tam yüzde 100 zam yaptı. Sizin gözünüzde emeklinin bu plastik poşet kadar değeri yok mu? Sizin gözünüzde bir öğrencinin bu plastik poşet kadar değeri yok mu? TÜİK'in yalancısıyız, kişi başına gelir 17.500 dolar deniyor, başlangıca göre 4-5 kat artmış ama en düşük emekli maaşı sizin dönemizde katbekat azaldı. Emekli, bu maaşıyla ev kirası mı ödesin, doğal gaz, elektrik, su faturası mı ödesin, ilaç ve muayene farkı mı ödesin? "Soğuk havada AVM'ye sığınan emekliler var." diyoruz, o yüzden en düşük emekli maaşı bir asgari ücret olmalıdır, şu poşetten daha fazla bir değeri olmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

61.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, havalimanlarındaki pahalılığa ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum.

Maalesef, Türkiye'deki havalimanları fırsatçılıkta sınır tanımıyor. 1 şişe suyun marketteki fiyatının 15-20 katına, bir yiyeceğin dışarıdaki fiyatlarının katbekat üstünde satıldığı havalimanları derhâl kontrol altına alınmalıdır. Somut bir örnek verelim: İstanbul Havalimanı'nda dolar alış kuru 30 lira, satış kuru 55 lira; bu fahiş fiyat farkını kim açıklayacak, kim bunları denetliyor? Havalimanlarımız o kadar pahalı ki birçok turist ve "YouTuber" Türkiye'deki havalimanı fiyatlarını sosyal medya üzerinden dünyaya afişe ediyor, milyonlarca insan bu rezaleti görüyor. Dünya kamuoyunda oluşan algıya göre en pahalı havalimanları Türkiye'de. Türkiye'nin imajının bu kadar zarar görmesine neden olan bu fırsatçılıkla ilgili derhâl gerekli adımlar atılmalıdır. Ulaştırma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğü bunları görmüyor mu? Elbette, her VIP'ten uçtukları için vatandaşların neler çektiğini görmekten uzaklar.

BAŞKAN - Sayın Olan...

62.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Teşekkürler Başkan.

6 Ocakta HTŞ, SMO ve DAİŞ çeteleri ortada hiçbir gerekçe yokken büyük bir güçle Halep'e saldırdılar. Saldırı sonucunda 200 bine yakın sivil yerinden edildi, bine yakın sivil yaralandı ve onlarca katledildi. Eşrefiye ve Şeyh Maksud'da Fecr Hastanesi yoğun bir şekilde bombalandı ve bir katliam gerçekleştirildi. Gazze'de hastaneler bombalanırken Türkiye'den çok sert açıklamalar yapıldı; Türk basını manşet üstüne manşet attı ve bunun bir savaş suçu olduğunu belirtiyordu. Ancak Eşrefiye ve Şeyh Maksud'da hastanelerin bombalanması esnasında Akıncı TİHA'sı, Bayraktar SİHA'sının o bölgede olduğu gizlenmemektedir. Gazze'de

hastaneler bombalanırken "Savaş suçu işleniyor." diye sert manşet atanları, Halep'te hastaneler bombalanırken sevinç naraları atanları Kürt halkı unutmayacaktır.

BAŞKAN - Sayın Uçar...

63.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Suriye'de devam eden saldırılara ve Van'da bu saldırıları protesto edenlerin gözüaltına alınmasına ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Dünden beri kuzey ve doğu Suriye üzerindeki yönetiminin idaresinde olan Deyr Hafır hattında saldırılar yapılıyor. Günlerdir Rojava'da devam eden bu saldırılar ve katliamların hedefinde Kürt halkı olduğu açıktır. Kürt halkına dönük bu düşmanca saldırılara karşı doğal bir refleks olarak Kürt halkı Rojava'da direnirken Başur, "...", Rojhilat parçalarında ve bütün dünyada protesto gösterileri düzenleniyor. Van'da bu saldırılar ve katliam girişimine karşı Rojava halkının sesini duyurmak için demokratik hakkını kullanan halkımıza yönelik olarak kolluk dünden beri en az 16 Vanlı genci gözüaltına aldı. Bu gözüaltılar açıkça HTŞ çetelerine arka çıkmaktır. Bu yanıltan dönün, yurttaşlarımızı bir an önce serbest bırakın.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul...

64.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Türk Silahlı Kuvvetlerinde kadrosuzluk nedeniyle emekli edilen personelin mağduriyetine ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüksek Askerî Şûra kararları sonucu ortaya çıkan ve büyüyen bir adaletsizliği gündeme getirmek istiyorum. Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapmış, albaylığının 2'nci yılında yaş nedeniyle kıdemli albay statüsüne girmiş ancak 30 Ağustos tarihi itibarıyla kadrosuzluk gerekçesiyle emekli edilen personelimiz fiilen kıdemli albay olarak görev yapmasına rağmen emeklilik işlemlerinde 6400 ek gösterge yerine 5400 ek gösterge üzerinden emekli aylığı ve ikramiye almaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumu idaresinin kendi tasarrufu olan kadrosuzluk nedeniyle emekli edilen personelin mağduriyetini gidermek yerine 1998 tarihli bir Maliye Bakanlığı tebliğini gerekçe göstererek sorumluluğu personele yüklemektedir. Devlete yıllarını vermiş, en kritik görevleri üstlenmiş subaylarımızın ömür boyu sürecek bir gelir kaybına uğratılması ne vicdanidir ne hakkaniyetlidir. Fiilî statü esas alınarak emeklilik haklarının yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

65.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, diploma denklik sürecindeki belirsizliklere ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yurt dışında üniversite okuyup diplomasını almış, eğitim düzeyi yüksek gençlerimiz YÖK'ün sık değişen yönetmelikleri nedeniyle ciddi mağduriyet yaşamaktadır. Bugün 104 bin gencimiz, aileleriyle birlikte yaklaşık 1 milyon vatandaşımız diploma denklik sürecindeki belirsizliklerden etkilenmektedir. Bu konudaki belirsizliklerin giderilmesi gençlerimizin ve ailelerinin beklentisidir. Bunca mağduriyete ve beklentiye kayıtsız kalamayız. Bu mesele siyasi polemik konusu değil doğrudan gençlerimizin geleceğini ilgilendiren, siyasetüstü bir sorundur. İktidarın sorumluluk almasını, süreci adil ve öngörülebilir hâle getirmesini bekliyoruz. YENİ YOL Grubu olarak mağduriyetleri giderecek her türlü yasal düzenlemeye destek vermeye hazırız.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

66.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, yurt dışından gelen ürünlerdeki gümrük muafiyetinin kaldırılmasına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Yurt dışından gelen ürünlerdeki 30 euroluk gümrük muafiyetinin kaldırılması vergi ve prosedürler nedeniyle düşük tutarlı ürünlerde bile fiyatların katlanarak artmasına ve ciddi zaman kaybına yol açacaktır. Bu durum AR-GE yapan, teknoloji geliştiren ve inovatif üretimle uğraşan yerli üreticileri doğrudan etkilerken tüketiciyi de ürünleri daha pahalıya almak zorunda bırakacaktır. İhtiyaç duydukları birçok teknik parça ve ara ürünü daha önce yurt dışından uygun fiyatlarla alan üreticiler maliyetlerin ciddi oranda artması nedeniyle ya üretim yapamaz hâle gelecek ya da bu ürünler iç piyasada fahiş fiyatlarla satılmaya başlayacaktır. Bu karar, yurt dışından ucuza ürün alan tüketicileri mağdur edecek, yerli üretimi desteklemek yerine büyük ithalatçıları koruyacaktır. Ticaret Bakanlığının aldığı bu karar sahadaki gerçeklikten uzak ve sürdürülebilir değildir. 30 euroluk muafiyetin kaldırılması kararından acilen geri dönmelidir. Ticaret Bakanlığını görevde davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Köksal...

67.- Kahramanmaraş Milletvekili Tuba Köksal'ın, küresel oyun kuruculara destek olanlara seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Teşekkürler.

Küresel oyun kuruculara "muhalafet" adı altında destek olanlara sesleniyorum: Millî olun, yerli olun; insan haklarını savunurken siyaset ve ayrımcılık yapmayın. Çocuk her yerde çocuk, kadın her yerde kadın. Siyaseti bir istismar aracı olarak kullanmak yerine 86 milyonun yararına ve ayırım gözetmeksizin toplumun tüm kesimlerine hitap edecek politikalarla vatandaşın gündemine çıkın. Bu toprakların hazinesi velilerinden, Hacı Bayram'dan, Hacı Bektaş'tan, Mevlâna'dan esinlenin; Gazze'yi kucaklayın, zulümden kaçan Suriyelilere yaptıklarınız için tövbe edin. Milletleri, devletleri yok sayan küreselin etki ajanlarına hizmet etmeyin. Devletimiz her alanda mücadele ederken destek olmak yerine Avrupalı efendilerinize şikâyet etmeyin. Yeter artık, durup düşünme vakti, başka Türkiye yok.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Sakik...

68.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Golan Tepeleri'ne ait bir fotoğrafa ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - "..."²

Sayın milletvekilleri, şu fotoğrafa iyi bakın. Bu, neresi? Bu hemen Golan Tepeleri, Suriye'nin toprakları, orada İsrail bayrağı dalgalanıyor. Kürtleri siyonizmle suçlayanlar, orada siyonizmin bayrağı dalgalanırken, Paris'te antlaşmalar yapılırken, 2 Kürt mahallesine saldırılırken kimlerin İsrail'in uşağı olduğu ortada; olayı çarpıtmayın, Kürt düşmanlığı yapmayın. Kürtler hiçbir dönem siyonizmin uşağı olmadı ve olmaz. Kürtlerin arkasında emperyal güçler yok, mazlum bir halkın desteği vardır; böyle bilinmeli ve kimse Kürtlere parmak sallamamalıdır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, uyuşturucu, sanal kumar ve bahis başta olmak üzere, tüm bağımlılık türlerine yönelik mevcut yasal, kurumsal ve uygulamaya dönük politikaların bütüncül biçimde incelenmesi; önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici mekanizmaların etkinliğinin tespit edilmesi; gençliği ve toplumu koruyacak sürdürülebilir bir bağımlılıkla mücadele stratejisinin oluşturulması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/1/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/1/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya
İstanbul
Grup Başkanı

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkanı Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, uyuşturucu, sanal kumar ve bahis başta olmak üzere, tüm bağımlılık türlerine yönelik mevcut yasal, kurumsal ve uygulamaya dönük politikaların bütüncül biçimde incelenmesi; önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici mekanizmaların etkinliğinin tespit edilmesi, gençliği ve toplumu koruyacak sürdürülebilir bir bağımlılıkla mücadele stratejisinin oluşturulması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/1/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bu ülkede bağımlılık artık birkaç kişinin kişisel sorunu, hikâyesi değildir; görmezden gelindikçe büyüyen, sessizce yayılan bir toplumsal çöküştür. Yakalama sayıları artıyor, operasyonlar yapılıyor, manşetler atılıyor ama aynı hızla kaybettiğimiz gençler için iyileştiren, onaran, yeniden ayağa kaldıran bir sistem kurulamıyor. İşte, bu yüzden bağımlılık bugün bir güvenlik başlığı değil, ülkenin geleceğini doğrudan ilgilendiren yapısal bir krizdir.

Uyuşturucu madde bağımlılığı, sanal kumar, yasa dışı bahis, dijital oyun bağımlılığı ve benzeri davranışsal bağımlılıklar bugün özellikle gençler arasında alarm verici bir yaygınlık göstermektedir. Son dönemde kamuoyunda geniş yankı uyandıran, art arda gerçekleştirilen uyuşturucu operasyonları bize çok net bir gerçeği göstermektedir. Bu mesele artık marjinal alanlarla sınırlı

2. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

değildir. Gençlerin rol model olarak gördüğü, ekranlarda, sosyal medyada görünür olan isimlerin dahi bu tabloya dâhil edildiği bir noktadayız. Burasını önemsiyorum ve özellikle dikkatlerinize sunuyorum: Gençlere rol model sunamayan bir ülkede rol modelleri suç dosyalarında görüyoruz. Bu tablo, bağımlılığın artık bireysel tercihlerle açıklanamayacak kadar derinleştiğini, toplumsal dokuyu tehdit eden acil ve yapısal bir kriz hâline geldiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Bağımlılık bir sonuçtur değerli arkadaşlar, asıl sorgulanması gereken bu sonucu üreten düzendir. Resmî veriler ve uluslararası raporlar da bu tabloyu doğrulamaktadır. Türkiye, uyuşturucu maddeler açısından yalnızca bir transit ülke olmaktan çıkmış, iç tüketimin hızla arttığı bir hedef hâline gelmiştir. Özellikle sentetik maddelere ilişkin yakalama miktarları ve kullanım yaygınlığı son yıllarda giderek artmıştır. Ancak burada sormamız gereken çok temel bir soru vardır: Yakalama sayıları artarken tedavi ve rehabilitasyon kapasitemiz aynı ölçüde artmış mıdır? Bu sorunun cevabı maalesef, hayırdır.

2021-2023 döneminde metamfetamin başta olmak üzere uyuşturucu yakalama vakaları hızla yükselirken Türkiye'de yalnızca 32 ilde yataklı tedavi merkezi bulunmaktadır. Bağımlılık tedavi merkezi sayısı 136'dan sadece 138'e çıkabilmiş, toplam yatak kapasitesi ise 1.396'yla sınırlı kalmıştır. Bu tablo yakalanmalarla övünen bir yaklaşımın tedaviye erişim, rehabilitasyon ve toplumsal entegrasyon boyutunda ciddi bir karşılığı olmadığını göstermektedir. Yatak kapasitesi yetersizdir, uzman personel dağılımı dengesizdir, bölgesel erişim son derece sınırlıdır. Yakalamalar rekor kırıyor ancak tedavi kapasitesi maalesef yerinde saymaya devam ediyor. Üstelik yürütülen önleyici politikalara ilişkin kamuoyuyla paylaşılan düzenli, şeffaf etki analizleri de bulunmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucuyla mücadele ederken sanal kumar veya yasa dışı bahis başta olmak üzere davranışsal bağımlılıkları görmezden gelmemiz mümkün değildir. Dijital platformlar üzerinden denetimsiz, kolay erişilebilir ve çoğu zaman fiilen cezasız kalan bu alanlar gençleri çok erken yaşta bağımlılık döngüsüne sürüklemektedir. Bugün bağımlılık yalnızca sokakta değil, ekranın içinde, cep telefonunun tam ortasıdır.

Biz YENİ YOL Grubu olarak, bu tabloyu ilk kez bugün gündeme getirmiyoruz. Bağımlılıklar ve bağlantılı suç yapılarıyla mücadele konusu uzun süredir ve ısrarla tarafımızca Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine taşınmaktadır. Bugüne kadar "sanal kumar ve yasa dışı bahis", "çeteleşme ve mafya ilişkileri" ile "uyuşturucuyla mücadele" başlıklarında 79 soru önergesi, 5 Meclis araştırması önergesi ve 2 kanun teklifi verdik. Arzı, suçu, kullanıcıyı, tedaviyi, rehabilitasyonu defalarca konuştuk. Biz sorduk, iktidar sustu; biz uyardık, yürütme görmezden geldi. Bu tablo ihmalin, gecikmenin ve duyarsızlığın bir sonucudur. Bu da bize şunu göstermektedir: Arzın yeterince kesilemediği, talebin azaltılamadığı, tedaviye erişimin sınırlı kaldığı ve rehabilitasyon sonrası sosyal destek mekanizmalarının kurulamadığı bir sistemde bağımlılıkla mücadele sürdürülebilir değildir. Sadece güvenlik ve ceza eksenli yaklaşımlar bu sorunu çözememektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - İşte, bu nedenle diyoruz ki: Bağımlılıkla mücadele önleme, erken müdahale, tedavi, rehabilitasyon ve toplumsal yeniden entegrasyonu birlikte ele alan bütüncül bir stratejiyle yürütülmelidir. Uyuşturucu ile davranışsal bağımlılıkları birbirinden kopuk değil aynı bütünün parçaları olarak değerlendiren, kurumsal sorumlulukları netleştiren, kaynak kullanımını denetleyen ve hesap verilebilirliği esas alan bir ulusal stratejiye ihtiyaç vardır.

Sonuç olarak şunu ifade etmek istiyorum: Bu mesele ertelenemez, bu mesele parça parça çözülemez, bu mesele yalnızca güvenlik meselesi değildir. Gençliğini kaybeden toplum geleceğini kaybeder. Biz, bu Mecliste gençliğin kayboluşunu izleyen değil onu koruyan, güçlendiren ve geleceğe taşıyan bir irade ortaya koymak zorundayız.

Bu nedenle, verdiğimiz Meclis araştırması önergesinin desteklenmesini özellikle buradan omuzlarınıza bir sorumluluk olarak arz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Divan, muhterem milletvekilleri; kabul edelim ki bu ülkede uyuşturucu meselesi artık bir asayiş meselesi değil, apaçık bir beka meselesidir ama siz hâlâ sansasyon peşindesiniz. Millet her gün ekranlarda artistleri görmekten bıktı usandı, her gün ekranda aynı isimler, aynı yüzler, aynı magazin manşetleri. Şimdi de Oktay Kaynarca'ya arziyandam yaptırıyorsunuz. Soruyorum: Bu illetin sorumlusu Oktay Kaynarca mı, Aleyna Tilki mi, İrem Sak mı, Melisa Döngel mi, Ezgi Eyüboğlu mu, Dilan Polat mı, Derin Talu mu?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Hepsini biliyorsun!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Berrak Tüzünataç mı, Demet Evgar mı, Mehmet Akif Ersoy mu, Veyis Ateş mi, Rümeyza Cebeci mi? Allah aşkına, bu ülkenin çocuklarını bu insanlar mı zehirliyor? Millet her gün "Ünlü topladık." haberleri görmekten bıktı, usandı. Kullanıcıyı alıp kelepçeleterek uyuşturucunun kökü mü kurur? Uyuşturucunun kökü kullanıcıda değil uyuşturucunun kökü baronlardadır. Asıl mesele şudur: Bu iş milyarlarca dolarlık bir ticarettir. Bu iş gemilerle yapılır, limanlarla yapılır, para transferleriyle yapılır, kara para aklamalarıyla yapılır. Bakın, daha dün ne oldu? 10 ton kokain yakalandı. Uluslararası sularda İspanyol ve Fransızlar bir gemide operasyon yaptı ve ne çıktı biliyor musunuz? Gemi Türk gemisi çıktı. Şimdi, buradan soruyorum: Bu gemi kimin gemisi? Bu gemi hangi şirkete ait? Bu geminin arkasında hangi patronlar var, o patronlarla hangi siyaset ilişkili? Bunları açıklayın, milletin yüzüne bakarak açıklayın ama açıklamıyorsunuz çünkü küçük balıkları göstermek kolay ama büyük balıklar hep derin sularda saklanıyor. Biz de diyoruz ki: Bir tane baron getirin, bir tane; bu işi organize eden, parasını kazanan, gemiyi kaldıran, parayı aklayan bir tane baron. Görelim bakalım, hukuk nasıl işliyor?

Bakın, biz "Ceza vermeyin." demiyoruz, biz "Bu işe bulaşanı serbest bırakın." da demiyoruz ama şunu söylüyoruz: Sadece kullanıcıyı toplayarak, sadece artistleri, sanatçıları, alt sokaktaki çocuğu içeri atarak bu ülke uyuşturucu illetinden kurtulamaz. Baronların gemileri rahatça dolaşıyorsa, paralar, rantlar aklanıyorsa, şirketler çatır çatır çalışıyorsa; işte, biz buna itiraz ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Nasıl kuruyacak bunun kökü?

Uyuşturucuyla mücadele sadece polisle, savcıyla, cezaıyla da olmaz, onu da biliyoruz; eğitimle olur, sosyal politikayla olur, sağlık sistemiyle olur. O beğenmediğiniz eski Türkiye'de uyuşturucu buraya kadar inmemişti, ilkokula inmemişti, bu kadar yaygınlaşmamıştı. "Ne yaptık da biz bu milleti bu illete musallat ettik?" diye sormayacak mısınız?

Efendim, biz tabi ki YENİ YOL Grubunun bu önergesini destekliyoruz. Sizlerin de desteklemesini bekliyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Hüseyin Olan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli hazırun; Türkiye'nin artık görmezden gelemeyeceği bir gerçeğini konuşuyoruz; uyuşturucu, sanal kumar ve yasa dışı bahis.

Uyuşturucu ticareti dijital platformlar üzerinden endüstriyel ölçekte yürütülen karanlık bir ekonomi hâline gelmiştir. Bu organize yapı artık sıradan bir sokak suçunu değil sermaye birikimini yaratan uluslararası bir sektörün Türkiye ayağını tarif etmektedir. Bu ağlar kimi kamu görevlileriyle, yerel kolluk birimleri ve zaman zaman bazı siyasi figürlerle temas ettiği iddiasıyla gündeme gelmektedir. Bu, yalnızca kriminal bir mesele değildir, devletin egemenlik kapasitesini ve kamu düzenini aşındıran toplumsal bir çürüme hâlinin habercisidir. Özellikle gençlerimiz arasında bu maddelerin normalleştirilmesi tesadüf değildir. Yoksullaştırılan, geleceksizleştirilen gençlik bugün uyuşturucuya, sanal kumara ve yasa dışı bahse itilerek bağımlı bir hâle getirilmek istenmektedir.

Bugün Kürt illerinde ve yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde uyuşturucu kullanımına bilinçli bir şekilde göz yumulmaktadır; uyuşturucu kullanımı ilkokul çağına kadar inmiştir. Bölgede âdeta kuş uçurtmayan güvenlik birimlerinin bu durumdan bihaber olmaları mümkün değildir.

Dünya Uyuşturucuyla Mücadele Federasyonu verilerine göre, Türkiye'de 2024 yılında 10 milyonu aşan bağımlı sayısı ne yazık ki 2025 yılında 15 milyona yaklaşmıştır. Türk limanları, gümrük kapıları ve transit güzergâhlarında en pahalı uyuşturuculardan kokain ve ucuz sayılabilecek metamfetamin ve bazı sentetik uyuşturucuların ele geçirilmesinde cumhuriyet tarihinin rekorları kırılmaktadır.

Türkiye'de en pahalı ve en ucuz uyuşturucu maddelerinin kullanımında olağanüstü bir artış yaşanıyor; bu, aynı zamanda ülkedeki ekonomik eşitsizliğin ve gelir adaletsizliğinin vahşileşmesi, toplumsal eşitsizliğin gençleri yalnızlaştırması ve çökertmesidir. Özellikle 2020'lerden itibaren Latin Amerika ülkeleri üzerinden kokain ticaretinin Türkiye rotası üzerinden yürütülmesi sonucunda bu ülkelerin yetkilileri ve Türkiye'deki üst düzey yetkililerin dostluklarının pekişmesi dikkat çekici ve manidardır. 2014'te 330 kilo kokain yakalanırken 2021'de bu miktar yedi yılda 7 kat artarak 2,3 tona çıkmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - Europol analizlerine göre, 2021-2024 arasında Türk limanlarında kokain maddesinin ele geçirilme oranı son dört yılda tam yüzde 600 artmıştır. Yasa dışı bahis ve sanal kumar da bu karanlık ekonominin bir diğer damarını oluşturmaktadır.

MASAK ve EGM verileri yasa dışı bahis pazarının yıllık büyüklüğünün 80 ila 100 milyar TL bandına ulaştığını göstermektedir; bu, yasal bahis gelirlerinin 4-5 katı kayıt dışı ekonomidir. Gençlerin hayatını çalan, çareyi intihar ederek yaşamına son vermekte bulunduğu bu karanlık piyasalarla gerçek mücadele ancak eşitsizliği azaltan, sosyal devleti güçlendiren, yoksulluğu tasfiye eden ve kamu kurumlarını bağımsızlaştıran bir siyasal tercihle mümkündür.

Bugün ülkeyi yönetenlere soruyoruz: Uyuşturucu trafiği, yasa dışı bahis ağları bu kadar büyürken siz ne yapıyorsunuz, neredesiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Gökçek.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, bugün bu kürsüye sadece yasa dışı bir faaliyeti değil bir toplumsal çöküşü, binlerce ailenin ocağına düşen ateşi konuşmak için çıktım. Yasa dışı bahis sorununa ciddiyetle yaklaşmadığımız her dakika, her gün yeni ocaklara ateş düşmeye devam ediyor ve devam edecek.

Yasa dışı bahis, sanal kumar sadece bir oyun değil, kara para aklama, uyuşturucu ticareti ve hatta terörün finansmanı için kurulmuş devasa bir pazar. Öyle ki bugün Türkiye'de 50 milyar doların üzerinde bir yasa dışı bahis pazarı olduğu konuşuluyor. Bu para ne vergiye giriyor ne üretime gidiyor ne sanayiye gidiyor ne de gençlerimizin geleceği için harcanıyor; bu para milyonların cebinden sökülüp alınıp suç şebekelerine, kumar baronlarına aktarılıyor.

Peki, yasa dışı bahisin bu kadar artmasının sebebi ne? Bu artışın sebebi, iktidarınızın yarattığı toplumsal tahribat ve ekonomik çöküş. Yani çok basit; enflasyonun altında ezilen vatandaş, kirasını ödeyemeyen aileler, en basit temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan insanlar "Acaba bu ayı kurtarır mıyım?" diye bu sitelere, bu baronların ağına düşüyor.

Değerli arkadaşlar, evet, BTK, yasa dışı bahis sitelerini yasaklıyor, doğru ancak daha site yasaklanmadan yenisi açılmış oluyor yani öyle ki sizlerin hakkında herhangi bir sitede sizlere karşı yazılan yazılara karşı o sitelere kurmuş olduğunuz kararlılığı burada sizden göremiyoruz. Bir de bu kararlılıkla bu kapatma veya müdahaleye hiç girmediğiniz bir yer var, o da Millî Piyango sitesi; girdiğinizde "casino"dan hiçbir farkı yok. Bakın, bu yasa dışı kumar sitesinin görüntüleri, bu da Millî Piyango. Aradaki tek fark, burası mor arka plan yapmış, burası beyaz; başka bir şey yok ve bu görüntüyü bulabilmek için internete Google'a "sanal casino" yazdım. "Sanal casino" yazınca Google'a -her biriniz yapabilirsiniz- en önde Millî Piyangonun sitesi çıkıyor; daha ne anlatalım biz size ya! (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bir de adam kampanyaya yapmış, diyor ki: "Kankanı getir, bonus yanına gelir." Bak hele! "Arkadaşınla şansını katla; 200 TL sana, 100 TL ona." Yani diyor ki: "Hiç kumara bulaşmamış arkadaşını tut getir, üye yap; ben sana 200 lira, ona da 100 lira vereceğim." Biz de burada oturmuşuz bu kadar adam "Kumarı nasıl bitireceğiz?" diye düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Ya, Allah aşkına, internette yasal bir site bunu yaparken siz nasıl kumarı bitireceksiniz? Ya, nedir bu arkadaşlar? Siz niye buna hiç ses çıkartmıyorsunuz? Nedir bu Demirören'in dokunulmazlığı? Yani bu adam nasıl gencinden yaşlısına herkesin cebine, telefonlarına kumarı sokabiliyor ve siz sesinizi çıkarmıyorsunuz? Nasıl bir ayrıcalığı var ki bu adam bütün ülkeye kumar oynatıp devlet bankalarından çektiği krediler 34 milyar, 35 milyara ulaşmış, ödemiyor ve elini kolunu sallayarak gezebiliyor?

Değerli arkadaşlar, gelin, bu meseleyi iş birliği içinde ele alalım. Burada sebeplerini, sonuçlarını, nasıl düzeltebileceğimizi el birliğiyle nasıl yaparız, bunu konuşalım. Çünkü binlerce, milyonlarca insan, evine kumardan, bahisten ateş düşmüş ana-baba, eş ve hatta çocuk bizden şu an bunu beklemektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Veysal Tıpioğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimiz; YENİ YOL Grubu tarafından verilen öneri hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Bağımlılık, aile yapımızı sarsan, kamu düzenini tehdit eden, evlerimizin ve sokaklarımızın huzurunu kaçıran ve en önemlisi de toplumumuzun geleceğini doğrudan hedef alan çok boyutlu bir tehdit alanıdır. Bu tehdit değişiyor, yöntem değişiyor ama hedef hiç değişmiyor; hedef, bugünümüzün ve yarınımızın teminatı olan gençlerimiz. Bu tehdide karşı devletimiz güçlüdür, bu tehdide karşı Hükûmetimiz kararlıdır. Şunu çok iyi biliyorum: Bu mücadele masa başında değil sokakta, alanında kazanılır. Bu mücadele algıyla, yalanla değil kararlı devlet iradesiyle yürür. Bu mücadelenin arkasında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı duruşu ve güçlü liderliği vardır. Bu kapsamda, uyuşturucu arzına karşı tarihî operasyonlar yapılmaktadır, sentetik maddelere ağır darbeler vurulmuştur, organize suç örgütleri dağıtılmıştır, dağıtım ağları çöktürülmüştür.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Ama sanal bahis sitelerine dokunulamamaktadır.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Uluslararası suç yapılarıyla sınır ötesinde de mücadele edilmektedir. Tam da bu noktada altını çizmek isterim ki uyuşturucu yakalamalarında ciddi oranda rekor kırıyoruz. Bu tablo bazı çevrelerin iddia ettiği gibi bir zafiyetin değil, etkin istihbaratın, güçlü koordinasyonun ve kararlı bir mücadelenin açık göstergesidir.

Şunu doğru okumak lazım: Yakalama varsa mücadele de vardır. Hiç yakalama yoksa bu uyuşturucu yokluğunu değil, denetimsizliği ve körlüğü gösterir. Bugün yakalanıyorsa devlet sahadadır, istihbarat çalışmaktadır, güvenlik birimleri görevlerini yapmaktadır. Dolayısıyla bu meseleyi algıyla değil, akıl ve gerçekçilikle değerlendirmek gerekir. Bunu söylerken teorik olarak konuşmuyorum, otuz beş yıl boyunca sahada görev yapan, her türlü terör örgütüyle, her türlü uyuşturucu çetesiyle, her türlü bu millete, bu bayrağa düşman yapıyla mücadele eden birisi olarak söylüyorum; bu devlet mücadele ediyor, bu devlet bu konuda geri adım atmıyor. Ama biz meseleyi sadece "güvenlik" başlığıyla da ele almıyoruz. AK PARTİ hükûmetleri olarak gittiğimiz yol nettir; insanı merkeze alan bu anlayışta tedavi var, rehabilitasyon var, önleme var, aileye destek var; AMATEM'ler, ÇEMATEM'ler, aile danışmanlığı, gençlere rehberlik var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Çünkü biliyoruz ki sadece yakalamak yetmez, sadece cezalandırmak da yetmez; gençliği korumadan, aileleri bilgilendirmeden bu mücadele kazanılamaz.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucu, sanal kumar, yasa dışı bahis, dijital bağımlılıklar cebimize, zihnimize, her şeyden önce de geleceğimize uzanmaktadır. Bu nedenle, dijital denetimleri artırıyoruz, yasa dışı ödeme sistemlerini takip ediyoruz, reklam ve yönlendirme kanallarını takip ediyoruz. Bu alandaki mücadele kararlılıkla sürmektedir. Biz, meseleyi parçalı görmüyoruz. Biz, meseleyi bir bütün olarak görüyoruz. Diyoruz ki: Arzla mücadele edeceğiz, talebi azaltacağız, tedaviyi güçlendireceğiz, rehabilitasyonu yaygınlaştıracacağız, önlemeyi esas alacağız. Bu bir güvenlik meselesidir, bu bir aile meselesidir, bu bir gelecek meselesidir, bu bir Türkiye meselesidir. Türkiye Yüzyılı'nda gençliği bağımlılığa asla teslim etmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Aileleri yalnız bırakan bir devlet olmayacağız, sokakları çetelere terk eden bir devlet olmayacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Grup önerisini oylarınıza sunacağım ancak bir yoklama talebi var.

Sayın Başarır, Sayın Kış, Sayın Taşkent, Sayın Ertuğrul, Sayın Bilici, Sayın Kaya, Sayın Gökçek, Sayın Timisi Ersever, Sayın Gündoğdu, Sayın Güneşhan, Sayın Ünver, Sayın Yıldızlı, Sayın Şevkin, Sayın Sümer, Sayın Coşar, Sayın Halıcı, Sayın Akbulut, Sayın Özdemir, Sayın Tüzün, Sayın Kılınç, Sayın Bülbül.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.29

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 18.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, uyuşturucu, sanal kumar ve bahis başta olmak üzere, tüm bağımlılık türlerine yönelik mevcut yasal, kurumsal ve uygulamaya dönük politikaların bütüncül biçimde incelenmesi; önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici mekanizmaların etkinliğinin tespit edilmesi; gençliği ve toplumu koruyacak sürdürülebilir bir bağımlılıkla mücadele stratejisinin oluşturulması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve arkadaşları tarafından, emeklilerin aylıklarının yoksulluk sınırına göre belirlenmesi için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/1/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/1/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

14 Ocak 2026 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve arkadaşları tarafından (15935 grup numaralı) emeklilerin aylıklarının yoksulluk sınırına göre belirlenmesi için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/1/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selvgiyle selamlıyorum.

Ben öncelikle iktidar vekillerine bir soru sormak istiyorum, soruma cevap verirler mi, vermezler mi bilmiyorum ama ben yine de sorayım: Dışarıdan yani bu Meclisin çatısı dışından buranın nasıl görüldüğünü hiç merak ediyor musunuz, hiç böyle bir duyguya kapıldınız mı, hiç bunu merak ettiniz mi? Ben size anlatayım buranın, Meclisin ve özellikle iktidar sıralarının nasıl görüldüğünü: Dışarıdan buraya bakıldığında burası milletin, halkın derdine derman olmaktan uzak, halktan bihaber bir Meclis ve bunun sorumlusu maalesef sizsiniz, bunun sorumlusu muhalefet değil.

Meclisin nasıl görüldüğünü anlamamız için ben size birkaç öneride bulunmak istiyorum. Diyorum ki değerli iktidar vekilleri, bugün biz burada emeklileri konuşuyoruz, emeklilerin sorunlarını konuşuyoruz. Meclisin nasıl görüldüğünü anlamak istiyorsanız bir gün gidin bir emekli yurttaşın evinde sofrasına oturun, onunla sohbet edin, derdini dinleyin ve sonrasında buraya gelmeden oturun Meclis TV'yi izleyin, kendinizi izleyin. Bir gün sabah gidin küçük bir esnafın bir çayını için, derdini dinleyin ve sonrasında yine buraya gelmeyin, gidin Meclis TV'yi açın, Meclis TV'den kendinizi izleyin ya da bir gün bir cezaevi kapısına gidin, cezaevi kapısında cezaevindeki yakınıyla görüşmek için bekleyen aileleri dinleyin, onların sorunlarını dinleyin, sonrasında yine Meclis TV'yi açın ve Meclisin nasıl görüldüğüne bakın ya da bir gün Suriye'de Aleviler katledilirken gidin Samandağ'a, Samandağ'da yaşayan yurttaşları dinleyin, Samandağ'da yaşayan yurttaşları dinledikten sonra yine Meclis TV'yi açın ve kendinizi dinleyin. Bugün IŞİD artığı HTŞ ve ÖSO çeteleri Suriye'de Kürtleri katlederken Suruç'a gidin, Nusaybin'e gidin, Van'a gidin; Suruç'ta, Nusaybin'de, Van'da yaşayan yurttaşları dinleyin ve sonrasında yine Meclis TV'nin karşısına geçin ve kendinizi izleyin, kendinizi görün. Bunları yaparsanız bu Meclisin ve politikalarınızın halkın derdine derman olmaktan uzak olduğunu eminim anlayacaksınız.

Değerli arkadaşlar, bugün bu ülkede 17 milyon emekli açlık sınırının altında bir ücretle geçinmek zorunda bırakılıyor ki zaten geçinmiyorlar, geçinemedikleri için her gün sokaktalar ve seslerini bu Meclise, özellikle iktidara duyurmaya çalışıyorlar. İktidar, emeklilerin derdine derman olmak yerine, yarın öbür gün çıkıp seslerini duyurmak için eylem yapan, sokakta olan emekliler için "Bunlar dış güçlerin oyunudur." "Bunlar emperyalistlerin oyunudur." ya da "Bunlar İsrail'in oyunudur." derse hiç kimse şaşırmasın.

17 milyon emekliye bugün reva görülen ücret ne kadar? 20 bin lira. Niye? Çünkü para yok. Para nerede? Para Yaşar Güler'in cebinde. Bugün, emeklilere verilmesi gereken parayı Yaşar Güler'in cebine kim koydu? Daha bir ay önce bütçe görüşmeleri esnasında iktidar milletvekilleri koydu. Peki, o para Yaşar Güler'in cebinde neyi bekliyor? O para Yaşar Güler'in cebinde Suriye'deki IŞİD artıklarının destek çağrısını bekliyor. Ne zaman ki Suriye'deki IŞİD artıkları, HTŞ bir çağrı yaparsa emekliye harcanması gereken parayı Yaşar Güler götürüp orada savaşa harcayacak ve o para çocuk demeden, yaşlı demeden barbarca Kürt halkını katledenlere destek olmak için bekliyor. Para orada Yaşar Güler'in cebinde ama emekli perişan, emekli açlıkla mücadele ediyor. İktidarın maalesef şu anda emekliler gibi bir derdi yok, emekliler gibi bir gündemi yok, iktidarın şu anda tek bir gündemi var, tek bir derdi var; varsa yoksa Suriye, varsa yoksa Suriye'de yaşayan Kürtler hak sahibi olmasın, varsa yoksa Kürtler bu dünyada korunacak bir yuvaya sahip olmasın ve Kürtlerin çok ağır bedeller ödeyerek kazandıkları bir kazanımları varsa da IŞİD artıklarına teslim etsinler.

Değerli arkadaşlar, kendi ülkesinde iç barışı sağlayabilecekken, emeklisinden asgari ücretlisine, esnafından çiftçisine, öğrencisine herkese yetebilecek kaynağa sahipken dört gözle Suriye'de IŞİD artıklarının destek çağrısını bekleyen bir iktidar gerçeği var maalesef. Gelin, yol yakinken bu yanıştan dönün, bu ülkenin barışına odaklanın. Bakın, emekli sefalet içinde, asgari ücretli sefalet içinde, öğrenci çok zor koşullarda okumak zorunda. Yaşar Güler'in cebine savunma için, savaş için kattığınız paraları alın, 86 milyon yurttaşın huzuru için harcayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BOZAN (Devamla) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİ BOZAN (Devamla) - Yoksa ilk seçimlerde 17 milyon emekli, 10 milyonu aşkın asgari ücretli ve yine milyonlarca öğrenci henüz önünüzde duran bu fırsatı sizin elinizden almayı bekliyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Başkan sisteme girmiş. "Tek bir cümle söyleyeceğim." dedi, onun için izin veriyorum.

Buyurun, tek cümle...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

69.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Konya ve Kayseri Belediyelerine ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Başkanım, kısa keseceğim.

Konya ve Kayseri Belediyelerinin ve şirketlerinin, katkıda bulunduğu şirketlerin hiçbirinin bir vergi ve SSK borcu olmadığını kendileriyle görüşerek öğrenmiş bulunuyoruz.

Genel Kurulun takdirlerine arz ederim.

BAŞKAN - Tamam.

Teşekkür ederiz.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve arkadaşları tarafından, emeklilerin aylıklarının yoksulluk sınırına göre belirlenmesi için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belki de ülkenin kronik vakaları içerisinde en temelde ele almamız gereken sorunlardan biri emekli aylığı meselesi. Ne yazık ki bu ülkeye kırk yıl, elli yıl hizmet etmiş büyüklerimize reva görülen rakam onları rencide edecek düzeyde, açlık sınırının çok çok altında. Elbette iktidar bütün kesimlere kötü davranıyor olabilir, asgari ücretli çalışanlar da düz memurlar da esnafımız da eziliyor ama bütün kesimlerin bir şekilde kendini savunma imkânı var; ne yazık ki emekliye reva görülen durum tam bir istismardır çünkü iktidar sahipleri biliyor ki yaşlı başlı büyüklerimiz utanır, isyan etmez, iyi niyetli davranırlar. Onların bu durumlarını bildikleri için en fazla ezilen kesim de emeklilerdir. Aslında bugün iktidarın şunu görmesi gerekir: Günlerden beri bütün siyasi partiler, her gün, önerilerinde bir şekilde "Şu emeklilerin durumunu görüşelim." diyor ama çeyrek asırlık iktidar, halktan kopuk olduğu için, mütemadiyen tekrar edilen bu tekliflere kulağını kapatıyor. Bakın, bu Mecliste eylem yapılıyor, bu Mecliste ana muhalefet tarafından yirmi dört saat süreyle emekli eylemi yapıldığı hâlde iktidarın hiçbir şekilde bunu dinlemediğini görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, çeyrek asırlık iktidarın sonucu emeklilerin otel odalarında sefalet içerisinde hayatlarını sürdürmeleridir. Şunu bilelim ki gerçekten bu ülkenin imkânları kısıtlı olsa herkes başına taş basar ama müteahhitlere, yandaşlara, şatafata, israfa, faize, kur korumalı mevduata gelince kaynak bulunurken emekliye gelince "Kaynak yok." denildiği için, işte bu, insanları isyana sevk ediyor. Allah aşkına -şu iktidara sormak gerekir- yaşlılara ücretsiz ulaşım sağlamak, sosyal yardım yapmak bu insanları rencide etmekten, dilenci yerine koymaktan öte bir şey değil. Rakamlar ortada, emeklilerin yüzde 70'i çalışıyor, yüzde 25'i de iş arıyor, bulabilse onlar da çalışacak. Onun için Saadet Partisi teklif verdi hiç olmazsa en düşük emekli aylığı asgari ücret kadar olsun diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - 720 bin imza verildi kısa süre içerisinde. Onun için iktidardaki arkadaşlara sesleniyorum: Bari utanın arkadaşlar, hiç olmazsa şu teklifi reddederken emeklilerin iyi bir yaşam sürdüğünü, iyi olduğu gibi bir şeyi söylemekten vazgeçin. Gerçekten bilin ki bir toplumun değeri yaşlısına, büyüğüne göstereceği saygıyla anlaşılır. Bilesiniz ki mazlumun ahı indirir şahı! Mazlumun, garibin, yaşlının, büyüğün bedduasından kaçınan ve burada size söylenen şey, gelin, bir komisyon kuralım, şu emekli büyüklerimizin durumunu bir inceleyelim; kaynak varsa çözelim, değilse kör inattan, kuru inattan vazgeçelim. Bu açıdan, bugün emeklilere reva görülen bu hayat asla kabul edilemez.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emeklilerin mücadele ettiği o derin yoksulluk ve emekli aylıklarının yeniden düzenlenmesine dair grup önerisi üzerine söz aldım.

Bugün, Türkiye'de, gerçekten, geçim mücadelesi veren insanlar için mesele artık refah falan değil, mesele tamamen hayatta kalmak, nefes almak, yaşamak; özellikle de emekliler için bu neredeyse imkânsız hâle geldi yani emeklileri dilenir hâle getirdiniz maalesef. 1991 yılını hatırlayın; Sovyet Rusya çöktü, o çöken rejimin arkasından sokaklarda ekmek dilenen emekliler vardı Sovyet Rusya döneminde. Türkiye'deki emeklileri o çöken rejimin emeklilerine benzettiniz. Aslında kabul etmek gerekir ki açlık sınırı 30 bin lirayken emeklilerine 20 bin lira veren bu rejim çöktü, bu rejim de çöktü sadece emekliler değil çöken; tabii, en çok da nasibini emekliler aldı bir çöküşten.

Tüm yolsuzluklarınıza son verseniz de bütçe artık insanca bir emekli maaşını karşılayacak durumda değil çünkü aslında emekli maaşı devlet bütçesiyle ödenmez, çalışanların ödedikleri primlerle ve varlık fonlarıyla ödenir. Varlık Fonundan bahsetmek istemiyorum çünkü içini tamamı boşalttınız, Varlık Fonunun böyle bir şansı yok. Türkiye'de işsizlik çok yüksek, istihdam da düşük olduğu için çalışanların primleri emekli maaşlarını ödeyemiyor, gerçek bu. OECD standartlarına göre 4 çalışan 1 emekliyi ödüyor. Bizde ne kadar bu rakam? 1,5 çalışan 1 emeklinin emekli maaşını ödüyor. Yakında Sosyal Güvenlik Kurumunun açığı çok daha büyüyecek, buradan ikaz ediyorum sizi; sağlık sistemi çökecek, devletin omzundaki yük artık taşınamaz hâle gelir bundan sonra. Şu anda sadece top çeviriyorsunuz. Geçtiğimiz aylarda Sayın Nihat Zeybekci bir şey söylemişti, "Emeklilik yaşı çok düşük." dedi, "Bu, gelecek nesillere ihanettir. Yörük sürüsünden adak vermeye başlamamalı." diye bir laf etti. Nihat Bey'in açık açık ifade edemediğini ben size söyleyeyim: Türkiye hızla yaşlanıyor, doğurganlık oranı 1,5'a düştü. Nüfusun kendini yenileyebilmesi için bu oranın 2,1 olması gerekiyor. Türkiye, demografik olarak da bir küçülme sürecine girdi; uzun bir süredir böyle. Niye gerçeği Türk milletiyle paylaşmıyorsunuz bilmiyorum; paylaşmanız lazım, bu gerçek çok yakında karşımıza çıkacak. Bu demografik yapıyla 2035 yılında Türkiye iflas edecek. Altını çizerek söylüyorum: 2035 yılına geldiğimizde 1 çalışan 1 emekliyi ödeyecek. Mümkün mü böyle bir şey?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Buradan uyarıyorum: Türkiye, acilen demografik strateji planını hayata geçirmek zorunda; aksi hâlde, bu sistem sürdürülebilir bir sistem değil. Yoksa, on yıl sonra, şu anda 20 bin lira verdiğiniz o emekli maaşının üçte 1'ini bile veremezsiniz emekliye; o noktaya doğru gidiyor.

Bu gerçekler ışığında yeni bir demografik strateji planı ve özellikle, Varlık Fonunun içini boşaltmadan, emeklilerden kestiğiniz primleri varlık fonlarında değerlendirerek emeklilerin maaşlarını ödemeye başlayın. Aksi hâlde, bütçe gelirleriyle bu emekli maaşlarıyla baş etmek mümkün değil. Ben buradan bağırabiliyordum "Daha fazla verin, daha çok verin." diye. Onu vermeniz gerekiyor çünkü yaptığınız sistemin yanlışlığının faturasını sadece emekliler ödüyor ama bu işin bir de gerçek tarafı var, bunu da belirtmek istedim.

Hepinize teşekkür ediyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Vecdi Gündoğdu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; her seçim öncesinde, her bakan döneminde verilen sözlerle rağmen ekonomik kriz maalesef bitmemiştir; aksine, daha da çok ağırlaşmıştır. Ekonomik krizleri yargı krizi ve sosyal krizler izlemiştir. Yirmi üç yıldır enflasyon düşmedi, alım gücü artmadı, emekli ve çalışan bir türlü rahatlamadı. Neden? Çünkü AKP'nin böyle bir niyeti yok. AKP'nin amacı toplumu krizlere, yoksulluğa alıştırmak ve o şekilde de yönetmektir. Emeklinin fakirleşmesi AKP'nin bilinçli bir tercihidir. Maaşlar bilerek enflasyona ezdiriliyor, TÜİK verileriyle gerçek hayat gizleniyor, emeklinin hakkı gasbediliyor, hak temelli maaş yerine ikramiye ve sadaka dili dayatılıyor, vergi yükü emeklinin ve çalışanın sırtına yükleniyor, kaynaklar halka değil saray ve sermayeye ayrılıyor, emekliye "Yok." diyenler israfa ve yandaşa da iyi para buluyor.

AKP geldiğinde en düşük emekli maaşı 1,5 asgari ücretti, bugün rakam 42 bin lira olmalıydı en az. AKP'den önce en düşük emekli maaşıyla 8 tane çeyrek altın alınıyordu, bugün ise 2 çeyrek altın dahi alınamıyor yani emeklinin kaybı ayda 6 çeyrek altın. Her ay emeklinin hakkı olan 6 çeyrek altını emeklinin cebinden aldınız değerli arkadaşlar. Tarihte ilk kez asgari ücret, açıklandığı anda açlık sınırının altında kalmıştır. Ya esnaf, ya çiftçi? Esnaf, çiftçi sahipsiz; BAĞ-KUR borçları nedeniyle artık kredi alamaz hâle gelmiştir. Esnafa 9000 prim gün sayısı defalarca söz verilmesine rağmen hâlâ 7200 güne düşürülmedi.

Sayın milletvekilleri, AKP'nin bütçesinde 1,4 trilyon yatırıma, 2,7 trilyon lira da faize ayrılmıştır. Tarihin en faizci bütçesi "nas" diyenler tarafından yapılmıştır. Derinleşen ve yaygınlaşan ekonomik krizle sosyal düzen de çökmektedir. İflaslar, şiddet ve umutsuzluk artıyor; aile düzeni, dayanışma, birlik, beraberlik yok oluyor; aile içi şiddet, cinnet yaygınlaşıyor. Yeşilaya göre 40 milyon kişi bahis oynamış, 7 milyon kişi kumar bağımlısı olmuş, uyuşturucu kullanımı hiç olmadığı kadar yaygınlaşmıştır; bunlar AKP'nin eseridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

VECDİ GÜNDOĞDU (Devamla) - Güzel ülkeme, güzel insanlarımıza bu karanlık tabloyu yaşatanları, ekonomiyi yerle bir edenleri, sosyal düzenimizi altüst edenleri halkımız artık sırtında taşımayacak. Kutsal alın terini sömürenleri, emekliyi muhtaç bırakanları milletin yakasından düşürecek ve iktidar değişimini de emekli yapacaktır. Bugün emekliyi inim inim inletenlere emekli ilk seçimde gerekli sözü söyleyip onları da koltuklarından edecektir.

Saygılar sunuyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ejder Açıkkapı.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ tarafından verilen önerge üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Şunu açıkça ifade etmek isterim ki emeklilerimizin, çalışanlarımızın ve sosyal destek ihtiyacı olan tüm vatandaşlarımızın hayat şartlarını iyileştirmek için kararlılıkla bir mücadele veriyoruz. Meseleleri değerlendirirken şikâyet başlıklarını not alıyor; aynı zamanda, son yirmi dört yılda AK PARTİ hükümetleri tarafından hayata geçirilen sosyal politikaları, verilen destekleri ve bütçede bu alanlara ayrılan kaynakları da hakkaniyetli bir şekilde ortaya koyuyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu grupta hiç kimse "Her şey mükemmel gidiyor." iddiasında değildir. Emeklilerimizin ve dar gelirlilarımızın sorunlarını yok saymak ne kadar yanlışsa yirmi dört yıldır atılan adımları görmemek de aynı şekilde yanlıştır. Sosyal devlet anlayışını güçlendirerek emeklilerimizin ve çalışanlarımızın yanında olmaya, yaşadıkları sıkıntıları azaltmaya, ortadan kaldırmaya devam edeceğiz. Bugün itibarıyla yaklaşık 17 milyon emeklimize yönelik doğrudan destekler kapsamında, biliyorsunuz, bayram ikramiyesi uygulamasını AK PARTİ olarak ilk defa biz getirmiştik. Yaklaşık 6,5 milyon emeklimizi kapsayan uygulamalarla, en düşük emekli aylığı sistemiyle, düşük maaş alan emeklilerimiz korunmuş, aylık artışlar ve ilave desteklerle emeklilerimiz yalnız bırakılmamıştır. Sosyal güvenlik, sağlık ve sosyal yardımlar bugün merkezî bütçenin en büyük harcama kalemleri arasındadır. Devletimiz; emeklisini ve çalışanını sağlık hizmetleriyle, enerji destekleriyle, sosyal yardımlarla, barınma ve bakım hizmetleriyle çok yönlü olarak desteklemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sosyal devlet anlayışımız gereği bundan sonraki süreçte de emeklilerimizin, çalışanlarımızın, dar gelirli vatandaşlarımızın yanında olacağımızı ifade ediyor, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

III.- YOKLAMA

(DEM PARTİ ve CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, karar yeter sayısı talebimiz var.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunacağım ancak bir yoklama talebi var.

Sayın Koçyiğit, Sayın Aydeniz, Sayın Boz, Sayın Uysal, Sayın Sarıtaş, Sayın Şenyaşar, Sayın Konukçu, Sayın Çelenk, Sayın Bozdağ, Sayın Çiftçiyörek, Sayın Öcalan, Sayın Kaya, Sayın Uçar, Sayın Kordu, Sayın Bozan, Sayın Düşünmez, Sayın Tanhan, Sayın Saki -ayağa kalkanların da isimlerini lütfen alalım çünkü buna da Adalet ve Kalkınma Partisi itiraz ediyor- Sayın Gökçek, Sayın Uzun, Sayın Gündoğdu, Sayın Ersever, Sayın Güneşhan.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.11

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve arkadaşları tarafından, emeklilerin aylıklarının yoksulluk sınırına göre belirlenmesi için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, elektrik dağıtım sisteminin özelleştirilmesiyle ortaya çıkan sorunların araştırılması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/1/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/1/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, elektrik dağıtım sisteminin özelleştirilmesiyle ortaya çıkan sorunların araştırılması amacıyla 14/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1612 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/1/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Sayın Ednan Arslan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

"Emeklilere zam ne kadar olmalı, maaş ne olmalı?" diye tartışırken bir anda bu tartışmaların içinde daha emeklilerin cebine maaş girmeden EPDK Başkanı çıktı, bir açıklama yaptı. Ne dedi EPDK Başkanı? Dedi ki: "Ya, bu elektrik fiyatları çok artmadı; enflasyon yüzde 400, enerji fiyatları yüzde 89 arttı." Bu, gerçek, doğru değil. "Enflasyon yüzde 400" doğru ama "elektrik fiyatları yüzde 89" tarafı yanlış. 2022'den beri en düşük tarifede bugüne kadar yapılan zammın oranı yüzde 182. Hatta şöyle bir şey daha verilebilir istatistiki olarak: Mesela, 333 kilovatsaat elektrik kullanan biri 2022'de 305 lira öderken 2025'te 1.955 lira ödüyor ve bu artış yüzde 540. Tabii, Sayın EPDK Başkanı açıklama yaparken şöyle bir şey demişti: "Ya, bu enerji fiyatları ucuz, işte 'zam' sevimsiz bir şey, biz 'yenileme' 'güncelleme' yapacağız." Hepimizin bildiği gibi "son kaynak tüketimi" diye bir şey buldu bu Adalet ve Kalkınma Partisi. Bu

son kaynak tüketimde şöyle bir şey var, bir formül var, o formül de şu; göstermek istiyorum: Son kaynak tedarik tarifi = Piyasa takas fiyatı + YEKDEM x bir tane katsayı. Yani siz, varsıl olanın elektrik faturasına herhangi bir zam yapamazsınız. Peki, bu zammı kime yapacaksınız? Bu zammı bugünlerde "Maaşını ne yaparız?" dediğimiz asgari ücretliye, emekliye yapacaksınız yani bu zam yoksula yapılacak bir zamdır; bunu kabul etmek mümkün değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Sayın EPDK Başkanı anlatıyor, diyor ki: "Enerji fiyatları düştü." Peki, Sayın EPDK Başkanı, enerji fiyatları işte bu anlamda çok yükselmedi ama dağıtım bedelleri ne oldu? Bakın, dört yıl içinde dağıtım bedelleri yüzde 450 arttı. Burada kırmızı çizgiyle... Peki, dağıtım bedelini biz enerji bedeliyle beraber faturanın içerisinde ödemiyor muyuz? Ödüyoruz. Peki, o ne olmuş? Şimdi, bakın, 2022'de bir faturada enerji bedeli, faturanın yüzde 70'iydi; bu mavi olan taraf. Peki, bugün ne olmuş? Bugün ise dağıtım bedeli faturada yüzde 72'ye gelmiş. Yani "Enerji bedeli yeteri kadar artmadı." diyen EPDK Başkanı, sen, dağıtım bedeliyle gariban milletin cebinden şirketlere bu milleti peşkeş çekiyorsun. (CHP sıralarından alkışlar) Onu niye açıklamıyorsun peki? Onu açıklamaya geldi mi yok.

Peki, bizim bir de Elektrik Üretim AŞ'miz var değil mi? Ne yapıyor bu Elektrik Üretim AŞ? Bakın, 50 milyar kilovatsaat elektriği Elektrik Üretim AŞ kendi üretiyor. Sonra piyasadan ne yapıyor? 100 milyar kilovatsaat daha elektrik alıyor. Peki, buradan kaç paradan alıyor? 2 lira 24 kuruştan alıyor. Peki, bu 150 milyar kilovatsaat elektriği ne yapıyor? Bu görevli tedarik şirketlerine 49 kuruştan satıyor, 49 kuruştan. Yani, burada sübvansız edilen vatandaş değil, dağıtım şirketlerinin bizi kendisidir. (CHP sıralarından alkışlar) Burada üç yıl boyunca yaklaşık 1 trilyon lira bu yolla "dağıtım bedelleri" adı altında bu şirketlerin kasasına gitti.

Peki, EPDK Başkanı diyor ki: "Ya, gelsinler, burada tartışalım, anlatırız biz." Ya, sen neyi anlatacaksın? Yüzde 400 enflasyonu bana değil Maliye Bakanına anlat, asgari ücret belirlemeye çalışan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına anlat, git TÜİK'e anlat, TÜİK'e! İşinize geldi mi film yapmak için TÜİK verilerini kullanacaksınız ama yoksul vatandaşın elektriğine, doğal gazına zam yapmaya geldiğinde bilimi kullanacaksınız. Gececeksiniz arkadaşlar bunları. Bu millet artık size bu filmleri yaptırmaz. Daha millete zam vermeden, emekliye zam vermeden, bu millet bu parayı cebinden çıkarmanıza müsaade etmeyecek.

Şimdi, bu Elektrik Üretim AŞ 150 milyar kilovatsaat yani elektriğin yüzde 50'sini piyasada kontrol eden devletin kurumu değil mi? Ne yapıyor? 49 kuruşa görevli tedarik şirketlerine veriyor. Bakın, 2025 yılında tüm meskenlerde ne kadar elektrik kullanılmış? 78 milyar kilovatsaat. E, sen 150 milyar kilovatsaat aldın. Ne oldu bu 150 milyar kilovatsaat?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

EDNAN ARSLAN (Devamla) - 78 milyar kilovatsaatini meskene sattın 49 kuruştan; peki, geriye kalan 72 milyar kilovat saat ne oldu? Onu da sanayiciye sattın, tarımsal sulamadaki çiftçimize sattın; bir de şirketlere buradan kâr ettirdiniz.

Bakın, burada EPDK'nin açıklamış olduğu tarifeler var. Ya, ev burada, fabrika yanı başında, tarla yanında ama her birinin ayrı ayrı dağıtım bedeli var. Ya, aynı iletim hattından geliyor, aynı dağıtım şebekesinden dağıtılıyor; niye farklı farklı dağıtım bedelleri var, neden farklı farklı dağıtım bedelleri uyguluyor faturalarda? Çünkü siz yandaş şirketleri seviyorsunuz; sizin derdiniz millet değil, emekli değil, yoksul değil, çiftçi değil, köylü değil. Bu yolla 1 trilyon lira kaynağı bu şirketlerin cebine aktardınız. Eğer onu öyle aktarmamış olsaydınız bugün emekliye ne kadar zam vereceğimizi konuşmazdık, o kaynak burada vardı diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Ertuğrul Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu önerge vesilesiyle EPDK tarafından lisanssız güneş enerjisi santrali yatırımcılarına yaşatılan dağıtım bedeli zulmüne ve elektrik dağıtım şirketlerine yapılan sizin hizmet olarak anlattığınız hâlbuki kıyağın dik âlâsı olan uygulamalara değineceğim. Güneş enerjisi santrali kuran binlerce yatırımcımız, yatırımı yaptığı anda var olmayan bir mevzuat, bir yönetmelik değişikliğiyle, işe girişikten sonra, yatırımlarını yaptıktan sonra maalesef fahiş dağıtım bedellerine maruz kaldılar.

Şimdi, burada elektrik fiyatlarının yüksekliğinden bahseden Enerji Bakanının, kamu bürokratlarının o veryansın eden yaklaşımlarını bir kenara koyuyoruz değerli arkadaşlar, âdeta güneş cenneti olan ülkemizde yapılan bu akıl almaz uygulamalara buradan bir kez daha değinmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, burada, Türkiye'de elektriğin yüzde 37,7'si "ithal" dediğimiz doğal gaz ve kömürden üretiliyor, güneş ve rüzgâr enerji santralleri ise elektriğin yüzde 32,2'sini karşılıyor. Enerjide dışa bağımlılıktan kurtulmanın yolu, yerli kaynaklarımızdan - yani rüzgâr ve güneş- elektrik üretimini tabana yaymaktan; her bir çatıyı, her bir verimsiz toprağı güneş enerjisi santraline dönüştürmekten geçiyorken peki, siz ne yaptınız değerli arkadaşlar? GES yatırımcılarını âdeta üretim yaptıkları için bin pişman ettiniz. Enerji üretimini teşvik etmesi, bağımsızlığımızı güçlendirmesi gereken EPDK eliyle, maç oynanırken kural değiştirdiniz ve GES üreticilerini iflasın eşiğine sürüklediniz. Yatırımcılar projelerini hayata geçirirken yürürlükte olan mevzuata göre finansmanlarını yaptı değerli arkadaşlar, büyük miktarlarda kredi borçları altına girdiler ancak "ben yaptım, oldu" anlayışıyla geriye dönük yapılan mevzuat değişiklikleriyle enerji piyasasını âdeta darmaduman ettiniz.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz hafta da gözünüzü kırpmadan bireysel emeklilik sistemindeki tam 18 milyon yatırımcıya aynı uygulamayı yapiverdiniz, bireysel emeklilik sistemindeki yüzde 30'luk devlet katılım payını yüzde 20'ye bir anda çekiverdiniz. Değerli arkadaşlar, devlette devamlılık esastır. Vatandaşlar devlete güvenerek yatırım yaparlar. Siz bir anda bu uygulamaları bir mevzuat değişikliğiyle yapiverirseniz ortada ne yerli yatırımcı kalır ne de yabancı yatırımcı ülkemize gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Bu duruma sadece ticari zarar meselesi olarak da bakmak doğru değildir. Bu, aynı zamanda devletin devamlılığı ve güvenilirliği açısından önemli bir husustur.

Değerli arkadaşlar, burada, enerji sistemimizdeki yatırımcıların kazanılmış haklarını korumanız gerekiyor. Hukuk güvenliği ilkesine saygı duyulması gerekiyor. Geriye dönük işletilen ve hukuk güvenliğini zedeleyen yönetmelik maddelerini derhâl iptal etmeniz gerekiyor. Güneşimiz varken karanlıkta kalmaya, yerli yatırımcımız varken dışarıya avuç açmaya mecbur değiliz. Gelin, bu yanlıştan dönün ve güneş enerjisi yatırımcısının üzerindeki bu ağır yükü kaldırmaya diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Erhan Usta konuşacak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu önemli bir konu, elektrik dağıtım şirketlerinin performansı meselesi. Malum, 2013 yılında dağıtım özelleştirmeleri tamamlandı. 2014'ten itibaren, eskiden bir TEDAŞ'ımız vardı, o, 21 tane dağıtım şirketine bölündü. En son söyleyeceğimi başta söyleyeyim: Şimdi rakamlarla izah edeceğim, Türkiye'de gerçekten bir elektrik dağıtım bedeli terörü uygulanıyor. Bakın, şimdi, sanayide -bu tabloları da paylaştım, tablolarımı sosyal medya hesaplarından görebilirsiniz- 2014 yılında -sanayi için söylüyorum- "kayıp kaçak dağıtım bedeli, iletim bedeli" adı altında kilovatsaat başına 7 kuruş para alınıyormuş, faturalara yansıtıyormuş. Bu, 2025 yılında 139 kuruşa çıktı yani yüzde 1.871'lik bir artış var, enerji bedelinde aynı dönemde yüzde 1.430'luk artış var. Dolayısıyla, dağıtım bedelinin -üç başlık altında, dağıtım bedeli olarak şimdi detayları verilmiyor- efendim, enerji bedeline oranı 2014 yılında yüzde 39,9'ken şimdi yüzde 51,4'üne çıkıyor arkadaşlar. Biz bu özelleştirmeleri niye yaptık? O günkü dokümanlara bakarsanız özel sektörün performansından, etkinliğinden, verimliliğinden faydalanmak içindi. "TEDAŞ bu işleri iyi yapamıyor, özel sektör bu işleri iyi yapacak." denilmişti ama şu anda baktığımızda dağıtım bedeli oranının enerji bedeline oranı artmış. Bu, konutta çok daha vahim bir durumda, dağıtım bedelinde on yıllık dönemdeki artış yüzde 2.513 ama enerji bedelinde artış alt kademede yüzde 137, üst kademede yüzde 677; oranları verecek olursak 2014 yılında dağıtım bedelinin enerji bedeline oranı konutlar için yüzde 33,8'ken bu, alt kademede yüzde 371,6'ya çıkmış yani 3,7 katına çıkmış, üst kademede, elektriği çok tüketenlerde de yüzde 33,8'den yüzde 114'e çıkmış; 1,1 katına. Yani ne oluyor? Özellikle konutlarda dağıtım bedeli, enerji bedelinin üzerinde, böyle bir şey olabilir mi? Bu ancak adi mallar için olabilecek bir şeydir yani saman dağıtırsınız da dağıtım parası malın parasından fazla olur. Elektrik gibi, enerji gibi kıymetli bir ürünün dağıtım bedelinin, enerji bedelinin üzerinde olması asla tartışılmaz, bunun söz konusu olmaması lazım. Dolayısıyla, bu niye? Çok net arkadaşlar, olan biten iş çok net -şimdi birazdan kayıp kaçakta da söyleyeceğim- burada gerçekten bunlar yandaş şirket ve buralar, sürekli buralara bir para aktarım mekanizması hâline getirilmiş. Vatandaştan topluyorsunuz parayı, enerji bedelinden daha fazla dağıtım bedeli olarak bu firmalara ödüyoruz. Peki, ödüyoruz da ne oluyor? Bunların performansı iyi mi? Elektrik kesintilerini hepimiz biliyoruz. Türkiye yirmi yıl, otuz yıl önce yaşamadığı elektrik kesintilerini yaşıyor bir kar yağdığı zaman, yağmur yağdığı zaman.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamlı) - Oysa, normal şartlarda bizim tarifelere, elektrik hizmetine yatırım yapmaları için para yansıtılıyor. Yani biz tüketici olarak "Yatırım yap." diye para veriyoruz, bunun parası bizden alınıyor fakat bu yatırımlar yapılmıyor. Bu yatırımların yapılıp yapılmadığı denetleniyor mu? Denetim görevi kimde? Enerji Bakanlığında, bu denetim yapılmıyor. Denetim yapılmadığı için -ceza verme görevi de EPDK'de- EPDK de ceza veremiyor. Dolayısıyla, bu firmalar hiçbir şekilde yatırım yapmıyorlar. Yatırım yapmadıkları için hem ürünü kalitesiz alıyoruz hem de çok pahalı alıyoruz. Aynı şey kayıp kaçak bedelinde de var. "Kayıp kaçakları düşüreceğiz." diye bir strateji ortaya konuldu ve bu strateji üzerinden aslında elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi yapıldı, "Şuradan şuraya düşüreceğim." denildi fakat bu, hiçbir zaman gerçekleşmedi, sürekli revize edildi. Aslında burada ihaleye fesat karıştırma da var yani madem kayıp kaçak bedellerinin orada oraya düşürülmesi talep edilmeyecek, bu revize edilecekti, bir başkası çok daha fazla para verirdi.

Son söz olarak şunu söylemeye çalışıyorum: Gerçekten bu konu, üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu anlamda biz bu araştırma önergesini destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Ferit Şenyaşar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

CHP'nin grup önerisi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, değerli halkımızı ve cezaevinde tutsak olan bütün yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Halep'teki insanlık dışı görüntüleri bütün dünya kamuoyu izlemiştir. Halep'teki IŞİD zihniyetini ve bu zihniyete alkış tutanları buradan bir kez daha lanetliyoruz.

Ayrıca, Leyla Şahin'in nefret içerikli sözlerini de kınıyoruz.

Halkın yararına olan bu araştırma önergesini de destekliyoruz. Su ve elektrik temel bir haktır, sosyal devlet olmanın gereği olarak "Borçtan kaynaklı hiçbir vatandaşın elektriği ve suyu kesilemez." ilkesini her zaman savunuyoruz. Seçim bölgem olan Urfa'da sokakta yurttaşlarla sohbet ettiğimizde dile getirdikleri iki temel sorun var: Biri geçim sıkıntısı, ikincisi ise yüksek elektrik faturaları ve elektrik kesintileridir; bu cümleler artık bir imdat çılgılığıdır. Bugün artık asgari ücret ve emekli maaşları bir geçim ücreti olmaktan çıkmış, sefalet sınırına dönüşmüştür. Enerji fiyatları kat kat artıyor, konu emekli ve asgari ücretli olunca iktidar sabrı öneriyor, Diyanet cenneti müjdeliyor. Neoliberal politikalar doğrultusunda kontrolsüz şekilde özelleştirdiğiniz ve sonrasında denetleyemediğiniz elektrik şirketleri halka gün yüzü göstermiyor. Sayın milletvekilleri, iki yıl içinde elektrik şirketlerinin dağıtım bedellerine yüzde 450 zam yapılmış. Vatandaşlar elektriği kullanırken faturalandırılan ücretin yüzde 72'sini şirketlere, yüzde 8'ini ise devlete vergi olarak ödüyor. DEDAŞ, Urfa ve Şırnak dâhil 6 ile enerji veriyor, elektrik kesintilerinden kaynaklı olarak bölge halkını mağdur etmeye devam ediyor.

Urfa'da halkın temel geçim kaynağı tarımdır. Tarımsal sulama için elektrik önemli bir yerde durmaktadır. Bölge halkı tarım ürünlerini ekiyor, ürünlerin suya ihtiyaç duyduğu anda DEDAŞ borçtan kaynaklı çiftçinin elektriğini kesiyor. Bu elimdeki görsel Urfa'nın Akçakale ilçesindedir ve bu görüntü, DEDAŞ'ın elektrik dağıttığı bütün illerde aynı görüntü; aynı manzaraları herkes izliyor. Burada bir köyün elektrik trafosu, DEDAŞ arkasına jandarmayı alarak elektrik trafosunu alıyor ve bütün köyü karanlıkta bırakıyor. Muhtarı aradık, "Neden bu trafoyu aldı?" diye sordüğümüzde, köyde sadece 2 kişinin elektrik aboneliği var ve vatandaş elektrik aboneliği için başvuruyor, başvurusu reddediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) - DEDAŞ bölge halkına "Ekme, biçme, toprağını terk et." demektedir, bölge halkına Orta Çağ karanlığını dayatıyor. Hukukta suçun şahsiliği ilkesi vardır ancak DEDAŞ, bölgesinde şirketin kârının kutsallığı ilkesini her şeyin önünde tutuyor. Keyfi uygulamalar, usulsüz cezalar yüzünden DEDAŞ bölgede devlet üstü bir kurum olarak halka zulmediyor. "Özelleştirme rekabette ucuzluk getirecek." diyen iktidar, bugün bu kürsüye çıkıp halka hesap vermelidir. Yurttaşlarını karanlıkta bırakan, çiftçisini toprağına küstüren bir devlet, sosyal devlet olma ilkesinde bulunamaz.

Biz bu haksızlığın takipçisi olmaya ve Türkiye halklarının sesini Mecliste duyurmaya devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Çolakoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Meclis araştırması önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikli olarak, elektrik dağıtım sisteminin bedelinin nasıl belirlendiğini bilmemiz gerekiyor. Dağıtım bedelleri, hat, trafo gibi şebeke unsurlarının tesis edilmesini içeren harcamalar. Bununla beraber, iletim ve dağıtım sisteminin verimli olması için yapılan harcamalar, arıza, bakım, onarım gibi işlemleri içeren yatırımcıların harcamaları, iletim ve dağıtım şirketlerinin sistem, iletişim maliyetleri, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti gibi iletim ve dağıtım faaliyetlerinin yürütülmesi kapsamındaki tüm hizmetler ve bunu karşılayan maliyetler bu dağıtım bedellerini belirlemede esas oluşturur.

Önergede 2023-2026 yılları arasında dağıtım bedelinin yüzde 450 arttığı iddia edilmiştir. Bu yanlış bir bilgidir. 2023 Ocak-2026 Ocak döneminde dağıtım bedelinin artışı yüzde 136 olarak gerçekleşmiştir. 2023 Ocak-2025 Aralık döneminde TÜFE yüzde 192, asgari ücret yüzde 160 artmıştır. 2026 Ocak ayı baz alındığında ise asgari ücret yüzde 230 artış oluşturmuştur.

Yine, 2023 Ocak-2025 Aralık döneminde benzer şebeke yapısı ve maliyeti gösteren su şebekeleri incelendiğinde, bakın, ülkemizdeki 3 büyük şehre baktığımızda fiyatlarda yüzde 250 oranında artış olmuştur. Bu, yüksek kademelerde yüzde 783'e kadar ulaşmıştır. Bu şehirlerimizde hanelere ulaşan su faturaları elektrik faturalarını geçmiş durumdadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "İletim ve dağıtım şebekelerinde yatırım yapılmıyor." söylemlerini biz burada duyuyoruz ve bu da yanlıştır. Elektrik dağıtım şirketleri tarafından 2016-2020 yılları döneminde yaklaşık 30 milyar, 2021-2025 dönemlerinde yaklaşık 250 milyar yatırım gerçekleşmiştir. 2026 ve 2030 döneminde ise yaklaşık 775 milyar yatırım yapılması da planlanmaktadır.

Aynı şekilde "Hatlarda bakım yapılmıyor." söylemini de önergede görüyoruz. Bizler yaptığımız incelemelerde görüyoruz ki yatırım anlamında 2021-2025 yıllarında 47 milyar yatırım yapılmıştır şebekelere. 2026-2030 yılında ise planlanan bakım yatırımı ise 190 milyar civarındadır. EÜAŞ'ın görevli tedarik şirketlerine yapmış olduğu düşük fiyatlı enerji satışı tamamen enerji bedeli üzerinden tüketicilere yansıtılmış olup bu sayede nihai fiyatta yüzde 60 oranında devlet desteği de vatandaşımıza sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) - 2025 Aralık döneminde baktığımızda mesken elektriğinde de yüzde sadece yüzde 49'luk bir artış meydana gelmiştir.

Burada elektrik dağıtım şirketlerinin sunduğu tedarik sürekliliği, teknik ve ticari kalite konularında sunduğu hizmetlere ilişkin asgari kritik değerler belirlenmiştir. Bu kritik değerlere uyulmadığı zaman -dağıtım şirketlerine- gerekli cezai yaptırımlar da bu şirketlere yapılmaktadır diyorum.

Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214)³

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 8'inci maddesi üzerinde son önerge olan Van Milletvekili Sinan Çiftçiyürek ve arkadaşlarının önergesinin oylamasında kalınmıştı.

Önergeyi hatırlatmak amacıyla tekrar okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde geçen "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümeyye Boz
Muş
Celal Fırat
İstanbul

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Sinan Çiftçiyürek
Van
Gülderen Varlı
Van

Zülküf Uçar
Van
Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla

Elif Esen
İstanbul
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Aynı mahiyetteki diğer 2'nci önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş
Zülküf Uçar
Van

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Kezban Konukçu
İstanbul

Celal Fırat
İstanbul
Gülderen Varlı
Van

Aynı mahiyetteki diğer 3'üncü önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez
Balıkesir
Adnan Şefik Çirkin
Hatay

Mehmet Akalın
Edirne
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

Hüsmen Kırkpınar
İzmir
Rıdvan Uz
Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kadın sürücü olarak özellikle İstanbul trafiğinde kendimi güvende hissettiğimi söylemem ne yazık ki mümkün değil. İstanbul trafiğinde araç kullanmak aynı zamanda bir hak mücadelesi ve sonucunda da gelebilecek olası saldırılarla baş edebilmek demek. Üstelik, bu yalnızca benim yaşadığım bir duygu değil; kadınların, gençlerin, çocukların ve birçok vatandaşın yollara çıkarken taşıdığı ortak bir kaygı bu. Yaşanan sözlü, küfür, bazen de fiziki saldırıların olduğu kavgalar, tacizler ve ne yazık ki ölümlü vaka deneyimleri bu duyguların daha da derinleşmesine sebep oluyor. Zor yaşam şartlarıyla mücadele eden vatandaş, yeterince derdi yokmuş gibi bir de sürekli trafikte tetikte olmak zorunda "Tehlike nereden gelecek?" diye, tam bir ömür törpüsü.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 9'uncu maddesi, sürücü belgesi olmadan ya da ehliyeti geçici olarak geri alınmış veya iptal edilmişken araç kullananlara yönelik para cezalarını artırıyor. Amaç, ehliyetsiz araç kullanımının oluşturduğu ciddi güvenlik riskine karşı daha güçlü bir caydırıcılık sağlayabilmek; bu açıdan maddeyi olumlu bulduğumu açıkça ifade etmek istiyorum ancak yine de burada sormamız gereken çok temel bir soru var: Sadece para cezasını artırmak trafikte yaşadığımız korkuları, endişeleri gerçekten ortadan kaldırmaya yetebilecek mi? Üstelik bir de gelir adaletinin bozulduğu, zengin ve yoksul arasındaki farkın âdeta bir uçuruma dönüştüğü bu ülkede bunu söylemek mümkün mü? Bazı sürücüler için bu cezalar can acıtıcı olup gerçekten caydırıcı olabilecekken bazıları içinse rahatlıkla ödenip geçilen, hatta çerez parası olarak görülen bedeller. Trafikte kural tanımayan, hatta ehliyetsiz yola çıkan, hız yapan, risk alan, pervasızca küstahlık yapan ama maddi gücü sayesinde de yaptıklarına karşılık gelen cezaların bedellerini de hiç zorlanmadan karşılayan bir kesim olduğunun birçoğumuz farkındayız. Özellikle küçük şehirlerde nüfus sahipleri için çok kolay bu işler. Kimi zaman ehliyetine geçici olarak el konulduğunda bile üst düzey tanıdıkları arayarak, araya sokarak bir yolunu bulup yeniden trafiğe çıkan örnekleri bilmeniz çoktur. Bu tablo, cezanın herkeste aynı etkiyi sağlamadığını, hakkaniyetle işlemediğini, caydırıcı olmadığını bizlere gösteriyor.

Dünyada bu mesele farklı biçimlerde ele alınıyor. Örneğin Finlandiya'da trafik cezaları sürücünün gelirine göre belirleniyor. Amaç, cezanın herkes üzerinde caydırıcı etki oluşturabilmesi. Avustralya'da sabit para cezalarının yüksek gelir grupları için etkisiz

kalmasının önüne geçmek üzere orantılı sistemler deniyor, uygulanıyor. San Francisco gibi şehirlerde ise düşük gelirli sürücüler için alternatif yaptırımlar ve gelir dikkate alınarak şekillenen modeller devreye giriyor.

Bu örnekler bize şunu söylüyor: Trafik güvenliği yalnızca cezanın tutarıyla değil cezanın nasıl uygulandığıyla ve kime, nasıl etki edeceğiyle ilgili. Öte yandan, uygulamanın sahadaki karşılığı da en az cezanın kendisi kadar belirleyici oluyor. İstanbul trafiğinde bir de şuna şahit oluyoruz: Polis denetiminin bulunduğu yerde trafik düzenli bir şekilde akıyor. Denetim geçildikten sonra ise ya da denetimler azaldığında hız artıyor, ihlaller artıyor, yeniden sıkıntılar başlıyor. Bu durum, cezanın ancak sürekli ve adil bir denetimle uygulandığında anlamlı hâle geliyor. Bu noktada, günümüz teknoloji ve iletişim tekniklerinin desteğiyle 112 Web İhbar Sistemi gibi vatandaşın trafik ihlallerini fotoğraf ve videoyla bildirebildiği platformların daha yaygınlaştırılması ve kamuoyuna etkili bir biçimde bunun tanıtımının yapılması, duyurulması önem taşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bakanlığın bu kanun teklifini destekleyici bir adım olarak bu dijital mekanizmaları daha işlevsel, görünür ve etkin hâle getirmesi, denetimlerin sürekliliğini güçlendirerek uygulaması bu konuda etki sağlayabilecektir diye düşünüyorum.

Sonuç olarak, madde 9 doğru bir ihtiyaca işaret ediyor ve önemli bir boşluğu dolduruyor ancak kalıcı çözüm için öncelikle ceza artışında gelir adaletinin gözetilmesi, tekrarlı ihlallerde kademeli artış uygulanması, yer değişiklikleri yapılarak güçlü denetimlerin uygulanması gerekmektedir, ancak o zaman toplumun adalet duygusu korunarak güvenli trafik ve sürüş sağlanması mümkün olabilecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Kezban Konukçu.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanunla iktidar, trafik cezalarını çok büyük oranda artırmayı planlıyor. Vallahi, size bütçe dayanmıyor, ne diyelim? Nereye gidiyor emekçilerin, halkın sırtından topladığınız vergiler? Faizciye, yandaşa, holdinglere.

Bir de en düşük emekli maaşını 20 bin TL yapacaktıysanız, lütfettiniz, ne diyelim, açlık sınırının çok altında olan bu maaşla emekli nasıl yaşayacak umurunuzda değil. Bir de utanmadan "Bu açlık sınırı da ne ola ki? Kim, nasıl belirliyor ki?" minvalinde açıklamalar yapıyorsunuz. 20 bin TL'yi siz çocuklarınıza aylık açlık olarak verseniz, vallahi size küserler, ne diyeyim ben size, kime ne anlatıyorsunuz? Emekli, yaşlılık maaşı ödemelerinin gayrisafi millî hasılaya oranı 2008'den bu yana yarıya düştü. 2003'te en düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,5 katıyken şu anda üçte 2'si oranına geriledi. Neden emekliye para yok? Çünkü faiz baronlarını besliyorsunuz. Patronların, faizcinin, para babalarının gözde partisi AKP iktidarı döneminde emeklilerin sayısı arttı ama emeklilerin millî gelirden aldığı pay azaldı. Pastanın büyüğü faizciye, dolar milyonerlerine giderken emekçinin de çalışanın da emeklinin de aldığı pay azaldı. Çok övünülen büyümeden işçiye, emekliye zırnık düşmedi anlayacağınız. Her türlü savunma aracından mahrum bırakılan emekçiler ölümüne açlık sınırının altında çalıştırılıyor, sonra da emekli edilip üç kuruşla sefaletle itiliyor. Emekli maaşıyla geçinemeyenler çalışmak zorunda kalıyor, ileri yaşlarda çalışmak zorunda kalan emekçiler iş cinayetlerinde hayatını kaybediyor.

Sevgili arkadaşlar, şimdi, basında yer alan bihaberden bahsetmek istiyorum, çok dikkatimi çekti: Diyanet, 40 milyon TL harcayarak TÜGVA yöneticilerini umreye göndermiş. Şimdi "Allah kabul etsin." denilir, biliyorum böyle durumlarda ama Diyanetin bütçesinden olunca öyle diyemiyoruz. "Ne olabilir acaba bu rezaletin sebebi?" diye sorduk kendimize, bir cevap bulmaya çalıştık. Olsa olsa emekliler aklıktan ölmesin diye dua etmeye gitmiş olabilirler, başka bir sebebi olamaz diye düşünüyoruz bu akıl tutulmasının. Tam 1.400 TÜGVA yöneticisi, temsilcisi -bu TÜGVA da o Bilal Erdoğan'ın vakfı biliyorsunuz- vatandaşların vergisiyle umreye götürüldü. Ulaşım Diyanetten, beş yıldızlı oteller Diyanetten; fatura 40 milyon TL. "TÜGVA heyetinin umre turunun beş yıldızlı otel, ulaşım ve diğer tüm masrafları Diyanet İşleri Başkanlığından karşılandı." dedik. Yurttaşlardan... Bir de şöyle bir durum var: Bu umre için yurttaşlardan 1.500 dolar alınıyor ama sembolik olarak TÜGVA yöneticilerinden 500 dolar alınmış yani böyle bir durum nasıl kabul edilebilir! Kesinlikle kabul etmediğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

Peki, emeklinin, emekçinin bu açlık sınırının altında yaşamasına karşı bir çözüm önerimiz var mı? Evet, var, istenirse çözülebilir, bunun yolları vardır, sizin umurunuzda değil ama biz yapılması gerekenleri buradan ifade edelim. Faiz baronlarını beslemeyi bırakacaksınız, garanti ödemeli yandaşları zengin etme projelerini kamulaştıracaksınız, zenginden servet vergisi alacaksınız, en düşük emekli aylığı asgari ücret tutarında olacak, asgari ücret de güncel rakamlara göre 50 bin TL olmalı ve enflasyon rakamları tek haneli rakamlara düşene kadar yılda en az 4 kere güncellenmelidir.

Sevgili arkadaşlar, ben aynı zamanda buradan Halep'le ilgili, orada yaşayanlarla ilgili düşüncelerimi de paylaşmak istiyorum. Halep'te yaşayanları bir enternasyonal sosyalist olarak kabul etmediğimi ifade etmek isterim. Suriye'nin asli öznelerinden olan Kürt halkının kazanımlarına dönük bu vahşice saldırının failleri ve destekçileri tarihin çöp sepetini boylayacaktır. Rojava'da tüm bölge için eşitlikçi, kadın özgürlükçü, ekolojist bir toplum modelini hayata geçiren halkların birlikte çoğulcu bir yaklaşımla yaşama umudunu yok etmeye çalışanlar büyük yanılıyorlar. Rojava, sadece Rojava değildir; Halep, sadece Halep değildir. Kadınları köle pazarında satan IŞİD'in artığı HTŞ çetesi ve destekçileri şunu asla unutmasın: Kürt kadınlarının "...⁴" sloganı sadece bölgede değil, tüm dünyada kadınların ortak sloganıdır. Kadınların renkli kıyafetlerini karartamayacaksınız, onlar istemedikleri sürece zorla başlarını örtemeyeceksiniz. Halkların birlikte, eşitlik içinde yaşama umudunu kıramayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Halkların ve kadınların kazanımı sizin tekçi, faşist zihniyetinizden çok daha üstündür. "...⁵ Rojava, "...⁶ Halep. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Sayın Rıdvan Uz. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)
RIDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Divan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle büyük Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Yasa çıkarma elbette çok önemli ama aynı zamanda adil ve eşit uygulama yasa çıkarmaktan çok daha önemlidir.

Bu kürsüden Cumhurbaşkanımızda olması gereken dört hasleti geçen günlerde yaptığım bir konuşmada arz etmiştim: Adaletli olması, güzel ahlaklı olması, cesur olması ve aklını iyi kullanması yönündeydi. Bugün, içerik yönünden de "Bir devlet nasıl yönetilirse batırız?" sizlerle paylaşmak istiyorum.

Kıymetli milletvekilleri, halkı yönetmek için insaf sahibi, adaletli bir devlet başkanına şiddetle ihtiyaç vardır. Halkın adaletli ve insafli bir devlet başkanına olan ihtiyacı, kuraklık çeken ahalinin yağmura olan ihtiyacından çok daha fazladır çünkü yağmura ihtiyacın vakti ve zamanı vardır ama devlet başkanının idaresine muhtaç olmanın vakti ve zamanı yoktur. Millet, her durumda ve her zaman, sürekli olarak devlet başkanının adaletine ihtiyaç duyar.

Kıymetli milletvekilleri, halkın ahlak ve özellikleri birbirine zıtlık yönünden aynı yerde yetişmiş olan bitkilere benzer; bazıları acı, bazıları tatlı, bazıları da zehirli olabilir. Acı ve zehirli olanları ayıkamazsanız iyi olanın, tatlı olanın yetişmesine mâni olur, kuvvetlenmesine engel olur, tatlı ve faydalı olan bitkilerin yaşamasına, gelişip büyümesine de engel teşkil eder. Bu, apaçık bir gerçektir. Acı ve zararlı olanı yok ettikçe de tatlı ve faydalı olan türler artacağından, kuvvetleneceğinden güzellikler ve iyilikler de artmış olur. O zaman, acı ve zararlı olanların temizlenmesi için iyi bir bahçivana ihtiyaç olduğu kesin ve açıksa, aynı zamanda devleti yönetmek için de iyi bir devlet adamına ihtiyaç vardır. Halkın içerisinde bozguncu, bebek katili; asker, polis, kadın katili ve bayrak, vatan düşmanları elbette vardır. Bunları temizlemek ve ayıklamak da devleti yönetenlerin asli görevidir yani tabiri caizse o bahçedeki ayırık otları temizlemek yerine gübre ve su verirsiniz yani açılım yapıp, komisyon kurup "kurucu önder" deyip bunu yönetmeye kalkarsanız toplumda mutluluk ve huzur yerine umutsuzluk ve yeisi yükler, devlete güveni ortadan kaldırırsınız.

Kıymetli milletvekilleri, devleti yöneten devlet başkanı ve erkânı şu 4 hususa çok dikkat etmelidir çünkü bunlar uygulanmazsa devleti ayakta tutmak mümkün olmaz.

Bir, geçici zevk ve eğlence peşine düşerek mühim işlerle uğraşmaktan uzak kalmak, kendini milletin önünde tutmaktır.

İki, layık ve ehil olmayan küçük insanları büyük hizmetler için işlerin başına getirmek yani kurumlara liyakat sahibi olan insanları atamamaktır, galiba bugünkü biraz bunun örneği gibi.

Üçüncüsü de güvenliği elden bırakmamak yani akıl almaz bir şekilde askeri profesyonelleştirmek, asker sayısını azaltmak, süresini kısıtlamak devletin yıkımına götüren üçüncü sebeptir ama dördüncüsü ve bence en önemlisi neme lazımcılıktır.

Nedir bu neme lazımcılık? Bir gün Kanuni Sultan Süleyman devletin en güçlü olduğu, hazinenin en çok parasının olduğu dönemde sadrazamına sordurur "Yahya Efendi'ye sorun 'Bir devlet ne zaman batır?' diye." Yahya Efendi tek bir cümle söyler, "'Neme lazım.' dediğiniz zaman." der. "Nedir bu neme lazım? Bunu biraz açsın bize." der, bunun üzerine şöyle bir cevap verir Yahya Efendi: "Bir devlette zulüm yayılırsa; haksızlık, hukuksuzluk ve yolsuzluk sıradan bir hâle gelirse; işitenler de 'Neme lazım.' deyip uzaklaşırsa; sonra koyunları kurtlar değil de çobanlar yerse, bilenler de bunu söylemeyip susar ve gizlerse; fakirlerin, muhtaçların, yoksulların, kimsesizlerin feryadı göklere çıkar; bunu da taşlardan başkası işitmezse, işte o zaman devletin sonu görünür. Böyle durumlardan sonra devletin hazinesi boşalır, halkın güven ve itimatı sarsılır, halkın umutları yok olur; böylece, devletin yıkılması mukadder ve kaçınılmaz hâle gelir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

RIDVAN UZ (Devamla) - Bakın, bu satırlar dün yazılmadı; bu, bir muhalefet bildirisi de değil; bu, Rıdvan Uz bildirisi de değil; bu bin yıllık, önceden beri, günümüze gelen bir devlet aklı uyarısıdır. Devletler kanunlarla büyür ama adaletsizlikle çöker. Devlet aklı neymiş? Halk için, halktan yana, halka göre tavır almak; teröristi affetmek değilmiş. Ve tarih, hatırlamayanlar için birçok ibretle doludur diyor, Gazi Meclisimizi de saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "geri alındığı halde" ibaresinin "geri alınmasına rağmen" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Turan Taşkın Özer

Aydın

Karaman

İstanbul

Cumhur Uzun

İnan Akgün Alp

Gizem Özcan

Muğla

Kars

Muğla

Ömer Fethi Gürer

Talat Dinçer

Niğde

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer. (CHP sıralarından alkışlar)

5. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

6. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 9'uncu maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri seyreden vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Tabii, gönül isterdi ki burada vatandaşlarımızın lehine, vatandaşlarımızın ihtiyacını karşılayabilecek konuları görüşelim ama görüyoruz ki çok uzun zamandır getirilen bütün kanun tasarılarında, tekliflerinde ya yeni vergi ihdası var ya ceza artırımı var; bu ve buna benzer işlemlerle uğraşıp duruyoruz. Tabii, öyle bir hâl aldı ki daha önce... Şimdi, hazine boş olunca hazinenin dolması lazım, dolması için de bu ve buna benzer cezaların sürekli artırılmasına başvuruyorsunuz. Aslında, esasına baktığınızda bu olayın temeli, hazineye satılan, bizim "128 milyar" diyerek başladığımız, tabii 150-160 milyarları bulan rakamların hazineye uçuşması; akabinde, bir kur korumalı mevduat sistemi çıkarmanız, buradan da devasa miktarda paraların buraya aktarılması; hemen akabinde baktığınızda, kamu-özel iş birliğiyle yaptırılan projelere ödenen yüksek bedelli tutarlar. Şimdi, hâl böyle olunca hazine boşaldı ve ondan sonra da dikkat ederseniz enflasyon da fırladı, dövizler fırladı; e, şimdi bunların yerinin dolması lazım. Dolabilmesi için ne yapmak lazım? Ya yeni vergi koyacaksınız ya da cezaları sürekli artıracaksınız. Bu kanun teklifi de bunlardan bir tanesi. Şimdi, öyle bir hâl geldik ki, işte, trafik kanun teklifini görüşüyoruz. Trafik kanun teklifindeki maddelerin hepsine bakıyorsunuz ceza miktarlarının inanılmaz seviyelerde artırılması, bütün maddeler bu. Ya insanları canından bezdirdik. Yani, biz insanları cezayla terbiye edemeyiz, cezayla kurala da sokamayız ama öyle bir hâl oldu ki artık cezayla insanlar yıldırılmaya başlandı. Ya, şimdi, devletin polisi bir yerlere tuzak kurup tuzakların arkasından vatandaşlarını o tuzaklara düşürür mü? Şimdi, gelin görün ki bütün her yer bu şekilde, otoyollara bakın aynı şekilde; devletin polisi maalesef milleti bilgilendireceğine, uyaracağına, onun yerine, tuzaklar kurup arkasından ceza yazmakla meşgul. Yani, bu cezalar insanlarda öfkeyi, çaresizliği ve adaletsizlik duygusunu artırır değerli milletvekilleri. Dolayısıyla, önce trafik kültürünü halkımıza aşılamamız lazım.

Değerli milletvekilleri, şimdi, bu kanun teklifinde tabii isterdik ki bu ticari araçlarla ilgili bazı düzenlemeler yer alsın. Ya, ticari araçlar yollarda dökülüyor, gerek yük taşımacılığında kullanılan araçlar gerekse, efendim, toplu taşımada kullanılan araçlar. Bunların yaş haddi doldu, yirmi yıllık, yirmi beş yıllık araçlar; bunlar artık yolda yürüyemez hâle geldi. Bunlar için bir hurda teşviki yeniden çıkarılarak ve bu insanlara bir kredi imkânı sunularak araçlarını yenilemelerini sağlamak lazım ama maalesef biz bakıyoruz maddelerde sürekli ceza artırımı, ceza artırımı. Şu ÖTV'siz araç alımını bir getirelim, yük ve yolcu taşımacılığında kullanılan bu araçları bir yenileyelim ama siz tam tersini yapıyorsunuz. Şimdi, insanların, esnafın krediye ulaşmasını engelliyorsunuz. Ya, insanların bütün hesapları blokeli yani ya vergi cezasından ya SGK'den ya da trafik cezalarından bütün ticaret erbabının hesapları bloke altında, iş yapamaz duruma getirdik. Yahu, esnafın tek kredi kaynağı, esnaf kefalet kooperatiflerinden kullandıkları krediler ama maalesef buna da, bu krediye ulaşmalarında, hesaplarında vergi ve SGK borcu olmama şartını getirdiniz. Ya, hangi esnafın borcu yok, hangi işletmenin borcu yok? Esnaf, zaten bu krediyi, bu borçlarını ödemek için çekiyor ama daha krediye başvururken siz bu şartı koyuyorsunuz. Efendim, işte, "Vergi ve SGK borcu olmayacak." diyorsunuz. Ya, olmayan esnafımız yok, herkes borçlu ama açın bunların önünü, kredisini alsın; ya kredisinin içinden ödesin ya yapılandırsın, oradan devam etsin. Yani bunları sağlamamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Yani siz esnafın elini ayağını bağılıyorsunuz, ondan sonra "Çalışmayın." diyorsunuz. Böyle bir sistem olmaz.

Değerli milletvekilleri, diğer bir konu daha var, özellikle bu araç sigortaları... Ya, insanlar araç sigortasını yaptırmak için kredi çeker, krediye başvurur hâle geldi. Ya, bunu bir düzenlemek lazım. Yani neredeyse araç bedellerine geliyor sigortanın bedelleri; böyle bir şey olmaz, buna bir düzenleme yapılması lazım. Ticari araçlar artık kasko yaptıramıyor değerli milletvekilleri, gerçekten yaptıramıyor, trafik sigortasını zar zor yaptııyor dolayısıyla bunun bir çaresinin bulunması lazım. Gelin, toplumun menfaatine olabilecek bu kanunları tartışalım. Yoksa trafik cezalarını yüzde 20 artır, yüzde 30 artır, köprü geçişlerini artır, emekliye de yüzde 12 ver, olay tamam; böyle bir idare olmaz.

Bizim tez elden bu sorunların üstüne gidip bu sorunları kökünden çözmemiz lazım diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Gezmiş, söz talebiniz var.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

70.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Kartal Adliyesinde dün yaşanan olaya ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2025 yılında 294 kadın cinayeti işlendi. AKP iktidarının kadını korumayan, cezasızlığı besleyen politikaları bırakın sokakları adliye koridorlarını bile güvensiz hâle getirdi. Kartal Adliyesinde dün yaşanan olayda erkek savcı kadın hâkimi makam odasında silahla vurdu. Bu olay Türkiye'de adaletin ve devlet ciddiyetinin AKP iktidarında hangi uçuruma sürüklendiğinin resmidir. Oysa kadına yönelik şiddet kader değildir, bu tablo cezasızlık politikalarının sonucudur. Kadınların güvende olmadığı bir ülkede adalet de yoktur, hukuk da yoktur, gelecek de yoktur. Kadınlar yaşasın diye, adalet herkes için işlesin diye Cumhuriyet Halk Partisi olarak mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 46'ncı maddesinin ikinci fıkrasına eklenmesi öngörülen "n)" bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"n) 22/4/1983 tarihli ve 2920 sayılı Siyasi Partiler Kanunu ile 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamında düzenlenecek toplantı ve yürüyüşlere yönelik faaliyetler ile 2911 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan istisnalar hariç kalmak kaydıyla; araçlarını, kol ve grup hâlinde veya münferiden sürerken, 2918 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ve 57 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilmiş halleri, trafikteki diğer araçların geçişini kasıtlı olarak zorlaştıracak veya tehlikeye sokacak biçimde ihlal etmek yoluyla, trafiğin akışını kısmen veya tamamen engelleyerek aracını karayolunda durdurmamak veya duraksatmamak."

Gökhan Günaydın
İstanbul
Mahmut Tanal
Şanlıurfa

Melih Meriç
Gaziantep
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Hasan Öztürkmen
Gaziantep
Aliye Coşar
Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Sayın Aliye Coşar. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kanun teklifi düşünün ki vatandaşa bir fayda sağlamak yerine bu ekonomik krizde vatandaşın cebine göz diksın. Tam da öyle bir kanun teklifini görüşüyoruz. İktidarın yanlış ekonomik politikalarının sonucu bütçe açığı için yeni vergiler, harçlar kat kat artırılırken, bu teklifte cezalar da artırılıyor. Bu kanun teklifinde amaç çok açık, ekonomik krizde zor nefes alan vatandaşın üzerine daha çok yük bindirmektir. 19 Mart yargı darbesiyle ekonomik verilerin altüst olduğu yerde yaşanan hukuksuz sürecin faturası yine vatandaşa çıkıyor. Bu ekonomik krizin tanımı millet iradesini gasbeden zihniyetin yarattığı ekonomik sıkıntıdır. Radarlar, hız limitleri, cezalar yalnız başına sorunun çözümü olamaz. Trafik cezalarını artırmak trafik kazalarının önleyici tedbiri değildir, veriler de bunu açıkça göstermektedir. Yerleşim yerlerinden geçen yollar için trafik akışındaki rutini bozmayacak kavşak ve geçitler yapmayan, bunları yapmak isteyen yerel yönetimlere izin vermeyen iktidar sorununu yaşıyoruz. Trafik düzeni için ulaşım sorunları çözülmeli, gerekli eğitimler verilmelidir. Trafik güvenliği için cezaların elbette caydırıcılık açısından önemi vardır ama adil ceza oranları olmalıdır. Emeklinin, asgari ücretlinin aylık gelirine yakın ceza miktarları adil değildir. Yıllardır Serik, Manavgat, Alanya gibi turizmden kaynaklı yoğunluğu kaldıramayan D400 Kara Yolu üzerinde artarak devam eden trafik sorununu çözemeyen iktidar bu yolda EDS'leri devreye alarak devam eden trafik yoğunluğunun üzerine EDS'lerden kaynaklı trafik sıkışıklığını da ekledi. Kara yollarında gerekli fiziki düzenlemeleri yapmadan, mevcut yoğunlukları gidermeden yapılan bu uygulama trafiği felce uğrattığında hız limitinde tekrar düzeltme yoluna gidildi.

Değerli milletvekilleri, üzerinde söz aldığım teklifin 10'uncu maddesiyle eklenen (n) bendinde "araçların geçişini zorlaştıracak veya tehlikeye sokacak şekilde keyfi hareketlerle" denilerek keyfi hareketlerle ne amaçlanmaktadır? AKP kanunları uygulamadaki keyfiliği kanun yapımında da kullanıyor. Bu, Anayasa ve Anayasa içtihatlarına aykırıdır. İdare de yargı kararlarında ve eylemlerinde hukuka dayanmalıdır, hukuku göz ardı eden tüm kararlar keyfîlik içerir. İhlalin ve yaptırımın açıkça tarifi belirtilmelidir, "keyfi hareketler" denilerek muğlak ve sınırları çizilmemiş bu kanun teklifinde idareye sınırsız yetkiler veriliyor. İdarenin uygulamalarda görüleceği üzere takdir yetkisinde bile keyfi uygulamaları vardır. Bunun örneklerinden biri de 19 Mart yargı darbesinin yaşandığı gün halkın oylarıyla seçilmiş belediye başkanlarımız gözaltına alınırken İstanbul Valiliği 19-23 Mart tarihleri arasında dört gün süreyle her türlü toplantı, gösteri ve basın açıklamasını yasaklamıştı, idarenin keyfi uygulamalarının en bariz örneği budur.

Kısaca "keyfi hareketler" ibaresi Anayasa'nın belirlilik ve ölçülülük ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Neye göre ve kime göre keyfi hareketler olduğu bilinmeyen bu ifadenin, kişiden kişiye değişeceği için, anlaşılır, sınırları belirlenmiş olması gerekir. "Keyfi hareketler" denilerek keyfi uygulamalara yol açılabilir. Demokratik bir hak olan toplantı ve gösteri yürüyüşleri öncesinde siyasi partilerin miting alanlarına otobüs ya da diğer araçlarla konvoy ya da münferiden girmesi birçok defa kolluk eliyle hukuki dayanaktan yoksun bir biçimde engellenmişti, İstanbul ve Ankara'da bu engellemeleri de yaşadık. Bu teklifle idareye tanınan yetki parti araçlarını engellemek için dahi kullanılabilir, bu engelleri aşmak isteyen araçlara cezalar uygulanabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Oysa 2918 sayılı Karayolları Kanunu'nda yol ve yolcu güvenliği ile uyulması gereken kurallar açıkça belirtilmiştir ancak bunların dışında bir ekleme getirilmiştir. Bu kanun teklifinin (n) bendi önergemiz dikkate alınarak tekrar gözden geçirilmeli, keyfi uygulamalara yol açmamalıdır. İktidarın kendi sorumluluklarını yerine getirmeyip çıkardığı yasa teklifleriyle vatandaşa yük olacak bu kanun teklifini kabul etmemiz mümkün değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "zorundadırlar" ibaresinin "zorundadırlar. Bu maddede belirtilen sınırlamalar Anayasanın 34 üncü maddesinde yer alan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı kapsamında uygulanmaz." ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez
Balıkesir
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Mehmet Akalın
Edirne
Adnan Şefik Çirkin
Hatay

Yasin Öztürk
Denizli
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Değerli milletvekilleri, Karayolları Trafik Kanunu'nun 10'uncu maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu kürsüden yalnızca teklifin 10'uncu maddesi üzerinde değil, aynı zamanda AK PARTİ'si iktidarının yönetim anlayışı üzerinde de konuşacağım. Önümüzde duran metin teknik ve hukuki bir düzenleme gibi sunulsa da gerçekte iktidarın vatandaşa bakışını ve sorunları çözme biçimini açıkça yansıtmaktadır. Bu anlayışın en net göstergesi ise trafik güvenliği iddiasıyla getirilen ancak içeriğiyle güvenlikten çok cezalandırmayı, düzenlemeden çok kısıtlamayı ve baskıyı ve çözümden çok tahsilatı esas alan bu kanun teklifinin 10'uncu maddesidir. 10'uncu madde sorunları nedenleriyle ele alan bir vatandaş yaklaşımı değil, sorunla baş edemeyen bir yönetim anlayışının ürünüdür. Eğitimden, altyapıdan ve önleyici politikalarından söz etmeyen, bütün yükü para cezalarına ve yaptırımlara yükleyen bir düzenleme iktidarın yönetim refleksinin geldiği noktayı açıkça göstermektedir. AK PARTİ'si sıralarındaki kanun teklifinde imzası olan 143 milletvekiline sesleniyorum: Bu maddeyi imzalarken hangi ülkede yaşadığınızı düşünüyordunuz? Yoksa okumadan mı imzaladınız? 10'uncu maddeyi okuduğumuzda tablo açıktır: Trafik güvenliği iddiası vardır ama güvenlik yoktur, düzenleme iddiası vardır ama düzen yoktur; eğitim yoktur, altyapı yoktur, önleme yoktur, buna karşılık olağanüstü yüksek para cezaları vardır. 180 bin liralık para cezası, ehliyete el koyma, aracı trafikten men, yetmemiş, tekrarında ehliyet iptali vardır. Bu, kanun yapmak değildir; bu, acziyetin mevzuata dönüşmüş hâlidir, insafsızcadır.

AK PARTİ'si sırasındaki arkadaşlara tekrar sormak istiyorum: Siz gerçekten bu ülkenin trafik sorununu bu yöntemlerle çözebileceğinizi mi düşünüyorsunuz yoksa artık çözmekten vazgeçip vatandaşları ceza ile susturmayı mı tercih ediyorsunuz? Çünkü bu madde ve teklifin geneli çözüm üretmemekte, korku yaymakta, öfke biriktirmekte ve devlete olan güveni aşındırmaktadır.

Hukuki açıdan baktığımızda tablo daha da vahimdir. Hukukun temel ilkesi ölçülülüktür; ceza, fiilî orantılı olmak zorundadır oysa bu maddede ölçü tamamen ortadan kalkmıştır, aynı eylem için birden fazla ağır yaptırım öngörülmektedir. Bu yaklaşım hukuk devleti anlayışıyla bağdaşmaz; bu, yalnızca cezalandırma refleksidir.

Burada çok önemli bir hususa daha dikkat çekmek istiyorum: Teklifin 10'uncu maddesinde, kara yollarında trafiğin akışını bozduğu ve engellediği iddia edilen fiillere karşı cezalar ağırlaştırılmaktadır. Elbette trafik akışını keyfî biçimde bozan ve kesen kişiler cezalandırılmalıdır, bunda bir tereddüt yoktur ancak bu düzenleme, Anayasa'nın 34'üncü maddesiyle güvence altına alınmış olan önceden izin almaksızın toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkıyla uygulamada ciddi bir biçimde çelişme riski taşımaktadır. Bu hâliyle madde, demokratik hak kullanımını trafik gerekçesiyle cezalandırmanın önünü açabilecek bir güçlük içermektedir; bu kabul edilemez. Trafik düzeni gerekçesiyle anayasal bir hakkın dolaylı biçimde sınırlandırılması hukuk devleti ilkesine açıkça aykırıdır. Bu nedenle, 10'uncu madde, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı açıkça korunacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Ancak asıl mesele, hukuki, teknik gerekçeler değildir; asıl mesele, ülkenin içinde bulunduğu gerçek koşullardır. Türkiye bugün derin bir ekonomik ve sosyal buhran içindedir. İnsanlar yalnızca trafik değil hayatın her alanında ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Böyle bir ülkede 180 bin liralık ceza koymak güvenlik politikası değildir; bu, düpedüz, vicdanla bağını koparmış bir yönetimin anlayışıdır. AK PARTİ'si sıralarına sesleniyorum: Bu cezalar kime kesilecektir? Koruma ordularıyla, araç konvoylarıyla gezen siyasilere mi? Elbette ki hayır. Bu cezalar yani bu düzenleme açıkça dar gelirliyi hedef alan bir cezalandırma sistemidir. Trafikte bu kadar artan agresyonun nedenini hiç düşündünüz mü? İnsanlar neden öfkeli, neden tahammülsüz? Çünkü yollar bozuk, kavşaklar hatalı, tabelalar eksik, sürücü eğitimi kâğıt üstünde, denetim ise adil değil. Devlet görevini yapamadığında tüm faturayı vatandaşına kesemez ama siz tam olarak da bunu yapıyorsunuz; altyapıyı ihmal ediyor, eğitimi küçümsüyor, sonra da çıkıp cezaları artırarak çözüm sunuyorsunuz. Hayır, sorun cezada değil, sizin yönetim anlayışınızda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Trafik sorunu vatandaşa sopa gösterilerek çözülmez; trafik sorunu vatandaşları eğiterek çözülebilir, altyapıyı güçlendirerek çözülebilir, önleyici, adil ve sürekli denetim yaparak çözülebilir. Ancak bunlar zahmetli tabii ki, uzun vadeli işler; ceza ise kolay, kasaya hızlı girer, işte tam da bu yüzden bu teklifi karşımızda görüyoruz. Çözüm olarak vatandaşın cebine göz dikilmiştir; vergi, harç, zam derken şimdi de trafik cezaları devreye sokulmuştur.

Tüm bu nedenlerle 10'uncu maddenin bu hâliyle kabul edilmesi mümkün değildir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde geçen "aşağıdaki" ibarelerinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

SümeYYe Boz

Muş

Zülcüf Uçar

Van

Vezir Coşkun Parlak

Hakkâri

Dilan Kunt Ayan

Şanlıurfa

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Siirt

Celal Fırat

İstanbul

Kamuran Tanhan

Mardin

Gülderen Varlı

Van

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Siirt Milletvekili Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)
SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri izleyen değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu kürsüden yalnızca bir kanun maddesini değil, aynı zamanda insanlığın, hukukun ve adaletin hangi tarafta durduğunu da konuşmak durumundayız. Halep'in Şeyh Maksud, Eşrefiye ve Beni Zeyd Mahallelerinde yaşananlar bir çatışma değildir; yaşananlar planlı, örgütlü ve sistematik bir katliamdır. Geçici Şam Hükümetine bağlı HTŞ on binlerce silahlı çete üyesi ve ağır silahlarla Kürtlerin ve Süryanilerin yaşadığı mahallelere saldırmış; sivilleri, çocukları, kadınları doğrudan hedef almıştır. Onlarca insan katledilmiş, yüzlercesi zorla kaybedilmiş ve yerinden edilmiştir. Kadın bedenlerine yönelik işkence ve teşhir ise vahşetin en çıplak hâlidir ve açık bir insanlık ve savaş suçudur. Bu saldırıların hedefi nettir; Kürtleri her yerde statüsüz, savunmasız ve iradesiz bırakmak. Halep'te yapılan halkların birlikte kurduğu demokratik yaşamı yok etme girişimidir. Aynı zihniyet Kürtlerin kazanım elde ettiği her coğrafyada devrededir. Bu akıl dün Kobani'de kaybetti, yine kaybedecek. Bu gruplar ve onları destekleyenler devasa ordulara ve askerî teçhizata rağmen Kürt halkının çelikten iradesine çarpmıştır. Bu dün böyleydi, bugün de böyle, yarın da böyle olacak. Suriye'nin hemen diğer kısmında yani güneyinde İsrail tek tek bayrak dikip ilerlerken ses etmeyenler, konu Kürtler olunca gözleri, vicdanları kararıyor. Bu kötülüğü, bu saf kötülüğü asla kabul etmiyoruz. Özellikle kadın bedenini hedef alan Kürtlere yönelik her türlü soykırım girişiminde bulunanlar, IŞİD zihniyetiyle sivillere karşı insanlık suçu işleyenler ve onlara dolaylı ya da doğrudan destek olanlar er ya da geç kaybedecek. 7"..." (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, elbette dünyada bunlar olurken iktidarın önümüze getirdiği kanun teklifleri var. Karayolları Trafik Kanunu'nda değişiklik öngören bir teklifte trafikte saldırı amacıyla ısrarlı takip, araçtan inme, konvoy hâlinde sürüş, makas atma, ters yönde araç kullanımı gibi fiiller içeren ağır, iktidari yaptırımlar getiriliyor. Şunu açıkça söyleyelim: Bu fiiller elbette tehlikelidir, trafik güvenliği elbette sağlanmalıdır, buna itirazımız yok ancak itirazımız nasıl ve kimin üzerinden sağlanacağına dairdir. Bu düzenleme, ceza adaletinin temel ilkesi olan orantılılık ilkesinin açıkça ihlalidir. Altmış gün sürücü belgesine el koyma, aracın trafikten men edilmesi gibi yaptırımlar hiçbir bireysel koşul gözetilmeden, otomatik biçimde uygulanacak şekilde düzenlenmiştir. Oysa hukuk makine gibi işlemeyi değil, adalet üretmeyi amaçlamalıdır.

Değerli arkadaşlar, bu ülkede sorun cezanın varlığı değil, cezanın kime uygulandığıdır. Bir yurttaş için ceza anlıktır, kesindir, ağırdır ama deyim yerindeyse Ankara'da dayısı olan biri için iyi hâl, pişmanlık, sabit ikamet gerekçeleri devreye girer. İşte, asıl adaletsizlik tam da burada doğmaktadır. Ceza bütçe açığını kapatma aracı değildir, ceza kamusal güvenliği sağlamak içindir. Siz kuralları eğip büküp, mali bir araç hâline getirirseniz adaleti de piyasanın mantığına teslim etmiş olursunuz. Sizin asıl sorunuz şudur: Var olan soruna günü kurtaran ve kendi işine gelen çözümler üretmek. Bu düzenleme trafik güvenliğini sağlamaktan çok uzak çünkü eğitim yok, önleyici politika yok, bilinçlendirme yok; sadece ceza, sadece yasak, sadece el koyma var. Trafikçi rahatlatan ve kazaları azaltacak altyapı yatırımlarıyla beraber trafik kültürünü geliştirecek, gerçek anlamda denetlemelerin yapılacağı kapsamlı çözüm programları yapmak gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) - Sözün özü şudur yani arkadaşlar: Trafik güvenliği sadece cezaları artırarak değil, eğitimle, toplumsal bilinçle, etkin ve tarafsız denetimle sağlanır, hukukun herkes için aynı işlemesiyle sağlanır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, ara vermeyecek miydiniz? Biz vereceksiniz diye bekliyorduk.

BAŞKAN - Vereceğiz. Bu maddeyi oyladıktan sonra dedik.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesiyle 2918 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine dördüncü fıkradan sonra eklenmesi öngörülen fıkralardan sonra aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Kanunda öngörülen şekil, şart ve usullere uygun olarak düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşleri esnasında ikinci fıkranın (n) bendinde belirtilen fiillerin işlenmesi hâlinde bu bentteki ihlale konu kabahat oluşmaz."

Leyla Şahin Usta
Ankara

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Manisa

Çiğdem Koncağul
Tekirdağ

Osman Sağlam
Karaman

Adem Yıldırım
İstanbul

Lütfiye Selma Çam
Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Takdire bırakıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasal bir hak olan ve 6/10/1983 tarihli 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda belirtilen şekil ve şartlara uygun olarak düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşleri esnasında ikinci fıkranın (n) bendinde yer alan fiil için öngörülen idari para cezası uygulanmaması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum ve Sayın Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 21.15

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum. 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

11'inci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Elif Esen
İstanbul
Haydar Altıntaş
İzmir

Aynı mahiyetteki 2'inci önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş
Zülküf Uçar
Van

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Gülerden Varlı
Van
Sırrı Sakık
Ağrı

Celal Fırat
İstanbul
Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez
Balıkesir
Adnan Şefik Çirkin
Hatay

Mehmet Akalın
Edirne
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

Hüsmen Kırkpınar
İzmir
Şenol Sunat
Manisa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Haydar Altıntaş.

Buyurun. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçenki konuşmamda ikaz etmiştim, Meclis toplantı yeter sayısı ve karar yeter sayısı aramaktan yoruldu, kanun tasarılarını görüşemiyor. Hâlbuki Meclisi çalıştırmak iktidarın görevidir, bu görevini arkadaşlara hatırlatarak söze başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, yarın Plan ve Bütçe Komisyonunda emekli maaşları görüşülecek; artık bu emekli maaşını görüşmekten Meclis de Komisyon da ve beklemekten de emekliler yoruldu. Bu emeklilerin maaşını artırıp amasız, fakatsız, insan haysiyetine yakışır oranda geçinebilecekleri parayı kendilerine vermekle mükellefiz, bunun altını çiziyorum.

Değerli milletvekilleri, dünya, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra çizilen sınırların ve kurulan kurumların artık sürdürülemez hâle geldiği yeni bir tarihsel eşikten geçiyor. 1648'de Vestfalya Barışı'yla şekillenen ulus devlet temelli siyasal düzen artık yıkılmaya doğru temas ediyor. 1944'te Bretton Woods Antlaşması'yla konulan küresel ekonomik düzen 1971 yılında ABD eliyle yıkıldı. Bugün bu düzen fiilen dağılmıştır; bu çözülmenin somut örnekleri dünyanın dört bir yanında görülmektedir. ABD'nin Venezuela'ya müdahalesi uluslararası hukukun artık caydırıcı bir denetim gücüne sahip olmadığını göstermektedir. Rusya'nın Ukrayna'ya saldırması da bunun örneklerinden biridir. İran'da devam eden toplumsal hareketlilik bölge rejimlerinin kırılganlığını açıkça ortaya koymaktadır. Suriye'de SDG ile yönetim arasındaki mücadele de buna örnek olanlardan biridir. Bu gerilim giderek derinleşmekte ve kaygı verici hale gelmektedir.

Bugün bizim temel problemimiz yalnızca güvenlik değil ekonomidir. Ekonomi güvenliğinin sağlanamadığı bir ülkede diğer güvenlik unsurlarının sağlanabilmesi mümkün değildir. Latin Amerika'da "MERCOSUR" diye bir anlaşma Avrupa Birliğiyle imzalandı. Bu birliğin, deneyimin gevşemesi küresel sistemde bütünleşmekten ziyade daha çok merkezli rekabetin güçlendirilmesini gösteriyor. Acaba bu anlaşmanın imzalanmasının Türk tarımına getireceği zararlar hakkında ilgililerin kafasında bir düşünce, bir eylem, bir karar var mı; bunu da buradan sormak istiyorum. Çin'in ekonomik yükselişini, ABD merkezli finansal modelin alternatifinin artık teorik değil pratik olduğunu da ayrıca ilave ediyoruz. Bütün bu gelişmeler tesadüfi değildir. Yerleşik güçlerin gerilediği, yükselen aktörlerin kendi çıkar alanlarını zorladığı yeni ve belirsiz çok kutuplu bir dönem içerisindeyiz. Türkiye de bu dönüşümün tam merkezinde durmaktadır ve bu değişime de hazırlıksız yakalanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu küresel kırılmanın ortasında en büyük test alanlarından biri de iç düzenimizdir. Bugün Türkiye emekli aylıklarını tartışırken, emeklilere onuruyla, haysiyetle yaşayacak bir maaşı veremezken başka bir gerçeğin altını da bir kere daha çizmek zorundayız. Bugün mesele sadece emekliye maaş meselesi değildir, sosyal güvenlik sistemimizin sürdürülebilirliği de artık hayati bir risk ve tehdit altındadır. Bu risk ve bu tehdit kötü uygulamalarınızın sonucu ortaya çıkmıştır. Bu mesele maaş

meselesini aşmış durumdadır. Demografik dönüşüm de bir krize dönüşmektedir. Yeni sisteme girenler azalırken sistemden çıkanlar da hızla artmaktadır. Bu matematik bugünkü modelle sürdürülemez ve yaşatılamaz. Prim ödemesi yapmaksızın çalışan milyonlarca kişi aktif-pasif dengesini dramatik bir şekilde bozmakta, yük, kayıtlı çalışanların omzuna binmektedir. Fon yapısının kötü idare edilmesi büyük bir sorundur. Sosyal güvenlik fonları üretken alanlarda değerlendirilmediği için sistem kendi finansman kabiliyetini yaratamamaktadır. Bu model yalnız bütçe transferleriyle ayakta duramaz. 2025 yılında bütçeden SGK'ye 2,1 trilyon lira transfer yapılmıştır. Bugün emekli müessesesi sadece transferlerle yürütülecek bir durumdadır. İlerleyen zaman içerisinde bu miktar geometrik dizi artmaya devam edecektir. Eğer bu sorunu çözmezsek ne kadar zam yapacağımızın hiçbir önemi kalmamaktadır. Emeklilikte yaş, prim ödeme dengesi, kayıt dışıyla mücadele, fon yönetimi, istihdam politikası ve doğurganlık destekleriyle birlikte ele alınmadığı takdirde çok yakın bir gelecekte sosyal güvenlik sistemimiz tamamen çökecektir.

Son sözüm şudur: Dünya değişiyor, sistemler çöküyor, yeni düzenler kuruluyor. Etrafımızda büyük dönüşümün ortasında sosyal devletimizi yıkıp kül etmeye değil yeniden inşa etmeye ihtiyacımız vardır, bu sorumluluk hepimizin omuzlarındadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakık.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; herkese iyi geceler. "..."⁸

Sevgili Cemal Süreya, sürgünün çocuğu, Dersim'in çocuğu der ki: "Bütün kara parçaları dâhil, Afrika hariç." Aslında tam Orta Doğu'ya göre söylenmiş bir söz. Orta Doğu'da Türkler, Araplar, Farslar dâhil; Kürtler ve diğer halklar hariç. Sizin diliniz özgür, kimliğiniz özgür ama diğer halklarınki hariç. İşte "Rojava" dediğimiz yer, orada bir cehennem hayatı yaşanıyor, orada cihatçılar halkları katlediyor, oradaki cihatçılar kelle avcıları. Aslında tarih sizin kapınızın önüne çok önemli bir fırsatı getirdi, koydu, geldi, dedi ki: "Kendi sorununuzu çözün." Bakın, bir yıldır hatta bir yılı aşkın bir süredir silahsız bir dönem yaşanıyor Türkiye'de; çatışma yok, silah yok, şiddet yok, ölüm yok, kan yok. Size, siyaset dünyasına sesleniyor: "Sorununuzu barışçıl bir şekilde çözün." Türkiye'ye böyle tarihî bir fırsat geldi ama ne yazık ki Türkiye bunu değerlendirmiyor. Türkiye'nin yöneticileri, halklarla diyalog kurup müzakere kurmak yerine Orta Doğu bataklığında o cihatçı, o kelle avcıları, o IŞİD artıkları, El Kaide artıkları onlarla diyalog kuruyor. Buralardan bir sulh çıkmaz, buralardan bir barış çıkmaz, bu topraklara bir kardeşlik gelmez. Bu ülkeyi yönetenler, ikide bir grup toplantılarında veyahut da yaptığınız açıklamalarda bizleri, Kürtleri tehdit etmeyin, Kürtlerle barışacaksanız tehdit dilini... Bize parmak sallamayın. Biz hiçbir yerde hiçbir zaman kimseye parmak sallamadık ve biz barış istiyoruz. Biz size bir yol öneriyoruz, parmak sallayacağınıza Kürtlerle diyalog kurun, müzakere kurun. Siz 1920'lerde Kürtlere "Bu topraklar sizin, bizim ana yurdumuz." dediniz, sonra 1924'lerde bunları reddettiniz; o gün bugündür bu kavgalar devam ediyor. Siz hâlâ barış yerine "Kürtlerle aslında bin yıllık kardeşliğimiz var, ortada hiçbir şey yok..." Ama Kürt'ün dili yasak, Kürt'ün kimliği yasak, "Kürt" demek suç; bunu bildiğiniz hâlde bir de dönüp bize diyorsunuz ki: "Rojava'yla ilgili niye söz söylüyorsunuz?" Ya, Rojava'daki insanlar bizim kardeşimiz, siz anlamıyor musunuz? Onlara zulüm politikaları uygulanırken biz yerli yerimizde oturmalı mıyız? Ne yapmalıyız? Sizin ne işiniz var Rojava'da, sizin ne hakkınız var Rojava'da? Eğer kardeşse bizim kardeşimiz, sizin orada herhangi bir bağınız yok. Aslında bu soruyu kendinize sormalısınız.

Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı gittiği her yerde, Kosova'da, Arnavutluk'ta, Yunanistan'da, Kıbrıs'ta, Doğu Türkistan'da, Uygur'da, her tarafta "Aman aman ana dilinizi unutmayın, o bir asimilasyondur." diyor. Peki, yanı başında birlikte yaşadığınız halkın diline neden saygı duymazsınız? Bu dil size ne etti Allah aşkına? Birlikte bu cumhuriyeti inşa etmedik mi? Birlikte bu vatana inşa etmedik mi? Nedir hâlâ bu düşmanlık? Yetmiyor burası, dönüyorsunuz, orada, Rojava'da bunları söylüyorsunuz. Bizimkisi parmak sallamak değil, doğru yolu size gösteriyoruz. Doğru yoldan sulh çıkar, doğru yoldan barış çıkar. İşte, bu doğru yolu size söyleyenler, gösterenler burada bu diyalogu, bu müzakereyi birlikte başlatın.

Bir de ikide bir bize dönüp diyordunuz ya "İsrail'le iş tutuyorlar." diye, İsrail'le kim iş tuttu? Kim gitti Fransa'da antlaşmalar yaptı? Kim gitti, Suriye'nin topraklarına, Golan Tepeleri'ne İsrail bayraklarını kim dikti? İsrail geldi, orada, Suriye'nin göbeğinde bakanlığı bombaladı, gücünüz yetti mi? Yok. Gücünüz kime yetiyor? Oradaki Alevi'ye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İktidara doğru söyleyeceksiniz, iktidara.

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

SIRRI SAKİK (Devamlı) - Konuşma be!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ne biçim konuşuyorsun!

SIRRI SAKİK (Devamlı) - Konuşma be! Yeter ya, senden bıktık ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sana yeter!

SIRRI SAKİK (Devamlı) - Bıktık senden.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu ne biçim konuşma!

SIRRI SAKİK (Devamlı) - Fazla konuşma ikide bir ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Terbiyesiz!

SIRRI SAKİK (Devamlı) - Terbiyesiz seni!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sensin terbiyesiz lan! Konuşma! Sürekli konuşuyorsun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sensin terbiyesiz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu nedir ya!

SIRRI SAKİK (Devamlı) - Ahlaksız adam!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Bak, çok fazla konuşuyorsun, otur yerine, otur.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Ne diye laf söylüyorsun?

SIRRI SAKİK (Devamlı) - Terbiyesiz sensin ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın Türkoğlu...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İktidara doğru konuşacak.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Otur. Terbiyesiz!

SIRRI SAKİK (Devamla) - Yeter be!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Ne diye laf söylüyorsun? Sus, otur yerine!

BAŞKAN - Tamam, dinleyin lütfen.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Nasıl ne oluyor? Sen nasıl "Terbiyesiz!" dersin ya konuşmacıya!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Ama bu kadar da olmaz, laf söylüyor ya! Her şeye laf söylüyor.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sen nasıl konuşmacıya "Terbiyesiz!" diyorsun! Otur yerine, her şeyi konuşma öyle!

BAŞKAN - Sayın Sakik, devam edin.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Bakın...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Yok, kötü bir şey söylemedi, "İktidara doğru söyleyin." dedi.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - "İktidara doğru söyleyin." dedi.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Yeter, yeter, bıktık senin sesinden!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Size yeter ya!

SIRRI SAKİK (Devamla) - Senin sesinden bıktık!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Senin sesinden.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Yeter! Buralara çıkıp ikide bir bize küfür, hakaret etmeyin.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Senin sesinden.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Senin sesinden bıktık, yorulduk ya!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Burada Türk devletine hareket ediyorsun, Türk Bayrağı'na hakaret ediyorsun!

SIRRI SAKİK (Devamla) - Bağırma, bağırma!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hadi oradan, car car, Amerika'daki çocuklarını çağır gelsin!

BAŞKAN - Lütfen dinleyin.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Sizin yedi ceddinize boyun eğmedik, siz kimsiniz ya, konuşmayın, yetiyorsa gücünüz, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bağırma be!

SIRRI SAKİK (Devamla) - Buyurun, kavga istiyorsanız kavgaya da hazırım, yeter be! Germeyin ya!

BAŞKAN - Sayın Sakik...

SIRRI SAKİK (Devamla) - Bu halkın üzerinden sürekli siyaset yapıyorsunuz, sürekli bu halkı tetikliyorsunuz, ne istiyorsunuz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Siz yapıyorsunuz onu! Onu siz yapıyorsunuz! Tehdit eden sizsiniz!

(DEM PARTİ ve İYİ Parti milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Niye buraya doğru yürüyorsunuz, konuşmanı yapsana!

SIRRI SAKİK (Devamla) - Bak gücün yetiyorsa sokak, gücün yetiyorsa...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bak, öyle üzerimize yürüyüp durma! Dün biz konuşurken de sen bağırдың. Buraya doğru yürüme! Buraya doğru yürüme!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SIRRI SAKİK (Devamla) - Yeter, yeter!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

SIRRI SAKİK (Devamla) - Edepsizler!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Hayret bir şey ya! Ya, kabadayı mısınız, nereye...

SIRRI SAKİK (Devamla) - Yorulduk sizden be! Yorulduk ya, ırkçılığınızdan yorulduk, sizin ret, inkâr politikalarınızdan yorulduk.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kendi kendine konuşup durma, kimse kimseyi reddetmiyor, Genel Kurula hitap et! Üstümüze yürüme!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ya, sen niye ayaktasın, geçsene yerine!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Karışma sen!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ya, niye karışmıyorum! Niye karışmıyorum ya, o kim oluyor ya! Ben karışırım.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ya, buraya gelmek ne demek, kavgaya davet resmen! Genel Kurula hitap etsin.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Buraya çıktığınızda insanlık adına söyleyeceğiniz bir tek sözünüz bile yok ya!

BAŞKAN - Tamam, oturun lütfen, sayın milletvekilleri, oturalım.

Sayın Sakik, konuşmanızı yapın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Hayır, ben dün konuşurken bas bas bağırды ya! Ne dedi ki? "İktidar sıralarına dön." dedi. "HTŞ" diyor, "HTŞ'yi biz mi çıkardık, terör listesinden ben mi çıkardım HTŞ'yi? Hayret bir şey ya!

BAŞKAN - Sayın Sakik, devam edin.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Bakın, bir şey söyleyeyim; o İstanbul sokaklarında bir temizlik işçisi ile sokağın o yaramaz çocuğunun o temizlik işçisine yaptığını "Çek git oğlum." diyordu ya, siz de başımızdan çekin gidin, yoksa gereken her şey, kavga ise kavga yaparız. Onurumuza, haysiyetimize dil uzatırmayız; bunu böyle bilin. Her kürsüye çıktığınızda bize hakaret etmeyin, bunu kabul etmeyiz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Hakaret eden sensin!

SIRRI SAKİK (Devamla) - Bizim nerelerden buralara geldiğimizi bilirsiniz.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kim hakaret etti? Git, Genel Kurula konuş ya.

BAŞKAN - Dinleyin lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kim hakaret etti sana?

BAŞKAN - Dinleyin ya.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Çık o zaman İç Tüzük'e göre şikâyet et. Kabadayılık yapmayın burada.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Kürsüye çıktığımızda konsantrasyonumuzu bozmak için ne gerekiyorsa onları yapıyorsunuz be!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kabadayılık yapmayın burada.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Başkan, teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ben bunları dinlemek zorunda değilim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Yeter be ya!

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Allah Allah!

SIRRI SAKİK (Devamla) - Allah Allah... Bak, yeter, sen bizi çıldırtıyorsun!

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Ben dedim, ben, ben.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Bak, sen bizi çıldırtıyorsun! Yeter!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yeter artık!

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Provokasyon yapma!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bak, her defasında bunu yapıyorsun.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Provokasyonun alâsı sizde var, provokasyonun alâsı sizde.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Provokasyon yapıyorsunuz...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Allah aşkına...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Valla biz onu en çok sizde görüyoruz, maşallah.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Bizim üzerimizden siyaset yapmayın, sizi uyarıyoruz; yeter, yeter!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen oturun, devam edeceğiz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Utanın!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Utanmayan sizsiniz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Utanın!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Katliamdan bahsedip övünen, utanmayan sizsiniz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sen sus ya!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sen konuşma be!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

(DEM PARTİ ve İYİ Parti sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Car car konuşup duruyorsun anca sen ya! Tutarsızlık on numara!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Dön önüne!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Bütün yakınlarım askerlik yaptı ya oralarda, daha ne diyorsun? Savaş istemiyoruz ama.

Amerika'daki çocuğunu çağır sen önce.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; evet, biraz önce çıkan hatip şu kürsüye her çıktığında provokasyon yapmak üzere kendini planlamış ve programlamış.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Provokasyon yapan sensin!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Yazıklar olsun sana!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sana yazıklar olsun! Siz Kürt düşmanısınız, hepiniz Kürt düşmanısınız!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Senin benden eksğin ne? Senin benden eksğin ne Sırrı Sakik? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Türkiye Cumhuriyeti devleti milletvekili olarak utanmalısın, utanmalısın; yazıklar olsun size!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sen utanmalısın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Nedir istediğiniz, nedir bölüşemediğiniz, nedir?

BAŞKAN - Sayın Sunat, böyle hitap edemezsiniz.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sayın Başkan, tarafsızlığınızı koruyun, tarafsızlığınızı koruyun.

Bu nedir yahu!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Parmak sallama!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Parmak sallama, parmak sallama!

BAŞKAN - Kimseye hakaret etmeyin.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Bakın, hiç durmadan şu kürsüye çıkıp "Kürt illeri" "kürdistan" diyemezsiniz; burası Türkiye Cumhuriyeti devletidir. (DEM PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ne olur söylesek?

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Siz kim oluyorsunuz? Buna hakkınız yok. Türkiye Cumhuriyeti devleti üniter ve ulus devlettir, buna hakkınız yok, utanın! (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Susuyoruz, bakın, çoğunlukla susuyoruz ama susmayacağız, bunu bilin, artık susmayacağız!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ne yapacaksın, ne yapacaksın, çok merak ediyorum, ne yapacaksın?

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Bu milletin sinir uçlarına dokunuyorsunuz, bu milleti rahatsız ediyorsunuz; hakkınız yok, hakkınız yok.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Siz rahatsız ediyorsunuz. Kürt düşmanlığı yapan tek sizsiniz.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Kürt düşmanlığı asla yapmadık, Kürt kardeşlerimizi sizin tahakkümünüzden kurtaracağız inşallah. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sen yapıyorsun, bırak, yapıyorsun.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Hangi Kürt sizin kardeşiniz ya? Hangi Kürt sizin kardeşiniz, tarifini yapın, tarifini.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Kürt kardeşlerimizi sizin bu pis emellerinizden kurtaracağız inşallah, ondan emin olun. Siz Kürtlerin temsilcisi olamazsınız, siz milletin temsilcisi olamazsınız, ondan emin olun.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Hangi Kürt sizin kardeşiniz? Hangi Kürt sizin kardeşiniz; tarif edin, tarif edin?

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Yeter artık ya! Yeter! Yeter! Yani hiç durmadan olay çıkarmak için uğraşıyorsunuz.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Tarif edin.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Biz sizin oyunlarınıza gelmeyeceğiz, sizi muhatap olarak da kabul etmiyoruz. Siz Türkiye partisi olmadığınız müddetçe hiçbir şey olmaz sizden.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Daha yanı başındaki Kürt'e tahammülün yok. Yanı başında, bu halkın seçtiği Kürt'e tahammülün yok.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Fazla konuşmayın, fazla konuşmayın.

Ben, yüce Türk milletine buradan hitap ediyorum.

AYTEN KORDU (Tunceli) - Türk milletine zerre kadar fayda sağladığınız yok.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sizi Türk milleti görüyor, rezilliklerinizi görüyor, insanlarınıza nasıl davrandığınızı görüyor.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Görüyor, görüyor, onun için size yüzde 2 oy veriyor, yüzde 2.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Siz, PKK'nın siyasi uzantısısınız, ondan emin olun.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Onun için size yüzde 2 veriyor; 2, bir mesaj biliyor musun?

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Siz bir siyasi uzantısısınız, o kadar. Siz örgütün temsilcisi buraya maalesef ama bir gün...

BAŞKAN - Sayın Sunat, böyle hitap edemezsiniz.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - ...millet sizin ne olduğunuzu anladı zaten.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Görüyor, görüyor, millet çok iyi görüyor.

BAŞKAN - Sayın Sunat, böyle hitap ederseniz mikrofonunuzu kapatırım.

(DEM PARTİ ve İYİ Parti sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, böyle hitap edemezsiniz.

BAŞKAN - Böyle hitap edemezsiniz.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sayın Başkan, o zaman orayı susturacaksınız.

BAŞKAN - Hayır, böyle hitap edemezsiniz.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Yok öyle şey, öyle yağma yok!

BAŞKAN - Lütfen konuşmanızı yapın. Bir partiye sataşmadan başka bir şey yapmıyorsunuz, konuşmanızı yapın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan...

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Benim mikrofonumu kapatsanız da ben konuşurum.

BAŞKAN - Konuşmanızı yapın.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sen de aynısısın.

BAŞKAN - Konuşma be!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Yazık! Utanın!

(DEM PARTİ ve İYİ Parti sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Konuşmayın, haddinizi bilin! Hadi oradan!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sana bu hakkı kimse...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Yerinize oturun, yerinize!

BAŞKAN - Konuşmayın! Haddinizi bileceksiniz!

(DEM PARTİ ve İYİ Parti milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

BAŞKAN - Sus! Susun!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Böyle bir şey yok!

BAŞKAN - Konuşma!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sen konuşma!

BAŞKAN - Konuşma!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Elini bana böyle yapamazsın!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sen kime parmak sallıyorsun ya!

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Yapamazsın!

BAŞKAN - Yaparım, daha fazlasını da yaparım! Konuşmayın!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Bu ne terbiyesizlik be! Yapamazsınız!

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.57

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 22.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

11'inci madde üzerinde aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki son konuşmacı olan Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ı konuşmasını tamamlamak üzere kürsüye davet ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın milletvekilleri, bugün bu kürsüden Soma için söz aldım. Zira, Enerji Bakanlığı termik santral için Soma'da özelleştirme kararı aldı. Soma için bir ilk değil bu; 2015 yılında Soma B Termik Santrali Konya Şekere özelleştirilmişti. Şirket Türkiye Kömür İşletmelerine olan borcunu ödeyemedi, 2021'de 17 milyar lira olan borç bugün 68 milyar liraya dayandı. Dahası, şirket Temmuz 2025'ten bu yana tam yedi aydır Soma B'yi çalıştıramıyor. Bakanlıktan enerji teşvikleri alıyor fakat ne filtre takıyor bacasına ne de kazanlar yakılıyor. Soma'da madenci, nakliyeciler esnaf perişan ediliyor. Bu kürsüden yaptığımız çağrılarla 48 bin kişinin ısınması için Soma B Termik'in bir bacasını çalıştırabildik. Soma bu kışı atlatacak, peki, ya gelecek kışlar ne olacak?

Şimdi, Enerji Bakanı Eylül 2025'te Soma'da ne dedi? "Soma B için oyuncu değişikliği yapılacak." dedi. Bugün üzerinden beş ay geçti, ortada ne oyuncu değişikliği var ne de verilen sözlerin karşılığı ama başka ne var biliyor musunuz? "Kamu verimsiz." denilerek yandaşa çekilen peşkeş var, kamu zararı var, Soma için özelleştirme başarısızlığı var. Hâl böyleyken bakanlık şimdi ne yapıyor? Soma A'yı özelleştirme ihalesine çıkıyor. Soma Termik A ölü bir tesis değildir, 91 dekar arazide 44 megavat kurulu güce sahiptir. Yıllık 300 milyon kilovatsaat üretim kapasitesi vardır. Üretim lisansı 2052 yılına kadar geçerlidir. Ünite 1 rehabilite edilmiştir ve çalışabilir durumdadır. O zaman soruyorum: Madem ünite 1 çalışabilir durumda, neden bu santrali kamu olarak çalıştırmak yerine satmak istiyorsunuz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinde yer alan "uymayarak" ibaresinin "uymayıp" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın
Cumhur Uzun
Muğla
Gizem Özcan
Muğla

İsmail Atakan Ünver
Karaman
Ömer Fethi Gürer
Niğde

Turan Taşkın Özer
İstanbul
İnan Akgün Alp
Kars
Murat Çan
Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Teklifin 11'inci maddesi üzerine söz aldım. Madde, özellikle trafik işaret ve işaretçilerine uymayan sürücülere uygulanan cezai yaptırımları ağırlaştırıyor. Kırmızı ışık ihlali 80 bin liraya kadar kademeli bir cezalandırma, "Dur." ihtarına uyulmaması durumunda 200 bin liraya kadar ceza yükseltilmesi... Mevcut rakam 2.167 lira. Bakan diyor ki: "Bu teklifle ihlalleri ortadan kaldıracacağız. 'Dur.' ihtarına uymamayı akıllarına bile getiremeyecekler." Kime diyor? Vatandaşa diyor. Bakanın çözümü bu; denetimi, bilinçlendirmeyi değil, 200 bin lirayla "Dur." ihtarına uymayanları düzeltecek. Elbette sorun maddenin kendisinde değil, bakanın kendisinde değil; sorun iktidarın ruhundadır, iktidarın anlayışındadır.

Teklifi bir bütün olarak tahlil ettiğimizde şunu görüyoruz: İktidar yönetemediği, beceremediği ekonominin ağır faturasını her zamanki gibi vatandaşa kesmeye çalışıyor. Değerli milletvekilleri, bugün artık vatandaşımız arabasına binemiyor, işe gitmeye korkar hâldedir çünkü bu iktidar har vurup harman savurarak yandaşlarını beslemek üzere içini boşalttığı, dibini sıyırdığı bütçedeki açığı kapatmak için bu tür operasyonlara girişmektedir. Üretimi, istihdamı adil vergiyi değil; cezaları, zamları ve harçları gelir kapısı, borç kapatma aracı hâline getirmenin peşine düşmüştür bu iktidar. Yıllardır süren yanlış politikalarla ülkeyi borca, enflasyona ve faize, hâliyle yoksulluğa mahkûm eden iktidar, şimdi arsızca vatandaşları cezalarla soymanın yolunu aramaktadır. Bir eli vatandaşın üzerinde olması gereken devlet, bu iktidar eliyle iki elini vatandaşın cebine sokmuştur. (CHP sıralarından alkışlar) Burada bulunan muhalefet grubu bizler, vatandaş daha çok kazansın diye günlerdir nöbet tutuyoruz; emeklimiz, emekçimiz daha çok gelir elde etsin diye uğraşıyoruz. Bu iktidarın derdi güvenliği falan sağlamak değildir, vatandaşın can güvenliği hiç değildir; denkleştiremedikleri bütçeye trafik cezalarından bir kalem oluşturmaktır amaçları ya da daha vahimi, meşruiyet tedariki için kendilerine fon oluşturmaktır bunların derdi. Bu nedenle, bugün vatandaşın cebine giren her kuruş bu tür cezalarla, vergilerle, zamlarla geri alınmaktadır. Bunun adı ekonomik zulümdür. Cezayla, zamlarla, vergiyle değil üretimle, adaletle, istihdamla büyüyen bir Türkiye elbette mümkündür, iktidarımızda gerçekleşecektir. Bugün iktidarda olan zihniyette bu yaklaşımın kırıntısı dahi yoktur. İktidar bu konuda samimi olsa, derdi gerçekten trafik, can ve mal güvenliğini sağlamak olsa biz bugün bu konuda eğitimi, bilinçlendirmeyi esas alan bir yaklaşımla oluşturulmuş kanun tekliflerini konuşuyor olurduk. İktidarın derdi can ve mal güvenliğini sağlamak olsa Bolu Kartalkaya'da 78 canımız, çeteler marifetiyle yenidoğan ünitelerinde onlarca bebeğimiz canlarını kaybetmezdi. İktidarın derdi gerçekten caydırıcılık, can ve mal güvenliğini sağlamak olsa Batın Barlas Çeki'yi hayattan koparan kazanın faili olan kişi cezaevine girmesin diye davada en düşük cezaya hükmedilmezdi.

Trafikte para cezalarını fahiş oranda artırmakla trafik kazalarının önlenemediği de apaçık ortadadır. Her köşebaşında radar, her caddede kamera, her an ceza tehdidiyle yaşayan kaygı dolu bir hayat yarattınız. Vatandaşa pusu kurar gibi ceza kesiyorsunuz. Son beş yılda güya yaptırım gücü artsın diye trafik cezaları katlandıkça katlandı ama trafik kazaları yarım milyon kadar arttı. Demek ki bakanın bulduğu çözüm, çözüm değilmiş. Çözüm bu olmadığına göre amacınız bellidir. Deli saçması programlarla ekonomide yaratılan büyük yıkımın faturası vatandaşa ödetilmek istenmektedir. Her ekonomik krizin ardından gözünü vatandaşın cebine diken, her bütçe açığında faturayı halka kesen bu iktidar vatandaşa potansiyel suçlu muamelesi yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT ÇAN (Devamla) - Ona kesilecek cezayı da hazineyi dolduracak kaynak olarak görüyor, fonuna kaynak oluşturuyor. Elbette trafik kurallarına uymak çağdaş bir toplumun temel gereğidir ancak mesele güvenliği sağlamak değil kasayı doldurmak olunca cezalar caydırıcı olmaktan çıkıyor, işte böyle zulme dönüştürüyor. Bu durum ne trafiği daha güvenli hâle getirir ne de devlete olan güveni güçlendirir; tam tersine, halkın öfkesini büyütür, adalet duygusunu aşındırır. Merkez Bankası rezervleri erimiş, kamu borcu tavan yapmış, enflasyon kontrolden çıkmış, sizin bu beceriksizliğinizin bedelini vatandaş ödememelidir. Zengine dokunmayan, yoksulu ezen bu sistem sosyal adaletle, hukuk devletiyle, vicdanla bağdaşmaz. Bu millet beceriksizliğinizin faturasını ödemeyecektir, ilk yapılacak seçimde, hemen yapılacak seçimde iki ellerini yakanıza...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT ÇAN (Devamla) - Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Elif Esen
İstanbul
Necmettin Çalışkan
Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş
Zülküf Uçar
Van

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Celal Fırat
İstanbul
Gülderen Varlı
Van

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez
Balıkesir
Hüsniye Kırkpınar
İzmir
Rıdvan Uz
Çanakkale

Yavuz Aydın
Trabzon
Adnan Şefik Çirkin
Hatay
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

Burhanettin Kocamaz
Mersin
Mehmet Akalın
Edirne

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; madde uyuşturucu kullanımıyla ilgili. Ne yazık ki tarihin en çok uyuşturucu operasyonuna maruz kaldığımız bir dönemde, futbolcuların, sanatçıların, gazetecilerin, iş insanlarının uyuşturucuyla anıldığı bir dönemde milletin aklıyla dalga geçercesine uyuşturucuyla araç kullanan şoförlerden bahsediliyor. Burada esas sorulması gereken soru, bu uyuşturucuları önlemeye yönelik herhangi bir tedbirin olup olmadığı; ne yazık ki yok. Aslında, iktidar çoktandır bir role büründü; tahsildar görevi, tek görevi vergi tahsil etmek ama anlaşıldı ki vergi tahsilatıyla bir yere varamayacak, şimdi buna Meclisi alet etmeye başladı. Bu Meclisin çıkardığı bütün kanunlar vergiyle ilgili olmaya başladı ve bu yasalarla beraber esasen iktidar bir suç ortağı arıyor, Meclisi de bu suçuna alet etmeye çalışıyor.

Yasanın adı güya trafik yasası ama esas itibarıyla baştan sona ceza yasası. Ne yazık ki yasanın içerisinde şunu görüyoruz: Bu millet, eskiden Ormancıdan korkardı, şimdi Maliyeciden korkuyor, bundan sonra Trafikten korkacak, Trafiği gördüğü her yerde âdeta düşman görmüş gibi bir tavır takınacak ne yazık ki.

Değerli milletvekilleri, sanal bahisle, kumarla, uyuşturucuyla mücadele etmeyenlerin şoför esnafıyla mücadele etmeye hakkı olmaz. Bugüne kadar bu millet "devlet baba" tabiriyle devletin şefkatli elini görünken bugünden itibaren artık bir tahsildar devletle karşı karşıya. Bu yasa nedir dersiniz; bu yasa, memuru rüşvete teşvik yasasıdır. Bu kadar çok ceza getirirseniz sonuçta rüşvet patlar. Bu ceza aynı zamanda zenginleri koruma yasasıdır çünkü zenginlere denmiştir ki: "Cezanı öde, kurtul, istediğini yap." Garibanın ise -affedersiniz- tüm iç çamaşırına kadar soyma yasasıdır. Gariban aynı suçu işlediği zaman tüm varlığını kaybetmeye karşı karşıyadır. Bu yasa, aynı zamanda bir muğlaklıkla karşı karşıyadır. Övme gibi, özentisi gibi içeriğinin ne anlama geldiği belli olmayan suçlar ihdas edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, hızdan bahsederken de hepimiz çok iyi biliyoruz ki trafik polislerinin bir miktarının bu millete âdeta tuzak uyguladığı bir alan radar cezasıdır. Şehir girişlerinde 120'yle gidilecek bir yerde birden "Burası geçit." denerek 50 konuluyor, orada da Trafik bulunup ceza kesiyor ama buna tedbir yok, buna çözüm yok. Vatandaş düşünmeyen, sadece esnafın tepesine binen, sadece sürücüyü âdeta düşmanmış gibi gören bir yasayla karşı karşıyayız. Gönül isterdi ki gerçekten trafik kazalarını önlemek istiyorsanız eğitimle ilgili maddeler olsun, altyapı olsun, belediyenin, yerel yönetimlerin sorumluluğunu ele alan bir iş olsun; bunların hiçbirisi yok çünkü bu arkadaşların kafası sadece paraya çalışıyor. Ceza yaz, bitsin. Ceza yazarak trafik kazasının önleneyeceğini zannediyorlar ve biliyoruz ki son yıllarda çok sayıda Emniyet teşkilatı mensubunun intihar ettiği, psikolojik sorunlar yaşadığı, mobbing altında çalıştığı bir ortamdayız. Böyle bir ortamda, bu yetkileri vererek bu insanları sahaya sürmek inanılmaz ki ülkede bir terör havası

oluşturmaktan başka bir işe yaramayacak. Bundan sonra eğer trafik cezaları sonucunda bazı şoför esnafının şiddet uyguladığını görürseniz işte bugünkü bu yasayı hatırlayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Eğer şoför esnafı kendini tutamayıp ileri boyutlarda iş yapacak olursa işte buradaki anlamsız, akıl dışı, mantık dışı; sadece "Ceza, ceza, ceza..." sadece "Para, para, para..." diyen bu yasa neticesinde ülkedeki huzur da ortadan kalkacak.

Bugün bir şey daha gördük; artık, polis devletine tam olarak döndük. Adliyelerde hukuk rafa kaldırılmıştı, şimdi de yeni bir evreye geçerek, Emniyet teşkilatı da buna alet edilerek baştan sona vatandaş baskı altına alan, sadece ceza yazan, vatandaşını, sürücüyü âdeta düşman gibi gören bu yasayla karşı karşıyayız. Bu yasayı hangi gerekçeyle savunuyorlar, belli değil. Bugün yasanın içeriğine iyice vâkıf olduktan sonra AK PARTİ'li arkadaşların Genel Kurula gelmeyişlerini anlamaya çalıştım, çok takdir ettim çünkü böyle yüz kızartıcı bir yasayı savunacak imkân olmadığı için kaçıyorlar ama yasa önümüzde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu açıdan bu yasaya külliye "hayır" dediğimizi belirtiyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Kılıç Koçyiğit...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

71.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Halep'te yaşanan olayları protesto edenlerin gözaltına alınmasına ve Şırnak Valisine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Yardımcısı da buradayken bir meseleyi gündem yapmak istiyorum.

Şimdi, Halep'te, Şeyh Maksud ve Eşrefiye'de yaşanan olayları protesto etmek için sokağa çıkan, demokratik protesto hakkını kullanan insanlara yönelik sistematik bir gözaltı operasyonu başlatılmış durumda. Bu anlamıyla Van'dan Mardin'e kadar uzanan sistematik bir gözaltı dalgasıdır. Bu sabah da Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinde toplam 17 kişi gözaltına alındı ama bunlardan özellikle 2'sine dikkat çekmek istiyorum. Nedim Oruç, kameraların önünde darbedile edile yani kameraların önünde darbedilerek gözaltına alınmış. Yine, DİSK Şırnak temsilcisi Ayhan Ergen aynı şekilde gözaltına alınmış.

Ben buradan Sayın Bakan Yardımcısına sormak istiyorum: Hani gözaltı operasyonu yapıyorsunuz da gazetecileri, sivil insanları neden darbederek gözaltına alıyorsunuz? Özellikle Şırnak'ta, Cizre'de, Silopi'de gerçekten insanların bu kolluktan çektiği nedir, mevcut Validen çektiği nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Oradaki Vali ne yapmak istiyor? Oradaki Vali gerçekten ne yapmaya çalışıyor biz anlamıyoruz. Onlarca defa, Valiliğin yaptığı pratikleri, yaptığı hukuksuzlukları; orada kolluğu toplumun üzerine, halkın üzerine, demokratik protesto yapanların üzerine sürmesini gündem yaptık, Bakanlığa ilettik ama hâlihazırda bir çözüm bulunabilmiş değil.

Bu anlamıyla bir kez daha bunu hem kamuoyunun dikkatine hem Meclisin dikkatine hem de Sayın Bakan Yardımcısı buradayken Sayın Bakan Yardımcısının da dikkatine sunmak istiyorum: Bu gözaltılar kabul edilemez; lütfen, derhâl, bütün arkadaşlarımızı, bütün halkı, gözaltındakileri serbest bırakın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Van Milletvekili Sayın Zülküf Uçar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben öncelikle değerli halkımızı ve zindanlarda bulunan yoldaşlarımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli Genel Kurul, Karayolları Trafik Kanunu'na dair haziran ayından bu yana bu paketi burada, Genel Kurulda, Komisyonunda konuştuk, tartıştık. Daha önce Komisyonunda buna dair söz kurmuş, yine Genel Kurulda da geneli üzerine söz kurmuştum ama ta haziran ayından bu yana bu yasa hâlâ konuşuluyor, hâlâ geçirilmiş değil. Açıkçası, bu, iktidar milletvekillerinin de bu yasaya karşı olan inançsızlıklarını ortaya koyuyor. Bakın, iktidar milletvekilleri dahi bu yasayla birlikte, halka zulüm amacı güden bu yasayla birlikte halkın içine çıkamayacağını biliyor. Bu yasa halka zulümdür, halka yeni vergiler getirmektedir. Buradan açıkça söyleyelim: Bu yasanın sizin için hiçbir faydası yoktur, derhâl geri çekin.

Öbür tarafta, bu Mecliste bugün konuşulması gereken ve bu ülkede acilen çözülmesi gereken sorunlar vardır. Şu an bunun başında da bugün Rojava'da yaşanan katliam ve bu ülkede yaşanan inkârcı akıl ve siyaset gelmektedir. Meclis dâhil bütün kurumların aşması gereken ilk ve en önemli sorun, bu inkârcı aklın aşılması meselesidir. Önümüzdeki en acil görev Kürt inkârına dayanan devlet

refleksini ve Kürt düşmanlığını dönüştürmek olmalıdır ama ülke maalesef ki bunun çok çok gerisinde bir hâlde. İnkâr tarihi sürekli tekrerrür edip duruyor. Dün Başur Kürtlerine yapılan bugün Rojava'da Rojava Kürtlerine yapılıyor. Bakın, 1970'lerde, 1990'larda, 2005'li yıllarda Kürdistan yönetiminin kurumsallaşması aşamasının her birinde devletin konumu neyse şu anda da aynı durumda. Hatırlatalım, 2002 yılında dönemin Başbakanı Bülent Ecevit güney Kürdistan için mealen şunları söylüyordu: "Kürt nüfusu cesaret kazanıyor. Bir statü tanıdığı takdirde gerekirse askerî müdahalede bulunuruz." Askerî müdahalenin tek gerekçesi Kürt'ün statü kazanma potansiyeli. Peki, o gün yapılan düşmanlık kime ne kazandırdı? Kocaman bir sıfır, hiçbir şey. Farkında mısınız bilmem ama onca senenin ve düşmanlığın ardından bugün Orta Doğu'da güvenebileceğiniz tek müttefikiniz Başur yönetimi; bunu görebiliyor musunuz bilmiyorum. Kürt düşmanlığı o gün açık ve pervasız bir şekilde sergileniyordu, bugün de aynı şeye devam ediliyor. Kurulan yalanlar ve kullanılan maskelerin ardından korunan gerçeklik de aynıdır, bu da Kürt düşmanlığıdır. Millî Savunma Bakanı ve Dışişleri Bakanı -ki kendisi de Kürt'tür- bugün aynısını söylüyor: "HTŞ destek talep ederse derhâl karşılarız." Destekleyecekleri şey ne? Kürt katliamı, Kürt mahallesini işgal. Peki, şunu açıkça hatırlatalım size, şu sosyolojik ve politik hakikati görmeyen tek bir adım dahi öteye gidemez: Halep'te Kürt'ü katleden, Amed'de kardeşliği kabul edecek tek bir Kürt dahi bulamaz. Kobani'ye saygı duymayan, Vanlı Kürt'e güven veremez. Daha önce defalarca söyledik, yine söylüyoruz: Barışın ve kardeşliğin ön şartı tanımadır. Kürt'ü tanımadan Kürt'le barış yapamazsınız. Efrin'in Kürt olduğunu kabul etmek zorundasınız. Şeyh Maksud ve Eşrefiye'nin Kürt olduğunu kabul etmek zorundasınız. Kobani'nin, Kamışlo'nun Kürt olduğunu kabul etmek zorundasınız ve unutmayın, halklar arasında barış ve kardeşlik kan bağıyla değil tanımak ve saygı duymakla gerçekleşir. O hâlde et ile tırnak edebiyatından vazgeçeceksiniz, hukuki ve diplomatik tanımayı sağlayacaksınız. Halep bin yıllık kardeşlik söyleminin test edileceği alandır çünkü Halep yüzyıllardır Kürt, Türkmen, Arap, Süryani ve daha onlarca etnik ve inançsal grubun bir arada yaşayabildiği bir yerdir. Bu kentin demografisini ve siyasetini kabul etmeyen bir akıldan kardeşlik çıkmayacağı gün gibi ortadadır. Ortaya konulan kardeşlik söylemi Türkiye halklarında şu ana kadar karşılık bulmamış, söylemde kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Teşekkür ederim.

Buna dair inancı pekiştirmek gibi bir sorumluluk varken önünüzde, siz HTŞ gibi bir katiller ordusuna destek vermekten bahsediyorsunuz. Şunu net bir şekilde ortaya koymak lazım: Kardeşlik yapacağınız Kürtlük, sizin yaratmaya çalıştığınız makbul Kürtlük değildir çünkü yaratmaya çalıştığınız makbul Kürtlük, Kürt'ün ve Kürtlüğün inkârıdır. Bakın, DAİŞ artıkları bugün de Deyr Hafir'de ve Meskene'de yeni katliamlar peşinde. Eğer bunun karşısında durmayacaksak, bu katliamların karşısında durmayacaksak o zaman kardeşlikten de söz etmeyeceğiz. Her türlü insanlık dışı suçu işleyen bu karanlık yapıların karşısında direnmek insanca yaşamının bir gereğidir. Bu nedenle Rojava'da direnen ve Rojava halkı için direnen bütün halkımızı bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerine söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 12'nci maddesiyle, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanan sürücülere yönelik uygulanacak yaptırımlar ve idari para cezaları düzenlenmekte. Düzenleme kapsamında, uyuşturucu veya uyarıcı madde aldığı tespit edilen sürücülere 150 bin TL ceza uygulanacak ve ayrıca sürücü belgesi iptal edilecek.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullandıkları hâlde direksiyon başına geçerek araç kullanan sürücülere verilmesi öngörülen bu cezaları olumlu bulmakla birlikte yetersiz olduğunu düşünüyoruz. Bu tip sürücülere yönelik uygulanacak olan idari para cezaları ve sürücü belgelerinin iptal edilmesinin yanı sıra mutlaka hapis cezası da getirilmelidir çünkü uyuşturucu ve uyarıcı madde kullandıktan sonra direksiyon başına geçen sürücülerin trafikte birçok kazaya yol açtıklarını ve yüzlerce masum insanımızı hayattan kopardıklarını hepimiz biliyoruz.

Ülkemizde ünlülere yönelik olarak gerçekleştirilen uyuşturucu operasyonlarını milletimiz ibretle izlemektedir fakat uyuşturucu temin eden, satan ve uyuşturucu kullanım yaşını ilkökula kadar indirgeyen baronlarla ilgili bir haber duymamış olmamız kafaları karıştırmaktadır.

Dünyada ve ülkemizde, tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar çok ve çeşitli sayıda uyuşturucu madde ortaya çıkmaya ve kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle, son yıllarda, geleneksel uyuşturucuların yanı sıra kimyasal yöntemlerle üretilen sentetik uyuşturucuların ortaya çıkışı yeni tehlikeleri de beraberinde getirmiştir. 2024 yılında uyuşturucu bağımlılığı nedeniyle hayatını kaybeden 427 kişinin büyük çoğunluğunu 30 yaş altı gençler oluşturmaktadır. Bu nedenle, gençlerimizi zehirleyen uyuşturucu bataklığı ne pahasına olursa olsun mutlaka kurutulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, trafik güvenliği bahanesine sığınarak her fırsatta sürekli olarak trafik cezalarının artırılmasını vatandaşlarımız gibi bizler de doğru bulmuyoruz. Ayrıca, kurumsallaşmış hiçbir ülkede cezalar bütçe gelirleri içerisinde gösterilmez; kaldı ki bu iktidar döneminde bütçe gelirleri arasında yer almaya başlayan trafik cezaları AKP iktidarı açısından artık ekstra bir gelir kalemi hâline gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemeyle açıkçası trafik cezalarında rekor artışa gidilmektedir. Hırsıza, uğursuza, trafik magandasına, sarhoşa, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanarak direksiyon başına geçen kişilere kesilecek olan cezalara vatandaşlarımızın da bizlerin de hiçbir itirazı olmaz; yeter ki bu iş bütçeye gelir kapısı hâline getirilmesin ama çoktan bütçeye gelir kapısı hâline getirildi bile. 2025 yılı bütçesinde yılın tamamında öngörülen 55 milyar TL trafik cezası gelirini daha yılın ilk altı aylık döneminde tamamlamış ve beklenen miktarı bu Hükûmet aşmıştır. 2024 yılında tahsil edilen trafik cezası 43 milyar 614 milyon, 2025 yılında hedeflenen trafik cezası da 55 milyar 42 milyon TL'dir. 2025 yılının Ocak-Kasım ayları arasında kesilen ceza miktarı ise 104 milyar 420 milyon; bunun 63 milyar 106 milyon TL'si tahsil edilmiş, 2025'te tahsil edilen ceza yüzde 44,7 artmıştır. 2026 bütçesinde

ceza beklentisi ise 93 milyar 112 milyon ancak önceki yıllarla kıyaslırsak bunun da 200 milyarı aşacağı görülmektedir. Sadece Emniyet Genel Müdürlüğü değil, vergi daireleri ve diğer bazı kamu idareleri de vatandaşlara ceza kesmek için âdeta birbirleriyle yarışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - Yine, 2025 yılı bütçesine eklenen kamu kurumlarından beklenen toplam para cezası geliri 245 milyar 413 milyon TL'yi daha yılın ortasında 2 kat aşarak 921 milyar 165 milyon liraya çıkmış. Bu artış, geçen yıl Sayın Mehmet Şimşek'e bütçe açıklarını kapatmak için önemli bir kaynak olmuştur. 2026 yılı bütçesinde toplam ceza gelirleri tahmini olarak 262 milyar TL'ye çıkarılmış, böylece trafik cezası gibi cezalar bütçe açıklarını kapatmak ve bütçeye kaynak sağlamak amacıyla kalıcı hâle gelmiştir. Devlet vatandaşına tuzak kurarak ceza kesmez, kesmemeli.

İktidar, milletimizi cezalandırmadan trafik kazalarını önlemenin yolunun mutlaka bulmalıdır diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Sakik, sisteme girmiştir.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

72.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Ağrı Diyarı'nda yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

SİRRİ SAKİK (Ağrı) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, seçim bölgemde yaşanan bir sorunu sizinle paylaşmak istiyorum. Hem yaz ayında hem de yakın bir tarihte karın yağdığı bir dönemde Ağrı Diyarı ilçesinde bir cenaze vardı, bütün çabalarımıza rağmen ilçe Kaymakamı cenazeyi kaldırmak için araç vermedi. Köyde köylüler mezar kazamıyorlardı; ulaşamadık, ulaştığımızda da "Bizim böyle bir görevimiz yok." diyor.

İkinci bir sorun şöyle: Diyarı'da aracı olup da ceza almayan tek insan yok. Kaymakam ve oradaki Emniyet birimleri ortaklaşa her gün operasyon yapıyor, vatandaşları cezalandırıyorlar. Bu konuyla ilgilenirseniz çok sevinirim.

Teşekkürler.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Devam)

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde yer alan "belgenin iptal edildiği tarihten itibaren en az beş yıl geçmiş olması" ibaresinin "belgenin iptal edildiği tarihten itibaren en az beş yıl geçmiş" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

Aydın

İnan Akgün Alp

Kars

Cumhur Uzun

Muğla

Turan Taşkın Özer

İstanbul

Ömer Fethi Güner

Niğde

İsmail Atakan Ünver

Karaman

Gizem Özcan

Muğla

Aysu Bankoğlu

Bartın

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Bartın Milletvekili Sayın Aysu Bankoğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Halkın gerçek gündemlerinden birini anlatacağım size. Bugün, aslında, iktidarın bir başarıymış gibi sunduğu ama aslında, yıllardır devam eden bir adaletsizliğin itirafı olan bir karar aldık; yargı paketiyle birlikte 1 Ocak 2016 öncesine ait genel sağlık sigortası borçlarının ve gecikme faizlerinin silinmesi kararı. Şimdi, açık konuşacağım: Bir kere, bu karar bir lütf değil; bu karar iktidarın yurttaşına, vatandaşına yanlış yaptığının geç de olsa bir itirafıdır.

Bu borçlar bir kere nasıl oluştu, ona bakalım. Siz 2008 yılında yasayla genel sağlık sigortasını getirdiniz; bu, 2012'ye kadar zorunlu değildi, 2012'den itibaren uygulandı. O günlerde ne demiştiniz? "Herkes sağlık güvencesi altına alınacak." demiştiniz. Gerçekte yapılansa işi olmayanı, geliri olmayanı, genci, öğrenciyi, işsiz mezunu otomatik olarak borçlandırmak oldu. Peki, bu borçları kim ödeyemedi değerli arkadaşlar; holding patronları mı ödeyemedi, 5 maaşlı bürokratlar mı ödeyemedi, sarayın yandaşları mı, saraydan beslenen yandaşlar mı ödeyemedi? Hayır, bu borçları işsiz gençler ödeyemedi, bu borçları yoksul ailelerin çocukları ödeyemedi, bu borçları mezun olup iş bulamayan, geleceği elinden alınmış kuşaklar ödeyemedi ve ödeyemiyorlar. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, 780 lira olan GSS primini geçtiğimiz 1 Aralıkta tam 2 kat arttırdınız, üzerine asgari ücrete yapılan zam gelince GSS primi 1.981 lira oldu değerli arkadaşlar, aylık tutarı bu. İşsiz bir genç 1.981 lirayı her ay nasıl ödeyecek, soruyorum size. Artış rakamınız tam yüzde 154; 2,5 kat artırıyorsunuz. İş olmayan genç hangi parayla bunu ödeyecek, günde 3 öğün yemek bulamayan

aile hangi parayla bu primi ödeyecek ve sağlık hakkından yararlanacak? Evine ekmek götüremeyen bir aileye "borçlu" demek hangi vicdana sığar, soruyorum size. (CHP sıralarından alkışlar) Bu, yoksulluğu cezalandıran bir anlayıştır, sonra da geliyorsunuz "Gençler neden evlenmiyor? İnsanlar neden intihar ediyor?" diye soruyorsunuz.

Bakin, bugün Türkiye'de tam 5 milyon genç var, ne eğitimde ne istihdamda olan 5 milyon genç var bugün Türkiye'de; düzenli gelirleri yok, sosyal güvenceleri yok, evden çıkacak paraları yok, bazılarının cebinde 100 lira paraları dahi yok. Bu gençleri üretimden dışladınız, sonra da utanmadan üzerine prim borcu verdiniz. Böyle bir sosyal devlet anlayışı olabilir mi, soruyorum size. "Genel sağlık sigortası primi" dediğiniz şey nedir değerli arkadaşlar biliyor musunuz? GSS primi Türkiye'de iş bulamamanın vergisidir, GSS primi legal haraçtır. Avrupa'da işsizlere maaş bağlanıyor, AKP Türkiye'sinde işsizlerden haraç alınıyor bugün. (CHP sıralarından alkışlar) İnsanları hastaneye gitmeye korkar hâle getirdiniz çünkü. Şimdi, yargı paketiyle getirdiğiniz kararla beraber utanmadan diyorsunuz ki: "Biz bu borçları sildik." Siz sağlık hizmetini zaten ücretsiz vermek zorundasınız değerli arkadaşlar çünkü sağlık hakkı sadaka değildir, sağlık prim ödeme gücüne bağlı bir meta hiç değildir, sağlık bu ülkede anayasal bir haktır. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün Türkiye'de yoksulluk derinleşmiş, gençler evden çıkamıyor, hayal kuramıyor, üniversite diploması işsizliğin belgesi hâline gelmiş. Böyle bir tabloda gençleri borçlandıran bir sağlık sistemi ancak bir soygun düzeninin ürünüdür. Bu karar, bu sistemin yanlışlığının bir itirafıdır ve üstelik her sene bu prim borçlarının silinmesiyle ilgili kararları getiriyorsunuz. Bu sistem en güvencesizin, en yoksulun, gençlerin sırtına bir yük daha yüklemektir; bundan vazgeçin diyoruz.

Ve soruyorum size: Allah aşkına, koskoca SGK'nin mali açıdan sürdürülebilirliği işsiz gençlerin olmayan parasına çökmekle mi çözülecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Ve son söz: Sosyal devlet, borç silen devlet değil borç doğurmayan devlettir değerli arkadaşlar, sizinse bu ülkenin gençlerine borç değil gelecek borcunuz vardır.

Teşekkürler. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Elif Esen
İstanbul
Ertuğrul Kaya
Gaziantep

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş
Zülküf Uçar
Van

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Celal Fırat
İstanbul
Gülderen Varlı
Van
Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez
Balıkesir
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Mehmet Akalın
Edirne
Rıdvan Uz
Çanakkale

Yavuz Aydın
Trabzon
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURETTİN ALAN (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Gaziantep Milletvekili Sayın Ertuğrul Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Sayın Kaya, ben bir ricada bulunacağım.

Bundan sonra konuşacak olan sayın milletvekilleri, lütfen, beş dakika içerisinde konuşmalarını tamamlayıp bir dakika ek süre istemezlerse eğer makul bir saatte de bitirmiş oluruz. Buna dikkat edilirse iyi olur.

Teşekkürler.

Buyurun.

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Değerli milletvekilleri, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ocaklara ateş düşüren en büyük yaralarımızdan biri olan trafik kazalarını önlemek, can ve mal kayıplarını azaltmak için atılan ve atılacak tüm adımlar şüphesiz bizler için çok kıymetlidir. Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin de bu amaçla hazırlandığını düşündüğümüz, evet, birçok maddesi var. Ülkemizde her yıl binlerce vatandaşımızın hayatını kaybetmesine ve yüz binlercesinin yaralanmasına neden olan, ciddi oranda da maddi kayıplara neden olan trafik kazaları, sürücü ihmallerinin yanı sıra maalesef yerel ve merkezî idarenin meseleye bütüncül ve bilimsel yöntemlerle bir bakış açısı getirememesinden kaynaklanan bir toplumsal sorun hâline gelmiştir. Elbette ki trafik güvenliği her bir vatandaşımız için hayati önem arz eden bir haktır. Bu nedenle, bu konuda atılan her adım kıymetlidir lakin atılacak adımların temel

referansı trafik sorunlarını mümkünse tamamen ortadan kaldırmak, değilse yıllara sari olarak azaltmak olması gerekirken bu referansın hazine için bütçe açığını denkleştirme aparatına dönüştürülmesi, yokuş aşağı bir yola radar düzeneği kurmak, trafik hızlarını aniden düşüren trafik hız levhalarının en kuytu yerlerine mobil ekipleri konuşlandırmak, âdeta vatandaşın hız yapmasını murat eden bir organizasyona dönüştürmek kabul edilebilir bir durum değildir değerli arkadaşlar.

Biz, bir taraftan bu kanun teklifinin trafik denetimlerini güçlendiren, teknolojik gelişmelere uyum sağlayan ve bazı ihlallere karşı caydırıcı yaptırımlar getiren maddeler içermesini doğru ve desteklenmesi gereken adımlar olduğunu ifade ediyoruz; diğer taraftan da trafik cezalarının her sene bir öncekinden daha az kesildiğinden yani kurallara uyma oranının artmasından mutluluk duyacağımız yerde, maalesef, vatandaşlarımızın bir önceki yıldan daha fazla ihlal yapacağını temenni eder hâle gelen bir yönetim anlayışını da doğru bulmadığımızı buradan ifade ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, teklifte takograf ve hız sınırlayıcı cihaz zorunluluğunun belediye sınırları içine dâhil edilmesi; dur ikazına uymayanlara, ters yönde araç kullananlara ve makas atanlara karşı getirilen kademeli cezalar; motorlu bisiklet ve motosikletlerin sürüş güvenliğini olumsuz etkileyecek şekilde kullanılmasını yasaklayan hükümler, ölümlü ve yaralanmalı kazalarda olay yerinden izinsiz ayrılmanın hapis cezasıyla yaptırıma bağlanması, sosyal medyada ihlalleri özendiren paylaşımlara karşı önlem alınması son derece kıymetlidir. Bu adımlar ortaklaşacağımız düzenlemeler ancak bir kez daha vurgulamak gerekir ki trafik güvenliğini sağlama iddiasıyla bu iddianın arkasına gizlenmiş hazine için ciddi bir gelir elde etme arzusu boca edilemez diyoruz ve bunu da bir kez daha tekrarlıyoruz.

Değerli arkadaşlar, 2025 yılı bütçesinde 55 milyar 42 milyon TL trafik cezası hedefi var idi. 2025 yılı sonu itibarıyla bu hedef cezanın 2 katından fazla olarak vatandaşlarımıza ceza kesildi. 2026 için trafik cezalarından hedeflenen gelir ise 93 milyar 112 milyon TL. Dikkatinizi çekmek istiyorum, önleyici bir tedbir olarak değil, gelir hedefi olarak bütçe kaleminde yer eden trafik cezaları... Vaziyet gerçekten çok sıkıntı verici değerli arkadaşlar.

Buradan ekonomi yönetimine de bir tebrik yollamak istiyorum: Enflasyon hedefi tutmadı, işsizlik hedefi tutmadı, faiz hedefi tutmadı, büyüme hedefi tutmadı; tutturduğunuz tek hedef var değerli iktidar milletvekilleri, millete ceza kesme hedefi.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ömer Öcalan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli Genel Kurul; halkımızı en derin duygularla selamlıyorum.

Orta Doğu'da olağanüstü gelişmeler yaşanıyor, yüzyıl öncesinin tarihine çok benziyor. Burada stratejik hatalardan uzak durmak gerekiyor, gerilimi her yerde düşürmek gerekiyor, siyaset ortamında da meydanlarda da her yerde bu gerilimi düşürmek gerekiyor. Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanı son dönemlerdeki konuşmalarında Arap-Türk-Kürt kardeşliğine vurgu yapıyor ama şu an Suriye'de yaşananlar, Rojava'da yaşananlar derin tarihsel kırılmalara götürebilir, halklar birbirine boğdurulabilir, halklar birbirine karşı düşmanlaştırılabilir; bunun önünde durmalıyız. Halep mahallelerinde yaşananlar, Tişrin Barajı'nda yaşananlar problemli durumlardır; bu gerilimi düşürmeliyiz, kan akmamalıdır, çatışma durmalıdır. Diğer şeyler teferruattır; oturulur, konuşulur, tartışılır ama bu son günlerde, 6 Ocaktan itibaren yaşananlar ve karşılıklı mühimmat yığmalar problemli bir durumdur, büyük handikapları vardır.

Orta Doğu'daki gelişmeleri çok iyi okumalıyız; bakın, herkesin hesabı vardır, bu hesaplara dikkat etmeliyiz, daha büyük düşünüp daha büyük inşa etmeliyiz. Ama lakin bakınız vekil güç meselesi Orta Doğu'da problemli, İran'ın durumu ortadadır. Düne kadar 3 tane ana vekil gücü vardı. Şu an İran sınırlarına dayanan mesele vardır, demokrasiyle bütünleşmeyen bir İran vardır, insan haklarını ihlal eden bir İran vardır; âdeta hegemonik güçlerin müdahalesine meydan açmıştır, kendi problemlerini çözmemiştir, kendi sorunlarını çözmemiştir. Oradaki gidişat da iyi değildir; insanları idam ediyorlar, insanları caddede öldürüyorlar. Biz bunları tasvip etmiyoruz. Herkes bu coğrafyada yaşayabilir; Kürt'üyle, Türk'üyle, Arap'ıyla, farklı inançlar yaşayabilir. Bakınız çok farklı bir şeydir, Yahudi toplumunun da bu topraklarda yaşama hakkı vardır lakin Filistin halkının da yaşama hakkı vardır kendi inancıyla, diliyle. Bizim karşı durduğumuz yayılmacı politikalarıdır. Biz bu yayılmacı politikalara ilkel olarak her yerde karşı çıkıyoruz ama şu an bir yangın yeridir, kestirilemeyen bir durum vardır; çok güçlü zannettiğiniz yerde, çok hâkim olduğunuz noktada büyük tehlikeleri yaşayabilirsiniz. Bu ülkede önemli siyasi aktörler misyon aldı, rol oynuyorlar, büyük barıştan bahsediyorlar, devam eden yılların çatışmasını durduracaklar, bu kanın önüne bir set koyacaklar; herkes geçmişle yüzleşecek, geleceğini inşa edecek. Buna elbette ki Kürtler, Türkler herkes kıymet veriyor, anlam veriyor. Lakin Kobani ile Suruç arasında sadece bir hat var değerli milletvekilleri; Kamışlı ile Nusaybin arasında sadece bir hat var, iki şehir bitişiktir; Osmanlı döneminde aynı şehirlerdir; diğer tarafta Serekaniye, bu taraftaki Ceylânpınar; Tel Abyad, Akçakale; aradan sadece hudut geçiyor. Bakınız, Türkiye burada pozitif bir rol oynayabilir. AK PARTİ içerisindeki akliselim insanlar, barışı savunan insanlar rol almalıdır; muhalefetin içindeki insanlar rol almalıdır. Bakınız, bu bir güç gösterisi değildir, ateş düştüğü yeri yakar, çaresiz bırakırsanız bu iş farklı da büyüyebilir. Biz parti olarak bu noktadayız. Bakınız, 6 Ocaktan itibaren gerilim artmıştır. Buradaki süreç yürüyor, barışa doğru yürüyor, çözüme doğru yürüyor ama Kürtlerde bir duygu kırılmasına doğru gittiğini de bilin, bu duygu kırılmasını aynı zamanda biz de yaşıyoruz. Bakınız, bir yanda yas var, bir yanda öfke var, yükselen farklı düşünceler vardır.

Biz buradan Hükümet yetkililerini, devlet yetkililerini akliseline çağırıyoruz. Bu coğrafyada yıllardır birlikte tüm farklılıklar yaşadı, büyük düşündü, büyük inşa etti; bundan sonra da bu coğrafyayı, Orta Doğu'yu model hâline getirebiliriz. Kürt'ün dili Türk'ün dilinin karşısında tehlike değildir, Türk'ün dili Arap'ın dilinin karşısında tehlike değildir; bir yandan da bunların hepsi bizim farklılıklarımızdır, zenginliklerimizdir ama Hükümetin bazı bakanları yanlış politikalar yapıyorlar, yanlış yolda yürüyorlar. Bir an önce bu yanlış yoldan, yanlış politikalardan vazgeçmek lazım.

Tüm halkımızı en derin duygularla tekrardan selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Muhterem milletvekilleri, öncelikle hem 14 Ocak 1991'de ve hem de 1993'te bölücü PKK örgütü tarafından şehit edilen askerlerimiz İzzet Şenol, Mustafa Harmantepe, Tuncer Uysal ve Zeki Teper'i rahmetle, minnetle, şükranla anıyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Mademki bugün Trafik Kanunu'nu konuşuyoruz, Mecliste ulaşım, kamu yararı ve vatandaşın cebine yansıyan sonuçları tartışacağız, yeri gelmişken Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden söz etmek istiyorum. Hatırlatalım, bu köprü üzerinden millete ödetilen bedeli bir konuşalım. Millete nasıl anlatmıştık bu köprüyü? "Prestij projesi." "Türkiye çağ atlıyor." "Devlete yük olmayacak." "Vatandaş kazanacak." Hatta ne demiştiniz? "Günde 135 bin araç geçiş garantisi verdik, 135 bin araç." Bu ne demek biliyor musunuz? Yılda 50 milyon araç. Gerçekler ne oldu peki? Köprüden geçen araç sayısı ilk yıllarda sadece yılda üçte 1'ine, bugünlerde ise ancak yüzde 50'sine ulaşabildi. Geçmeyen araçların parasını kim ödedi? Açıkça söylüyoruz: Millet ödedi, kim ödeyecek? Çünkü devlet bu köprü için hâlen milyarlarca lira garanti farkı ödemeye devam ediyor; rakamlar ortada. 2016'da açılan bu köprüden 2023'e kadar 336 milyon 713 bin araç geçmesi gerekiyordu. Ne oldu bugüne kadar? 214 milyon araç daha az geçti, faturası da millete kaldı. Devlet, işletmeci müteahhide araç başına 3 dolar artı KDV -bu görüldü herhâlde, indireyim- garanti geçiş ücreti ödedi. Yetmedi, bu rakam her yıl ABD'deki enflasyon oranına göre artırılıyor. 2023'te bu rakam 5 dolara çıktı. Bugün geçmeyen her araç için kaç dolar ödüyoruz? Onu da samimiyetle bilen yok çünkü açıklanmıyor. Aynı yıl, 2023'te müteahhide ödenen para 1,7 milyar doları buldu. Peki, köprü'nün maliyeti açıklanmıştı, kaç liraydı? 818 milyon dolar. Sadece yedi yılda ödenen parayla 2 tane daha bu köprüden, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden yapabiliyorduk ama yapılmadı. 2023 Temmuz sonrasına dair rakamlar ne? Onu da bilmiyoruz, yine gizli.

Asıl bomba ne biliyor musunuz? Asıl bomba şu: Bu köprü için ne denmişti? "2024'te sözleşme bitecek, köprü devlete devredilecek, kamuya." Bunu siz söylediniz ama ne öğrendik? Bir oldubittiye getirilerek ve hiç kimseye sorulmadan, Meclisin haberi olmadan, kamuoyu bilmeden, tartışması yapılmadan işletme süresi 2028'e kadar uzatıldı sessiz sedasız. Bu uzatmayı kim yaptı, hangi yetkiyle yaptı, hangi hukuki gerekçeyle yaptı? Şeffaf olmayan sözleşmelerle, gizli uzatmalarla garanti üstüne garanti vererek bu ülkenin geleceğini ipotek altına alıyorsunuz. Bütün bu kamu-özel ortaklıklarında, şehir hastanelerinde, otobanlarda, köprülerde bu geçerli. Cumhuriyet, cumhuriyet olalı böyle soygun görmedi.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde yer alan "sürücülerin çalışma veya" ibaresinin "sürücülerin çalışma ya da" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın
İnan Akgün Alp
Kars
Cumhur Uzun
Muğla

Turan Taşkın Özer
İstanbul
Serkan Sarı
Balıkesir

Ömer Fethi Gürer
Niğde
İsmail Atakan Ünver
Karaman
Gizem Özcan
Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Sayın Serkan Sarı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün Trafik Kanunu üzerine bir görüşme yapıyoruz. Ne yazık ki trafik güvenliği için değil de geliştirmiş olduğunuz bir tahsilat politikasını görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz. Trafik cezaları, trafik, can ve mal güvenliğini sağlamak için planlanır ama buraya baktığımızda asıl amacın gelir artırmak, alternatif bir vergi kaynağı yaratmak olduğunu görüyoruz. Bu cezalar "Trafik kazalarını önüyor mu?" dersiniz ne yazık ki bilimsel olarak ve yapılan istatistiklere baktığımızda bu cezaların trafik kazalarını önlemediğini hep birlikte görüyoruz, konuşmamın içerisinde de bunları paylaşacağım. Eğer gerçekten vatandaşı düşünen bir kanun teklifi hazırlamış olsaydınız bunun içinde eğitim, bilinçlendirme, altyapı ve önleyici politikalar olması gerekirdi ama ne yazık ki bu kanunun içerisinde tek bir gerçek var, o da sizin para kaygınız.

Siz, bu ülkeyi, devleti ceza devletine çevirdiniz, korku imparatorluğu kurmaya çalışıyorsunuz, vatandaşları cezayla disipline etmek için mücadele ediyorsunuz. Niye öyle diyorum? 2024 yılında 28 milyon adet ceza kestiniz yani sokakta gezen her 3 vatandaştan 1'ine ceza kestiniz. 22 Avrupa Birliği ülkesinin nüfusundan fazla sizin vatandaşa kesmiş olduğunuz ceza sayısı. 2025 yılında ise 34,5 milyon adet ceza kesildi. Gördüğünüz gibi neredeyse 3 vatandaştan 1'i cezayla karşı karşıya kalıyor ki 2025'te sayıyı 5 milyondan fazla artırarak ceza hedeflerinizi büyütüyorsunuz. Açığı büyüttükçe ceza hedefleri de büyüyor. 2025'te cezalara yüzde 25 zam yaptınız yeni uygulamayla. Yetti mi? Yetmedi. Bu yasayla beraber... Mesela bir örnek vereyim: Şerit ihlali, sinyal yakmadan şeridi geçtiğinizde 2.167 lira olan ceza ne kadar olacak? Yüzde 367 artışla 10 bin lira olacak. Bu vicdan mıdır ya? Birkaç örnek vereyim. Allah aşkına, akıl alır gibi değil. Polisin "Dur!" ihtarına uymamak şu geçtiğimiz sene 1.507 liraydı, ne kadar olmuş olabilir biliyor musunuz? Yüzde 13.174 artışla 200 bin lira oldu. El insaf ya! Sizin bu vatandaşla alıp veremediğiniz nedir ya? (CHP sıralarından alkışlar) Bu cezalar nasıl bir zulümdür! Yerleşim yerlerinde ters şeride girmek 2 bin liradan 20 bin liraya çıkmış, yüzde 800 artış var ya. Takip mesafesini korumamak 600 liradan 5 bin liraya çıkmış; yüzde 300, yüzde 600, yüzde 10.000 cezalara zam yapıyorsunuz; aklım almıyor. Zamda emekliye geldiğinizde yüzde 22, memura geldiğinizde yüzde 18, işçiye geldiğinizde yüzde 20 ama cezalara geldiğinde yüzde 100, yüzde 10.000'e varan artışlar var. Yazıktır, cezalarla vatandaş disipline etme çabanızdan artık vazgeçin. Utanın, biraz utanın ya! 2023'te 15 milyar lira hedef koydunuz, 61 milyar lira tahsilat yaptınız. 2024'te 20 milyar hedef koydunuz, 44 milyar lira trafik cezalarından tahsilat yaptınız. 2025'te 55 milyarı daha şu ana kadar, geçmiş kasım ayına kadar 63

milyar olduk, sonucu nereye bağlanacak bilemiyoruz. 2026'da da 93 milyar koydunuz. Görüyoruz ki bunun da en az 2-3 katı gelir elde etmeyi planlıyorsunuz.

Ceza devleti oldu ülkemiz. 2025'in Ocak-Kasım ayları arasında 1 trilyon 127 milyar lira ceza kestiniz, tahsilatınız 231 milyar. Cezalardan elde ettiğiniz gelir 4 bakanlığın bütçesinden fazla. Bugün Dışişleri Bakanlığının 46 milyar, Enerji Bakanlığının 36 milyar, Kültür Bakanlığının 69 milyar, Ticaret Bakanlığının 76 milyar bütçesi var; sizin cezalardan elde ettiğiniz gelirler bu bakanlıkların bütçesinin toplamından fazla. Siz bakanlıkları vatandaşlardan kestiğiniz cezalarla yönetmeyi hedefliyorsunuz. Elinizi vicdanınıza koyun, bu vatandaşa bu zulümden vazgeçin. Bütçe açığını kapatmanın yolu mali disiplinedir. Vatandaşımız zaten enflasyon altında eziliyor, faizler altında eziliyor, bugüne kadar kestiğiniz cezaları ödeyemiyor. Biraz önce verdiğim rakamlarda tahsilat yüzde 20'lerde ne yazık ki. 1 trilyon ceza kesmişsiniz, 200 milyarı tahsil edilebilmiş; vatandaş ödeyemiyor, görmüyor musunuz? Hız sınırını yüzde 66 artırdığınızda 40 kilometre olan bir yerden 100 kilometreye geçildiğinde o emekliye, o işçiye, memura yazacağınız ceza 30 bin lira ya, 18 bin lira emekli maaşını verdiğiniz yerde 30 bin lira hız sınırı cezası mı olur? Bu hiçbir sorunu çözmiyor. 2020'de 983 bin adet ceza olmuş, yaşanmıştı; bir sürü ceza yaptınız, bir sürü yaptırımlar uyguladınız, 2024'te bu 1,5 milyon oldu, yüzde 50 arttı. "Yol yaptık, köprü yaptık, tünel yaptık; ceza yaptık, daha çok zam yaptık, zam yaptık, ceza, ceza..." Hiçbir şey çözülmedi, 1 milyonlarda olan yıllık ceza sayısı son bir buçuk yılda 1,5 milyona çıktı. Bu, sizin mantığının memleket, vatandaş, millet olmadığı gerçeğini ortaya koyuyor.

Bu sebeple, bu teklif güvenlik değil gelir amaçlıdır, adalet değil tahsilat amaçlıdır, hukuk değil korku vermek amaçlı konulmuş bir tekliftir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Devamla) - Verebilerseniz bir dakika toparlayayım.

BAŞKAN - Bir dakika değil, hemen tamamlayın lütfen, normalde vermeyeceğiz dedik ya.

SERKAN SARI (Devamla) - Günlerdir burada yüzlerce milletvekili bu kanun görüşlün diye direniyor, bu yasayı geçirmek için mücadele ediyor. Grup Başkan Vekilleri milletvekillerine baskı yapıyor "Ayrılmayın, bu kanunu, bu cezaları bir an evvel geçirelim." diyor. Elinizi vicdanınıza koyun, günlerdir bu Mecliste direniyoruz, sabahlara kadar nöbet tutuyoruz. Sizden tek ricam, bu cezaları artırmak için verdiğiniz çabayı, motivasyonu, bu mücadelenizi emekliler için verirsiniz; emeklilerimize, emekçilerimize sahip çıkmak için bu Meclis bir mücadele verirse eminim sokaktan daha büyük takdir toplayacaktır ama onu siz yapamıyorsanız Cumhuriyet Halk Partisi kadroları olarak biz yapmaya hazırız. O koltukları boşaltın, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında biz çözeceğiz bunları. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin

Selçuk Özdağ
Muğla

Elif Esen
İstanbul

Şerafettin Kılıç
Antalya

Cemalettin Kani Torun
Bursa

Sadullah Kısacık
Adana

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Zülküf Uçar
Van

Sevilay Çelenk
Diyarbakır

Celal Fırat
İstanbul

Gülderen Varlı
Van

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Süleyman Bülbül
Aydın

İsmail Atakan Ünver
Karaman

Turan Taşkın Özer
İstanbul

Cumhur Uzun
Muğla

İnan Akgün Alp
Kars

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Cevdet Akay
Karabük

Gizem Özcan
Muğla

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Komisyonun katıldığı hiçbir önerge oldu mu muhalefetin verdiği? Bir gün de bir katılın arkadaş, bir gün. Şöyle kar yaşıyor ya, bir gün katılın.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - "Ve"yi "veya" yapıyorsunuz, nasıl katılalım Ömer ağabey ya!

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinde iktidar, trafikte düzeni ve güvenliği sağlama iddiasıyla vatandaşın karşısına çıkmakta ancak çözüm olarak yalnızca trafik cezalarını artırmayı tercih etmektedir. Oysa çok iyi biliyoruz ki cezaları yükselterek

trafikte ne kalıcı bir düzen ne de gerçek bir güvenlik sağlanabilir. Ülkemizde her yıl binlerce vatandaşımızın hayatını kaybetmesine ve yüz binlerce vatandaşımızın da yaralanmasına neden olan trafik kazaları, bireysel ihmallerin yanında kamu yönetiminin bütüncül ve yapısal müdahalesini gerektiren toplumsal bir güvenlik sorunudur. Sürücü hatalarının önlenmesi elbette önemlidir ancak denetim eksiklikleri, altyapı yetersizlikleri, yargıdaki cezasızlık ve toplumsal bilinç düzeyinin düşüklüğü gibi alanlarda köklü iyileştirmeler yapılmadan trafik güvenliğinin bütüncül olarak sağlanması mümkün değildir.

Peki, iktidar bu düzenlemede ne teklif ediyor? Trafikte bazı ihlallerin kademelendirilmesiyle trafik güvenliğini tehdit eden ihlallere ilişkin idari para cezalarının yüzde 200'lere varan oranlarda artırılması teklif ediliyor. Değerli arkadaşlar, eğer ceza artırma tek başına çözüm olsaydı bugüne kadar cezalarda yapılan her artıştan sonra trafik kazalarının ve can kayıplarının azalması gerekirdi. Oysaki tablo ortada, her yıl trafik cezaları düzenli olarak artıyor ama trafik kazaları sayıları da bu kazalarda hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısı da sürekli artıyor.

Dikkatimi çeken bir husus var: Her gün haberlerde trafikte makas atanları, drift atanları, konvoylar oluşturup trafiği kesenleri; alkol, uyuşturucu ve uyarıcı madde alarak trafiğe çıkanları; aracını durdurup diğer aracın sürücüsüne saldıranları izliyoruz. Yani trafikte kimsenin kimseye sabrı ve saygısı yok. Trafikte yaya olsun, sürücü olsun kurallara riayet yok ama agresiflik var, yüksek sınır var hatta fiziki saldırı var. Sormak istiyorum: Bizim insanımıza ne oldu? Vatandaşlarımız neden ve ne zaman kurallara riayet etmez, birbirine saygı göstermez, trafikte birbirine saldırır hâle geldi?

Değerli milletvekilleri, bizim trafik ihlallerini kontrol altına almak için idari para cezalarını artırmaktan önce topluma hâkim olan psikolojik ruh hâlini düzeltmemiz lazım. Bunun için, öncelikle ülkemizin kamu düzenini, toplumsal düzeni ve güveni altüst eden enflasyon, hayat pahalılığı ve ekonomik krizin hakkından gelmemiz lazım. Bakın, bu kanun teklifinin kamuoyunda ve vatandaşın zihnindeki öncelikli amacı, trafik düzeni ve güvenliği değildir; iktidarın bütçe açığını kapatma ve hazine gelirlerini artırma girişimi olduğu yönündedir. Bu bile başlı başına kanun teklifinin vatandaşlarımızın güven duygusuna hitap etmediğinin açıkça bir göstergesidir. Tarlada çiftçinin, ağılda hayvancının, dükkânda esnafın, iş yerinde asgari ücretlinin, evinde emeklinin, kurumunda memurun emeğine ve gelirine vergilerle, blokelele, zamlarla, icralarla yapıştınız. Şimdi de "güvenlik" ve "önlem" adı altında cezalarla trafikte milletin cebine yapıyorsunuz. İşte, size kanıtı, üzerinde söz aldığım 14'üncü madde; yerleşim içinde ya da dışında hız limitini aştığı radarla tespit edilen sürücülere alt sınır 2.167, üst sınır 9.267 lira ceza uygulanırken teklif edilen düzenlemeyle alt sınır 2 bin, üst sınır 30 bin lira olacak. Arkadaşlar, bu ülkede asgari ücret 28 binken 30 kilometreye bir konulan tuzaklarla vatandaş bu cezayı nasıl ödeyecek diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Sayın Sevilay Çelenk.

Buyurun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüştüğümüz Trafik Kanunu'nda çeşitli değişiklikler öngören teklif, saatlerdir dile getirildiği gibi tamamıyla bir cezalandırma, cezaları artırma mantığına dayanıyor. Çokça söylendi, aslında cezayla hiçbir yaraya, toplumun hiçbir derdine bir derman bugüne kadar bulunamamıştır, bununla da bulunamayacaktır çünkü bu, yanıltıcı bir bakış açısidir.

Türkiye'de trafik kazaları, depremler, iş cinayetleri her yıl on binlerce can alıyor ve biz bunları hep bir ceza perspektifiyle düzenlemelere konu etmeye çalışıyoruz, tabii ki edemiyoruz çünkü diğer bütün meseleler gibi trafik de bir toplumun yaşamla, hukukla, birbiriyle kurduğu ilişkinin aynasıdır ve orada bir denge bozulmuşsa bunu yasa maddeleriyle, düzenlemelerle onarmak da mümkün değildir. Elbette cezalarla getirilen caydırıcılığın sınırlı bir etkisi olabilir ama işte, araçtan inmesin, ısrarlı takip yapmasın gibi düzenlemelerle bu işi ele almanın gerçekçi olmadığı da açıktır, sınırlı bir etki söz konusudur çünkü bütün mesele ne hızdır ne de bir kuralızsızlık ya da sorumsuzluktur. Bununla ilişkili olarak, yaşam koşulları bile tek başına bakıldığında, motokuryeler örneğinde gördüğümüz gibi, buralarda bu sıkıntıları aşmadıkça, yarım saatte bir yere bir malzeme yetiştirmesi gereken bu gençlerin durumu göz önüne alındığında bile görüldüğü gibi hiçbir sorun çözülemez. Bu tabloyu yalnızca bu tür bir kuralızsızlık perspektifiyle açıklayamayız; öncelikle bunu söylemek gerekir. Bu, bir ruh hâliyle de ilişkili bir durumdur ve bu ruh hâli sadece trafikte değil kadın cinayetlerinde, iş cinayetlerinde, üniversite kampüslerinde yaşanan katliamlarda, adliyelerdeki silahlı saldırılarda da karşımıza çıkıyor. Bir toplum huzurlu değilse, adalet duygusu zedelenmişse, hakikatle ilişkisi kopmuşsa hiçbir yasa tek başına orada bir düzen kuramaz, nitekim kuramıyor da.

Ayrıca, bütün bu meseleleri diğer büyük toplumsal meselelerle ayrı bir biçimde ele alamayız, bugün gündemimizde olan barış meselesinden ayrı bir biçimde ele alamayız. Biz, iki haftadır bu kanun teklifini görüşürken bir yandan da Suriye'deki gelişmeleri izliyoruz. Tam bir barış ve demokrasi yönünde bir çözüme kavuşacağımızı düşünürken, Türkiye, Suriye'deki dengeleri gözetken, "Acaba orada nereye eklenirsem nasıl bir kazanım elde ederim?" diyen bir perspektifle, yeniden daha militarist bir çözüm, bir güvenlikçi anlayışa geri dönüş yapmış gibi görünüyor. Suriye haritasını önünüze koyduğunuzda göreceksiniz, bu haritada mahalle mahalle, il il değişen demografiler karşınıza çıkar. Farklı etnik ve mezhepsel temelde farklılaşan gruplar karşınıza çıkar, işte Aleviler, Türkmenler, Dürziler, Kürtler, Araplar. Burada birlikte yaşamamanın bir tek koşulu vardır: Orada barışı incelemek, orada IŞİD vahşet örgütlenmesine karşı elde edilmiş kazanımları incelemek ve onların korunmasına yardımcı olmak. Türkiye'nin Türkiye'de de bölgede de barış için benimseyeceği perspektif bu olmak zorundadır. Öte türlü ne burada demokratik bir bir aradalığı sağlayabiliriz ne de bölgede bir düzen sağlayabiliriz. Bu tür eleştiriler getirildiğinde, son on yıldır Türkiye'nin de bölgenin de Avrupa'nın da yaşadığı temel şiddetin IŞİD kaynaklı olduğunu hatırlattığımızda ve AKP iktidarının bununla etkin bir mücadele benimsemediğini söylediğimizde "Biz hep mücadele ettik." diyorsunuz. Oysaki baktığımızda, işte son on yılda Gaziantep'ten Hatay'a ve en son Yalova'ya kadar uzanan bu şiddet, şehirlerin ortasında, Yalova'da, Ankara'da, İstanbul'da, Bursa'da hücre evlerinin hâlâ hayatta olması elbette ki bir koruma perspektifini de bize gösteriyor. Başka türlü her gün övündüğünüz dünya liderliği, dünya devleti olmakla bu hücre evlerinin varlıkları açıklanamıyor. Bu düşmanlıktan vazgeçilmelidir, Kürtlerin kazanımlarını bir tehdit olarak görmekten vazgeçilmelidir. Rojava'daki kazanımların insanlık kazanımı olduğu akıldan tutulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - Yetmiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bitirin, buyurun.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - Bu noktada hep bunu söylüyoruz, bunu söylemeye devam edeceğiz. Biz bunu dile getirdiğimizde bize yöneltilen bu ithamları asla kabul etmiyoruz.

Kürtler yüz yıldır inkâr ve asimilasyon politikaları karşısında hep enerjilerini siyaset alanına aktarmaya çalıştılar. Bu inkâr ve asimilasyon politikalarının yarattığı büyük itiraz bu kanala aktarılmamış olsaydı siz bölünmeyi ve parçalanmayı görmüş olurdunuz. Bizim Meclis grubumuz, bizi önceleyen parlamenter siyasetteki mücadele olmasaydı siz parçalanmayı ve bölünmeyi görmüş olurdunuz.

Biz bu toplumu bir arada tutmak için mücadele ediyoruz. Bu yeni bir mücadele de değil ve bunda ısrar ediyoruz. Bu ithamların hiçbirini kabul etmiyoruz. Bunlar sizin perspektifinizin eksikliğini, hamasetinizi ve aslında bir şuur yokluğunu gösteriyor.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Hadi oradan!

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - Bu, bu kadardır. Böyle seslenmek de işte bu trafik kültürü gibi kültürünüzü açığa vuruyor. Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Karabük Milletvekili Sayın Cevdet Akay. (CHP sıralarından alkışlar)

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu kanun teklifiyle trafik kazalarının azaltılması umuluyor, bekleniyor ama bir taraftan da fiiliyatta bütçe açıklarının finansmanı ile ilgili kaynak temin edildiği de apaşıkâr meydanda. Bakın, şimdi, hedeflerle ilgili olarak, bu trafik cezalarıyla ilgili bütçede birtakım hedefler konulmuş, bu hedeflerle ilgili kısaca bir bilgi vereceğim. 2024 yılında 20,5 milyar hedef konulmuş, tahakkuk eden trafik cezası 72,1; tahsil edilen 43,5 milyar TL yani hedeflenen tutarın yüzde 212 üzerinde bir tutar. 2025 yılında 55,4 milyar hedef konulmuş, tahakkuk eden 104 milyar -11'inci ay sonu itibarıyla rakamlar bunlar- tahsil edilen tutar 63,1 milyar, yüzde 114 hedef aşılmış. 2026 yılı içinde 93,2 milyarlık bir hedef var. Yani 2025'e göre 38,1 milyarlık bir artış bu da yüzde 69'a tekabül ediyor. Bu trafik cezaları geliri inanın bir sürü bakanlığın bütçesinden daha fazla. Örnek vereyim, mesela, Dışişleri Bakanlığının bütçesi 39 milyar, Ticaret Bakanlığının bütçesi 56 milyar, Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesi 53 milyar, Enerji Bakanlığının bütçesi 45 milyar, hatta 2025 yılında tahakkuk eden 104 milyarın yüzde 90'ı, yüzde 95'i tahsil edilse İçişleri Bakanlığının bütçesini geçecek bir rakamdan bahsediyoruz. 2025 yılında İçişleri Bakanlığının 96 milyar bütçesi var. Şimdi, bu durum bütçe açığının finansmanı değil de ne? (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, arabayı alıyorsunuz yüksek KDV, ÖTV ödüyorsunuz, aldınız yola çıktınız, benzin istasyonuna gidiyorsunuz, yüksek motorin fiyatı, içinde de tabii ki yüksek KDV, ÖTV, trafik ihlali nedeniyle ödeyeceğiniz ceza da çok çok yüksek bir tutarda. Artık insanların yüzde 80'i bu artıştan sonra, bu cezaların bu katlamalı artışından sonra -eski kanuna göre, bu 14'üncü maddeye göre 2-3 kat artışlar var, en yüksek ceza tutarlarıyla ilgili hız limitine göre- bunu ödemesi mümkün değil. Kim ödeyebilir bunu biliyor musunuz? Ancak millî gelirden en üst düzey geliri elde eden yüzde 20'lik kesim ödeyebilir, yüzde 80'lik kesim bu cezaları maalesef ödeyemez. Bir an önce bu yanlıştan dönülmesi gerekiyor. Trafik cezalarıyla ilgili... Bu insanlar asgari ücretle geçiniyor, en düşük emekli aylığı belli -yarın Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşeceğiz- nasıl ödeyecek? Kış uygulaması, kar lastiği takması için... Biliyorsunuz, ticari araçlar, yük taşıyan araçlar haricinde, bu kanun geçerse, bütün araçlara kar lastiği takma zorunluluğu getirilecek, 6 bin TL ceza var takılmazsa. Bu ceza nasıl ödenecek? Bu insanlar bu cezayı da ödeyemeyecek.

Bakın, idari para cezalarının toplam tutarı -trafik cezaları da bunun içerisinde- 2025 Ağustos sonu itibarıyla 1,1 trilyonu, yıl sonunda bunun 1,4-1,5 trilyon civarında gerçekleşmesi tahmin ediliyor. Ya, bu rakam Hazine ve Maliye Bakanlığı hariç bütün bakanlık bütçelerinin gelirlerinden, giderlerinden daha fazla. Şimdi, o zaman ne yapalım? Bir idari para cezaları başkanlığı mı kuralım? Bunu yönetmek de ayrı bir derd, hep beraber bunu nasıl yöneteceğimizin de cevabını bulmamız mutlaka gerekiyor.

Buradan, şu ifadelerle, süreme de uyarak olayı bitirmeye çalışacağım: Kazaların önlenmesi için bu fahiş ceza artışları yeterli değil; ahlaken, çöküntü içerisinde olan toplumumuzda birbirimize saygıyı, sevgiyi koruyacak düzeyde düzenlemeler de yapılması gerekiyor. Bu kanun teklifindeki bazı maddeler gerçekten uygulamaya geçtiği zaman yararlı maddeler, birbirimize saygılı ortamda, düzgün davrandığımız zamanlarda bu cezalar ödenmediği zaman sıkıntı olmasıyla ilgili pozisyonunda kalmamak için insanlar daha fazla riayet edebilir. Artık, biliyorsunuz, bir sürü hesaplara ilgili blokeler var; önümüzdeki dönem içerisinde bu yanlıştan vazgeçilmezse, özellikle bazı maddelerle ilgili düzenlemeler olmazsa insanların hesaplarına blokeler konulacak. Yanlıştan dönün diyoruz, düzenleme yapın diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bitirin lütfen, tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

Bu vesileyle, bu kanun teklifini altı aydır Mecliste görüşüyoruz. Bir an önce bazı maddelerinin -düzenlenmesiyle ilgili- çekilmesini talep ediyor, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak karşı olduğumuzu ifade ediyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 14'üncü maddesiyle değiştirilen 2918 sayılı Kanun'un 51'inci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Nüfusu 5.000'in altında olan yerleşim yerlerinde bu maddenin ikinci fıkrasına göre yapılacak denetim yeri, mahalli mülki idare amiri tarafından belirlenir."

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Halil Eldemir

Ahmet Çolakoğlu

Manisa
Osman Sağlam
Karaman

Bilecik

Zonguldak
Fatma Aksal
Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŐKANİ CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - nerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Nüfusu 5 binin altında bulunan ilçelerde mobil hız tespit sistemleriyle hız denetiminin yapılacağı yerlerin mahallî mülki idare amirinin onayıyla belirlenmesi amaçlanmaktadır. Uygulamada hız denetimleri ağırlıklı olarak ilçe idari sınırları içerisinde, özellikle kaza riski yüksek güzergâhlar ile yerleşim yerlerinin giriş-çıkış kesimlerinde gerçekleştirilmektedir. nergeyle hedeflenen de köy, mahalle veya mezra gibi küçük yerleşim birimlerinde denetimi yaygınlaştırmak değil, denetimin zaten fiilen yapıldığı ilçe ölçeğindeki yerleşim alanlarında denetim noktalarının belirlenmesinde ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermektir.

BAŞKAN - nergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... nerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.33

ONUNCU OTURUM

Açılma Saati: 23.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum. Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

B) Danışma Kurulu nerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 15/1/2026 Perşembe ve daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalıştırılmasına karar verilen 16/1/2026 Cuma günü toplanmamasına ilişkin önerisi

No: 78

14/1/2026

Danışma Kurulu nerisi

Danışma Kurulunun 14/1/2026 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda, Genel Kurulun 15/1/2026 Perşembe ve daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalışılmasına karar verilen 16/1/2026 Cuma günü toplanmaması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili
Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili
BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ali Mahir Başarır
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

Gölüstan Kılıç Koçyiğit
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili
Bölent Kaya
YENİ YOL Partisi
Grubu Başkanı

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİğER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Devam)

BAŞKAN - 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz. Komisyon yerinde.

15'inci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, nergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki nergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin

Selçuk Özdağ
Muğla

Elif Esen
İstanbul

Şerafettin Kılıç
Antalya

Cemalettin Kani Torun
Bursa

İdris Şahin
Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa

Vezir Çoşkun Parlak
Hakkâri

Zülküf Uçar
Van

Gülderen Varlı
Van
Celal Fırat
İstanbul

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Elbette ki kanun teklifinin içerisinde hemen hemen onay verebileceğimiz ender maddelerden biri hiç şüphesiz ki 15'inci madde. Niçin 15'inci maddeyi önemli görüyoruz? Sadece cezadaki orantısızlık noktasında itirazlarımız var. Yoksa, ambulansların ve itfaiyelerin geçişine engel olunması, ilerleyişinin yavaşlatılması, bu araçlara yol verilmemesi nedeniyle mağduriyetlerin oluşmasına hiçbirimizin gönlü razı olmaz. Elbette ki son derece itinayla hazırlanmış bir madde olarak bunu görüyoruz. Bizim için geçiş önceliği son derece kıymetli ve değerli. Ama burada, özellikle iktidar mensuplarına ve yürütmenin temsilcisi olarak Değerli Bakan Yardımcımız da burada, ona da şunu ifade etmemiz lazım: Bu geçiş üstünlüğünü keşke sadece ambulanslar ve itfaiye araçları kullansa. Özellikle büyük şehirlerde o kadar çok geçiş üstünlüğünü kullanan araç var ki aklınız durur; hele hele İstanbul'da. Kimin o çıkarlarla bizi sollayıp geçtiğini tahmin edemezsiniz. Siz, iktidar mensupları olarak, ilçe başkanlarına bile geçiş üstünlüğü vermişsiniz, onların araçları, tahsisli araçları -üzülerek ifade ediyorum ki- bu emniyet şeritlerini kullanıyor değerli arkadaşlar. Yoksa, bu kanun teklifinin bu maddesine kim itiraz edebilir? Dolayısıyla, geçiş üstünlüğü hakkının etkin olarak kullanılabilmesi ve caydırıcılığının sağlanması amacıyla yetersiz görünen yaptırımlar ağırlaştırılmakta bu maddede. Yalnız, orantısız verilen her bir idari para cezası bir kanunsuzluk yaratır değerli iktidar milletvekilleri. Burada kayırmacılık başlar, farklı yöntemler söz konusu olur. O yüzden bizim burada, elbette ki 46 bin lira idari para cezasını oldukça yüksek bulduğumuzu ifade etmek isterim. Asgari ücretin, emekli maaşının, küçük esnafın kazancının ortada olduğu bir ülkede bu rakamların adalet duygusuyla değil öfkeyi büyüteceğini yine görmezden geliyorsunuz. Hukuk öfkeyi yönetir, siz ise bu düzenlemelerle öfkeyi sistematik olarak büyütüyorsunuz ve bu cezalar yetmiyor, diyorsunuz ki: "Ehliyetini geri almak istiyorsan bu cezaların tamamını ödeyeceksin." Yani yaptırım tahsil edilmeden sona ermeyecek. Bu ne demektir? Bu, ehliyeti mali bir prangaya dönüştürmektir.

Kıymetli milletvekili arkadaşlarımız, devlet vatandaşını cezayla terbiye etmez; devlet denetim yapar, eğitim verir ama burada ne eğitim var ne önleyici politika var; sadece ceza var, hem de fahiş ceza. Buradan tekrar söylüyoruz: Bu teklif, bütçe açığını trafik cezalarıyla kapatma arayışındır. Bu teklif, hukuktan uzak, adaletten kopuk bir anlayışın ürünüdür. Biz güvenliğe, hukuka uygun, ölçülü, adil yaptırımlara karşı değiliz ama vatandaş gelir kapısı olarak gören bu cezacı zihniyete itiraz ediyoruz ve yüce Meclisi vicdanla, hukukla ve adaletle karar vermeye davet ediyoruz. Orantısızlığın yaptırımlarının maliyeti ülkemize çok ağıra mal oluyor. Bu konuda çok dikkatli ve itinalı davranılması gerekliliğini ifade ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bir de bu kanuni düzenlemeyi yapan arkadaşlarımızın çoğu kamu görevlileri, hayatı boyunca hiç cebinden bir trafik cezası ödememiş insanlar. Özellikle iktidar mensuplarına söylüyorum ve sesleniyorum: Siz bu maddelerdeki idari yaptırım olarak uygulanan ceza miktarlarına şöyle bir baktınız mı? 46 bin lira, 180 bin lira, 280 bin lira, 140 bin lira; bu rakamlar asgari ücretin 28 bin lira olduğu, emekli maaşlarının 20 bin lira olduğu Türkiye gerçeğinde nasıl karşılanacak arkadaşlar? Bunu hiç düşündünüz mü? Hiç taksici esnafının yerine kendinizi koydunuz mu? Dolmuşçunun, otobüsçünün, traktör kullanan çiftçinin yerine kendinizi koyarak eğer bu yasaya "evet" diyecekse, onu da vicdanınıza bırakıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sözlerime başlamadan önce bir tabloya dikkat çekmek istiyorum. 8 Ocakta Cizre'de 2 genç hukuksuzca gözaltına alınıp bırakıldı. Dün gece Silopi'de 6 genç evleri basılarak gözaltına alındı. Bugün ise Cizre'de, Halep'te Şeyh Maksud, Eşrefiye, Beni Zeyd, Deyr Hafir, Tişrin'de yaşanan insanlığa karşı suçlara karşı demokratik tepkisini, protestosunu gerçekleştirmek isteyen gençlere, kadınlara, partililerimize, gazetecilere, sivil toplum kuruluşunun bulunduğu kitleye polis saldırmış, gözaltılar yaşanmış, Şırnak ve ilçelerinde şu an 17 kişi gözaltındadır. Bu baskıyı ve bu tahammülsüzlüğü kabul etmiyoruz. Daha 8 Ocakta bu protestoları takip eden Gazeteci Emrullah Acar'a karşı polisin açıkça saldırısı ve tehdidi hafızamızda tazeyken bu akşam aynı şekilde Azadiya Welat Ajansı Muhabiri Nedim Oruç polisler tarafından kameralar önünde işkenceyle ve hukuksuzca gözaltına alınmıştır. Şırnak ve ilçelerinde yaşanan bu tablo, Valilikten Emniyete, Kaymakamlığa karşı var olan idari tutumdan bağımsız değil ama aynı zamanda Türkiye'nin Suriye'de yaşananlara karşı tarafsız olmamasını, Türkiye'de yaşanan suçların Suriye'deki suçların bir parçası ve ortağı olarak bu suçları gizleme refleksi olduğunu söyleyebiliriz. Rojava'da, Suriye'nin farklı kentlerinde başta Kürtler olmak üzere halklara ve inançlara

karşı saldırılar sürerken hiçbir Kürt, hiçbirimiz sessiz kalmadık, kalamayız, kalmayacağız. Rojava'yı savunmak, bu protestoların demokratik haklarını kullanmak suç değildir; Rojava'yı savunmak insanlığı ve onuru korumaktır. Gözaltına alınan gençler, gazeteciler ve tüm yurttaşlar derhâl serbest bırakılmalıdır.

Suriye iç savaşının başladığı ilk günden bugüne kadar Türkiye'de hep aynı kelimeleri duyduk; "sınır güvenliği" "dış tehdit" "beka" "Suriye, Suriyelilerindir, Suriyeliler karar vermelidir." diye. Bu söylemler, Suriye'deki cihatçı çeteleri palazlandırdı, Kürtleri hedef hâline getirdi, Türkiye'yi de bu savaşın bir parçası, bizzat yürütücüsü pozisyonuna getirdi ama ne acıdır ki bu kadar yıldan sonra ne siyaseten ne meşruiyet kazandırmadığı gibi Türkiye halklarının hiçbirine de bir koruma sağlamamıştır. Dünyada savaş çanları çalarken Orta Doğu'daki dengeler, köklü değişimlere doğru giderken, İsrail saldırılarından dolayı her gün bölgede ateş püskürtüldüğü bu kürsülerden ifade edilirken, Suriye sahası şu an yeni bir paylaşım sahası olarak görülüp denklem yeniden ördürülürken, Türkiye "Dört tarafımız bir kuşatma altında." derken bu kuşatmayı bizzat sahada yapanlarla aynı safta duruyor, aynı safı tutuyorsunuz. 1 Nisan mutabakatıyla Gazze'de ve Şam geçici hükûmetinin arasında yapılan sözleşmeyle çekilen, yalnızca asayiş güçlerinin bulunduğu Şeyh Maksud ve Eşrefiye Mahalleleri için "HTŞ çatısı altındaki gruplara askerî destek vermeye hazırız ve nazırız." dediniz ya, soruyorum, herkes soruyor: Halep'teki Şeyh Maksud ve Eşrefiye Mahallelerinin Türkiye'nin hangi sınır güvenliğine bir ihlali söz konusu, nasıl bir tehdit görüyor da var olan hazır nazır çağrılarına ve çetelere açık bir destek ortaya koyabiliyor? "Mesele içeride barış ve kardeşlik." derken neden Suriye'deki Kürtlerden yana değil de bu cihatçı çetelerden yana bir tutum takınıyor? Burada bir plan, burada bir yalan, burada bir çarpıtma, burada gerçeği yok etme siyaseti var. Halep'in Ezidi, Süryani halkının ama en çok da Kürt'ün bırakma bir siyaset, saldırı ve göç ettirme politikası ortaya çıkıyor. Nereye gidecek Suriye, nereye evrilecek, ne kadar daha tehlikeli bir hâl alacak? Çok bilinmeyenli bir denkleme doğru gidiyor.

Burada, Türkiye için "Tek devlet, tek millet, tek dil." diye bağırırlar, bunu topluma dayatanlar, bugün "Suriye Suriyelilerindir." diye ifade edip bu kürsüde, her yerde Suriye için bayrak biçmeye, Suriye için dil biçmeye, Suriye için din biçmeye çağırıyor. Bu durum, ortaya çıkan bu tablo, Kürtler açısından, burada yürütülen sürece güven duyan herkes açısından bir güven kırılması, bir güven krizi ortaya çıkarıp yaratmaktadır. Bir yandan "Gideriz, ederiz." deyip bir yandan kardeşlik ve süreç naraları atmak bir siyaset, başarılı bir politika değil; tam tersine, siyasetsizlik, tarih bilmezlik, gerçeği görmezlik, politikada politikasızlığın ta kendisidir. Kürt'süz Halep, Kürt'süz Suriye olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Kürtlerin varlık olgusuyla, varlık iradesiyle bir özne olduğunun kararını vermek Türkiye'ye kalmamıştır. "Suriye, Suriyelilerindir." deyip Kürtlerin orada en ufak hakkına, statüsüne açıktan saldırmak, saldırının önünü açmak aynı zamanda içeride yürütülen bu sürecin kendisine doğrudan bu sözleri kuranlar tarafından açıkça bir sabotajdır.

Buradan ifade ediyoruz ki Türk-Kürt halkını inciten, yaralayan bu politikalarla asıl süreci ve kardeşliği heba eden bizzat sizlersiniz. Kürt düşmanlığı bu kadar yıldır bu ülkeye hiçbir şey kazandırmadı, bu saatten sonra da hiçbir şey kazandırmayacaktır. Buradan hiçbir şekilde ne Kürt halkı ne de yaptığınız pazarlıkları Orta Doğu'da bir arada yaşamak isteyen halklar unutmayacaktır.

Bir kez daha ifade ediyoruz ki Rojava'yı savunmaya, Rojava'nın onurunu korumaya, Kürtlerin her yerde özne olarak, çoğul olarak statüsünü ve hakkını savunmaya devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önermeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinin değiştirilmesi öngörülen üçüncü fıkrasında yer alan "(e), (f) ve (g)" ibaresinin "(e) ve (f)" ibaresiyle ve "Bu maddenin" ibaresinin "71 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi ve bu maddenin" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez
Balıkesir
Rıdvan Uz
Çanakkale

Mehmet Akalın
Edirne
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Selcan Taşçı
Tekirdağ
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşçı.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Değerli milletvekilleri, kahir ekseriyeti yoksul, yoksullarının da nitelikli çoğunluğu aç bir ülkede Parlamentoya düşen "Ver, bize daha da ver!" diye ondan iş bekleyen, aş bekleyen, dam bekleyen, artık canlarından başka da verecek hiçbir şeyleri gerçekten kalmayan bu insanların ümüğüne yapışma yasası çıkarmak mıdır? Bu soruyu, başlamadan konuşmama, varsa eğer vicdanınıza emanet etmek istiyorum.

Konu, trafik düzenini sağlamak, vatandaşın can güvenliğini korumak, trafik terörüne karşı caydırıcılık olsa sonuna kadar şartsız "evet" bu yasaya. Ama bir sorun bakalım vatandaşa, bu yasanın bunlardan biri için bile çıktığına inanıyor mu acaba? Sorun bakalım, "Allah razı olsun; devletim, canım için tedbir alıyor." mu diyor; yoksa, "Tamtakır kasasını doldurmak için bana tuzak kuruyor." mu diyor? Aylardır burada çıkan yasalar, ya vergi arttırıyor ya ceza arttırıyor ya da bu ülkenin kaynaklarını ranta açıyor. Tamamı kasaya kazandırmakla alakalı ama kapağı milletin derdine derman olmaya açılmayan kasaya.

Üzerine konuştuğum madde 15 katına çıkarıyor bakın mevcut cezayı, 15 katına. Vatandaşın maaşı 2'ye katlanamıyor, alım gücü yarı yarıya... Yarı yarıya derken düşe düşe kalmadı, yok; maaşını güne bölünce alabileceği o maaşın güne düşen kısmıyla bir tek ihtiyaç maddesi, bir tek hizmet yok ama bu vatandaşa "Öde." denilen ceza... Ha, bir de neden "Öde." denilen ceza, geçiş üstünlüğü olan araçlara yani halk arasındaki adıyla çakarlı araçlara yol vermiyor diye "Öde." denilen ceza 15 katına çıkarılıyor. Ayıptır ya, gerçekten ayıptır! Hâl buyken şimdi yönetenleri harami gibi görmekte haksız mıdır bu vatandaş, kızabilir miyiz ona bu yüzden? Popülizm yapmayacağım, öyle bir mesai takvimi geliyor ki bazen çoğu arkadaşımız için gerçekten bir gereğe dönüşebiliyor o çakarlar.

Keza ambulans, itfaiye, polis araçları, acil nitelikli hayati hizmetlerin en hızlı şekilde yerine getirilmesiyle mevzu bahis -engellenmesi bir cinayete yardım yataklığa dahi denk geliyor çünkü esasen bu tür davranışların- artırdığımız kadar arttıralım bu cezaları, ne itirazımız olabilir; kamu güvenliğinin gereği ise ne itirazımız olabilir; hatta devletin temsil yeteneğini ortaya koyuyorsa açalım tabii devletimizin itibarının yollarını, ne itirazımız olabilir? Ve fakat güven sorunu gibi bir büyük toplumsal şerh var bu madde üzerinde, o aşılmadan bu hâliyle çıkarmamız mümkün değil. Bu maddeyle ilgili temel mesele, vatandaşın o ambulansın gerçekten hasta taşıdığına, can kurtarmaya gittiğine olan güvenini yok eden düzen. O polisin fırından sıcak ekmek almaya değil de belki bir çocuğu bir caninin elinden kurtarmaya gittiğine olan güvenini kaybettiren düzen. Neden kaybedildi peki bu düzen? Bilmem ne gazetesinin genel yayın yönetmeninin çakarlı araç kullandığı ortaya çıktığı için, bilmem ne şeyhinin çakarlı araç kullandığı ortaya çıktığı için, bilmem ne hocanın kızının tahsisli araç kullandığı ortaya çıktığı için, bilmem kimin manken sevgilisinin uyuşturucu partisine tahsisli araçla gittiği ortaya çıktığı için, bilmem ne büyükelçiliğine kayıtlı kırmızı plakalı aracın uyuşturucu ticaretinde kullanıldığı ortaya çıktığı için, bilmem ne başkanın tahsisli aracının torbacıları, suikastçıları kaçırdığı ortaya çıktığı için, bilmem ne vekilin çakarlı aracıyla kaçakçılık yapıldığı ortaya çıktığı için, bilmem ne belediyesinin tahsisli araçlarıyla teröristlere gıda, ilaç sevkiyatı yapıldığı, katillere silah taşındığı hatta bizzatihi katillerin taşındığı ortaya çıktığı için; velhasıl yetkisini kötüye kullananların, görevden kaynaklı imtiyazlarını keyfekeder kullananların eseri olarak ambulans, itfaiye gibi araçlar için değil ama sivil çakarlı araçlara yol vermemeye öngörülen ceza artışlarının bu tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde yer alan "bulunmadığını gösterir belgenin" ibaresinin "bulunmadığına dair gösterir belgenin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın

İsmail Atakan Ünver
Karaman

Turan Taşkın Özer
İstanbul

Cumhur Uzun
Muğla

Ömer Fethi Gürer
Niğde

İnan Akgün Alp
Kars

Gizem Özcan
Muğla

İzzet Akbulut
Burdur

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Burdur Milletvekili Sayın İzzet Akbulut. (CHP sıralarından alkışlar)

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Trafik kazalarının azaltılacağı iddiasıyla gelen bir teklifle karşı karşıyayız ama bunu kime anlatsak ne yazık ki inandıramayız. Tabii, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu emeklilerimiz seyyanen zam alsın, kök maaşlarına zam yapılsın diye eylemler, birçoğu memleketlerine gidemiyorlar ama hafta sonu tatili için memleketine gidecek milletvekillerimiz yoldan çevirdikleri bir çocuğa bunu anlatsalar... "Ya, biz böyle bir kanun getiriyoruz ve bu kanunla birlikte trafik cezalarını yazacağız ama bunun sebebi hazineye para getirmek değil, tamamen ve tamamen kazaları azaltmakla alakalı." desen herhâlde 7 yaşındaki çocuğu bile kandıramazsın. O "Hayırdır, para mı bitti? Köprülere, geçiş garantili otoyollara verdin 238 milyar TL, para yetmedi trafik cezalarını artıracaksın herhâlde, değil mi?" diye sorar. Veya "Vergi muafiyetiyle büyük sermayedarların 768 milyar TL parasını sildin, ne oldu, şimdi para mı lazım?" diye sorar. Ya da "Fakirden alınıp zengine verilen o sistemle, kur korumalı mevduat sistemiyle 2 trilyon 500 milyar TL bizim bu ödediğimiz vergilerden, cezalardan para aktardın; hayırdır, yetmedi mi?" diye soracaktır. Keza "2026 bütçesinde faize 2 trilyon 700 milyar TL para ayırdın, para mı lazım?" diye sorabilir bu cezalar için. Bu cezaların ödenecek bir tarafı yok. Bakın, saygıdeğer milletvekilleri, siz de göreceksiniz, yarın bir gün birçok yurttaş çok zor duruma düşürecek, birçok yurttaşın belki aile geçimi kalmayacak, belki birçok babayı evlatla karşı karşıya getireceksiniz çünkü zaten insanlar Türkiye Cumhuriyeti'nde çok zor günler geçiriyor; zaten cezalardan bıkmışlar, yılmışlar; vergi memurları kapılarından eksik değil; bir şekilde bir şey bahane bulunarak her bir köşede trafik polislerine ceza kestiriliyor ve şimdi ekstra gelecek cezalarla kendi gelirlerinden çok yüksek cezaları ödemekle karşı karşıya kalacaklar. Bakın, ne diyor: "Ters yönde araç kullanan şehir içinde ise 20 bin TL." diyor. Yani bugün eğer olur da seyyanen zam alamazsak, bir emekli amcamız, bir emekli teyzemiz yanlışlıkla ters yöne girse "Şehir içindeyse 20 bin TL ceza ödeyecek." diyor, şehir dışında ve otoyollarda ise 90 bin TL ceza ödeyeceğini söylüyor. Bunun ödenilebilir nasıl bir tarafı vardır, hepinizin tekrar vicdanınıza bırakıyorum.

Kırmızı ışık ihlali yapana 5 bin TL uygulanıyor ve bu sanki yanık oynar gibi her seferinde arta arta 80 bin TL'ye kadar çıkıyor; sonra 10 bin, sonra 20 bin, sonra 40 bin, sonra 80 bin; ödenmeyeceği bariz ortada.

Polisin "Dur." ihtarına uymamaya 200 bin TL ceza. Bu neye göre, nasıl belirlenecek? Niyet okumaya da girer bu iş ama yani polis "'Dur.' dedim." dese, adam "Demedin." dese, burada yine bir kargaşa olacak. Az önce bir milletvekilimiz örnek verdi; Allah muhafaza, kötü niyetli bir polis çıksa yani bu rakamlarda rüşvet istemeye kalksa ne olacak sonumuz bilmiyorum. "Yani 200 bin lira ceza yiyeceksin, gel bunu 20 bin liraya çözelim." dese, vatandaş resmen bu rüşvete ne yazık ki boyun eğmek zorunda kalacak çünkü bu rakamların ödenecek yanı gerçekten yok.

Bakın, 93 model bir arabam vardı arkadan çekişli, Burdur'un Cumhuriyet Meydanı'nda hafiften böyle döndüğümüz zaman her seferinde arkası böyle bir atardı, orada da mobese kameralarına göründük mü biz ceza yedik. Hadi iyi kötü onları ödüyorduk da, şimdi bakın, 140 bin liraya çıkıyor bu ceza. 18-19 yaşındaki bir arkadaşımız keza böyle bir hata yapsa, yemin ediyorum, akşam anasından ve babasından yiyeceği sopaları siz düşünün. Yani bir ailenin gerçekten de düzenini bozar.

Gelin, milyonlarca emekli bizden seyyanen zam bekliyorken böyle ödenemeyecek rakamlarla vatandaşlarımızın karşısına geçmeyelim diyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, karar yeter sayısı...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Karar yeter sayısı talebimiz var oylama öncesinde.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ya, bu nasıl bir şeydir! Ya, karar almadık mı efendim! Anlaşmaya varmadık mı!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Böyle bir şey işte, anlaştığımız gibi.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Yanındaki adam bilmiyor olabilir Selçuk Bey ya, bu kadar nezaketsiz bir şey olur mu! Bu kadar nezaketsizlik olur mu ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Olmaz bu kadar nezaketsizlik ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Anlaştığımız gibi, nasıl böyle bir şey... Nezaketsizlik diye bir şey yok.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Oturup konuştuğumuz şeyin arkasından bu kadar yapmayın ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Neyi konuştuk ya!

Neyi konuştuk Halil Bey!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Arkada anlaştık ya, arkada anlaştık.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Ayıptır ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sana ayıptır ya! Bilmediğin bir şeyle ilgili konuşuyorsun!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bu saatten sonra hiçbir söze inanmayacağız, güvenmeyeceğiz mi ya!

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Bu yaptığınız doğru bir şey mi yani!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bahadır Yenişehirlioğlu, bari sen söyleme Allah'ını seversen ya! Bütün konuşmaların şahidisin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Niye ben söylemeyeceğim? Beni zor durumda bırakıyorsun ya!

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Ya, bak, yanında tecrübeli arkadaşlar var...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Hepsi biliyor onu.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - ...yanında var, arkada var; böyle bir şey olmaz arkadaş ya! Bu işin bir ağırlığı var ya! Bu kadar hâle getirmeyin ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - O oylama yapıldıktan sonra mı devreye getiriyorsunuz ya! O zaman perşembe de çalışılırdı.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Çalışalım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Oylamayı yaptıktan sonra devreye sokuyorsunuz bunu. Bu ahlaki bir şey mi?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.09

ON BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin On Birinci Oturumunu açıyorum.

214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

15'inci madde üzerinde Burdur Milletvekili İzzet Akbulut ve arkadaşlarının önergesini oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısını arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

16'ncı madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Cemalettin Kani Torun

Antalya

Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz

Dilan Kunt Ayan

Zülfü Uçar

Muş

Şanlıurfa

Van

Vezir Çoşkun Parlak

Kamuran Tanhan

Gülderen Varlı

Hakkâri

Mardin

Van

Celal Fırat

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez
Balıkesir
Mehmet Akalın
Edirne

Hüsmen Kırkpınar
İzmir
Ayyüce Türkeş Taş
Adana
Yavuz Aydın
Trabzon

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa
Rıdvan Uz
Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Günlerdir tüm dünya ABD Başkanı Trump'ın alışkanlık hâline getirdiği uluslararası hukuk ihlallerini konuşuyor. Venezuela örneği bu "yaptım oldu" anlayışının zirve yaptığı bir operasyon olarak tarihe geçti. Bir Devlet Başkanını kendi ülkesinde alıkoyarak ABD'ye getiren ve burada yargılayacağını söyleyen bir anlayışın yapacaklarının bir sınırı olmadığını anlamamız gerekiyor. Bunu münferit bir hadise olarak değil uluslararası alanda bir ahlaki sorun olarak dikkate almalı ve değerlendirmeliyiz. Bu olay bize şunu göstermiştir: Bugün Washington'da şekillenen dış politika korku yayma üzerine şekillenmektedir. Uzun yıllar boyunca küresel düzen kusurlu da olsa kurallara ve biçimsel meşruiyete ihtiyaç duymuştur; bugün ise bu ihtiyacın terk edildiğini görüyoruz. Güç, artık kendisini açıklama gereği bile duymamaktadır.

Sayın milletvekilleri; Bugün ABD yönetiminin izlediği çizgi "müttefiklik" kavramını aşındırmakta, hukuku araçsallaştırmakta ve dış politikayı kısa vadeli anlaşmalar zincirine indirgemektedir. Bu anlayışta ilke yoktur, kalıcılık yoktur, öngörülebilirlik yoktur. Bu, küresel siyaseti istikrara değil kaosa sürükler. Biz, bu olaylar silsilesini yalnızca bir adamın çılgınlıkları olarak göremeyiz, ticari kaygılarla atılmış yanlış adımlar olarak nitelendiremeyiz. Şu anda tüm dünya hukuksuzluğun, başıbozukluğun kurumsallaşması tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Peki, bu ortamda ülkeler ne yapmalıdır? Öncelikle, şunu açıkça söylemeliyiz: Güçlü devletlerin hukuku çiğnediği bir dünyada askerî kapasite tek başına bir savunma aracı olamayacaktır. Savunmanın en önemli unsuru ülke içindeki siyasal meşruiyettir. Demokratik kapasitesi zayıflamış, toplumsal uzlaşısı aşınmış, kurumları tartışmalı hâle gelmiş ülkeler dış baskılara karşı dirençli olamaz. Bugün İran'da yaşanan olaylar da bunun somut örneklerindendir.

İran rejimi uzun yıllar bölgede toplum mühendisliği yaparken halkının talep ve şikâyetlerine kulaklarını kapattı. İran'ın sert ve mezhepçi yönetim anlayışı bugün ABD'nin İran'a müdahalesini gündeme getirmekte maalesef, halk desteğini zayıflatarak İran'ı savunmasız hâle getirmektedir. Bu nedenle, biz Türkiye olarak iç cephemizi tahkim etmek zorundayız.

Demokrasi, bir lüks değil ulusal güvenlik meselesidir. Hukukun üstünlüğü, ifade özgürlüğü, güçlü bir Meclis ve hesap verebilir bir yönetim dışarıdan dayatılan otoriterliğe karşı en sağlam kalkandır. Demokratik dönüşümünü tamamlamamış bir ülke yükselen küresel otoriter dalgaya karşı duramaz.

İkinci temel mesele ise bölgesel vizyondur. Bugün Orta Doğu büyük güçlerin nüfuz alanlarına bölünmüş durumdadır. Sınırlar halkları ayıran duvarlara, ekonomiler rekabet yerine bağımlılığa, güvenlik anlayışı ise ortaklıktan ziyade tehdit algısına dayanmaktadır. Oysa bu coğrafyada kalıcı istikrar tek tek ülkelerin güçlenmesiyle değil birlikte güçlenmesiyle mümkündür.

Değerli arkadaşlar, burada dış politikaya dair yaptığım neredeyse her konuşmada söylediğim gibi yine söylüyorum: Türkiye'nin Orta Doğu'da kalıcı barış ve refah için atması gereken adım, sınırları değiştirmeden sınırları anlamsızlaştıran iş birlikleri kurmaktır. Avrupa Birliği, tüm sorunlarına rağmen yüzyıllarca savaştırmış ülkelerin barışı kurabildiğini göstermiştir, Orta Doğu da bunu başarabilir. Enerjide, ticarete, ulaştırmada ve güvenlikte kazan-kazan temelli mekanizmalar inşa edilmedikçe bu coğrafya büyük güçlerin oyun alanı olmaktan kurtulamayacaktır. Türkiye'nin tarihi, coğrafyası ve diplomatik birikimi ona bu süreçte edilgen değil ilke temelli ve kurucu bir rol oynama imkânı vermektedir ama bunun yolu içeride demokrasiyi güçlendirmekten, dışarıda ise barışı, hukuku ve bölgesel iş birliğini savunmaktan geçmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Başkanım, çok az...

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Türkiye tüm bölge halklarını kucaklayan ve kaybedeni olmayan barış siyasetini bölgemizde hâkim kılacak adımları atmalıdır. İçinde bulunduğumuz coğrafya ancak barış iklimiyle emperyal güçlerin menzillerinden çıkacak, kendi potansiyelini gerçekleştirecektir.

Yüce Meclisi meşruiyeti, demokrasiyi, insan haklarını koruyacak, sağlamlaştıracak ve yaşatacak adımlar atmaya davet ediyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında AKP'nin kanun yapma tekniği veya ülkeyi yönetme tekniği şöyle: Önce tedbir almaz, olaylar meydana gelir, ondan sonra sonuçlar üzerinden tedbir almaya çalışır ama bu kanun teklifinde o da yok; tamamıyla para endeksli, hazineye kaynak ayırmaya yönelik bir kanun teklifi önümüzde duruyor. Trafik güvenliği politikalarındaki sorunlar ve mevzuat düzenleme ihtiyaçları devam ederken -ki bu teklif bunu karşılamıyor- kazalar esasen yanlış ulaşım politikaları, ihmaller ve denetim yetersizliği nedeniyle olmaktayken bunlara ilişkin herhangi bir düzenleme veya önleme durumu yokken sadece vatandaşın cebine elini uzatmayla ilgili düzenlemeler söz konusu.

Trafik kazaları ülkemizde çok sık yaşanıyor. Trafik kazalarının yanlış ulaşım politikaları, ihmaller ve denetim eksiklikleri, yetersizlikleri nedeniyle olduğunu belirtmek istiyoruz. En azından yük taşımacılığında demir ve deniz yollarına gereken ağırlık verilmeyerek kara yollarının tercih edilmesi bunun birinci müsebbibidir. Bakın, ben Mardin'de yaşıyorum, ta Konya'dan Bağdat'a kadar

1910'lu yıllarda Almanlar burada demir yolu inşa etmiş ve 2011-2012'ye kadar da aktif olarak kullanılmış. Kim kapattı? AKP iktidarı yük taşımacılığını kapattı. İşte, AKP Hükümetinin, iktidarlarının meselelere bakış açısı, çözüm önerisi bu kadar; kapatmak, yandaşa bir kâr sağlamadığı sürece işi kapatmak veya kökten kilit vurmak.

Yine, ters eğimli yol gibi teknik altyapıların bozuk olması, kazalar sonrasında yine önlemlerin alınmaması, toplu taşıma araçlarının denetimlerin artırılması, kamusal sorumlu olan taşıt sürecinin niteliklerinin artırılması, bunların hiçbirisi bu teklifte yer almıyor. Çalışma şartlarının ağırlığı ve kontrolsüzlüğü bunlar da yok. Bu gibi etkenler aşılmadığı sürece kazaların son olmayacağı, trafik güvenliğinin olmayacağı açıktır. Ülke genelinde meydana gelen trafik kazalarında katliamı çağrıştıran ölü ve yaralı sayısının olması işte bu politikaların sonucudur. Bu, görmezliğin, çözüm üretmeksizliğin, tedbir almaksızlığın sonucudur aslında. Bize trafik güvenliği politikalarının doğru yürümediği veya uygulamada aksayan yönlerinin olduğunu bu durum göstermektedir. Bunlara ilişkin bir çalışma, bir önlem yok.

Daha önce devlet yollarında, daha sonra da otoyollarda bilimsel temeli olmayan hız limitlerinin artırılması ülkenin trafik güvenlik politikalarında sorun olduğunu düşündürmekte ve aşağıda da belirteceğimiz gibi birçok sorunun çözüm beklediği açıkça görülmektedir.

Bir; ülkemizde yolcu ve yük taşımacılığında deniz ve demir yolu taşımacılığına ağırlık veren, ayrıca toplu taşımacılığa öncelik veren bir ulaşım master planı yapılması gerekir; enerji verimliliği temelinde bunun yapılması gerekir.

Yine, hız konusundaki ilk ve öncelikli önerimiz, hatalı olan hız sınırlarının artırılması kararının geri çekilmesi; Karayolları Trafik Kanunu'nun günün şartlarına uygun ve trafik güvenliğini gözetecek şekilde yeniden düzenlenmesi. Hız sınır aşımı ve hız sınırlayıcı ekipmanların iptalinin asli kusurlar arasında sayılması gerekir.

Otoyollar ile şehirler arası devlet kara yollarının şehir içi geçişlerinde düzenlenerek yerleşim yeri dışına alınması ve çevre yollarına imar uygulamalarının yasaklanması, doğru bir ulaşım koridorunun oluşturulması gerekmektedir.

Trafik güvenliğine yönelik kavşak ıslahı yapılması gerekir.

Pasif koruma sistemleriyle ilgili uygulamalar ve zemin yüzey ıslah çalışmaları yapılması gerekir.

Bu teklifte bunlar var mı? Hiçbiri yok. Ne var? Para gelsin, hazinenin kasası dolsun; başka hiçbir şey yok.

Yine, standardı düşük olan devlet ve il yollarında kritik noktaların iyileştirilmesi, ağır tonajlı trafiklerin denetlenmesi gerekmektedir; gerekirse trafik güvenliği açısından ağır tonajlı trafiğe uygun olan yeni güzergâhlar belirlenmesi ve sık sık kontrolü yapılması gerekmektedir.

Araç muayene istasyonlarındaki kontrol ve uygulamalar gözden geçirilmeli, Avrupa ülkeleri standartlarına ulaştırılması gerekmektedir.

Özellikle kamusal bir görev olan toplu taşımada, özellikle otobüs ve servis araçlarında sürücülerin çalışma koşulları düzenlenmeli ve sıkı bir denetime tabi tutulmalıdır. Şehirler arası taşımacılıkta neredeyse iki üç saatlik uykuyla bu iş yapılıyor dolayısıyla bu da kazalara davetiye çıkarıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - Ulaşım politikalarının oluşturularak buna uygun yatırımlar yapılması, teknik altyapının oluşturulması, mevzuat düzenlemesi ve denetim kamunun görevidir. Başta denetim olmak üzere teknik altyapı, mevzuat ve uygulamalar kamusal bir görevdir ve piyasanın insafına bırakılmaması gerekir, bırakılamaz da. En başta, yukarıda ifade ettiğimiz önerilerin yapılmaması durumunda ve bu alanda denetim ve gözetimler artırılmadıkça ölümlü ve yaralanmalı yüzlerce kaza görmeye devam edilecek; kara yollarımızın ne kadar güvensiz, araçlarımızın güvenlik durumlarının ne kadar kötü düzeyde olduğunu tekrar tekrar bize göstermiş olacaktır oysa kara yollarında güvenli seyahat etmek her vatandaşın hakkıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Değerli milletvekilleri, günlük hayatımızın önemli bir bölümünü trafikte geçiriyoruz ve o dünyanın da kendine ait kuralları var ama en önemli mesele, o kuralların kâğıt üzerinde kalmaması, hayata geçmesi, uygulanması ve uygulanmasıdır.

Evet, kural koyma konusunda sorun yaşamıyoruz, kanun çıkarıyoruz, yönetmelik çıkarıyoruz, genelgeler yayınlarız ama iş uygulamaya gelince maalesef sınıfta kalıyoruz. Bunu hepimiz biliyoruz, görüyoruz ve yaşıyoruz.

Bakın, bir ülkede kurallar ne kadar sert olursa olsun eğer uygulanmıyorsa hiçbir anlamı yoktur. Kurallara uymanın birinci koşulda alacağı cezaya ödeyeceği paranın yüksekliği değil, vatandaşın adalete olan güvenine bağlılığıdır ya da ne kadar güçlü bir hukuk devleti olduğumuzdur. Bu kanunu hazırlayanlara soruyorum: Acaba bunu hazırlarken işin bu boyutuna hiç kafa yordular mı?

Değerli milletvekilleri, trafik aynı zamanda da bir medeniyet meselesidir. Yaya geçidinde duran sürücü, kırmızı ışıkta bekleyen vatandaş, emniyet kemerini takan anne-baba, çocuğunu çocuk koltuğuna bağlayan aile bunları kanundan korktuğu için değil, doğru olduğu için yapmalıdır ya da onun için yapmayı bilmelidir. Ama siz bunu eğitimle desteklemezseniz, bilinç oluşturmazsanız sadece cezayla bu kültürü inşa edemezsiniz. Bugün ehliyet almak da çok kolay; sınavlar formaliteye dönüşmüş durumda. Sürücü kursları yeterince denetleniyor mu belli değil. Genç sürücülere özel eğitim programları var mı? Hiç olduğuna rastlamadık. Okullarda trafik bilinci yeterli mi? Maalesef bu soruya da hayır cevabı veriyoruz. Biz çocuklarımıza evet, matematik öğretiyoruz, fen öğretiyoruz ama trafikte insan hayatının ne kadar değerli olduğunu maalesef hiç öğretmiyoruz, bu konuda da hiç çaba sarf etmiyoruz oysa bir yaya geçidinde durmak bir hayat kurmaktır, bir kırmızı ışıkta durmak bir aileyi dağılmaktan kurtarmaktır.

Her yıl binlerce insanımızı trafik kazalarında kaybediyoruz. Bu rakamlar istatistik değil, her biri bir can, bir anne, bir baba, bir evlat, bir kardeş. Soruyorum: Bu ölümlerin kaçısı gerçekten kaza? Çoğu ihmal, çoğu hız, çoğu dikkatsizlik ve çoğu denetimsizlik. İşte, bu yüzden diyoruz ki ceza tabii ki olmalı ama tek başına çözüm değil; önce eğitim, bilinç, sürekli ve adil denetim, güçlü altyapı, güvenli yollar, sonra ceza. Ama siz ne yapıyorsunuz? Önce cezayı artırıyorsunuz, vatandaş korkutarak düzen sağlamaya

çalışıyorsunuz. Bu anlayış maalesef kalıcı değildir. Üstelik bu yaklaşım trafik güvenliği değil, maalesef bütçe açığını kapatma politikası gibi vatandaş tarafından da algılanmaktadır. Vatandaş diyor ki: "Devlet beni korumuyor, aksine benden para topluyor." İşte, güven kaybı da tam burada başlıyor.

Değerli milletvekilleri, devlet güçlü olacaksa bu güç cezayla değil, adaletle ve süreklilikle hissedilir. Vatandaş şunu bilmeli: "Kuralı ihlal edersem kesin yakalanırım." ama aynı zamanda şunu da bilmeli: "Kurala uyanı bu devlet korur." İşte, o zaman trafik düzelir; işte, o zaman kanun kayıpları azalır; işte, o zaman medeniyet yükselir.

Biz, bu kanun teklifinin bu hâliyle sorunun özüne dokunmadığını düşünüyoruz; sorunu rakamlarla değil, insan hayatıyla ele almanızı istiyoruz. Gelin, eğitimi güçlendirelim, altyapıyı geliştirelim, denetimi sürekli hâle getirelim, ayrıcalıkları kaldıralım, trafikte adaleti tesis edelim. O zaman, bu Meclis, gerçekten hayat kurtaran bir işe imza atmış olur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinde yer alan "cezası ile" ibaresinin "cezasıyla" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Gizem Özcan
Muğla

Turan Taşkın Özer
İstanbul

Cumhur Uzun
Muğla

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

İnan Akgün Alp
Kars

İsmail Atakan Ünver
Karaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygün.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 16'ncı maddesiyle, takip mesafesine uymayan sürücülere 5 bin lira ceza kesilmesi düzenleniyor. Şerit izleme, trafikte karşılaşma kuralına uymayanlara, diğerlerini engelleyenlere ve yavaş süren sürücülere de bin lira ceza kesimine devam edilecek.

Yapılan düzenlemeyle cezalar ağırlaştırılıyor; bazı oranlarda ceza miktarlarının yüzde 100'ün üzerinde olması kanun yapma amaç ve sistematığının dışına çıkıldığını da gösteriyor. Kısacası, bu bütçe açıkların giderilmesi için yapılan bir düzenleme yani vatandaşın yine üstüne çökecekler ve trafik cezalarıyla, vergilerle vatandaşın bütçe açıklarını kapatacaklar.

Sayın Başkan, değerli vekiller; şu anda ülkemizde en mağdur olanlar emekliler ve çiftçilerimiz ve aynı zamanda esnaflarımız. 30 büyükşehirde, malum, hatırlarsınız, basit usuldeki deftere tabi tutulan esnaflarımız şimdi deftere tabi oldular. Ya, insaftır! Bu basit usuldeki deftere tabi insanlardan ne istiyorsunuz? Zaten geçinemiyorlar ve sıkıntılılar ve bunları getirdiniz deftere tabi tutunuz ve vatandaş şu anda sıkıntıya sokuyorsunuz.

Yine, emekliler, maalesef... Emeklilerle ilgili kanun teklifi bugün -artık yarın demiyoruz, bugün oldu- Plan Bütçede görüşülecek. El insaf! Bin lira artış yaptınız. Ya, bu kadar mı sıkıntıdayız, bütçede para mı yok diyoruz? Aslında para var; gittik, işverenlerin, sanayicilerin vergilerini sildik ama emekliye geldiği zaman yok diyoruz ve emekliye 20 bin lirayı reva görüyorsunuz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak diyoruz ki: Asgari ücretin en az 39 bin liraya çıkması ve aynı şekilde en düşük emekli maaşının da 39 bin liraya çıkması için önerge vereceğiz. Onunla beraber, yetmez diyoruz; yine, aynı şekilde, diğer emeklilerimize de aynı oranda artış yapılması gerekiyor, onların maaşlarını düzenlemek gerekiyor.

Yine, intibak yasasıyla ilgili de sıkıntı var; gelin, hep beraber bunları çözelim diyoruz. İnşallah, bugün yapılacak olan Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısında buna çözüm bulup emeklilerimizin nefes alacağı bir maaşı bağlamış oluruz diyorum.

Yine, bakın, ne hâle getirdiniz ülkeyi? Ya, marketlerdeki bozuk ürünleri gidip vatandaş ucuz olduğu için alıyor. Ya, bu hâle mi geldi bu insanlar? Hani sizi Avrupa kıskanıyordu. Kıskanan Avrupa'da şu anda emekliler, vatandaşlar marketlerden gidip eski, tarihi geçmiş ürünleri alıyorlar, akşam saatlerinde pazara gidip alışveriş yapıyorlar(!)

Yine, ikinci mağdura bakıyoruz, çiftçilerimiz. Ya, çiftçilerden ne istiyorsunuz? Yine, esnaflarımızdan ne istiyorsunuz? Son çıkan kararnameyle -Cumhurbaşkanlığının 30 Ekim 2025'te çıkan bir kararnamesi var- "Çiftçilerin Ziraat Bankasından, Tarım Krediden kredi çekecekleri zaman BAĞ-KUR ve vergi borcu olmasın." diyorsunuz. Yine, esnafın Halk Bankası ve Esnaf Kefaletten kredi çekmesi için BAĞ-KUR ve vergi borcu olmaması gerekiyor. Ya, bu insanlar zaten sıkıntıda, sıkıntıda olmasa kredi çeker mi? Gelin, bu yanıştan bir an evvel dönün. Çiftçinin Ziraat Bankasından, Tarım Krediden; esnafın da Halk Bankası ve Esnaf Kefaletten kredi almasının yolunu açın diyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakınız, çiftçimizin borç miktarı nereye gelmiş? 837 milyar liradan 1 trilyon 198 milyara gelmiş. Geçen yıl çiftçinin borcunun arttığı rakama bakın ve gelineen noktada çiftçiye bir de ilave yükler yükleyorsunuz. Yine, gelineen noktaya baktığımız zaman zirai don oldu, kuraklık oldu, çiftçi perişan ama siz vurun abalıya diyorsunuz, çiftçiye yükleniyorsunuz.

Yine, yetmedi, esnafa yüklendiniz. Sabit usuldeki vatandaşlarımızı deftere tabi tutunuz. Şimdi, geldiğimiz duruma bir bakıyorsunuz, çiftçi mutsuz, emekli mutsuz, esnaf mutsuz ama öğretmenlerimiz de mutsuz. O da değil, sizin yüzünüzden artık öğretmenlerimiz sınıfta hak ettiği saygıyı göremiyorlar ve doğru dürüst maaşları yok ve bilimsel eğitim yapamıyorlar.

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk sporcular için "Ben sporcunun zeki, çevik ve ahlaklısını severim." demiş ama maalesef gelineen noktayı uyuşturucularla ve bahis oyunlarıyla cennete çevirdiniz. Atatürk'ün izinden gitseydik şu anda bunlar olmazdı diyoruz.

Bakınız, bir de Atatürk'ten ne istediğinizi anlamak istiyorum. Bakan çıkmış bugün, diyor ki: "Biz ilkokullarda 1'inci ve 2'nci sınıflarda karneyi kaldırıyoruz." Karneyi kaldırırken de bu ülkenin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü yok sayıyorsunuz. Ya, bu kadar mı acımasızsınız? (CHP sıralarından alkışlar) Karnelerden silebilirsiniz ama kalplerden silemezsiniz, kalplerden.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Devamla) - Bu ülkenin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü kalplerden silmeye hiç kimsenin cüreti olamaz, yetkisi olamaz, gücü olamaz diyorum.

Bakınız, ayrıca ülkeyi ne hâle getirdiniz sayın milletvekilleri? 2025 Küresel Organize Suç Endeksi Raporu'nda ülkemiz 193 ülke arasında tam 10'uncu sırada yer almış. Türkiye, Organize Suç Endeksi'nde Avrupa'da 1'inci, Asya'da 3'üncü, dünyada 10'uncu olmuş; Nijerya, Kolombiya, Meksika'dan sonra 10'uncu sıradayız. Ya, Türkiye'yi hakikaten güzel liglere taşıdınız. Hayvancılıkta diyorsunuz ki: "Avrupa'da 1'inciyiz." Ama daha Ocak 1'de hayvan ithalatıyla ilgili Bakanlık izin başvurusunu açıklıyor. Yani her şeyde Türkiye'yi 1'inci yaptınız ve Türkiye'yi getirdiğiniz tablo yirmi üç yılda maalesef açlık, sefalet ve gelinen kara bir tablo. Gelin, artık bundan vazgeçin diyorum. Ülkenin çiftçisinin, emeklisinin, esnafının, işçisinin yakasından düşün diyorum, düşün. Sandık gelecek, bu detler bitecek. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

17'nci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin

Selçuk Özdağ
Muğla

Elif Esen
İstanbul

Şerafettin Kılıç
Antalya

Cemalettin Kani Torun
Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz
Muş
Zülfü Uçar
Van

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Hüseyin Olan
Bitlis
Celal Fırat
İstanbul

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Güleren Varlı
Van

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez
Balıkesir
Mehmet Akalın
Edirne
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Yasin Öztürk
Denizli
Yavuz Aydın
Trabzon

Ömer Karakaş
Aydın
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa
Rıdvan Uz
Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mevcut kanunla ilgili arkadaşlarımız değerli konuşmalar yaptılar. Bu kanuna ret oyu vereceğiz ve de milletimiz de seçimlere kadar bu kanun maddesi üzerinden iktidara bir not verecek, onu da hep beraber göreceğiz.

Ben sizleri 1945'li yıllara götürmek istiyorum. İkinci Cihan Harbi bitti, Almanya ve Japonya yenildiler. Almanya ve Japonya yenildikten sonra, Ruslara karşı da Amerika Birleşik Devletleri Almanya ve Japonya'yı desteklemeye başladı; ağır sanayiye kavuştular, zaten bir sanayileri vardı, ardından da yüksek teknolojiye ulaştılar Ruslara karşı Amerika Birleşik Devletleri'nin desteklemesiyle beraber. Daha sonra Japonlar ve Almanlar çok değerli mamuller üretmeye başladılar ve Amerika Birleşik Devletleri bunlarla baş edemedi ve Japon malları, Alman malları dünyada yok satmaya başladı. Bu sefer, Amerika Birleşik Devletleri'nin petrol ihtiyacı yoktu, doğal gaz ihtiyacı yoktu ve ardından da OPEC üyelerini devreye sokarak 1975 yılında bir kriz çıkarttı. Petrol fiyatları çok yükseldi ve burada petrol fiyatlarının yükselmesiyle beraber Almanya ve Japonya ise bu Amerika Birleşik Devletleri'yle baş edemez hâle geldiler çünkü ürettikleri mamulleri artık pahalı üretiyorlardı ve ne kadar ucuz satmaya çalışsalar da Amerikan mamulleriyle baş edemediler, rekabet edemediler. Amerika elli yıl boyunca bu dünya dengesini bu şekilde korudu. Zaten 1990'lı yıllardan itibaren Rusya yıkılmıştı, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği 16-17 tane devlete bölünmüştü. Amerika Birleşik Devletleri tek kutuplu bir dünya inşa etti yani "Dünyanın patronu benim." dedi. Şimdi ise son zamanlarda Çin Seddi'nin arkasından çıkan bir Çin var ve Çin Seddi'nin arkasında yıllarca kalan, ardından buradan çıkmak için ticaret yapmak isteyen bir Çin var. Her ne kadar insan haklarını çiğnemiş olsa da Çin'in tekrar dünya sahnesine çıkmasından rahatsız olan Amerika Birleşik Devletleri bu sefer neler yapmak istedi? Bu sefer, onların Tek Kuşak, Tek Yol Projesi'ne karşı da bir Hint Okyanusu üzerinden Hint körfezinden Yemen körfezine, Yemen körfezinden Gazze'ye, Gazze'den Suriye'ye, Suriye'den Güney Kıbrıs'a ve Güney Kıbrıs'tan Avrupa'ya emtia taşımak için bir alternatif yol inşa etti. Bu alternatif yolu inşa ettikten sonra Çin'in petrol ihtiyaçlarını gidermek istediği noktalara hamleler yapmaya başladı. Nereye yaptı? İran'a yaptı. Önce Gazze üzerinden yaptı biliyorsunuz ve o bir operasyondur, o operasyonda oyuna gelenler oldu. İyi niyetli olsalar bile büyük bir oyundu, Orta Doğu'da istediklerini elde ettiler, İran'a bir gözdağı verdiler Husiler'le ilgili olarak.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bu coğrafyada Amerika Birleşik Devletleri artık elinde silah olan hiçbir örgütü veya hiçbir teşkilatı istemiyor. Hamas'ı istemiyor, bir yandan Hizbullah'ı istemiyor, Husiler'i istemiyor. Kimi istiyor? Yeni kuracağı

devletçiklerin liderleriyle bu toprakları idare etmek istiyor. Buna karşı Türkiye'nin de uyanık olması gerekmektedir. Venezuela'ya karşı bir operasyon yaptı. Venezuela Çin'in petrol ihtiyaçlarının yüzde 16'sını karşılamaktadır, geri kalan kısmını İran'dan ve Rusya'dan karşılamaktadır. Rusya meşgul edilmektedir Ukrayna'yla beraber. Rusya da stratejik hata yapmıştır. Ardından da ne yapmıştır? İran'a karşı bir gözdağı operasyonu yapmak ve bugünlerde de onlara karşı bir operasyon yapmak için iç karışıklıklar çıkartmak istemektedir çünkü petrol ihtiyaçlarının çoğunluğunu İran üzerinden sağlamakta ve daha ucuz olduğunu bilmektedir. O zaman, bizlere düşen bir görev vardır, kimlere? İslam ülkelerine, Arap ülkelerine. Kimlere? Türki Cumhuriyetlere. Kimlere? Kalkınmakta olan ülkelere. Afrika ülkelerine bir görev düşmektedir. Bu ülkelerin liderlerinde demokrasi kültürüyle yaşayan tek bir ülke vardır, Türkiye; o da birazcık sözde olmaya başlamıştır. İnsan haklarının birazcık olduğu ülke Türkiye'dir, o da sözde olmaya başlamıştır. O nedenle, ben, Türkiye Cumhuriyeti devleti başta olmak üzere bütün Arap dünyasına ve Türk dünyası liderlerine sesleniyorum: Kendi ülkenizin hukukuna uyacaksınız, kendi ülkenizin anayasasına uyacaksınız; yetmez, egemen güçler bir gün sizi sıkıştırırlar; siz evrensel hukuk kurallarına uyacaksınız, evrensel ahlak kurallarına uyacaksınız. Yarın bir gün Menderes gibi idam sehпасına giderseniz veyahut da bir gün cezaevlerine Maduro gibi gönderilerseniz şerefle gideceksiniz, şerefle asılacaksınız ve orada aidiyet duygusu uyandırdığınız ve hakikaten kendi ülkenizi şeffaf yönettiğinizi, adil yönettiğinizi, doğru yönettiğinizi; demokrasiyle, insan haklarıyla yönettiğinizi bütün insanlara ispat edecek ve geriye dönüp bakacaksınız ve diyeceksiniz ki: "Evet, biz şerefle gidiyoruz buralardan." Sizden sonra gelenler bu ülkelerde demokrasiyi daha çok yeşertecekler, Arap ülkelerinde de Afrika ülkelerinde de Gannuşiler yenilmeyecekler veyahut da Muhammed Rizganiler yenilmeyecekler; bunları yapacaklar. Muhammed Cinnahlar, Ebu Cidaller çıkacaklar veya öbür tarafta, Pakistan'da bunlar çıkacaklar. Amerika Birleşik Devletlerine karşı Türkiye Cumhuriyeti devletini de uyarıyorum, Hükûmeti de uyarıyorum ben, bunlara karşı dikkatli olun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Tamamlayayım efendim.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Hani İnönü'nün çok güzel bir sözü vardı ya, ne diyordu? "Egemen güçlerle yolculuk yapanlar ayrıla çuvala girmiş gibi olurlar." diyordu. Evet, emperyalisttir bunlar, Çin de emperyalisttir, Rusya da emperyalisttir ama bugün en büyük tehlike Amerika Birleşik Devletleri'dir. Buna karşı, dış politikamızdaki savrulmaların bedelini ödüyoruz hep beraber. Hem Avrupa Birliği konusunda hem Rusya konusunda hem Hollanda konusunda hem Mısır konusunda, İsrail konusunda çok ağır bedeller ödedik. O bedelleri ödememek için lütfen tek akıldan değil ortak akla, buraya, Meclise -şûra burasıdır, hilafet makamı buradadır, bu makamda mündemittir- buraya doğru evrilmemiz lazımdır ve ben buradan sesleniyorum: "..."⁹ diyorum, "..."¹⁰ "..."¹¹ diyorum; teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Bitlis Milletvekili Sayın Hüseyin Olan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halep'te günlerce süren insanlık dramını barış, huzur ve güvenliğin tesisi ifadeleriyle açıklamak ve bunu 10 Mart mutabakatı açısından bir fırsat olarak değerlendirmek doğru değildir. Çünkü Halep'te paramiliter cihadist çetelerin Kürt halkının yaşam alanlarına dönük sistematik ve bilinçli olarak etnik temizlik amacı güttüğü açıktır. 1 Nisan 2025 mutabakatıyla SDG Halep'teki Kürt mahallelerinde bulunan güçlerini ağır silahlarıyla birlikte geri çekti ve güvenliği yerel asayiş birimlerine devretti. HTŞ bunu fırsata çevirerek 1 Nisan antlaşmasını hiçe sayarak Şeyh Maksud ve Eşrefiye Mahallelerine IŞİD artığı çeteleriyle saldırdı. Halep saldırısıyla 150 bin insan yerinden yurdundan edildi ve en az 500 kişinin de kayıp olduğu söylenmektedir. Tek bir Suriye dediğiniz şey, hastanelerin bombalandığı, çocukların, kadınların katledildiği ve sivillerin zorla yerlerinden edildiği, her türlü vahşet ve barbarlığın kol gezdiği bir anlayışla mı sağlanacak? Bir yerde hastaneler bombalanıyor, kadın ve çocuklar katlediliyor, yaşamını yitirenlerin naaşlarına işkence yapılıyorsa orada hedef askerî üstünlük değil toplumsal soykırımdır; işte Halep'te yaşananlar ve yapılmak istenenler de budur. Bu katliamları devletler meşrulaştırabilir ancak bu katliamlar o devletleri meşru yapmaz. Şeyh Maksud ve Eşrefiye'ye dönük kuşatma Halep'i Kürtsüzleştirme politikasıdır; bu, sosyolojik ve siyasal açıdan da toplumsal barışı imkânsız kılan bir yaklaşımdır. Kürtlerin, Alevilerin, Dürzilerin, Süryanilerin, Hristiyanların güvende olmadığı bir Suriye'de kimse güvende değildir. Gerçeklik şudur: Halkları dışlayan her siyasal düzen istikrarsızlık üretir. Bölge açısından demokrasinin ne kadar hayati bir rolü olduğunun altını çizirken bu bilinçle söylüyoruz. Demokrasi bir ütopya değil, tam tersine bölgenin istikrara kavuşmasının tek çözüm yoludur.

Türkiye'de siyasilerin yaptığı açıklamalara bakınca gerçekten insanlık adına utanmamak elde değildir. Kürt halkını bin yıllardır doğduğu, büyüdüğü ve yaşadığı coğrafyada misafir olarak gören bir anlayış vardır. Kürt halkının bu coğrafyanın asli unsuru olduğu gerçeğiyle yüzleşmekten korkan bir zihniyetle karşı karşıyayız. Orta Doğu'da Kürt halkının bu denli açık saldırılara maruz kalmasının temel nedeninin demokratik yaşam ilkesini her alanda hayata geçirmek için mücadele etmelerinden kaynaklandığını biliyoruz. Rojava'da Kürt halkının inşa ettiği yaşam, halkların bir arada özgürce yaşadığı bir yönetim şeklidir. Tüm bu korkunun nedeni, Kürt halkının istikrarsızlığın, savaşların ve yıkımların merkezi hâline gelmiş Orta Doğu için yeni bir yaşamın mümkün olacağını ispatlamış olmasıdır.

İnsan yaşamı ve tüm farklılıklara rağmen birlikte yaşama umudu çeteler tarafından bir risk olarak görülmektedir. Suriye'de bir devlet yoktur, Suriye'de azınlıklar ve asli unsurlarını görmezden gelen çeteci bir anlayış vardır. Bu çeteci anlayış Fırat'ın batısını askerî alan ilan ederek Tişrin Barajı'nı bombalıyor, çeteleri ise Deyr Hafir'e, Tabka'ya saldırıyor. Zorla kurulan her düzen yıkılmaya mahkûmdur. Şeyh Maksud ve Eşrefiye'de yaşananlar, IŞİD zihniyetinin hâlen sahada ve aktif olduğu, hâlâ silahlı ve korunur durumda

9. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

10. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

11. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

olduğunu göstermektedir. "Kürt'ün kanı helaldir." fetvalarıyla saldıran, kadınları binalardan atan, sivilleri hedef alan bu zihniyetin adı değişse de ama özü değişmemiştir. Kısacası, bugün Halep saldırısını bir "zafer" olarak tanımlayanlar, Kürt halkının iradesini kırıktıklarını sananlar, uzun vadede Başur, "..."¹² ve Rojhilat ve Rojava'da milyonlarca Kürt'ü bir araya getirdi. Birilerinin yaptığı küçük hesaplar Şeyh Maksud ve Eşrefiye'deki halk savunma güçlerinin direnişlerine çarpmış ve yerle bir olmuştur. Bazı güçler sahada ellerinin güçlendiğini sanıyorlar. Oysa çok kısa bir zamanda büyük kaybettiklerinin farkına varacaklardır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Aydın Milletvekili Ömer Karakaş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Değerli milletvekilleri, bugün bu kürsüden konuşan ben olmayacağım, pazarda filesi boş kalan emekli konuşacak, eczane kapısında ilacını tezgâha geri bırakan emekli konuşacak, kirasını yatırdıktan sonra bir mucize olursa, parası kaldığında "Elektriği mi, suyu mu kapatayım, marketten yemeklik mi alayım?" diye çaresizce hesap yapan emeklimiz konuşacak. Bu kürsüden yapılan sıradan bir muhalefet konuşması değildir, burada yapılan şey bir vicdan muhasebesidir. İktidarın yıllardır diline doladığı bir masal var; eski Türkiye. Gelelim o eski Türkiye ile sizin yeni Türkiye'nizi emeklinin sofrasında, mutfağında cüzdanında kısaca karşılaştıralım, sonunda da kararı emeklimize bırakalım, hangi Türkiye'de yaşamak istediklerine onlar karar versinler.

Bakınız, rakamlarla konuşuyorum. 2002 yılında en düşük SGK emekli maaşı 226 liraydı, kırmızı etin kilosu 8 liraydı, bir emekli maaşıyla 28 kilo et alınabiliyordu. Ancak bugün 2026 yılına geldiğimizde en düşük emekli maaşı 18.939 lira, bunu 20 bine çıkaracaksınız, kırmızı etin kilosu 864 lira ve en düşük emekli maaşıyla 21 kilo et alabiliyor. Bakınız, 28 kilo nerede, 21 kilo nerede! Altın fiyatını karşılaştırmaya hiç gerek yok. Şimdi, en düşük emekli maaşını açıkladınız, arkasından reis bey müdahale ediyor, emekliye şirin gözükecek, hani bu şey vardır ya, ölümü gösterip sıtmaya razı etmek, şimdi 20 bin yapıyorsunuz.

Ya, arkadaşlar, bakınız, çok değil siz iktidara geldiğinizde en düşük emekli maaşı asgari ücretin yüzde 36 daha üstündeydi. Bugün asgari ücret 28 bin küsur lira. Siz, reis beyiniz müdahale edip 20 bin lira yaptığınızda emekliyi rahatlatacağınızı düşünüyorsunuz. Böyle dahi olsa, en düşük emekli maaşı yine asgari ücretin yüzde 16 altında kalıyor. Bu ne demek biliyor musunuz? Emeklinin birikimi yok edilmiş, gelecek güvencesi elinden alınmıştır.

Gelelim barınmaya: 2002 yılında en düşük emekli maaşıyla, yaklaşık 80 maaşla bir ev alınabiliyordu. Altı-yedi yıl içinde, dişini sıkan, birikim yapan bir emekli rahatlıkla ev sahibi olabiliyordu, barınma problemi ortadan kalkıyordu. Peki, bugün, 2026'da aynı ölçekte bir ev için yaklaşık 300 maaş gerekiyor yani emeklinin yirmi beş yıl boyunca tek kuruş harcamadan biriktirmesi bile ev sahibi olmasına maalesef yetmiyor.

Diğer taraftan, bakıyorsunuz, gençlerimiz yoksulluğun içerisinde. Gençlerimiz bursuyla geçmişte yani çok değil, 2013 yılında 93 tane tavuk döneri alıyordu; bugün, işte "3 bin lira yaptık." ya da "4 bin lira yaptık." dediniz, "Gençlere müjde veriyoruz." dediniz, "Öğrencilere müjde veriyoruz." dediniz ama 2013 yılında 93 tane tavuk döner alan bir öğrenci, bugün aldığı bursla 13 tane tavuk döner alıyor. Peki, arkadaşlar, bu 80 tane tavuk döneri bu öğrencinin cebinden, kursağından kim aldı? Maalesef, sizin iktidarınız aldı. Yandaşlarınıza peşkeş çektiğiniz, yoksullaştırdığınız vatandaşın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinde yer alan "sürücüler ise" ibaresinin "sürücüler" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Turan Taşkın Özer

Aydın

Karaman

İstanbul

Cumhur Uzun

İnan Akgün Alp

Ömer Fethi Gürer

Muğla

Kars

Niğde

Gizem Özcan

Aliye Timisi Ersever

Muğla

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Aliye Timisi Ersever.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanunun 17'nci maddesi üzerine söz aldım. Bu madde, kavşaklarda trafik akışını engelleyen ve trafik güvenliğini tehlikeye atan sürücülere kusurun niteliğine göre bin lira ya da 5 bin lira idari para cezası verilmesini düzenliyor. Görüşmekte olduğumuz kanunun tamamında olduğu gibi, bu maddede de ceza yine vatandaşın sırtına yükleniyor. Tabii, konu asgari ücret ve emeklinin zammı olduğunda eli titreyen iktidar mesele ceza olunca sınır tanımıyor. Ölçünüz yok, insafınız yok, vicdanınız yok. Buradan iktidarı uyarıyoruz: Hukuk devletiyle, akıl ve ızanla bağdaşmayan bu düzenleme yalnızca cezaları artırmaz, devleti vatandaşla karşı karşıya getirir, ödenemeyen her ceza dönüp dolaşıp icra dosyası olarak vatandaşın kapısına dayanır. Cezanın fiille orantılı olması hukukun temel kurallarından biridir. Geçim derdi yaşayan milyonlara altından kalkamayacakları cezaları dayatamazsınız. Amacınız ne trafik sorununu çözmek ne de kazaları önlemek; amacınız, yerle bir ettiğiniz ekonomiye yeni kaynak yaratmak, bütçe açığını vatandaşa kestiğiniz cezalarla kapatmak.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede sadece trafik cezaları can almıyor, kazalar can almıyor; bu ülkede yoksulluk can alıyor, verilmeyen sağlık hizmetleri nedeniyle insanlar hayatını kaybediyor, uygulanmayan koruma kararları kadınları yaşamdan koparıyor, iş cinayetleri öldürüyor, çürük binalar öldürüyor. İş cinayetlerinde ihmali olanlara kesilen cezaları neden bu oranlarda artırmıyorsunuz? Elbette kazalar bitsin, canlar ölmesin, ocaklara ateş düşmesin, kurallara uymayan cezasını çeksin, buna zaten bir itirazımız da yok. Bizim itirazımız akla ve mantığa uymayan, hayatın gerçeklerinden kopuk, vergi tahsilatı mantığıyla buraya getirilen bu yasayadır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bir önlem değildir, böyle bir caydırıcılık da olmaz. Bu, bozduğunuz ekonominin açıklarını ceza makbuzlarıyla kapatma çabasıdır.

Değerli milletvekilleri, hepimiz biliyoruz; trafik bir kültürdür, ulaşım bir tercihtir. Siz yıllardır bu ülkeyi kara yoluna, plansız ve yetersiz ulaşım politikalarına mahkûm ettiniz ve bedelini yine vatandaşa ödettiyorsunuz. 2025 yılında bu ülkede 670 binin üzerinde trafik kazası yaşandı, yaklaşık 2.500 yurttaşımız hayatını kaybetti, on binlerce insan yaralandı. Bu tablo, cezalar düşük olduğu için mi ortaya çıktı? Hayır. Cezayı artırmak, bir yere kadar; denetimi artırmak, bir yere kadar çözüm sağlar. Asıl yapılması gereken çok açık, ulaşım politikanızı değiştirin, trafik eğitimi çağın gereklerine uygun hâle getirin.

Başka bir konu da Deli Dumrul'a bile şapka çıkartacak bir uygulamanız daha var. Direksiyon sınavına giren bir genç ilk sınav için 2.300 lira ödüyor. Başarısız olursa her tekrar sınavı için 6 bin lira isteniyor. Bu ücret bir eğitim bedeli değil, açık açık bir soygundur. Milyonlarca genç adına ilgili bakana soruyorum: İlk sınav ile ikinci sınav arasında sınav ücretini yüzde 160 artırmanızın gerekçesi nedir? Bugün bir gencin ehliyet sahibi olabilmesi için sürücü kursu ücretleri, harçlar ve sınav bedelleriyle birlikte 30 bin liraya yaklaşan bir harcama yapması gerekiyor. Hangi asgari ücretli ailenin çocuğu bu yükün altından kalkabilir? Buradan hükûmete çağırımız nettir: Amacı yalnızca gelir elde etmek olan bu düzenlemeyi derhâl geri çekin. Sürücüler, meslek örgütlerini, uzmanları ve ilgili tüm tarafları bir araya getirin. Can güvenliğini esas alan kalıcı ve adil çözümler üretin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Devamla) - Ne yollarda can kaybı yaşansın ne de vatandaş ödeyemeyeceği ağır bedellerin altında ezilsin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İyi geceler diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.09

ON İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 01.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 47'nci Birleşiminin On İkinci Oturumunu açıyorum.

214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, (3/1309) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ile alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 20 Ocak 2026 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.12